

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Kommunfullmäktige

Plats Sala Folkets Hus (Borgmästaregatan 1, 733 30 Sala)

Tid Måndagen den 28 oktober 2024 kl. 18.00

Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare		
2	Godkännande av föredragningslista	2024/5	
3	Anmälningssärenden	2024/5	3
4	Avsägelse	2024/9	
5	Kompletteringsval	2024/9	
6	Revisionsrapport samt revisionens bedömning av delårsrapport 2024 för Sala kommun	2024/1078	4 - 17
7	Delårsrapport 2024-08-31, Sala kommun	2024/975	18 - 245
8	Redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år, hösten 2024	2024/981	246 - 253
9	Redovisning av medborgarförslag som ej behandlats inom ett år, hösten 2024	2024/982	254 - 262
10	Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, hösten 2024	2024/983	263 - 270
11	Svar på medborgarförslag om läkemedelshantering	2023/295	271 - 280
12	Svar på medborgarförslag om gratis sko-broddar till personer över 65 år	2022/1063	281 - 287
13	Svar på medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever	2022/811	288 - 301
14	Svar på motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala	2023/1169	302 - 311
15	Svar på motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga	2023/497	312 - 370

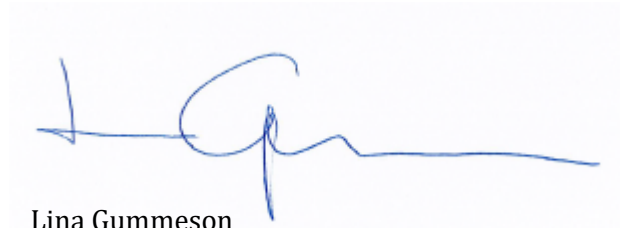
16	Svar på interpellation till skolnämndens ordförande om särskilda undervisningsgrupper	2024/1004	371 - 373
17	Interpellation till kommunstyrelsens ordförande: När kommer "Nytt läge 2026" bli en plusaffär för Sala kommun	2024/1065	374 - 375
18	Interpellation till kommunstyrelsens ordförande gällande handlingsplan för att tillgodose särskilt begåvade elevers behov	2024/1080	376
19	Interpellation till skolnämndens ordförande gällande handlingsplan för att tillgodose särskilt begåvade elevers behov	2024/1086	377

Sammanträdet sänds på Sala kommuns hemsida www.sala.se/webbradio.

Sala den 21 oktober 2024

Emil Andersson Bleckert (S)
Ordförande

Lina Gummeson
Kommunsekreterare

Anmälningssärenden vid kommunfullmäktiges sammanträde 2024-10-28

Inga anmälningssärenden har inkommit till kommunfullmäktige under perioden.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att lägga informationen till handlingarna.

Revisorernas bedömning av delårsrapport

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att årligen granska resultaten i delårsrapport och årsredovisning. Ansvaret för att upprätta dessa rapporter vilar på styrelsen.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisions sed i kommunal verksamhet.

I granskning av delårsrapport riktas fokus på om det finns förutsättningar att mål för god ekonomisk hushållning respektive balanskrav kommer att uppnås för helåret.

Revisorerna ser synnerligen allvarligt på de prognostiserade underskotten inom nämndernas verksamheter. De största underskotten prognostiseras inom social- och arbetsmarknadsnämnden (-34,3 mnkr), kommunstyrelsen (-25,3 mnkr), skolnämnden (-20,5 mnkr) samt äldre- och omsorgsnämnden (-18,1 mnkr). Revisorerna noterar att det i delårsrapporten beskrivs att det pågår ett arbete för att nå budget i balans och att det pågående omställningsarbetet beräknas ge full effekt först kommande år.

Som revisorer förväntar vi oss att såväl styrelsen som nämnderna vidtar kraftfulla åtgärder för att i möjliga mål förbättra det prognostiserade resultatet i syftet att minska det negativa balanskravsresultatet.

Revisorerna samlade bedömning är följande:

- Det prognostiserade resultatet i delårsrapporten är delvis förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål som fullmäktige beslutat om.
- Resultatet i delårsrapporten visar att balanskravet inte kommer att uppfyllas.

Sala kommun den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Fredrik Karlsson

Sandip Thanki

Elisabeth Nilsson

Hans Gehlin

Per-Olof Palm

Kenneth Edvardsson

Bodil Hildemar

2024-10-17

Fullmäktige i Sala kommun
Organisationsnummer 212000-2098

Bilagor:

Sakkunniga bitrådets yttrande om delårsrapport 2024

Revisionsrapport granskning av god ekonomisk hushållning per 2024-08-31

Deltagare

FREDRIK KARLSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: FREDRIK KARLSSON
Signerat med Svenskt BankID: +460736507920

Fredrik Karlsson

2024-10-21 15:43:06 UTC

Datum

Leveranskanal: SMS

SANDIP THANKI Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Sandip Kumar Thanki

Sandip Thanki

2024-10-22 09:42:22 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

HANS GEHLIN Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: HANS BERTIL GEHLIN

Hans Gehlin

2024-10-21 15:11:06 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

ELISABETH NILSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: KERSTIN ELISABETH
NILSSON
Signerat med Svenskt BankID: +460739610493

Elisabeth Nilsson

2024-10-21 14:42:39 UTC

Datum

Leveranskanal: SMS

PER-OLOF PALM Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: PER OLOF PALM

Per-Olof Palm

2024-10-21 16:32:11 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

KENNETH EDVARDSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-10-22 10:05:29 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: KENNETH SIVERT
EDVARDSSON

Datum

Kenneth Edvardsson

Leveranskanal: E-post

BODIL HILDEMAR Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-10-21 14:34:50 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: Bodil Maria Hildemar

Datum

Bodil Hildemar

Leveranskanal: E-post

Sakkunniga biträdets yttrande om delårsrapport
Till revisorerna i Sala kommun

Org.nr 212000-2098

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter för Sala kommun för perioden 2024-01-01 – 2024-08-31. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga biträdets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Västerås den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Elisabeth Husdal

Ansvarigt sakkunnigt biträde & auktoriserad revisor

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-10-21 08:55:26 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: Elisabeth Husdal
Signerat med Svenskt BankID: +46 72 980 91 87

Datum

Elisabeth Husdal
Manager

Leveranskanal: E-post

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2024-08-31

Sala kommun

Revisionsrapport
Oktober 2024

Petra Ribba
Sofie Plomér Sundqvist

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas delårsrapport i samband med fullmäktiges behandling av rapporten. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i delårsrapport förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

I granskning av delårsrapport riktas fokus mot om det finns förutsättningar att mål och balanskrav kommer att uppnås för perioden.

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10, 11:12 och 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 Delårsrapport.

Avgränsning

Granskningen avser delårsrapport som upprättats per 2024-08-31 och har behandlats av kommunstyrelsen 2024-10-16.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

I delårsrapporten redovisas prognos och utfall för de målområden, långsiktiga utvecklingsmål och finansiella mål som återfinns i kommunens budget 2024 med strategisk plan för år 2025-2027. Kommunfullmäktige beslutade i samband med att de fastställde budgeten 2023-06-19 § 75 att styrelse och nämnderna även skulle ha som finansiellt mål för året att se över möjligheterna till ökad intäktsfinansiering av sina verksamheter.

I delårsrapporten anges prognos för de finansiella målen i kronor och procentuell utveckling i jämförelse med bokslut 2022 och 2023. Utfall för perioden redovisas inte på ett samlat sätt för de finansiella målen. Av rapporten framgår att 3 av 4 finansiella mål beräknas att uppnås år 2024. Målet om att nämnderna ska bedriva verksamhet inom beslutade anslag redovisar en negativ utveckling. Nämnderna prognostiserar sammantaget ett underskott på -98,9 mnkr per helår. Ur ett finansiellt perspektiv bedöms vidare måluppfyllnaden som svag då de jämförelsestörande posterna har stor påverkan på två av nyckeltalens utveckling.

I delårsrapporten prognostiseras samtliga tre målområden att delvis uppnås per helår. Till varje målområde finns det långsiktiga utvecklingsmål som följs upp via indikatorer med tillhörande nyckeltal som redovisas i en egen bilaga. I delårsrapporten redovisas följande utveckling för nyckeltalen per målområde/utvecklingsmål:

Ett växande Sala: Av totalt 13 nyckeltal visar 4 ett förbättrat resultat sedan tidigare år, 2 visar ett försämrat resultat och 6 nyckeltal saknar utfall per delår.

Ett hållbart Sala: Samtliga 13 nyckeltal saknar utfall per delår. Nyckeltalen kopplat till antalet vuxna biståndsmottagare med försörjningshinder och invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll har utgått.

Ett tryggt och rättvist Sala: Av totalt 13 nyckeltal visar 1 ett förbättrat resultat sedan tidigare år, 3 visar ett försämrat resultat och 9 nyckeltal saknar utfall per delår.

Utvecklingen för de långsiktiga utvecklingsmålen mot måluppfyllelse bedöms i delårsrapporten vara relativt svag, men utfallet för flertalet indikatorer visar på att Sala kommun ligger på en ungefärlig nivå i jämförelse med liknande kommuner. Sammantaget uppges det ske många viktiga insatser inom målområdena och kommer så göra även framgent. I delårsrapporten lämnar kommunstyrelsen bedömningen att kommunen delvis väntas uppnå målen för god ekonomisk hushållning.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

I delårsrapporten finns ett avsnitt om resultatutveckling där kommunens balanskravsutredning redovisas.

Av utredningen framgår att kommunen väntas uppnå ett resultat per helår om 36,5 mnkr. Efter reducering av realisationsvinster på 98,5 mnkr och orealiserade vinster för kapitalförsäkring och tillfälligt placerade medel om 2,4 mnkr väntas årets balanskravsresultat uppgå till -64,4 mnkr.

Kommunstyrelsen bedömer utifrån lämnad prognos att balanskravet inte kommer att uppnås per helår.

Av delårsrapporten framkommer vidare att kommunfullmäktige beslutat att undanta 2022 års negativa balanskravsresultat från återställandekrav med motiveringen att en retroaktiv pensionspremie på 10,4 mnkr belastat resultatet. Enligt beslut i fullmäktige ska 2023-års negativa balanskravsresultat täckas genom högre ställda resultatmål 2025 och 2026. Vidare anges att det prognostiserade balanskravsresultatet för 2024 ska återställas inom tre år varvid kommunen per helår väntas redovisa ett ackumulerat negativt resultat på -97 mnkr, förutsatt att resultatet blir enligt prognos.

Samlad bedömning

---

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i delårsrapport förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?

- Finansiella mål
- Verksamhetsmål

Delvis uppfyllt

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Delvis uppfyllt

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

2. Revisionsfråga 2

Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

- Följsamhet till balanskravet

Nej, ej uppfyllt

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär. Vi bedömer att det finns behov av åtgärder för att säkerställa att verksamheten kan bedrivas inom tilldelade ekonomiska ramar och en plan för hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Överväg att i kommande års delårsrapport redovisa en samlad uppföljning av de finansiella mål som fullmäktige beslutat om i mål och budget, vilket inkluderar både prognos, utfall för perioden och bedömning av förväntad måluppfyllelse per helår. Detta i syfte att öka tillgängligheten och informationsvärdet av delårsrapporten.

2024-10-17

Petra Ribba

Uppdragsledare

Sofie Plomér Sundqvist

Projektmedarbetare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sala kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2024-08-27. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

KS § 161 Delårsrapport 2024-08-31, Sala kommun

INLEDNING

Delårsrapport 2024-08-31, Sala kommun.

Beslutsunderlag

- KS 2024.5120, Delårsrapport 2024-08-31, Sala kommun
- KS 2024.5121, Nämndernas verksamhetsberättelser Delår 2024-08-31
- KS 2024.5122, Uppföljning internkontrollplaner Delår 2024-08-31
- KS 2024.5123, Indikatorsammanställning utvecklingsmål Delår 2024-08-31
- KS 2024.5251, reviderad Måluppföljning Delår 2024-08-31
- KS 2024.5124, Måluppföljning Delår 2024-08-31
- KS 2024.5252, reviderad Nämndernas beslutsprotokoll Delår 2024-08-31
- KS 2024.5125, Nämndernas beslutsprotokoll Delår 2024-08-31
- KS 2024.5362, missiv från kommunstyrelsens ordförande

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
bifall till ledningsutskottets förslag att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att godkänna redovisningen av internkontrollplaner 2024, samt
att godkänna delårsrapport 2024 för Sala kommun.

Anders Wigelsbo (C) yrkar
att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar
att (1) kommunstyrelsen får i uppdrag att fortsatt noga följa nämnders och kontors resultatutveckling samt förändringsarbete för ökad effektivitet,
att (2) ytterligare effekt av åtgärder kopplade till beslut om kostnadsrestriktivitet och allmän återhållsamhet måste uppnås under 2024 för samtliga nämnder och kontor,
att (3) kommunstyrelsen och nämnder ska prioritera pågående åtgärder som har en kostnadsreducerande effekt och sänker Sala kommuns kostnadsutvecklingstakt,
att (4) kommunstyrelsen och samtliga nämnder ska utöver säkerställande av kostnadsänkande åtgärder, också säkerställa effekter av mer långsiktigt förändringsarbete för ökad effektivitet,
att (5) godkänna redovisningen av internkontrollplaner 2024,
att (6) godkänna delårsrapport 2024 för Sala kommun, samt
att kommunstyrelsen för egen del beslutar,
att (7) inköpsstopp gäller för kommunstyrelsens alla verksamheter resterande delen av 2024,
att (8) startbesked krävs för samtliga ännu ej påbörjade investeringar under 2024,
att (9) anställningsstopp ska gälla under resterande delen av 2024 förutsatt att samverkan har genomförts, avsteg kan beviljas av kommundirektören, samt
att (10) Äldre- och omsorgsnämnden samt Social- och arbetsmarknadsnämnden vid kommunstyrelsens sammanträde i november ska redovisa samtliga arbetsinsatser avseende hanteringen av kostnadsutveckling och kostnadskontroll.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KS § 161 fortsättning

Ingela Kilholm Lindström (MP), Glenn Andersson (S), och Johanna Ritvadotter (V) och Sture Johansson (C) yrkar bifall till Anders Wigelsbos (C) yrkande.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras kl. 13.47-14.10

Yrkanden

Erik Hamrin (M) yrkar

avslag till Anders Wigelsbos (C) yrkande

att kommunstyrelsen får i uppdrag att fortsatt noga följa nämnders och kontors resultatutveckling samt förändringsarbete för ökad effektivitet,
att ytterligare effekt av åtgärder kopplade till beslut om kostnadsrestriktivitet och allmän återhållsamhet måste uppnås under 2024 för samtliga nämnder och kontor,
att kommunstyrelsen och nämnder ska prioritera pågående åtgärder som har en kostnadsreducerande effekt och sänker Sala kommuns kostnadsutvecklingstakt,
att kommunstyrelsen och samtliga nämnder ska utöver säkerställande av kostnadsänkande åtgärder, också säkerställa effekter av mer långsiktigt förändringsarbete för ökad effektivitet.

Tomas Bergling (M), Tryggve Lindman (SD), Cecilia Viman (SD) och Hanna Westman (SBÄ) yrkar bifall till Erik Hamrins (M) avslagsyrkande.

Erik Hamrin (M) yrkar

bifall till Anders Wigelsbos yrkande

att godkänna redovisningen av internkontrollplaner 2024,
att godkänna delårsrapport 2024 för Sala kommun.

Tomas Bergling (M), Tryggve Lindman (SD), Cecilia Viman (SD) och Hanna Westman (SBÄ) yrkar bifall till Erik Hamrins (M) bifallsyrkande.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras kl. 14.15 – 14.20

Beslutsgång

Ordföranden ställer ledningsutskottets förslag mot avslag och finner förslaget bifallet.

Ordföranden ställer sina egna yrkanden, att-satserna 5 till och med 10 mot avslag och finner dessa bifallna.

Ordföranden ställer Erik Hamrins(M) avslagsyrkande, att-satserna 1-4 mot avslag och finner yrkandet avslaget.

BESLUT

Kommunstyrelsen hemställer att kommunstyrelsen beslutar,

att (1) kommunstyrelsen får i uppdrag att fortsatt noga följa nämnders och kontors resultatutveckling samt förändringsarbete för ökad effektivitet,
att (2) ytterligare effekt av åtgärder kopplade till beslut om kostnadsrestriktivitet och allmän återhållsamhet måste uppnås under 2024 för samtliga nämnder och kontor ,

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KS § 161 fortsättning

att (3) kommunstyrelsen och nämnder ska prioritera pågående åtgärder som har en kostnadsreducerande effekt och sänker Sala kommuns kostnadsutvecklingstakt,
att (4) kommunstyrelsen och samtliga nämnder ska utöver säkerställande av kostnadssänkande åtgärder, också säkerställa effekter av mer långsiktigt förändringsarbete för ökad effektivitet,

att (5) godkänna redovisningen av internkontrollplaner 2024,

att (6) godkänna delårsrapport 2024 för Sala kommun, samt

att kommunstyrelsen för egen del beslutar,

att (7) inköpsstopp gäller för kommunstyrelsens alla verksamheter resterande delen av 2024,

att (8) startbesked krävs för samtliga ännu ej påbörjade investeringar under 2024,

att (9) anställningsstopp ska gälla under resterande delen av 2024 förutsatt att

samverkan har genomförts, avsteg kan beviljas av kommundirektören, samt

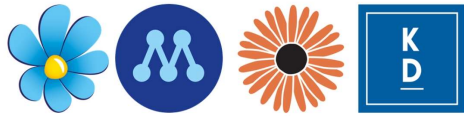
att (10) Äldre- och omsorgsnämnden samt Social- och arbetsmarknadsnämnden vid kommunstyrelsens sammanträde i november ska redovisa samtliga arbetsinsatser avseende hanteringen av kostnadsutveckling och kostnadskontroll.

Reservationer

Erik Hamrin (M), Tomas Bergling (M), Tryggve Lindman (SD), Cecilia Viman (SD) och Hanna Westman (SBÄ) inkommer med skriftlig reservation.

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KOALITION SALA

Reservation KS 2024-10-16

Punkt 12: Delårsrapport 2024-08-31, Sala kommun

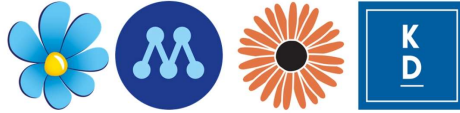
Det går inte bra för Sala kommun. Prognosen för 2024 visar att nämnderna kommer ha ett underskott på nästan 98 miljoner kronor, och balanskravsresultat på -64 miljoner kronor. Det är en allvarlig situation, särskilt eftersom kommunen redan under 2023 hade ett negativt balanskravsresultat.

Den skuld på 97 miljoner som styrets politik lett till måste nu betalas tillbaka till Salaborna. Det kommer inte att bli roligt.

Oavsett om det gäller skolan, äldreomsorgen, socialtjänsten eller kommunstyrelsen, verkar styret ha tappat kontrollen över ekonomin eller helt enkelt gett upp. Trots att man redan tidigt under året visste att budgeten inte skulle räcka, har man inte tagit de nödvändiga stegen för att få ordning på ekonomin.

Resultatet av detta ser vi nu. På grund av den ekonomiska krisen måste styret dra ner på planerade investeringar för de kommande åren. Pengarna som skulle ha gått till viktiga projekt som badhus, nytt torg eller fastighetsunderhåll har istället använts för att täcka kostnader i verksamheter som inte budgeterats korrekt.

Man kan ju hoppas att de pengar som spenderats åtminstone skulle ha lett till något positivt, men det verkar inte vara fallet. Vi har överväxta gräsmattor i parkerna, ökad otrygghet, fler anmälda våldsbrott, och Sala har tappat 15 platser i rankingen för företagsklimat. Dessutom minskar befolkningen och dialogen mellan företag och kommunen har försämrats.

KOALITION SALA

Det är viktigt att poängtera att vår kritik inte riktas mot kommunens personal. Det är till stor del därför vi yrkat avslag på delar av styrets förslag till beslut. Att nu i oktober begära att fullmäktige ska fatta beslut om en massa uttalanden om det ekonomiska läget ger inget. Som om de inte visste att den ekonomiska situationen är svår?

Sala kommuns personal har under både detta år och 2023 varit tydliga med att de förstår att den budget de fått och den verksamhet politiken beställt inte är i balans. Inget annat kan sägas.

Det är mot den politiska ledningen som kritiken för underskottet ska riktas. Sala kan och måste prestera bättre inom detta område.

Under ledningsutskottets beredning presenterade vi flera tilläggsförslag i detta ärende. Dessa skulle kunna komplettera den delårsrapport som behandlar kommunstyrelsens arbete, men de avslogs av styret. Det är beklagligt, men inte oväntat.

Det ska dock sägas att vi välkomnar att styret jämkade sig med våra förslag kring de beslut kommunstyrelsen tog för egen del, vi uppskattar det.

Men mot ovanstående reserverar vi oss ändå till förmån för egna yrkanden i detta ärende.

För Koalition Sala

Erik Hamrin (M), Oppositionsråd

Tryggve Lindman (SD), ledamot

Cecilia Viman (SD), ledamot

Tomas Bergling (M), ledamot

Hanna Westman (SBÄ), gruppledare

KOMMUNSTYRELSEN
Amanda Lindblad

Delårsrapport 2024-08-31, Sala kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,

att kommunstyrelsen får i uppdrag att fortsatt noga följa nämndernas och kontors resultatutveckling samt förändringsarbete för ökad effektivitet,

att ytterligare effekt av åtgärder kopplade till beslut om kostnadsrestriktivitet och allmän återhållsamhet måste uppnås under 2024 för samtliga nämnder och kontor,

att kommunstyrelsen och nämnder ska prioritera pågående åtgärder som har en kostnadsreducerande effekt och sänker Sala kommuns kostnadsutvecklingstakt,

att kommunstyrelsen och samtliga nämnder ska utöver säkerställande av kostnadsänkande åtgärder, också säkerställa effekter av mer långsiktigt förändringsarbete för ökad effektivitet,

att godkänna redovisningen av internkontrollplaner 2024,

att godkänna delårsrapport 2024 för Sala kommun, samt

att Kommunstyrelsen för egen del beslutar,

att inköpsstopp gäller för resterande delen av 2024,

att startbesked ska gälla för samtliga ännu ej påbörjade investeringar under 2024,

att anställningsstopp ska gälla under resterande delen av 2024 förutsatt att samverkan har genomförts, avsteg kan beviljas av kommundirektören, samt

att Äldre- och omsorgsnämnden samt Social- och arbetsmarknadsnämnden vid kommunstyrelsens sammanträde i november ska redovisa långsiktigt arbete med hantering av kostnadsutveckling och kostnads kontroll.

KSLU § 134 Delårsrapport 2024-08-31, Sala kommun

INLEDNING

Delårsrapport 2024-08-31, Sala kommun.

Beslutsunderlag

KS 2024.5120 - Delårsrapport 2024-08-31, Sala kommun

KS 2024.5121 - Nämndernas verksamhetsberättelser Delår 2024-08-31

KS 2024.5122 - Uppföljning internkontrollplaner Delår 2024-08-31

KS 2024.5123 - Indikatorsammanställning utvecklingsmål Delår 2024-08-31

KS 2024.5124 - Måluppföljning Delår 2024-08-31

KS 2024.5125 - Nämndernas beslutsprotokoll Delår 2024-08-31

Ärendet föredras av ekonomichef Inger Lindström och stabschef Arminé Kakanian. Controller Anna Cedervång och redovisningsansvarig Anna Eklund deltar vid ärendets behandling.

Yrkanden

Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,

att godkänna redovisningen av internkontrollplaner 2024, samt

att godkänna delårsrapport 2024 för Sala kommun.

Erik Hamrin (M) yrkar tillägg

att uppdra till kommundirektören att till kommunstyrelsens nästkommande sammanträde, från samtliga kontor som för 2024 prognostiserar ett minusresultat, inhämta beloppsatta åtgärdslistor för en budget i balans 2024,

att uppdra till kommundirektören att tillse att förvaltningen skyndsamt föreslår och vidtar nya åtgärder för att förbättra tryggheten i våra offentliga miljöer,

att uppdra till kommundirektören att under 2024 presentera åtgärder för att minska med de nu ökande våldsbrotten i Sala kommun,

att besluta till kommunstyrelsens nästkommande sammanträde tillse att bilaga 21.5 Måluppföljning kompletteras med målutfallsanalys från respektive kontor och korrigeras med avseende på aktuell data och analys,

att uppdra till kommundirektören att tillse att verksamhetsplanerna för verksamhetsåret 2025 innefattar nuläge samt målnivå för samtliga indikatorer och en sammanställning av de åtgärder som kommer utföras för att nå dessa mål.

att kommunens balanskravsresultat framgent ska visas som en egen rad i tabellen "Snabbfakta, 4 år i sammandrag" i delårs och bokslut, samt

att uppdra till kommundirektören att tillse att Kommunfullmäktiges finansiella mål arbetas om under budgetprocessen 2026.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KSLU § 134 fortsättning

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande, att uppdra till kommundirektören att till kommunstyrelsens nästkommande sammanträde, från samtliga kontor som för 2024 prognostiserar ett minusresultat, inhämta beloppsatta åtgärdslistor för en budget i balans 2024, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande, att uppdra till kommundirektören att tillse att förvaltningen skyndsamt föreslår och vidtar nya åtgärder för att förbättra tryggheten i våra offentliga miljöer, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande, att uppdra till kommundirektören att under 2024 presentera åtgärder för att minska med de nu ökande våldsbrotten i Sala kommun, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande, att besluta till kommunstyrelsens nästkommande sammanträde tillse att bilaga 21.5 Måluppföljning kompletteras med målutfallsanalys från respektive kontor och korrigeras med avseende på aktuell data och analys, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande, att uppdra till kommundirektören att tillse att verksamhetsplanerna för verksamhetsåret 2025 innefattar nuläge samt målnivå för samtliga indikatorer och en sammanställning av de åtgärder som kommer utföras för att nå dessa mål, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande, att kommunens balanskravsresultat framgent ska visas som en egen rad i tabellen "Snabbfakta, 4 år i sammandrag" i delårs och bokslut, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande, att uppdra till kommundirektören att tillse att Kommunfullmäktiges finansiella mål arbetas om under budgetprocessen 2026, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,

att godkänna redovisningen av internkontrollplaner 2024, samt

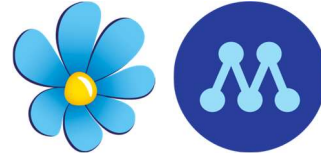
att godkänna delårsrapport 2024 för Sala kommun.

Reservationer

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) inkommer med skriftlig reservation.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Reservation KSLU 2024-10-02

Punkt 20: Delårsrapport, Kommunstyrelsens verksamheter

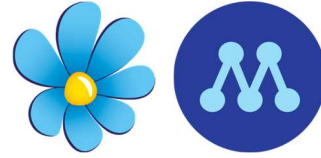
Det går inte bra för Sala kommun. Prognosen för 2024 visar på ett underskott i nämnderna på hela -97,8 miljoner kronor och ett balanskravsresultat på -64,4 miljoner kronor. Det är ett mycket allvarligt läge för en kommun som även under 2023 hade ett negativt balanskravsresultat.

Den skuld på 97 miljoner som styrets politik lett till måste nu betalas tillbaka till Salaborna. Det kommer inte bli roligt.

Vare sig det gäller skola, äldreomsorg, socialtjänst eller kommunstyrelsen så har styret förlorat kontrollen över ekonomin. Eller gett upp. Klart är att det inte vidtas nödvändiga åtgärder för att klara ekonomin, trots att man redan vid årets början visste att verksamhetsplanerna inte var genomförbara. Pengarna skulle inte räcka för att leverera det som styret beställde.

Resultatet ser vi nu. På grund av den ekonomiska kris som uppstått så tvingas styret nu minska omfattningen på de investeringar som planerats för de kommande åren. Pengarna har tagit slut. Pengarna som skulle gå till exempelvis badhus, ett nytt torg eller underhåll av våra fastigheter har gått åt till att driva verksamhet styret inte budgeterat för. I slutändan betalar Salaborna för styrets oförmåga att sköta ekonomin.

Den som är optimistisk hade ju kunnat hoppas att alla dessa pengar som spenderats skulle ha gett fantastiska resultat, vi har svårt att se det. Hittills har året bjudit på vildvuxna gräsmattor i våra parker som blivit tillhåll för sorkar och fästingar, otryggheten i våra offentliga

miljöer har ökat, fler våldsbrott anmäls, Sala har tappat 15 platser i rankingen över företagsklimat, vi klarar inte av våra tillsynsmål, befolkningstalet viker och medborgarna upplever att dialogen mellan företag och kommunens beslutsfattare försämrats.

Resultatet som en offentlig organisation levererar och hur det påverkar kommunen är en samverkan av politisk styrning och verksamhetens arbete utifrån den styrningen. Det är därför viktigt att i sammanhanget påpeka att den kritik vi riktar mot delårsrapporten inte riktas mot kommunens personal. Personalen har under detta år, precis som under 2023, varit tydliga med vilken effekt den politiska styrningen skulle få på det ekonomiska resultatet och verksamhetens leverans.

Vår kritik riktar sig mot styrets sätt att lösa sin uppgift. Siffrorna och måluppföljningen talar sitt tydliga språk. Sala kan bättre.

För att komma tillrätta med de problem kommunen har så har vi under detta ärendets behandling lämnat ett antal tilläggsyrkanden. Dessa kompletterar våra yrkanden i ärendet som behandlar kommunstyrelsens egen delårsrapport. Dessa har avslagits av styret.

Dessa avslagsbeslut gör också att vi starkt ifrågasätter styrets ambition att fullgöra sin uppgift att tillse att verksamheten följer fullmäktiges beslut att bedriva verksamheten inom tilldelad budget.

Vi vill därför reservera oss mot ledningsutskottets beslut att avslå våra tilläggsyrkanden.

För Koalition Sala

Erik Hamrin (M), Oppositionsråd

Magnus Edman (SD), gruppledare

DELÅRSRAPPORT 2024-08-31

SALA KOMMUN

INNEHÅLL

INLEDNING	4
Den kommunala koncernen	4
Politik och organisation i Sala kommun	4
Snabbfakta, 4 år i sammandrag	5
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	6
Nuläge och väsentliga händelser	6
Ekonomisk uppföljning - kommunen	12
Ekonomisk uppföljning – bolagen	16
Framtid	17
Väsentliga personalförhållanden	17
EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR	21
Resultaträkning	21
Kassaflödesanalys	22
Balansräkning	23
DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING	25
Noter	28
Begreppsförklaringar	40
Nyckeltalsbeskrivningar	40

INLEDNING

Den kommunala koncernen

I kommunkoncernen bedrivs verksamhet i olika driftsformer för att servicen till kommuninvånarna ska vara så god som möjligt och utföras på effektivaste sätt.

I koncernen ingår kommunens nämnder, det helägda allmännyttiga bostadsbolaget Salabostäder AB (SaboAB) och det delägda energibolaget Sala-Heby Energi AB (SHEAB) som ägs tillsammans med Heby kommun. Sala Silvergruva AB (SSAB) är ett publikt företag, som bedriver verksamhet inom besöksnäringen, där Sala kommun är huvudägare. Kommunfullmäktige fattade 2023-04-24 beslut (KF § 36) om att köpa samtliga B-aktier i Sala Silvergruva AB som därmed kommer att bli ett helägt bolag. Köp och inlösen av aktier pågår fortfarande. Kommunen har även ägarintressen i Vafab Miljö AB som sköter renhållningen. Kommunen anlitar också privata utförare inom två väsentliga områden, förskola och hemtjänst.

Politik och organisation i Sala kommun

Den politiska organisationen i Sala kommun består av kommunfullmäktige (KF), kommunstyrelse (KS), fem facknämnder samt demokratiberedning, valnämnd, överförmyndare och kommunrevision. Till KS finns två utskott och till social- och arbetsmarknadsnämnden finns ett utskott.

Kommunen har en gemensam förvaltning som sköter det dagliga arbetet. Förvaltningen är uppdelad i nio kontor.

Snabbfakta, 4 år i sammandrag

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Prognos 2024
Årets resultat, mnkr	31,1	-2,2	-7,1	16,9	36,5
Årets resultat som andel av skatteintäkter, bidrag och utjämning, %	2,0	-0,1	-0,4	1,0	2,1
Nettokostnader, mnkr	1 496,6	1 601,1	1 665,0	1 648,9	1 649,8
<i>-förändring från föregående år, %</i>	<i>4,9</i>	<i>7,0</i>	<i>4,0</i>	<i>-1,0</i>	<i>-0,9</i>
Skatteintäkter, bidrag, utjämning, mnkr	1 526,7	1 598,0	1 664,5	1 687,8	1 711,8
<i>- förändring från föregående år, %</i>	<i>4,4</i>	<i>4,7</i>	<i>4,2</i>	<i>1,4</i>	<i>2,8</i>
Nettokostnadsandel av skatteintäkter bidrag och utjämning, %	98	100	100	97,7	96,4
Finansnetto, mnkr	1,0	0,9	-6,6	-22,1	-25,5
Nettoinvesteringar, mnkr	61,0	90,3	177,9	355,0	296,0

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Nuläge och väsentliga händelser

Samhällsekonomiska förutsättningar

Enligt SKR:s bedömning så visar utfall och framåtblickande ekonomiska indikatorer att botten på den svenska lågkonjunkturen har nåtts och att en återhämtning ligger framför oss. Inflationen är på tydlig tillbakagång, penningpolitiska lättnader både realiserats och förväntas med räntesänkningar på bred front, i Sverige och internationellt. Detta ger en skjuts uppåt för svensk konjunktur, till en början främst drivet av hushållens konsumtion men successivt även genom ökad export. En allt starkare konjunktur smittar av sig på arbetsmarknaden, men med eftersläpning efter att produktiviteten först kommer att stärkas. Därefter ökar antalet arbetade timmar, först via ökad medelarbetstid och sedan via ökad sysselsättning. Först då, i slutet av 2025, påbörjas en nedgång av arbetslösheten.

Sala 400 år

Ett antal aktiviteter har genomförts hittills under året som del av Salas 400-års firande. Året inleddes med Nattljus och Vinterskimmer och har fortsatt bli med kungabesök vid födelsedagsfirandet den 15 april då också statyn och uteväntrummet vid resecentrum invigdes, 'Sala loves' en vecka med olika aktiviteter för såväl gammal som ung, 'Putte i Parken' en tvådagars musikfestival. Camitzka parken invigdes ihop med Måns Ols-dagen i maj. Där har en gångväg skapats genom naturparken, med några små sittplatser efter vägen. 75 barn från Vallaskolan har varit med och planerat en jubileumskog. Firandet pågår hela året.

Demografi

Befolkningsutvecklingen har bromsat in kraftigt i hela Sverige och SCB:s senaste framskrivning pekar på ett helt annat scenario än tidigare prognoser visat.

Vid halvårsskiftet 2024 uppgick invånarantalet i Sala kommun till 22 880 personer. Det är en ökning med 27 personer jämfört med 31 december 2023.

Under årets första sex månader är födelsenettot negativt, -38, dvs det är fler avlidna än födda. Flyttnettot är däremot positivt, +67, då inflyttningen varit större än utflyttningen.

Det totala antalet invånare har ökat med 1 072 personer under perioden 201406 – 202406. Per åldersgrupp har antalet förändrats enligt tabell nedan.

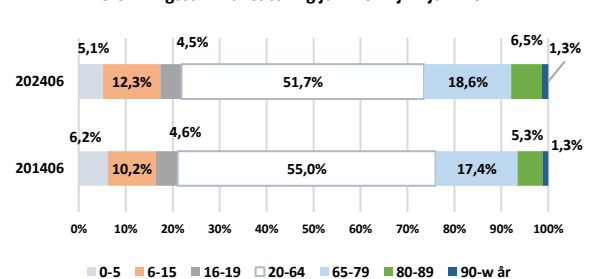
Förändrat antal personer per åldersgrupp juni 2024 jmf juni 2014

Ålder	0	1-5	6-15	16-19	20-64	65-79	80-89	90-w
Förändr	-13	-164	582	18	-175	454	337	33

Av det totala invånarantalet är, vid halvårsskiftet, 51,7 % i arbetsför ålder (20-64 år) vilket är en minskning med 4,3 procentenheter jämfört halvårsskiftet 2014.

Det innebär att den sk demografiska försörjningskvoten har ökat, dvs andelen arbetande sjunker i förhållande till barn och äldre. Det är framförallt de äldre åldersgrupperna som har ökat tillsammans med barn i grundskoleåldern. En minskning ses i gruppen förskoleåldern.

Befolkningssammansättning juni 2014 jmf juni 2024

Ekonomi

Helårsprognosen för 2024 pekar på ett resultat på +36,5 mnkr och ett balanskravsresultat på -64,4 mnkr.

Prognosen för skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämnings- och fastighetsavgiften visar på ökade intäkter i förhållande till budget. Ökningen kan till stor del knytas till de generella statsbidragen samt fastighetsavgiften.

Försäljning av skogsfastigheter, Lindgården och tomtmark har genererat reavinst motsvarande 98,5 mnkr.

Månadsuppföljningarna under våren har visat på beräknat underskott för samtliga nämnder. Prognosen i delårsrapporten pekar på ett underskott för nämnderna på 98,9 mnkr. Baserat på månadsuppföljningen som gjordes per april fattade KS beslut i juni om ett antal åtgärdsåtgärder för att få en budget i balans. Allmän ekonomisk återhållsamhet och kostnadsrestringer ska gälla för Sala kommuns verksamheter.

Arbetsmarknad

Enligt Arbetsförmedlingens månadsstatistik så har antalet personer i åldersgruppen 16-65 år som är öppet arbetslösa eller sökande i program minskat i Sala kommun. I augusti 2024 är minskningen 1,6 % jämfört augusti 2023, från 632 personer till 622.

Digitalisering

För att hantera de kommande utmaningarna inom digitalisering samt fortsätta kommunens arbete med att verksamhetsutveckla genom att digitalisera har kommunen ingått ett samarbete med SKR genom "Handslag för digitalisering". Kommunen kommer att stötta fyra av sex initiativ: Nationell identitets- och behörighetshantering, Säker Digital Kommunikation (SDK) i socialtjänsten, Införande och utveckling av digital post, Gemensam informationsförsörjning (GIF) ekonomiskt bistånd. It- och digitaliseringsenheten, digitaliseringsrådet tillsammans med aktuella kontor kommer att ha en aktiv roll i deltagandet vid dessa nationellt prioriterade digitaliseringsinitiativ.

It- och digitaliseringsenheten har slutfört flera verksamhetsnära digitaliseringsprojekt, SEFOS (Säker digital kommunikation), Integrationer för e-tjänster och verksamhets-system samt arbetat med att frigöra lagring.

Kommunikationsenheten har utvecklat och tagit fram ytterligare 14 nya e-tjänster, bl a bokning av studie- och yrkesvägledning, sommarsimskola, visselblåsaranmälning, ansökan om kommunalt vatten och avlopp, ansökan om ekonomiskt bistånd m m. Totalt finns nu 125 e-tjänster.

Exploatering

Exploateringen av Bältarhagen i Ransta fortsätter. Området har avverkats och projektering ska påbörjas. Förberedelser för markanvisning pågår.

Arbetet med att möjliggöra en utveckling och exploatering av Salbergaområdet har påbörjats med förberedelser för ny detaljplan.

EU-projekt

Sala kommun driver under året ett EU-projekt via Svenska ESF-rådet, Kompetenscenter 2.0. Det innebär att samtliga anställda inom Sala kommun får möjlighet att göra olika kompetenshöjande insatser. De flesta aktiviteterna är digitala moduler men även vissa fysiska workshops äger rum. Per 2024-06-30 fanns det ca 40 olika moduler framtagna. Projektets totala omslutning är 19 mnkr och det stöd som EU betalar ut är 10 mnkr. Kommunens medfinansiering sker via medarbetarnas nedlagda arbetstid. Kommunstyrelsen har under augusti 2024 beslutat om att ansöka om ett sk pärlbandsprojekt till det pågående ESF-projektet Kompetenscenter 2.0. Slutligt besked från ESF förväntas i oktober/november 2024.

Vård och omsorg har beviljats projektmedel för projektet "Vägen till arbete". Projektet startade den 1 januari 2024 och pågår till augusti 2027. Målgruppen är nyanlända och de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Målet är att de ska göra en stegförflyttning mot arbetsmarknaden, studier eller annan egen försörjning.

Övriga väsentliga händelser

Det rådande säkerhetsläget i landet och omvärlden har inneburit att tid och resurser har lagts på arbetet med säkerhetsfrågor, bl a har en kommunövergripande säkerhetsanalys och stabsutbildning genomförts.

Som ett led i krisberedskapen har kommunikationsenheten övat och utbildat sig i kriskommunikation samt anskaffat material och hjälpmedel för praktisk kriskommunikation.

Den nederbördstunga hösten och vintern har varit gynnsam för de stora grundvattenmagasinen. Återhämtningen är till en nivå motsvarande ca 10 år tillbaka i tiden.

Arbete fortgår enligt plan med att skydda grundvattentäkterna i Sala kommun. För vattenskyddsområdet i Knipkällan, Viggbo, Nötmarken och Hedåker har förslag på teknisk beskrivning och nya föreskrifter tagits fram.

En handlingsplan mot välfärdsbrottslighet är framarbetad.

Upphandlingsenheten och Näringslivsenheten har genomfört en anbudsskola riktad till näringslivet i Sala kommun.

Nya skolan i Möklinta invigdes i samband med skolstarten. Renoveringen och ombyggnationen av Vallaskolan är färdigställd.

Två nya modulförskolor är etablerade och i drift för att ersätta de tre förskolor som ska rivas.

Fastighetsenheten har i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidskontoret fortsätta arbetet rörande framtids badhus i kommunen.

Dammsystemet har förstärkts ytterligare genom att nödavlopp Långforsen har färdigställts och MSB-stödda förstärkningsarbeten av dammvallarna fortskrider enligt plan.

Det statligt finansierade miljöprojektet för sanering kring Sala silvergruva och Pråmån har under perioden slutfört täckningsåtgärderna vid bussparkeringarna, parkeringen vid gruvkontoret, södra infartsvägen samt Drottning Christinas schakt. Miljöprovtagningar av sediment och gamla muddervallar längs Pråmån har genomförts.

Anläggandet av gång- och cykelväg mellan Ransta och Kumla är påbörjad, vilket är ett projekt i samarbete mellan Sala kommun och Trafikverket.

BG10 ett projekt i samverkan med Salabostäder i avsikt att motverka barn, unga och föräldrars utanförskap. Insatserna syftar till att öka de boendes delaktighet och engagemang i barnen och bostadsområdet. Projektet invigdes i mars.

Årets sommararena med aktiviteter för barn och unga var öppen 63 dagar under sommaren.

Extra senioraktiviteter har arrangerats, bl a föreläsning "70 är det nya 50".

Avtalet med Heby kommun gällande gemensam räddningstjänst är omförhandlat och samarbetet kommer att fortsätta.

Skolnämnden har fattat ett beslut om att, fr o m årsskiftet, inte längre driva Salbo förskola.

Öppnandet av en familjecentral i kommunen har försenats då förutsättningarna för Region Västmanland har förändrats. Arbetet med att finna en lämplig lokal fortsätter.

I syfte att skapa sysselsättning för personer med aktivitetsplikt har ett samarbete startat mellan fastighetsenheten och arbetsmarknadsenheten. Fler möjliga områden ses över.

En läns-gemensam överenskommelse för samverkan om vuxnas psykiska hälsa är antagen.

Ett projekt gällande läkemedelsautomater pågår inom hemtjänsten under året. 10 automater finns i ordinärt boende. Projektet kommer att utvärderas i december.

Sala kommun har beviljats statsbidrag för stärkt civilt försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. I samarbete med kommunens säkerhetssamordnare har utbildningar tagit fram under våren.

Arbete med att iordningställa ersättningslokaler för Solgatan LSS-boende pågår.

I det svåra rekryteringsläget som är nationellt och förväntas öka fortsätter vård- och omsorgskontorets arbete med att se över alla yrkesrollers arbetsuppgifter. Kontoret förbereder sig för att rätt yrkesroll ska göra rätt arbetsuppgifter. Anställda undersköterskor har utbildats internt för att nyttja sin kompetens fullt ut.

Ett 20 tal medarbetare har genomfört en utbildning i vårdsvenska via KUI (Kompetensutbildningsinstitutet).

Samhällsbyggnadskontoret fortsätter arbeta aktivt med detaljplaner och tar dem framåt i processen. Under delåret har detaljplanen för Lasarettet 2 antagits, vilken möjliggör både bostäder och verksamheter. Detaljplanen Evelund Västra har skickats på en andra granskning efter en större omarbetning. Detaljplan för södra och östra Ångshagen har gått på samråd. Vattentjänstplanen har gått på både samråd och granskning under perioden.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om att genomföra ett större utvecklingsarbete kring förorenad mark. Syftet är att hitta om det går att hantera föroreningar i mark med mindre ingripande åtgärder. På sikt handlar det både om hanteringen av kommunens mark och bedömningen inom myndighetsutövningen.

Arbetet med att avsluta samarbetet med Heby gällande bygg och miljö pågår. Processen har fått arbetsnamnet Nytt läge 2026 och den bedrivs i åtta delprocesser.

God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse

Kommunen ska enligt Kommunallagen bedriva sin verksamhet så att god ekonomisk hushållning uppnås ur såväl

finansiellt som verksamhetsperspektiv. Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Sala kommun (KF §146 2023) och de finansiella målen definieras och beslutas årligen i kommunens budget.

Tre målområden har utpekats som strategiskt viktiga för kommunkoncernen att arbeta med för att nå den, för Sala kommun, antagna visionen:

- Ett växande Sala
- Ett hållbart Sala
- Ett tryggt och rättvist Sala

Till varje målområde har, ur ett samhällsbyggarperspektiv, övergripande långsiktiga utvecklingsmål formulerats med beskrivning om vad som anses vara mått på hur väl kommunen lyckas, se även [Långsiktiga utvecklingsmål.pdf \(sala.se\)](#).

Målens utveckling mäts via indikatorer, se bilaga Måluppföljning delårsrapport 2024 och Indikatorsammanställning utvecklingsmål delårsrapport 2024. I bilagan kommenteras och analyseras måluppfyllelsen.

Nämnder och styrelser grunduppdrag regleras i reglementen och ägardirektiv antagna av Kommunfullmäktige.

Nämnder och styrelser bidrar till de övergripande utvecklingsmålen uppfyllelse via aktiviteter, utveckling av sina grunduppdrag och övriga relevanta styrdokument och strategier.

Långsiktiga utvecklingsmål

Symbolförklaring till måluppfyllelse:

- Målet bedöms bli uppfyllt
- Målet bedöms bli delvis uppfyllt
- Målet bedöms inte uppfyllas

Ett växande Sala ●

Inom målet *Ett växande Sala* har kommunfullmäktige identifierat flera strategiska områden som är centrala för att främja kommunens utveckling. Kommunens ambition är att erbjuda attraktiva boendemiljöer, öka antalet arbetstillfällen, stärka näringslivet och säkerställa högkvalitativ utbildning i hela kommunen. För att uppnå dessa mål strävar Sala efter att öka antalet företag och arbetstillfällen, främja nyinflyttning, minska arbetslösheten och förbättra resultaten i mätningar som rör invånarnas förtroende och upplevelse av service.

För att förverkliga dessa mål lägger kommunen särskild vikt vid proaktivt arbete med markberedskap och planering, samt vid att effektivt kommunicera Salas unika fördelar. Ett gott samarbetsklimat och hög kvalitet inom välfärdstjänster, lokaler och fastigheter är avgörande faktorer i denna sträva. Kommunen prioriterar också kontinuerliga förbättringar i arbetet med verksamhetsetableringar för att skapa en gynnsam miljö för tillväxt och utveckling.

Sammanfattningsvis, när antalet företag och arbetstillfällen ökar, när nyinflyttningen till kommunen stiger, när arbetslösheten minskar och när resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras, kan Sala anses ha framgångsrikt uppnått sina mål inom detta område.

SAMMANFATTNING – ETT VÄXANDE SALA

Till målet att skapa ett "Ett växande Sala" har kontoren bidragit med aktiviteter för att främja tillväxt och utveckling i kommunen. Trots vissa nedgångar i nyckeltal visar Sala kommun en blandad men övervägande positiv trend, tack vare en rad målmedvetna åtgärder från olika kontor.

Företagsklimatet och arbetsmarknaden har visat en nedgång i antalet nystartade företag och arbetsställen, vilket tyder på utmaningar inom det lokala näringslivet. För att motverka denna nedgång har kommunledningskontoret arbetat intensivt med att stärka Salas platsvarumärke genom en ny webbplats och evenemangskalender, samt genom att anordna företagarfrukostar och näringslivsråd. Dessa insatser syftar till att lyfta fram kommunens fördelar och skapa positiva möten mellan kommunen och lokala företag. Tekniska kontoret har också bidragit genom att förbättra handläggningen av markupplåtelse, vilket förväntas påverka företagsklimatet positivt.

Trots den nedåtgående trenden i nystartade arbetsställen, har Sala fortsatt att ligga över genomsnittet för sin nya kategori som pendlingskommun. Detta indikerar att kommunen, även om den möter vissa utmaningar, fortfarande har en relativt stark arbetsmarknad. För att stärka denna trend framöver, är det avgörande att kommunen fortsätter att anpassa sig till förändrade ekonomiska förutsättningar och skapa fler tillväxtmöjligheter.

Befolkningsrörelserna visar en negativ trend med ökad utflyttning och minskad inflyttning. Detta kan bero på faktorer som arbetsmarknadsförändringar och bostadsutbudets tillgång. Samhällsbyggnadskontoret har varit aktivt genom att antaga fyra detaljplaner för att tillföra bostäder och verksamhetsmark till kommunen, vilket förväntas ha en positiv inverkan på befolkningsbalansen på sikt. För att ytterligare förbättra befolkningsutvecklingen, kan kommunen behöva fokusera på att öka attraktionskraften. Arbetslösheten har minskat, vilket tyder på en förbättrad arbetsmarknad. Vård- och omsorgskontoret har implementerat aktivitetsplikten och utvecklat nya insatser för att stödja personer inom ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsstöd. Detta har bidragit till en minskning i arbetslösheten, vilket är ett positivt resultat av deras arbete. Denna utveckling visar att kommunens strategier för att öka sysselsättningen och stödja arbetslösa är effektiva.

Förbättringar i förtroende och service har både visat framsteg och kvarstående utmaningar. Kommunledningskontoret har varit aktivt i att förbättra handläggningstider och rådgivning genom att bilda arbetsgrupper och genomföra jubileumsaktiviteter som ökat medieexponeringen och lokal stolthet. Tekniska kontoret har arbetat med att förbättra servicen för markupplåtelse och öka medarbetarnas rörlighet inom kommunen, även om målet för medarbetarnas rotation fortfarande är delvis uppnått. Samtidigt har räddningstjänsten genomfört säkerhetshöjande utbildningar, och kultur- och fritidskontoret har förbättrat synligheten för kulturaktiviteter genom ökad digital närvaro, vilket har lett till fler besök på Sommararenan.

Trots framsteg, kvarstår behovet av ytterligare förbättringar, särskilt i bemötande och tillgänglighet via telefon. Medborgarnas nöjdhet har sett en mindre nedgång, vilket indikerar att kommunen behöver fortsätta stärka områden som påverkar livskvaliteten och servicekvaliteten.

Sammanfattningsvis visar kommunens aktiviteter en helhetssyn som integrerar kommunikation, företagande, utbildning och välfärdstjänster. Genom att bygga vidare på de positiva trenderna och fortsätta adressera de identifierade utmaningarna, kan Sala kommun skapa en hållbar och växande framtid.

Utifrån sammanfattningen av målet att skapa "Ett växande Sala" är målet delvis uppfyllt

SAMMANFATTNING – ETT VÄXANDE SALA

Positiva aspekter:

- Minskad arbetslöshet och förbättringar i sysselsättningen.
- Förbättringar i förtroende och service, där vissa framsteg har gjorts, särskilt inom handläggningstider och rådgivning.
- Antagande av detaljplaner för nya bostäder och verksamhetsmark, vilket kan bidra till att hantera befolkningsrörelser på sikt.
- Fortsatt relativt stark arbetsmarknad i förhållande till Salas kategori som pendlingskommun.

Utmaningar:

- Nedgång i företagsklimatet med färre nystartade företag och arbetsställen.
- Negativ befolkningsrörelse med ökande utflyttning och minskad inflyttning.
- Medborgarnas nöjdhet har sett en mindre nedgång, vilket tyder på att service och bemötande fortfarande behöver förbättras.

Ett hållbart Sala

Inom målet *Ett hållbart Sala* har kommunfullmäktige fastställt flera strategiska fokusområden för att främja en långsiktigt hållbar utveckling. Kommunens ambition är att minska koldioxidutsläppen, höja utbildningsnivån, förbättra studieresultaten och folkhälsan samt öka medborgarnas egenförsörjning. För att nå dessa mål lägger kommunen särskild vikt vid livslångt lärande och folkhälsa, samt att säkerställa friska bostäder och en ren miljö. Kommunen arbetar också med att stärka ekonomin och motverka utanförskap och segregation.

För att förverkliga dessa mål prioriterar kommunen aktiviteter för att minska utsläpp och förbättra miljön, stödja utbildning och hälsa samt säkerställa bra boendemiljöer. Ett fokus på att öka medborgarnas egenförsörjning och bryta socialt utanförskap är också centralt.

Sammanfattningsvis, när Sala kommun lyckas med att minska koldioxidutsläpp, höja utbildningsnivån, förbättra studieresultat och folkhälsa samt öka egenförsörjningen, kan kommunen anses ha framgångsrikt uppnått sina hållbarhetsmål.

SAMMANFATTNING – ETT HÅLLBART SALA

Under arbetet med att uppnå målet "Ett hållbart Sala" har kommunen visat framsteg inom flera viktiga områden, tack vare aktiviteter från olika kontor som har bidragit till att nå dessa mål. Nedan följer en sammanfattning av måluppfyllelsen med betoning på de specifika bidrag som kontoren har gjort.

Koldioxidutsläppen minskar: Sala har uppvisat en positiv trend med minskade koldioxidutsläpp per invånare, vilket är ett centralt mål inom ramen för hållbarhet. Samhällsbyggnadskontoret har spelat en viktig roll i detta genom att fokusera på hållbarhet i sina byggprojekt och tillsyn av riksintresseområden och enskilda avlopp. Deras arbete med att integrera ekologiska och miljövänliga lösningar, som i projektet Södra Ångshagen, bidrar direkt till att minska koldioxidutsläppen. Kultur- och fritidskontoret har också gjort sin del genom att utveckla en plan för hållbar skötsel av gräsplaner, vilket minskar klimatpåverkan och förbättrar luftkvaliteten genom lägre koldioxidutsläpp och energiförbrukning. Fortsatta insatser för att stödja och implementera sådana miljövänliga initiativ är avgörande för att upprätthålla och förstärka denna positiva trend.

Utbildningsnivån ökar: Kommunens arbete för att höja utbildningsnivån bland invånarna har visat sig framgångsrikt. Skolkontoret har varit central i denna process genom att arbeta för att förbättra studieresultaten och elevernas välmående. Trots att närvaro och trygghet i skolan är områden som behöver förbättras, har skolkontorets insatser som "närvarocirkeln" och användningen av stödresurser visat på positiva effekter, med ökade andelar gymnasieelever som slutför sina studier inom fyra år. Dessa insatser är avgörande för att fortsätta höja utbildningsnivån och förbereda eleverna för framtiden.

Studieresultaten blir bättre: Sala har sett en blandad utveckling i studieresultaten. Det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9 har återhämtat sig något efter tidigare nedgångar, även om det fortfarande ligger något under jämförbara kommuner. Skolkontorets arbete med att förbättra närvaron och säkerställa högkvalitativ undervisning är en viktig del av detta. Samtidigt har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen ökat, även om det fortfarande finns utrymme för förbättring för att nå nivåer som finns i andra kommuner. Skolkontorets insatser för att fortbilda personal och stödja elever är kritiska för att nå högre studieresultat och stärka utbildningskvaliteten.

Folkhälsan förbättras: Folkhälsan i Sala har förbättrats på flera områden, även om det kvarstår utmaningar. Vård- och omsorgskontorets arbete med att stödja våldsutsatta och minska miljöpåverkan genom planering av resor bidrar till ett bättre psykiskt välbefinnande och minskade koldioxidutsläpp. Samtidigt har Räddningstjänstens förebyggande arbete och rådgivning bidragit till att stärka den allmänna säkerheten och välmående. Trots dessa framsteg finns det behov av att adressera ökningen i stillasittande och nedgång i fysisk aktivitet bland invånarna. Kommunens insatser för att främja aktiva livsstilar och öka deltagandet i idrottsföreningar bland unga är lovande och bör fortsätta stödjas.

Egen försörjning bland medborgarna ökar: Sala har sett positiva trender i minskningen av ekonomiskt försörjningsstöd, särskilt bland barn och ungdomar. Tekniska kontoret har bidragit till detta genom att erbjuda praktikplatser och arbetstillfällen, vilket hjälper till att öka egenförsörjningen och minska utanförskap. Vård- och omsorgskontoret har också arbetat med att bryta utanförskap och skapa fler mötesplatser, vilket ytterligare stöder ökad social inkludering och ekonomisk självförsörjning. Trots dessa framsteg kvarstår utmaningar, särskilt med den ökande arbetslösheten och behovet av att utveckla nya mätverktyg för att bättre övervaka och stödja ekonomisk självförsörjning.

Sammanfattningsvis har Sala kommun gjort betydande framsteg mot målet "Ett hållbart Sala" tack vare insatser från olika kontor som har bidragit till att minska koldioxidutsläpp, höja utbildningsnivåer, förbättra studieresultaten och stärka folkhälsan. Genom att fortsätta med dessa strategier och stärka insatserna på alla områden, kommer kommunen att kunna uppnå sina hållbarhetsmål och förbättra livskvaliteten för sina invånare.

Utifrån sammanfattningen av målet att skapa "Ett hållbart Sala" är målet delvis uppfyllt

Positiva framsteg:

- Minskade koldioxidutsläpp, tack vare hållbara byggprojekt och ekologiska initiativ från samhällsbyggnadskontoret och kultur- och fritidskontoret.
- Ökad utbildningsnivå, med fler elever som slutför sina gymnasiestudier och förbättringar i studieresultat, även om det fortfarande finns utmaningar.
- Ökad egenförsörjning, särskilt bland unga, med hjälp av praktikplatser och stöd från vård- och omsorgskontoret.

Kvarstående utmaningar:

- Studieresultat för årskurs 9 är fortfarande något under genomsnittet jämfört med liknande kommuner.
- Folkhälsoutmaningar i form av ökning av ohälsa, färre invånare som bedömer sin hälsa som bra, mer stillasittande livsstil och minskat deltagande i fysisk aktivitet.

Ett tryggt och rättvist Sala

Inom målet *Ett tryggt och rättvist Sala* har kommunfullmäktige definierat flera strategiska fokusområden för att stärka tryggheten och rättvisan för medborgare, föreningar och näringsliv. Kommunens ambition är att öka medborgarnas förtroende, förbättra nöjdheten med kommunala tjänster och höja både den upplevda och faktiska tryggheten i offentliga miljöer. För att nå dessa mål lägger kommunen särskild vikt vid att stärka demokratin och öka medborgardialogen, samt säkerställa rättssäkerhet och lika behandling.

Kommunen arbetar för att främja en trygg och rättvis samhällsutveckling där alla invånare känner sig delaktiga. Insatserna fokuserar på att förbättra medborgarinflytandet och öka insynen, samt på att främja både faktisk och upplevd trygghet. Förbättringar av kommunens verksamheter och skapandet av rättvisa förutsättningar för alla är centrala delar av strategin.

Sammanfattningsvis, när Sala kommun framgångsrikt ökar medborgarnas förtroende, förbättrar nöjdheten med kommunens verksamheter och höjer tryggheten, har kommunen nått sina mål om att skapa ett tryggt och rättvist samhälle.

SAMMANFATTNING – ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Målet "Ett tryggt och rättvist Sala" syftar till att skapa en kommun där medborgarnas förtroende och nöjdhet är höga, och där både den upplevda och faktiska tryggheten i offentliga miljöer är stark. Kommunen har fokuserat på att stärka demokratin, öka medborgardialogen och säkerställa rättssäkerhet och lika behandling för alla invånare. Under perioden 2021 till 2024 har förtroendet för kommunen bland företagen varit något lägre än det nationella genomsnittet. Inledningsvis visade resultaten från 2021 en begränsad tillfredsställelse bland företagen. Trots en viss förbättring har förtroendet minskat igen under 2023 och 2024. Detta indikerar att kommunen har haft svårt att upprätthålla en stark och konstruktiv relation med det lokala näringslivet. Kommunledningskontorets arbete med att förbättra tillgången till medborgarförslag genom en ny e-tjänst har stärkt medborgarnas möjlighet att påverka och bidragit till ökad tillit till kommunen, vilket kan ha en positiv effekt även på företagens uppfattning om kommunen genom förbättrad transparens och kommunikation.

Nöjdheten bland medborgarna med kommunens verksamheter var hög under 2022 men minskade markant under 2023. Sala kommun presterar under genomsnittet jämfört med både lågpendlings- och pendlingskommuner nära större städer, vilket pekar på betydande förbättringsområden. Samhällsbyggnadskontorets arbete med miljötillsyn och livsmedelskontroller är en del av strävan att säkerställa kvaliteten och effektiviteten i kommunens verksamheter och att förbättra medborgarnas upplevelse av kommunens service.

Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer har visat vissa förbättringar men kvarstår som en utmaning. Andelen invånare som avstår från att gå ut ensamma har minskat något, men oron är fortfarande högre jämfört med andra kommuner. Tryggheten bland skolbarn varierar, med vissa grupper som rapporterar ökad trygghet medan andra upplever minskad trygghet. Räddningstjänsten arbetar kontinuerligt med kvalitativa räddningsinsatser och tillsyn för att förebygga olyckor. Kultur- och fritidskontoret har bidragit genom att skapa nya mötesplatser, såsom det allaktivitetshuset som invigdes 2024, vilket främjar lokal trygghet och engagemang. När det gäller säkerhet och faktisk trygghet, har antalet anmälda våldsbrott ökat från 2021 till 2023. Trots att Sala kommun har lägre nivåer av anmälda brott än vissa städer med anstalter, visar den ökande brottsligheten ett behov av förstärkta säkerhetsinsatser. Kommunledningskontoret har stärkt samarbetet med polismyndigheten genom arbetet med Brå för att hantera trygghets- och säkerhetsfrågor mer effektivt, vilket syftar till att öka den upplevda tryggheten bland invånarna genom ett mer samordnat arbete.

Medborgarnas uppfattning om deras möjlighet att påverka kommunala beslut och delta i processer har minskat, vilket visar på ett behov av att förbättra demokratin och delaktigheten i kommunen. Kommunledningskontorets förbättring av transparensen genom regelbundna uppdateringar via webb och sociala medier om politiska beslut och sammanträden syftar till att öka medborgarnas insyn och delaktighet i kommunens arbete.

Sammanfattningsvis bidrar dessa insatser till att skapa en mer positiv och rättvis kommunal miljö. Sala kommun fortsätter att sträva efter att uppnå målet om ett tryggt och rättvist Sala genom att löpande utveckla och förbättra sina verksamheter och processer.

Utifrån sammanfattningen av målet att skapa "Ett tryggt och rättvist Sala" är målet delvis uppfyllt

Positiva framsteg:

- Förbättrad medborgardialog och ökad transparens, med nya e-tjänster och regelbundna uppdateringar om kommunens beslut, vilket stärker medborgarnas förtroende.
- Nya mötesplatser som allaktivitetshuset, vilket främjar lokal trygghet och engagemang.

Utmaningar:

- Lägre företagsförtroende, där förtroendet har minskat under 2023 och 2024 efter en kortvarig förbättring.
- Minskad nöjdhet bland medborgarna med kommunens verksamheter jämfört med tidigare år och andra kommuner.
- Ökning av anmälda våldsbrott.
- Försämrad upplevd trygghet i vissa grupper, med fortsatt hög oro för att vistas ute ensam och varierande trygghet bland skolbarn.
- Minskad upplevelse av delaktighet bland medborgarna i kommunala beslut.

Finansiella mål

	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Prognos 2024	
Årets resultat, % av skatter och bidrag	-0,1	-0,4	2,1	↗
Ökningen av skatter och bidrag ska vara större än nettokostnadsökningen				↗
Skatter och bidrag, förändring %	4,6	4,2	2,8	
Nettokostnader, förändring %	7,0	4,0	-0,9	
Nämnderna ska bedriva verksamhet inom beslutade anslag, avvikelse mnkr	-60,5	-133,9	-98,9	↘
Nämndernas externa intäkter i förhållande till externa kostnader, %	23	23	25	↗

Tre av fyra finansiella mål beräknas nås 2024.

Kommunfullmäktige har, i budget för 2024, beslutat om ett resultatmål på 16,9 mnkr. Det motsvarar 1,0 % av de budgeterade intäkterna för skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Prognosen pekar på ett resultat på 36,5 mnkr (2,1 %) vilket innebär att resultatmålet beräknas uppnås.

Jämfört med bokslut 2023 så ökar intäkterna för skatter, generella statsbidrag och utjämning med 2,8 % enligt prognos i SKR:s cirkulär 24:38 och verksamheternas nettokostnader beräknas minska med -0,9 %. För nämnderna är prognosen att andelen externa intäkter ökar i förhållande till de externa kostnaderna jämfört bokslut 2023. Nämnderna prognostiserar sammantaget med ett underskott på -98,9 mnkr.

Sammanfattande slutsats

Utvecklingen för de långsiktiga utvecklingsmålen mot måluppfyllelse är relativt svag, men utfallet för flertalet indikatorer visar på att Sala kommun ligger på en ungefärlig nivå i jämförelse med liknande kommuner. Sammantaget så sker många viktiga insatser inom målområdena och

kommer så göra även framgent. Det är av vikt att det påbörjade arbetet kan fortsätta och att det finns förutsättningar för dialog kring resultatet och utrymme till eventuella förändringar.

Årets resultat beräknas motsvara 2,1 % av skatter och bidrag, vilket är bättre än budgeterat. Nettokostnadsutvecklingen är lägre än ökningen av skatter och bidrag.

Jämförelsestörande poster minskar dock nettokostnaderna med 91,3 mnkr och bidrar till att resultatmålet och målet med att nettokostnadsökningen ska vara lägre än ökningen av skatter och bidrag nås.

Nämnderna beräknas öka de externa intäkterna i förhållande till de externa kostnaderna. De klarar dock inte att bedriva verksamheten inom de tilldelade ramarna.

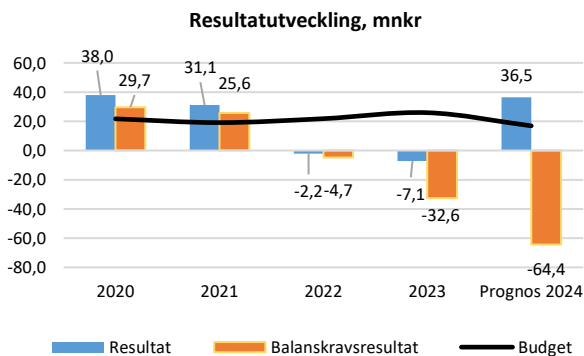
Ur ett finansiellt perspektiv bedöms måluppfyllnaden svag då de jämförelsestörande posterna har stor påverkan på två av nyckeltalens utveckling.

Sammanfattningsvis bedöms kommunen delvis uppnå målen för god ekonomisk hushållning.

Ekonomisk uppföljning - kommunen

RESULTATUTVECKLING

Helårsprognos för 2024 pekar mot ett resultat på +36,5 mnkr att jämföra med budgeterat resultat på +16,9 mnkr.

Från det prognosticerade resultatet räknas reavinster och orealiserade vinster bort i balanskravsutredningen. Försäljning av skogsfastighet, Lindgården och tomtmark har genererat reavinster motsvarande 98,5 mnkr och orealiserade vinster för kapitalförsäkring och tillfälligt placerade medel uppgår till 2,4 mnkr. Med dessa avräknade blir prognosen för balanskravsresultatet -64,4 mnkr.

Balanskravsutredning

Mnkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Prognos 2024
Årets resultat enligt resultaträkning	31,1	-2,2	-7,1	36,5
Reducering av samtliga realisationsvinster	-5,5	-2,5	-40,6	-98,5
Justering för realisationsförluster med undantagsmöjlighet	-	-	-	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-	-2,4
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	25,6	-4,7	-47,7	-64,4
Reservering av medel till resultatreserv	-	-	-	-
Användning av medel från resultatreserv	-	-	-	-
Medel från resultatutjämningsreserv	-	-	15,1	-
Årets balanskravsresultat	25,6	-4,7	-32,6	-64,4

Bedömningen i prognosen är att balanskravet inte uppfylls.

Återställande av negativt resultat

Kommunfullmäktige beslutade att undanta 2022-års negativa balanskravsresultat från återställandekravet med motiveringen att en retroaktiv pensionspremie på 10,4 mnkr belastat resultatet.

Enligt beslut i fullmäktige ska 2023-års negativa balanskravsresultat täckas genom högre ställda resultatmål 2025 och 2026.

Det prognostiserade balanskravsresultatet för 2024 är också negativt vilket innebär att även det måste återställas inom tre år, d v s senast 2027.

Återställande av negativt resultat

Mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024
IB ack ej återställda negativa resultat	0,0	-32,6
- varav från tidigare år	0,0	0,0
- varav från 2023 återställas senast 2026	-	-32,6
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-47,7	-64,4
Medel från resultatutjämningsreserv	15,1	-
Årets negativa balanskravsresultat att återställa	-32,6	-64,4
UB negativa resultat att återställa inom tre år	-32,6	-97,0

I samtliga nämnder pågår ett arbete för att nå en budget i balans. Det pågående omställningsarbetet beräknas ge full effekt först kommande år.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER

Avvikelse nämndernas/styrelsernas nettokostnader

Mnkr	Period- avvikelse 20240831	Periodavvikelse exkl sem- o ferielöneskuld 20240831	Avvi- kelse- prognos 2024
Kommunstyrelsen	-24,2	-28,1	-25,3
Revision	0,0	0,0	0,0
Överförmyndare	0,9	0,9	0,6
Kultur- och fritidsnämnd	-0,6	-1,3	-0,2
Skolnämnd	12,7	-11,6	-20,5
Äldre- och omsorgsnämnd	-16,9	-24,3	-18,1
Social- och arbetsmarknadsnämnd	-23,4	-24,6	-34,3
Summa nämnderna	-51,6	-89,1	-97,8
Finansförvaltning	112,8	112,8	96,8
Summa totalt	61,2	23,8	-0,9

Periodavvikelse

Verksamhetens nettokostnader avviker positivt från periodbudgeten med 61,2 mnkr. I periodresultatet ingår reavinst motvarande 98,5 mnkr.

Förändringen av semester- och ferielöneskulden är vid balansstidpunkten för delårsperioden värderad till sitt verkliga värde. Det förbättrar periodresultatet med totalt 37,4 mnkr.

Under hösten beräknas skulden åter upparbetas med ca 38 mnkr vilket ingår i nämndernas helårsprognoser.

Helårsprognos

Prognosen för verksamhetens nettokostnader för nämnderna uppgår till -97,8 mnkr och finansförvaltningens delar till 96,8 mnkr, sammantaget -0,9 mnkr.

Prognosen för **Kommunstyrelsens** verksamheter visar sammanlagt ett underskott på -25,3 mnkr. Därtill redovisas en avvikelse på finansiella kostnader på -1,3 mnkr för VA-kollektivet (se rubrik Finansnetto nedan). Det största underskottet beräknas uppstå inom **Tekniska kontoret** (-23,9 mnkr). Fastighetenheten (-8,4 mnkr) där kostnader för moduler är en stor bidragande orsak tillsammans med ökade värmekostnader. Vattenskadan på Rådhusgatan beräknas också påverka negativt med ca -1 mnkr. Justerade intäkter för hyror kopplat till uppräknade kapitalkostnader tillsammans med lägre kostnader för städ i och med nytt avtal och personalvakanser bidrar till att minska underskottet. Gatuenheten, (-6,8 mnkr) vinterväghållningen, markvärme i centrum och reparationskostnader för maskiner samt högre kostnader för centralförråd och internpost. Parkenheten (-2,6 mnkr) lägre intäkter än beräknat. Samhällsfinansierade transporter, (-7,9 mnkr) ökade kostnader för biogas och ett ökat antal resor med färdtjänst. Måltidsenheten (-4 mnkr) minskade försäljningsintäkter. Underskottet möts till viss del av ökade intäkter för skogdrift (+4,6 mnkr) samt lägre kostnader för kart/mät och projekt och

utveckling (+1,8 mnkr). **Kommundirektör/Staben** för utveckling och förvaltning, (-0,2 mnkr). Kostnader för bidrag och utredning kring översvämningen 2023 samt överenskommelse gällande skolchefs avslut möts till viss del av lägre personalkostnader p g a vakanser inom kontorets enheter och ökade intäkter. **Samhällsbyggnadskontoret** (-3,1 mnkr) lägre intäkter för planavgifter i och med vikande konjunktur tillsammans med uteblivet exploateringsöverskott och ökade kostnader för bostadsanpassning ger underskott. Personalvakanser och lägre hyreskostnader än budgeterat bidrar till att hålla nere underskottet. **Räddningstjänsten** (-0,4 mnkr) ökade personalkostnader. **Ekonomikontoret** och **Personalkontoret** ger ett överskott på 0,3 mnkr respektive 0,7 mnkr med anledning av personalvakanser.

Kultur- och fritidsnämnden, -0,2 mnkr. Minskade intäkter för uthyrning av lokaler.

Skolnämndens helårsprognos pekar på ett nettounderskott på -20,5 mnkr. Därtill redovisas 0,2 mnkr i finansiella intäkter (se rubrik Finansnetto nedan). Intäkterna förväntas överskrida budget med +17,3 mnkr vilket till största del beror på ökade statliga bidrag. På kostnadssidan avviker de interkommunala kostnaderna från budget med -13,4 mnkr där största delen beror på att fler gymnasielever väljer att studera på annan ort. Personalkostnaderna avviker också negativt från budget, -30,1 mnkr och delvis möts underskottet av de ökade statliga bidragen. Ett omfattande omställningsarbete pågår inom skolnämndens område för att nå en budget i balans.

Äldre- och omsorgsnämndens prognos visar en nettoavvikelse på -18,1 mnkr. Bruttointäkterna beräknas överstiga budget med 7,3 mnkr där ökade statsbidrag för merparten av avvikelsen. På kostnadssidan uppgår beräknade avvikelsen till -25,4 mnkr. Personalkostnaderna tillsammans med kostnader för att hyra in personal i o m svårigheter att rekrytera vissa personalgrupper beräknas ge ett underskott på ca -19,5 mnkr. Köp av huvudverksamhet, -3,3 mnkr avser LOV-tjänster och placeringar inom socialpsykiatri. Kostnaderna för hyror och städ avviker med -1,7 mnkr.

Social- och arbetsmarknadsnämndens prognosavvikelse uppgår till -34,3 mnkr. Intäkterna, -2,2 mnkr då ett statsbidrag beräknas bli lägre än budgeterat. Bruttokostnaderna prognosticeras avvika med -32,1 mnkr. Köp av huvudverksamhet och försörjningsstöd avviker med -20,6 mnkr. Största avvikelseposten avser placeringskostnader för barn och unga. Svårigheter att rekrytera gör att kostnaderna för egen personal beräknas bli lägre än budgeterat (+4,7 mnkr). Vakanser täcks upp med inhyrd personal (-10,4 mnkr). För att avlasta socionomerna och minska behovet av inhyrd personal har sk resurshandläggare anställts. Interna overhead-kostnaderna avviker med -2,7 mnkr och hyreskostnaderna med -0,5 mnkr.

De av verksamhetens nettokostnader som återfinns inom **Finansförvaltningen** beräknas avvika från budget med 96,8 mnkr. Prognosavvikelsen för intäkter uppgår till 99,2 mnkr, där reavinster för sålda fastigheter och mark står för merparten (98,4 mnkr). Resterande poster är kravintäkter, återvunna kundfordringar samt återbetalning av premiebefrielseförsäkring.

Kostnaderna avviker med -2,4 mnkr. Statsbidrag som är att betrakta som riktade men som utifrån utformningen ska redovisas som generella förs över till nämnd som ansvarar för respektive verksamhet och bokförs då som intern kostnad på finans, -2,9 mnkr. Pensionskostnaderna beräknas avvika med -1 mnkr och möts av något högre intern intäkt för po-pålägg. De interna ränteintäkterna beräknas totalt bli 1,6 mnkr högre än budgeterat. Dessa fördelas mellan intäkter för aktiverade anläggningstillgångar som beräknas bli lägre än budgeterat (-3,6 mnkr) då investeringar inte genomförs enligt plan och ränteintäkter för finansiella anläggningstillgångar som istället blir högre än budgeterat (+5,2 mnkr). Den senare posten möts av en lika stor finansiell kostnad inom finansnettot.

I prognosen är inräknat att de medel (0,2 mnkr) som återstår av KS förfogande per sista augusti kommer att förbrukas.

Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelser inkl särskild löneskatt, mnkr

	2022-08-31	2023-08-31	2024-08-31
Avsatt till pensioner	47,0	45,2	44,3
Ansvarsförbindelser	453,9	463,2	474,1
Finansiella placeringar	1,5	1,9	2,5
Summa	502,4	510,3	520,9

De totala pensionsförpliktelserna för kommunens anställda uppgår 2024-08-31 till 520,9 mnkr.

Under avsättningar redovisas kompletterande ålderspension samt garanti- och visstidspensioner. Denna del som förvaltas av kommunen uppgår till 44,3 mnkr. Kommunen har förutom den del som redovisas i balansräkningen ett stort åtagande för pensioner vilket redovisas som ansvarsförbindelse. Avsättningar och ansvarsförbindelsen värdesätts genom indexuppräknings.

SKATTER, BIDRAG OCH UTJÄMNING

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, mnkr

Mnkr	Budget 2024	Utfall 2024-08-31	Prognos 2024
Skatteintäkter	1 201,3	802,2	1 205,2
Generella statsbidrag och utjämning, fastighetsavgift	486,6	337,4	506,5
Summa	1 687,8	1 139,6	1 711,8

Periodutfallet för skatteintäkterna och de generella statsbidragen motsvarar 67,5 % av årsbudgeten.

Helårsprognosen bygger på SKR:s cirkulär 24:38. Den pekar på att skatteintäkterna ökar med 3,9 mnkr då slutavräkningarna för 2023 och 2024 tillsammans beräknas bli högre än budgeterat. De generella statsbidragen tillsammans med fastighetsavgiften ökar enligt samma prognos med 17 mnkr. Därutöver har 1,8 mnkr utbetalats i bidrag för utökad sjuksköterskebemannning och 1,1 mnkr till extra resurser till skolan. De bidragen är att betrakta som riktade men som på grund av utformningen redovisningsmässigt hanteras som generella.

FINANSNETTO

Mnkr	Budget 2024	Utfall 2024-08-31	Prognos 2024
Kommunstyrelsen- VA	2,1	2,3	3,4
Skolnämnden	0,0	-0,2	-0,2
Finansförvaltningen	20,0	13,9	22,3
Summa	22,1	16,0	25,5

De finansiella kostnaderna är 16,0 mnkr högre än de finansiella intäkterna per sista augusti.

Helårsprognosen för finansnettot är 25,5 mnkr, vilket är 3,4 mnkr högre än budgeterat. De finansiella intäkterna beräknas bli ca 4,2 mnkr högre än budget, bl a beroende på marknadsvärdering av kapitalförsäkring och likviditetsplacering (2,4 mnkr), överskottsutdelning från Kommuninvest (0,9 mnkr) samt att utdelningen från de kommunala bolagen är högre än budgeterat (0,3 mnkr). På Skolnämnden redovisas 0,2 mnkr i insatsutdelning från Lantmännen kopplat till spannmålsproduktionen vid Ösby naturbruksgymnasium. Prognosen för de finansiella kostnaderna uppgår till 36,8 mnkr vilket är 7,6 mnkr högre än budget. Den finansiella kostnaden kopplad till finansiell leasing beräknas uppgå till 5,2 mnkr. Den posten möts av en minskad kostnad inom verksamhetens kostnader. Räntekostnaderna för lån beräknas bli 2,5 mnkr högre än budgeterat då planerad nyupplåning på 110 mnkr verkställdes tidigare än planerat samt att ytterligare 80 mnkr har lånats upp efter beslut av fullmäktige. 3,4 mnkr av låneräntorna belastar VA-verksamheten.

SOLIDITET

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Utfall 2024-08-31
Soliditet, %	42	41	33	33
Soliditet inkl ansvarsförbindelsen, %	16	17	12	14

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Faktorer som påverkar soliditeten är utvecklingen av resultatet och skuldernas storlek. Vid delårsrapportens upprättande uppgår soliditeten till 33 % vilket är i nivå med bokslut 2023. Periodresultatet påverkar soliditeten positivt.

LIKVIDITET

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Utfall 2024-08-31
Kassalikviditet, %	69	75	87	106
Balanslikviditet, %	71	79	90	110
Kassalikviditet inkl checkkredit, %	89	94	104	126

Kommunens kassalikviditet är för närvarande god, dock står kommunen inför stora utbetalningar under hösten kopplade till pågående investeringsprojekt. Fullmäktiges lånebeslut för 2024 uppgick till 110 mnkr. Detta lån upptogs i mars något tidigare än planerat för att möta de stora utbetalningarna. Ytterligare lånebeslut fattades av fullmäktige i samband med behandlingen av 2023-års bokslut i och med att en stor budgetavvikelse har uppstått för pågående projekt och för tillkommande obudgeterade projekt. Detta lån upptogs i maj då likviditeten var ansträngd. Försäljningen av skogsfastigheten slutreglerades på försommaren och bidrar till att likviditeten förstärkts tillfälligt.

50 mnkr av tillfälligt likviditetsöverskott förvaltas av extern part med placering i fondandelar i enlighet med kommunens finanspolicy.

Kommunen har även en checkräkningskredit på 60 mnkr som ökar förmågan att göra de löpande utbetalningarna.

INVESTERINGAR

Den beslutade investeringsbudgeten för 2024 uppgår till 274,9 mnkr, därtill har 80,1 mnkr överförts i tilläggsanslag. Total investeringsbudget är därefter 355 mnkr.

Per sista augusti har totalt 261,1 mnkr av de budgeterade utgifterna upparbetats, varav 243,9 mnkr återfinns inom lokalprogrammet. Försäljning av skogsfastighet, Lindgården samt tomtmark har genererat inkomster motsvarande

96,4 mnkr.

Delårsperiodens nettoutgifter uppgår därmed till 158,2 mnkr vilket motsvarar 47 % av helårsbudgeten.

Inom lokalprogrammet så är den nya skolan i Möklinta färdigställd och den invigdes vid höstterminens början. Projektet kommer slutredovisas under hösten, prognosen är dock att det överskrider budget med 15,3 mnkr.

Den pågående byggnationen av Åkraskolan ligger fortsatt före projektplanen vilket innebär att utgifter kommer tidigare än planerat. Det tillsammans med utökad yta till anpassad grundskola, nybyggnad av storkök och skyddsrum och saneringskostnader gör att projektet beräknas överskrida årets budget med 36,5 mnkr.

Renoveringen av Vallaskolans B-hus är avslutad, även den överskrider budget med 2,6 mnkr.

Renoveringen av Ösbys elevhem fortgår även den till högre kostnad än årets budget, 15 mnkr.

Etableringen av ersättningsmoduler för utdömda förskolor har genererat utgifter på ca 11,5 mnkr vilket inte budgeterats för.

Programmen för gata och VA beräknas lämna överskott på 16,3 respektive 22,8 mnkr. Överskotten härleds till största del till framskjutna exploateringsplaner.

Kommunen ökar sin kapitalinsats i Kommuninvest under 2024 med 2,2 mnkr enligt tidigare beslut. Kapitalinsatsen motsvarar i och med det 1 300 kr/invånare.

Helårsprognosen pekar på att investeringsutgifterna kommer överskrida budgeten med -35,8 mnkr. Investeringsinkomster på 96,4 mnkr, förbättrar utfallet och ger totalt ett redovisat överskott på 58,8 mnkr.

Investeringsredovisning netto, mnkr

Nämnder/styrelse	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse
Kommunstyrelsen	334,5	273,6	60,9
- varav investeringsinkomster	1,8	96,4	94,6
Kultur- och fritidsnämnd	3,0	2,9	0,1
Skolnämnd	13,3	13,3	0,0
Äldre- och omsorgsnämnd	4,2	4,2	0,0
Finansförvaltning	0,0	2,2	-2,2
Summa	355,0	296,2	58,8

SAMMANFATTANDE ANALYS

Det råder fortsatt stor obalans mellan kommunens intäkter och kostnader och kommunens ekonomi är hårt ansträngd.

Hög inflation har lett till stora kostnadsökningar för bl a pensioner vilket nämnderna har haft svårt att anpassa sig till.

Prognosen för investeringsutgifterna pekar på ett underskott och det tillsammans med stora underskott för näm-

dena påverkar kommunens likviditet och soliditet negativt. Lån, utöver vad som beslutats i budget, har behövt tagits upp för att klara utgifterna.

Stora utmaningar återstår för att få den kommunala budgeten i balans. 2023-års negativa resultat tillsammans med årets prognos summerar ihop till ett återställande krav på 97 mnkr. Åtgärdsplaner måste upprättas och verkställas för att nämndernas verksamheter ska kunna drivas inom tilldelade ramar.

Ekonomisk uppföljning – bolagen

Resultatutveckling

Mnkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Utfall 20240831	Prognos 2024
Sala-Heby Energi AB	14,5	16,3	16,5	-15,9	0,0
Salabostäder AB	5,8	5,8	1,6	*23,4	*9,5
Sala Silvergruva AB	-0,2	-0,5	-3,5	4,2	-1,5

* före skatt

Sala-Heby Energi AB:s periodresultat per 31 augusti uppgår till -15,9 mnkr vilket är 13,8 mnkr lägre än budgeterat resultat. Prognosen för helåret visar på ett resultat om 0 tkr. Budgetavvikelsen är främst kopplad till minskad lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten. Koncernens ekonomi har haft en utmanande start på året. Stora lönsamhetsproblem finns i fjärrvärmeverksamheten på grund av skenande bränslepriser och produktionsbortfall av el i kraftvärmeverket. Detta i kombination med tidigare års höga investeringsnivå har gjort att likviditeten är ansträngd. För att förbättra likviditeten har nya banklån tagits om 35 mnkr hittills i år. Den ökade externa belåningen har gjort att soliditeten sänkts från 22,1 % till 20,7 % per 31 augusti.

Investeringar har hittills gjorts med 27,9 mnkr. Årets investeringar i anläggningstillgångar avser solcellspark, laddinfrastruktur, upprustningar av nät och anläggningar samt nyanslutningar i elnät och fjärrvärmenät. SHE har under året blivit delägare i ett bolag som ska anlägga en batteripark i Heby kommun och agerar på frekvensmarknaden. Syftet är att skynda på elektrifieringen och att stabilisera elnätet lokalt.

Koncernen kommer för år 2024 säkerligen inte att uppnå resultatmålen och klara avkastningskravet. Åtgärder har vidtagits för att resultatet ska hamna på rätt sida av 0 vid årets slut. Från augusti-24 har den nya prisökningen på fjärrvärmens slagit igenom vilket kommer att ge goda effekter på intäkterna resterande månader av året. Det har även införts besparingskrav där ej nödvändiga kostnader och investeringar uteblir eller skjuts på framtiden. Den ekonomiska situationen ser betydligt bättre ut inför 2025.

Salabostäder AB:s periodresultat uppgår till 23,4 mnkr och innehåller reavinster motsvarande 10,4 mnkr.

De kostnadsökningar som bolaget haft de senaste åren möts inte på lång väg av de intäktsökningar som hyresförhandlingarna gett. Det är delvis en effekt av den nya hyresförhandlingsmodell som allmännyttans parter enats om. Hyresökningen sätts med beaktande av historiska utfall de senaste 2,5 åren vilket gör att den är baktung. Det har visat sig att de farhågor bolagsledningen haft gällande resultatnivåer stämmer.

Bolaget fortsätter med försäljning av fastigheter för att ytterligare bidra till finansiering av fortsatt renovering. Fastigheterna i Möklinta är ute till försäljning igen och är de sista i det aktuella beslutet om försäljning.

Enligt ägardirektivet ska bolaget ha en soliditet om lägst 15% i genomsnitt under de tre senaste åren. Soliditeten har de tre senaste föregående åren pendlat något och treårsgenomsnittet beaktat så långt 2024 uppgår till 14,1% jämfört med föregående års 14,3% och med prognos som vid delår 2024 förväntades landa på 14,85%. Det rådande läget med ekonomiska osäkerheter gör, tillsammans med det faktum att bolaget inte genom hyresökningar kan kompensera ökade kostnader, att de uppsatta ekonomiska målen inte uppnås.

ROT-projekt Dammgatan 19 (Stamparen 5) har gjort att vi kan erbjuda ytterligare 23 lägenheter som trygghetsboende. Huset har fått hiss och fullt ut tillgängliga lägenheter enligt modern standard. Läget i Sala är attraktivt och leder till att även nya externa hyresgäster visar intresse och tecknar avtal, samtliga 23 lägenheter är uthyrda. Förbättringar av den yttre miljön följer i arbetet efter slutförda ROT-projekt. Det lyfter områdena genom att vi skapar samlingsplatser, lekplatser och förbättrar trygghet och trivsel. Den yttre miljön i kvarteret Myntet 1 har genomgått en rejäl förändring av innergården med bland annat ny lekplats och samlingsplatser samt en mountainbikebana för de yngre barnen. Vid Täljstenen rustades den yttre miljön med omläggning av marksten och delvis ny lekplats. I Sättrabrunn har en trapp rustats upp samt att två samlingsplatser nyanlagts. Under försommaren uppfördes en ny parkeringsplats på Varggränd där samtliga platser utrustades med motorvärme och även två laddplatser. Arbetet med energieffektivisering fortsätter med fokus på styrning av värme och varmvatten.

För **Sala Silvergruva AB** är periodresultatet positiv och uppgår till 4,2 mnkr. Resultatet i bolaget är trots utveckling i rätt riktning fortsatt under optimala nivåer och beräknas på helår till -1,5 mnkr. Det egna kapitalet i bolaget ligger under normala nivåer och kräver noggrann uppföljning. Bolaget har en fortsatt hög belåning och belastas av höga finansiella kostnader. Det finns svagt handlingsutrymme till långsiktig planering av resultat, likviditet och soliditet.

Sommarsäsongen 2024 har varit framgångsrik med stabila och tydliga ökningar av kunder, omsättning och vinstmarginal. Detta i kombination med ett effektivt arbete för

att trycka ner kostnader skapar utfall av bolagets högsäsong som gynnar bolagets ekonomi på ett positivt sätt och som är en bra grund för framtida utveckling.

Framtid

En analys av kommunens ekonomi och styrning har beställts av SKR:s analysgrupp och planeras att genomföras under hösten 2024. Analysens delar består av en nulägesanalys, en framtidsanalys sex år framåt samt hur kommunens ekonomistyrning fungerar. Förslag till en övergripande ekonomisk strategi för kommunen samt idéer till hur ett förändringsarbete skulle kunna göras kommer att presenteras.

SCB:s nya befolkningsframskrivning visar på ett vikande befolkningsunderlag. Den nya framskrivningen pekar på att Salas befolkning kommer minska med 231 personer till 2033 istället för att öka med 809 som den föregående framskrivningen från 2022 visade.

Samtliga åldersgrupper beräknas minska utom unga i gymnasieåldern samt gruppen 80+.

Den nya framskrivningen behöver således beaktas i planeringen framåt och tidigare tagna beslut kan behöva omprövas.

En ny befolkningsprognos för Sala är beställd inför budgetarbetet 2026.

Inom skolkontoret har ett omställningsarbete påbörjats med anledning av att antalet barn och elever minskar.

Inom vård- och omsorgskontoret planeras för implementering av TSI (Tidiga och Samordnade Insatser), TSI är ett paraplybegrepp för strukturerad samverkan för tidigt och förebyggande arbete. Grunden för arbetet med TSI är att samla kompetens från flera verksamheter och vid behov jobba i tvärprofessionella team för att få en helhetsbild av barnets eller den unges behov av stöd och kunna sätta in rätt insatser.

Arbetet med att tillskapa två nya LSS-bostäder fortlöper.

En projektplan är framtagen inom äldreomsorgen som syftar till ett nytt arbetssätt som ökar eller bevarar den enskildes trygghet och möjlighet till kvarboende i ordinarie boende samt minska eller skjuta på behovet av särskilt boende, hemtjänst eller hemsjukvård. Arbetssättet ska bygga på gemensamma hembesök av biståndshandläggare och arbetsterapeut. Projektet påbörjas 1 september.

Det pågående försöket med arbetstidsförkortning vid Björkgårdens vård- och omsorgsboende med avsikt att minska sjukfrånvaron kommer utvärderas under hösten.

Verksamheten vid Solgatans gruppbostad flyttar till Jakobsbergsgatan under december.

Salabostäder AB ser ett fortsatt problem med att få ut hyresökningar som motsvarar kostnadsökningarna vilket kan leda till att bolaget blir tvunget att sänka ambitionsnivån på sikt.

Om den negativa trenden i befolkningsutvecklingen fortsätter kan bolaget på sikt löpa risk att påverkas negativt. Hyresrätten är den boendeform som är mest lätttrölig och bolaget har en stor dominans på orten när det gäller hyresrätter.

Sala Silvergruva AB förväntas bli helägt kommunalt bolag inom kort och då också erhålla ny bolagsordning och nya ägardirektiv. Den nya utformningen av styrelsen är också ett led i att vidareutveckla bolagets verksamhet och ekonomiska situation.

Väsentliga personalförhållanden

ANTAL MEDARBETARE

Antal årsarbetare (antalet anställda omräknat i heltidstjänster, alla med tillsvidareanställning, vikariat och allmän visstidsanställning som varat i tre månader eller längre), per 31 december respektive år:

Antal årsarbetare

	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Tillsvidare	2 094	2 117	1 982	2 013
Visstidsanställda	87	58	70	51
Totalt	2 181	2 175	2 052	2 064

Antal årsarbetare per 31 augusti

	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2023	2024
Tillsvidare + Visstid = Totalt	2 279	2 233	2 169	2 118

Antal årsarbetare har legat på en stadig nivå de senaste åren. Delåret 2024 visar en minskning med 51 årsarbetare, i förhållande till delåret 2023. En liten indikation på att införandet av godkännande från kontorschef innan rekrytering kan ha påverkat antal årsarbetare. Skillnaden ligger dock inom den statistiska normalvariationen och bedömningen är att minskningen är för liten för att det ska gå att dra slutsatsen att det kommer att påverka antalet på årsbasis.

De senaste fem åren har antalet årsarbetare inom kommunen legat på en stadig nivå med endast mycket små variat-

ioner. För koncernen har situationen varit densamma, endast Sala silvergruva AB har haft större förändringar av antal årsarbetare, orsakat av en stor omorganisation.

Det finns arbetskraftsbrist inom vissa yrkeskategorier i hela landet och även så i Sala kommunkoncern. Bland de svårrekryterade grupperna återfinns undersköterskor, lärare, socialsekreterare, samhällsbyggare, tekniker m.fl.

Fördelning mellan män och kvinnor, koncern (antal personer, ej årsarbetare) per 31 augusti

	Kommun	SB	SHE	SSG	Summa
Kvinnor	1 545	17	14	8	1 584
Män	466	22	53	5	546
Summa	2 011	39	67	13	2 130

Antal anställda medarbetare i den kommunala koncernen per den 31 augusti 2024 var 2130 st, av dessa är 74 % kvinnor och 26 % män.

Sala kommun har stora kvinnodominerade arbetsplatser, främst inom vård och omsorg samt Skolkontoret, totalt i kommunen är 77 % av medarbetarna kvinnor. Inom de kommunala bolagen har Sala Silvergruva 8 kvinnor (61 %) och i Salabostäder samt Sala-Heby energi finns övervägande män, Salabostäder har 44 % kvinnor och Sala-Heby Energi 21 % kvinnor.

Fördelning mellan män och kvinnor, kommun (antal personer, ej årsarbetare) 2024-07-31

	Skolkontor	Vård och omsorg	Övriga ¹	Summa
Kvinnor	616	737	192	1 545
Män	151	164	151	466
Summa	767	901	343	2 011

De två största verksamheterna är vård och omsorg samt Skolkontoret. Traditionellt är kommunsektorn kvinnodominerad. Sala kommun utgör inget undantag med 77% kvinnor och 23 % män i augusti 2024. För skolkontoret visar siffran i augusti på 80 % kvinnor och för Vård och Omsorg 82%, kvinnor.

Andel heltidsanställda delåret 2024 (2023)

	Skolkontor	Vård och omsorg	Övriga
Kvinnor	99 % (98 %)	99 % (98 %)	98 % (93 %)
Män	96 % (98 %)	100 % (100 %)	95 % (96 %)

¹Staben för utveckling och förvaltning, Tekniska kontoret, Samhällsbyggnadskontor, Räddningstjänst, Personalkontor, Ekonomikontor samt Kultur- och fritidskontor.

I Sala kommun är rätten till heltidstjänst norm, med deltid som en möjlighet. Detta gör att Sala kommun finns med i toppen bland Sveriges kommuner då det gäller antal medarbetare med heltidstjänst.

ÅLDER

Antal medarbetare i kommunen som uppnår 65 års ålder (pensionsålder) per år

	2023	2024	2025	2026	2027
Antal	19	28	46	62	66

Genomsnittsålder bland Sala kommuns medarbetare i augusti 2024 är 45,8 år (2023 45,5) år.

HÄLSA OCH ARBETSMILJÖ

Friskvård

Sala kommun uppmuntrar hälsofrämjande aktiviteter för personal genom att erbjuda ett friskvårdsbidrag, till ett värde av 2000 kr, att användas som betalning för hälsofrämjande friskvård. Nyttjandegraden som mäts vid årets slut den 31 december var 77 % för år 2023, vilket var en ökning med 1 procentenheter, i förhållande till 2022.

Ökad friskvård är ett av nämndens mål för 2024 där indikatorn är ökad nyttjandegrad av friskvårdsbidraget. För delåret 2024 var nyttjandegraden 40,48 %, vilket är en liten ökning i förhållande till delåret 2023 då den var 37,86 %.

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaro av totalt arbetad tid för respektive år

Sjukfrånvaro år	2020	2021	2022	2023
Sjukfrånvaro totalt i %	8,4	8,0	8,1	8,4

Sjukfrånvaro av totalt arbetad tid vid respektive delår

Sjukfrånvaro delår	2020	2021	2022	2023	2024
Sjukfrånvaro totalt i %	7,9	7,8	7,7	7,6	7,5
Sjukfrånvaro, > 60 dgr i % av totalt antal	32,0	39,6	32,5	40,7	44,6
Sjukfrånvaro, kvinnor	8,8	8,7	8,7	8,3	8,4
Sjukfrånvaro, män	5,1	5,0	4,9	5,3	4,9
Sjukfrånvaro, 29 år eller yngre	8,8	10,8	8,2	8,4	6,6
Sjukfrånvaro, 30-49 år	7,0	6,9	7,8	7,2	6,7
Sjukfrånvaro, 50 år eller äldre	8,6	8,0	8,2	7,8	8,5

Sjukfrånvaron inom Sala kommun för delåret 2024 visar på totalt 7,7 % av totalt arbetad tid, vilket är en tiondels procentenhet bättre utfall i förhållande till delåret 2023. Det är svårt att dra några slutsatser utifrån denna lilla minskning då variationen månad för månad är mycket oregelbunden, sjukfrånvaronivån vid delåret ger en indikation på att sjuktalet ligger på, i stort sett, samma nivå som tidigare år. Målet för sjukfrånvaron i Sala kommun är 7,92 % för 2024, vilket är ett genomsnitt av de sista fem årens sjukfrånvaro.

Antalet sjukskrivna varierar markant över åren och har regionala variationer som beror på konjunkturläget och förändringar i regelverken, men också på demografiska förändringar som att andelen äldre ökar.

Sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid

Sjukfrånvaro	Koncernen		Kommunen	
	2023	202408	2023	202408
Sjukfrånvaro totalt i %	7,4	8,2	8,4	7,5
Sjukfrånvaro, > 60 dgr i % av totalt antal sjukskrivna	41,1	38,8	38,8	44,6
Sjukfrånvaro, kvinnor	8,3	9,2	9,2	8,4
Sjukfrånvaro, män	5,2	5,6	5,8	4,9
Sjukfrånvaro, 29 år eller yngre	8,2	8,8	9,1	6,6
Sjukfrånvaro, 30-49 år	7,1	7,7	7,9	6,7
Sjukfrånvaro, 50 år eller äldre	7,6	8,5	8,7	8,5

Sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid, kommunala bolagen

Sjukfrånvaro	SB		SHE		SSG	
	2023	202408	2023	202408	2023	202408
Sjukfrånvaro tot i %	5,8	6,3	3,8	1,9	3,7	11,0

Sjukfrånvaro	SB		SHE		SSG	
Sjukfrånvaro, > 60 dgr i % av totalt antal	58,0	73,5	46,3	7,8	86,9	30,0
Sjukfrånvaro, kvinnor	8,7	11,5	2,5	1,9	4,9	8,4
Sjukfrånvaro, män	3,8	2,6	4,1	1,9	1,0	4,6
Sjukfrånvaro, 29 år eller yngre	4,5	3,1	0,6	1,0	0,0	6,4
Sjukfrånvaro, 30-49 år	8,1	6,3	4,4	1,0	0,0	6,6
Sjukfrånvaro, 50 år eller äldre	9,6	6,9	3,9	2,8	6,9	8,2

Sjukfrånvaron inom den kommunala koncernen för delåret 2024 visar en sjukfrånvaro på totalt 8,2 %, av den sammanlagda ordinarie arbetstiden. De kommunala bolagen har färre medarbetare där sjukfrånvaro för en eller två medarbetare ger en stor inverkan på sjukfrånvarotalet vilket på samma sätt påverkar det totala koncernresultatet. Sala kommun har en sjukfrånvaro under delåret på totalt 7,5 %, Sala Silvergruva 11,0 %, Salabostäder 6,3 % och Sala-Heby energi 1,9 %.

I nedanstående tabell kan vi se att den högsta sjukfrånvaron finns Hos Sala Silvergruva AB (se kommentar ovan angående antal medarbetare och påverkan på sjuktalet) och inom verksamheten Vård och omsorg, övriga har ett delårsresultat som ligger under det kommunala målet för 2024, 7,92 %.

Sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid

Totalt i %	2023	Delår 2023	Delår 2024
Vård och omsorg	10,7	10,3	9,6
Skolkontor	6,9	6,3	6,2
Tekniska kontoret	6,7	6,3	6,8
Salabostäder AB	5,8	5,8	6,3
Samhällsbyggnadskontor	4,8	4,3	7,3
Sala-Heby Energi AB	3,8	3,8	1,9
Sala Silvergruva AB	3,7	3,7	11,0
Räddningstjänst	4,1	3,5	1,6
Ekonomikontor	2,6	2,2	3,4
Kultur- och fritidskontor	2,2	2,1	2,9
Personalkontor	1,1	1,0	1,0
Staben för utveckling och förvaltning	1,6	-	4,6

LÖNER 2024

Löneöversyn har genomförts med berörda arbetstagarorganisationer i enlighet med gällande huvudöverenskommelser (HÖK). Översynen för samtliga förbund var avslutad i april förutom för Vårdförbundet, som valde att gå ut i strejk vilket medförde att medlare fick kallas in och nytt avtal slöts först den 28 juni. I Sala kommun beräknas översynen för Vårdförbundet vara klar i september och ny lön betalas ut i oktober.

MEDARBETARSAMTAL

Medarbetarsamtal genomförs årligen med samtliga medarbetare inom kommunen. Som stöd för genomförande finns föreläsning via webb för chefer samt en partsgemensamt framtagen mall, inklusive utvecklingsplan, tillgänglig på kommunens intranät. Avstämning görs, med arbetstagarrepresentanter efter löneöversynsprocessen, för att följa upp att samtalen genomförts samt för att fånga upp eventuella förbättringsförslag.

INTERNA UTBILDNINGAR

En arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud har genomförts under perioden, omfattningen var tre heldagar. Under hösten 2023 kommer utbildningen att erbjudas ytterligare en gång, även denna gång tre heldagar.

Utöver detta har HR genomfört två så kallad tematräff för chefer under våren, diskriminering och aktiva åtgärder samt utbildning i konflikthantering.

Ett antal webb-utbildningar har erbjudits under perioden, med olika innehåll som; Diskrimineringslagen i arbetslivet, Sjukskrivningar och rehabilitering.

Den 9 april genomfördes ett ledarforum för alla chefer i Sala kommun med rubriken Framgångsrika samtal. Serena Mon de Vienne, författare till boken framgångsrika samtal, välkomnade alla deltagare till en workshop där hon presenterade verktyg för en starkare kommunikation som stärker den interna samverkan.

Under perioden 2023–2025 kommer alla kommunens chefer att genomgå ledarskapsutbildningen Utvecklande ledarskap (UL) som är framtagen av försvarshögskolan och bygger på svensk och internationell forskning. Tre grupper (15 chefer i varje grupp) gick utbildningen under våren 2024.

Alla medarbetare i Sala kommun erbjuds utbildning i hjärt- och lungräddning (HLR) och under perioden har 15 grupper genomfört utbildningen.

Övrig kompetensutveckling planeras och hanteras behovsanpassat inom respektive verksamhet.

EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

Resultaträkning

Mnkr	Not	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831	Budget 2024	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	3	408,8	286,1	270,1	463,1	483,5
Verksamhetens kostnader	4, 32	-2 010,5	-1 273,9	-1 335,7	-2 022,8	-2 125,6
Jämförelsestörande poster	5	31,4	0,0	91,4	0,0	91,3
Avskrivningar	6	-94,7	-62,8	-70,1	-89,2	-99,0
Verksamhetens nettokostnader		-1 665,0	-1 050,6	-1 044,3	1 648,9	-1 649,8
Skatteintäkter	7	1 178,3	782,7	802,2	1 201,3	1 205,2
Generella statsbidrag och utjämning	8	486,2	325,0	337,4	486,6	506,5
Verksamhetens resultat		-0,5	57,0	95,3	39,0	62,0
Finansiella intäkter	9	14,7	9,8	9,2	7,1	11,3
Finansiella kostnader	10	-21,3	-14,4	-25,2	-29,2	-36,8
Resultat efter finansiella poster		-7,1	52,5	79,3	16,9	36,5
Årets resultat		-7,1	52,5	79,3	16,9	36,5

Kassaflödesanalys

Mnkr	Not	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831	Budget 2024	Prognos 2024
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		-7,1	52,5	79,3	16,9	36,5
Justering för ej likviditetspåverkade poster	11	101,4	63,2	70,1	88,0	99,8
Övriga likviditetspåverkande poster	12	1,2	1,0	-48,4	10,1	-48,4
Poster som redovisas i annan sektion	13	-40,6	-40,4	-98,5		-98,5
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		54,9	76,3	2,5	115,0	-10,6
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-10,9	9,9	8,7	-	-
Ökning/minskning kortfristiga skulder		30,5	-43,1	-47,6	-	-
Ökning/minskning förråd, lager, exploateringsfastigheter		0,3	0,4	0,0	-	-
Kassaflöde från den löpande verksamheten		74,9	43,5	-36,4	115,0	-10,6
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i immateriella tillgångar						-
Investering i materiella tillgångar		-233,1	-83,6	-261,0	-316,9	-382,5
Försäljning av materiella tillgångar		57,6	52,3	96,4	86,7	88,7
Förvärv av i finansiella tillgångar		-2,3	-2,3	-2,3	-5,0	-2,3
Avyttring av finansiella tillgångar						
Kassaflöde från investeringsverksamheten	14	-177,9	-33,6	-166,9	-235,2	-296,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån		190,0	0,0	190,0	110,0	190,0
Amortering av långfristiga skulder		-18,6	-13,4	-3,7	-20,0	-10,7
Amortering av skulder för finansiell leasing		-14,5	-9,2	-10,4	-	-10,4
Ökning av långfristiga fordringar		-0,3	-0,4	-0,6	-	-0,4
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		156,5	-23,0	175,3	90,0	168,3
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR						
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		0,0	0,0	0,0	-	-
Kassaflöde fr bidrag till statlig infrastruktur		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde		53,6	-13,1	-28,0	-30,2	-138,3
Likvida medel vid årets början		65,7	65,7	119,3	39,8	119,3
Likvida medel vid årets slut		119,3	52,6	91,3	9,5	-19,0

Balansräkning

Mnkr	Not	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	15	1,1	1,2	0,8
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	16	1 775,4	1 665,4	1 989,9
Maskiner och inventarier	17	99,9	88,6	96,3
Finansiella anläggningstillgångar	18	43,6	43,6	46,6
Summa anläggningstillgångar		1 920,0	1 798,8	2 133,6
Bidrag till statlig infrastruktur	19	16,8	17,2	16,1
Omsättningstillgångar				
Förråd, lager, exploateringsfastigheter	20	12,4	12,3	12,4
Kortfristiga fordringar	21	186,1	165,3	177,4
Kortfristiga placeringar	22			51,7
Kassa och bank	23	119,3	52,6	91,3
Summa omsättningstillgångar		317,7	230,1	332,7
SUMMA TILLGÅNGAR		2 254,5	2 046,2	2 482,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Ingående eget kapital	24	748,3	748,3	733,3
- varav resultatutjämningsreserv		15,1	15,1	0,0
Direktbokning mot eget kapital		-8,0	-8,0	0,0
Årets resultat		-7,1	52,5	79,3
Summa eget kapital		733,3	792,8	812,6
Avsättningar				
Pensioner och andra förpliktelser	25	40,5	45,2	44,3
Övriga avsättningar	26	4,0	4,0	4,0
Summa avsättningar		44,5	49,2	48,3
Skulder				
Långfristiga skulder	27, 31	1 124,4	925,6	1 320,2
Kortfristiga skulder	28	352,3	278,6	301,3
Summa skulder		1 476,7	1 204,2	1 621,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 254,5	2 046,2	2 482,4

Mnkr	Not	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	29	454,4	463,2	474,1
Övriga ansvarsförbindelser	30	1 068,1	1 065,9	1 113,7

Kommunen har pensionsutfästelser åt Sala - Heby Energi AB och Västmanlands Avfalls AB.

Sala kommun har i april 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2024-08-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av i Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Sala kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 624 188 mnkr och totala tillgångar till 630 305 mnkr. Sala kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 304 mnkr och andelen av de totala tillgångarna till 2 336 mnkr.

Sala kommun har efter KF beslut 2009-10-29 § 96 undertecknat ett genomförande och finansieringsavtal med Banverket avseende åtaganden på Dalabana etapp 1 och 2. Avtalet innebär att Sala kommun vid ett eventuellt uppkommit underskott maximalt garanterar 17,5 mnkr.

Sala kommun har ett skogsinnehav på 3 693 ha med ett grovt beräknat marknadsvärde på ca 498 mnkr som till betydande del ligger utanför balansräkningen.

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Driftredovisning

Mnkr	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831	*Budget 2024	Prognos 2024	Budget- avvikelse
Kommunstyrelse	179,6	198,1	254,9	281,4	-26,6
Intäkter	-314,2	-344,2	-564,7	-562,1	-2,7
Kostnader	493,8	542,3	819,6	843,5	-23,9
Revision	0,5	0,8	1,2	1,2	0,0
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	0,5	0,8	1,2	1,2	0,0
Överförmyndare	1,3	1,4	3,4	2,9	0,6
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	1,3	1,4	3,4	2,9	0,5
Kultur- och fritidsnämnd	41,9	44,3	65,6	65,8	-0,2
Intäkter	-3,7	-3,7	-5,1	-4,8	-0,2
Kostnader	45,6	48,1	70,7	70,7	0,0
Skolnämnd	404,8	418,3	645,1	665,4	-20,3
Intäkter	-139,7	-148,1	-206,1	-223,4	17,3
Kostnader	544,5	566,5	851,2	888,8	-37,6
Äldre- och omsorgsnämnd	338,1	355,3	507,5	525,6	-18,1
Intäkter	-44,6	-50,0	-72,5	-79,8	7,3
Kostnader	382,7	405,3	580,0	605,4	-25,4
Social- och arbetsmarknadsnämnd	124,2	129,1	158,6	192,9	-34,3
Intäkter	-15,2	-13,7	-25,3	-23,1	-2,2
Kostnader	139,4	142,9	184,0	216,0	-32,1
Finansförvaltning	-39,8	-103,1	12,5	-85,5	97,9
Intäkter	-40,2	-99,1	0,0	-99,0	99,0
Kostnader	0,4	-4,0	12,5	13,6	-1,1
Avgår interna poster					
Intäkter	-271,5	-290,2	-410,6	-410,6	0,0
Kostnader	271,5	290,2	410,6	410,6	0,0
Summa intäkter	-286,1	-368,8	-463,1	-581,6	118,5
Summa kostnader	1 336,7	1 413,1	2 112,0	2 231,4	-119,4
Verksamhetens nettokostnader	1 050,6	1 044,3	1 648,9	1 649,8	-0,9

*Inkl. tilläggsanslag (TA)

Kommentarer på avvikelser mellan utfall och prognos driftredovisning

Periodens resultat vid delåret omräknat till helår avviker från årsprognosen med totalt -10,9 mnkr. Avvikelsen mellan periodens resultat och årsprognosen beror till stora delar del på:

Kommunstyrelsen, +19,2 mnkr

Kommundirektör och Staben för utveckling och förvaltning, +7,1 mnkr. Ägartillskott till Sala Silvergruva har utbetalats under perioden.

Ekonomikontoret, -1,1 mnkr. Vakant tjänst och barnledighet under perioden.

Tekniska kontoret, +13,3 mnkr. Högre kostnader för vinterväghållningen under perioden. Förväntade ökade intäkter för Måltidsenheten p.g.a. lägre intäkter under sommaren. Fördelning av interna kostnader till VA-verksamheten släpar.

Skolnämnden, -38,2 mnkr. Kostnader för gymnasieelever i andra kommuner och vuxenutbildning förväntas öka under hösten. Personalkostnaderna är lägre än väntat på grund av semesterlöneskulden, men detta ger en missvisande bild för helåret. Interna kostnader är också lägre, främst på grund av osäkerheter kring framtida lokalhyror.

Äldre- och omsorgsnämnden, +7,3 mnkr. Utöver att minska timvikarier har Äldreomsorgen fortsatt under årets första månader behövt bemanna med inhyrda sjuksköterskor på grund av att det varit svårt att rekrytera. Dock har behovet nu helt upphört då samtliga tidigare vakanser nu är tillsatta. Under hösten förväntas intäkter i form av retroaktiv ersättning från Försäkringskassan gällande personlig assistans samt ett statsbidrag för höjd beredskap inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

Social- och arbetsmarknadsnämnden, +0,8 mnkr.

Semester-, ferie- och uppehållslöneskuld samt okompenserad övertid påverkar utfall och prognos då de endast bokförs till delår- och årsbokslutet.

Investeringsredovisning

Mnkr	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831	*Budget 2024	Prognos 2024	Budget- avvikelse
Kommunstyrelse	29,0	158,2	334,5	273,6	60,9
Inkomster	-52,2	-96,4	-1,8	-88,7	86,9
Utgifter	81,2	254,6	336,3	362,3	-26,0
Kultur- och fritidsnämnd	0,0	1,6	3,0	2,9	0,1
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	0,0	1,6	3,0	2,9	0,1
Skolnämnd	0,5	2,4	13,3	13,3	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	0,5	2,4	13,3	13,3	0,0
Äldre- och omsorgsnämnd	1,9	2,4	4,2	4,2	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	1,9	2,4	4,2	4,2	0,0
Finansförvaltning	2,2	2,2	0,0	2,2	-2,2
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	2,2	2,2	0,0	2,2	-2,2
Summa	33,6	166,8	355,0	296,2	58,8

*Inkl. överförda investeringsanslag (Överf)

I budget 2024 budgeterades för en investeringsvolym på 274,9 mnkr. I samband med behandlingen av bokslut 2023 överfördes investeringsanslag på 80,1 mnkr. Totalt uppgick därefter investeringsbudgeten till 355,0 mnkr.

Drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Fullmäktige anvisar i budgeten resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för drift och investeringar. Sala kommun arbetar med en budgetmodell som fastställer budget för kommande år samt plan för ytterligare tre år. När fullmäktige tagit budgetbeslutet upprättar kommunstyrelsen och nämnderna sin detaljbudget inför det kommande året.

Driftbudget

Fullmäktige tilldelar kommunstyrelsen och nämnderna nettoanslag som binds på styrelse/nämnds nivå. Kommunstyrelse och nämnder tar sedan beslut om fördelning mellan verksamhetsområden. Omdisponering av nettoanslag under året kan beslutas av fullmäktige och omdisponering mellan verksamheter kan beslutas av kommunstyrelse eller nämnd.

Nämndernas detaljbudgetar görs brutto uppdelat på intäkter och kostnader.

Kommunstyrelsen och nämndernas budgetavvikelser överförs inte regelmässigt mellan år. Nämnderna har i samband med bokslutet möjlighet att begära överföring av budgetavvikelse till nästkommande år men fullmäktige tar beslutet om så ska ske.

I fullmäktiges budgetbeslut avsätts en summa till kommunstyrelsens förfogande. Enligt antagen riktlinje är förfogandet i första hand till för att täcka koncerninterna oförutsedda enstaka händelser. Maximalt 10 % av förfogandet kan delas ut till externa parter.

Investeringsbudget

Fullmäktige tilldelar kommunstyrelsen och nämnderna anslag som binds på styrelse/nämnds nivå.

Investeringarna har en planeringshorisont på tio år, fullmäktigebeslutet innebär dels ett anvisningsbeslut om medel till en investering för budgetåret dels ett beslut om investeringsramar för planperioden som är tre år och dels ett inriktningsbeslut för de därpå följande sex åren. Kommunstyrelse och nämnder har i samband med bokslutet möjlighet att begära överföring av investeringsmedel för pågående projekt samt projekt som inte hunnit påbörjats.

Bolagen

Den löpande verksamheten i kommunens bolag finansieras med deras egna försäljningsintäkter och när så är nödvändigt med koncernbidrag.

Bolagens investeringar beslutas av bolagets styrelse och finansieras med egna medel och/eller lån. När kommunal borgen krävs är det fullmäktige som beslutar om borgensåtagande.

Tillämpade internredovisningsprinciper

Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

Personalomkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Po-pålägget uppgick 2024 till 45,75 %

Kapitalkostnader i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Den internt beräknade räntan har 2024 satts till 2,50 %. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, dvs linjär avskrivning och ränta på bokfört restvärde. För information om avskrivningstider se redovisningsprinciper.

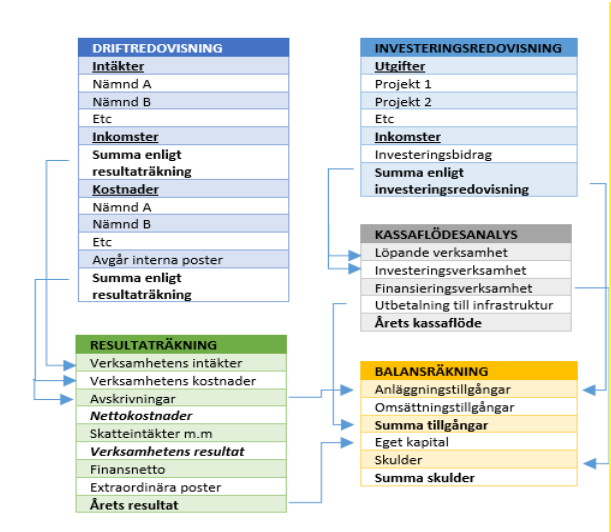
Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:

- hyreskostnader för lokaler
- kostnader för fordon och bilar
- kost
- vissa IT-licenser

Gemensamma kostnader som fördelas med schabloner är:

- försäkringar

Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Noter

NOT 1, REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisningen har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisnings- sed och enligt gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) samt anvisningar från Sveriges kom- muner och regioner (SKR). Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen.

Kommunfullmäktige har under 2018, KF § 122, fattat beslut om att frånga huvudregeln i RKR:s information om redovisning av rivnings- och saneringsutgifter och aktivera dessa utgifter som markanläggning istället för att de kostnadsförs direkt. Saneringsutgifter uppgår vid delåret 2024 till 7,0 mnkr, vilket skulle ha påverkat årets resultat negativt.

Säsongsvariationer eller cykliska effekter som påverkar verksamheten

I kommunens budget är intäkter respektive kostnader till stor del rakt fördelade över årets 12 månader varför avvikelser förekommer under verksamhetsåret mot faktiskt utfall då intäkter och kostnader kan variera mellan olika perioder under året på grund av säsongsvariationer i kommunens olika verksamheter.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anlägg- ningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde som har satts till ett prisbasbelopp enligt kommunens rikt- linjer. Det gäller som gemensam gräns för materiella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Kommunen tillämpar så kallad rak nominell metod där avskrivning sker på tillgångarnas anskaffningsvärde. Avskrivning påbörjas månaden efter att investeringen tagits i bruk.

Från och med 2015 tillämpas komponentavskrivning på objekt där komponenter tydligt kan urskiljas. Objekt med ett bokfört värde överstigande 25 mnkr vid bokslut 2013 har uppdelats i komponenter utifrån en schablon. Grundinvesteringarna har sedan procentuellt fördelats ut på respektive komponent och framtida avskrivningar anpassas till komponentens avskriv- ningstid. Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen för; byggnader och tekniska anläggningar: 10, 15, 20, 25, 30, 33, 50 och 100 år, och för maskiner och inventarier; 5, 7, 10, 15, 20 och 25 år.

Pågående projekt samt markreserv avskrivs inte alls.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Avgränsade exploateringsområden klara för försäljning redovisas som omsättningstillgång. Enstaka tomter utanför avgrän- sat exploateringsområde redovisas som materiella anläggningstillgångar då de har ett ringa värde.

Lager med väsentligt värde, värderas till verkligt värde och lager med ringa värde kostnadsförs direkt.

Hyra och leasing

Leasingavtal där de ekonomiska fördelarna och riskerna som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren ska klassificeras som finansiell leasing. Finansiell leasing ska tas upp som tillgång i lease- tagarens balansräkning. Ett finansiellt leasingavtal medför avskrivningar och räntekostnader som ska redovisas i resultat- räkningen. Tillgången ska skrivas av enligt samma princip som gäller för andra tillgångar av samma slag. Leasingavtal som inte klassificeras som finansiellt är ett operationellt leasingavtal. Leasingavtal som uppfyller kriterierna för korttidsinventar- ier ska redovisas som operationella.

Fast egendom

Finansiell leasing redovisas på de externa förhyrningar som kommunen gör samt även på de verksamhetslokaler som hyrs från dotterbolaget Salabostäder AB i enlighet med RKR R5.

Resultaträkningen påverkas med ett betydligt lägre belopp netto än balansräkningen. Den redovisning som görs i resultat- räkningen är att de kostnader för löpande hyror och leasingavgifter som betalats för identifierade finansiella leasingavtal bokas bort från verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen. Samtidigt redovisas en leasingtillgång och leasingskuld i balansräkningen. Årets avskrivningar på leasingtillgången bokförs som avskrivning på verksamheten och årets räntekost- nad för leasingskulden bokförs i resultaträkningen som finansiell kostnad.

Lös egendom

De leasingavtal av lös egendom som finns i kommunen och som tecknats från och med 2019-01-01 redovisas i enlighet med RKR R5.

Samtliga leasingavtal för lös egendom tecknade före 2019-01-01 redovisas som operationella. Finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen att betala leasingavgiften redovisas som skuld i balansräkningen.

Skulder och avsättningar

Investeringsbidrag och anslutningsavgifter tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder i balansräkningen. Bidragen och avgifterna periodiseras ut över anläggningens nyttjandeperiod som en intäkt i resultaträkningen.

Pensioner

Kommunen redovisar sina pensionsåtaganden enligt blandmodellen. D v s pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen och pensionsförmåner som intjänats till och med 1997 redovisas som ansvarsförbindelse.

Pensionsförpliktelseerna för förtroendevalda (PBF-KL) har skuldförts.

Pensionsförpliktelser för förtroendevalda (OPF-KL) har säkerställts i en kapitalförsäkring som redovisas som finansiell tillgång och pensionsskuld i balansräkningen. Kapitalförsäkringen värderas till verkligt värde. Värdeförändringen sedan föregående balansdag redovisas i resultaträkningen.

Den avgiftsbestämda pensionen (tjänstepensionsavtalet) redovisas som kortfristig skuld. KAP-KL betalas ut för individuell förvaltning i mars nästkommande år. AKAP-KR kvartal ett och två betalas ut i september och december för individuell förvaltning och kvartal tre och fyra betalas ut i mars och juni nästkommande år.

Samtliga pensioner redovisas inklusive särskild löneskatt 24,26 %.

Skatteintäkter och övriga intäkter

Skatteintäkterna redovisas det år den beskattningsbara inkomsten har intjänats av den skattskyldige. Periodisering görs utifrån SKR:s senaste prognos, cirkulär 24:38. Differens mellan slutlig taxering och redovisad skatteintäkt föregående år redovisas som justeringspost.

Personalkostnader

Intjänad semester-, ferie- och upphållslön samt okompenserad övertid har värderats till sitt verkliga värde inklusive personalomkostnadspålägg (45,75 %) och redovisas som kortfristig skuld i balansräkningen.

Arbetsgivaravgifter för augusti har periodiserats.

Lån och räntor

Kostnads- och intäktsräntor har periodiserats. Nästkommande års amorteringar är bokförda som kortfristig skuld.

Extraordinära poster

För att en post ska klassas som extraordinär ska posten uppgå till ett väsentligt belopp, händelsen ska sakna tydligt samband med den ordinarie verksamheten samt vara av sådan typ att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

NOT 2, UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

I noten redovisas väsentliga uppskattningar och bedömningar som ligger till grund för de finansiella rapporterna.

Avsättningar för pensioner redovisas enligt KPA pensionsskultsberäkning per 2024-08-15.

Exploateringsredovisningen följer kommunens riktlinje. Uppdaterade riktlinjer för exploateringsredovisning har antagits med start år 2023.

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser och transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Jämförelsestörande poster särredovisas på egen rad i resultaträkningen.

Mnkr	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831	Budget 2024	Prognos 2024
Not 3	<u>Verksamhetens intäkter</u>				
Försäljningsintäkter	44,0	31,1	30,3		
Taxor, avgifter och ersättningar	74,5	48,1	54,7		
Hyror och arrenden	33,6	22,6	23,9		
Bidrag från staten	149,6	81,0	97,7		
Offentliga investeringsbidrag	1,5	1,0	1,0		
EU-bidrag	8,3	6,0	2,0		
Övriga bidrag	4,8	2,9	1,7		
Försäljning av verksamhet och entreprenader	85,5	45,7	58,7		
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	40,5	0,0		
Försäljning av exploateringsfastigheter	<u>7,1</u>	<u>7,1</u>	<u>0,0</u>		
	408,8	286,1	270,0	463,1	483,4
Not 4	<u>Verksamhetens kostnader</u>				
Personalkostnader inkl sociala avgifter	1 190,9	762,9	776,3		
Pensionskostnader inkl särskild löneskatt	145,4	86,3	103,8		
Inköp anläggningstillgångar och underhålls- material	10,7	6,2	9,0		
Bränsle, energi, vatten	46,6	27,3	30,1		
Köp av huvudverksamhet	175,8	118,3	122,3		
Övriga tjänster	209,9	119,2	131,8		
Lokal- och markhyror	49,7	33,8	41,3		
Lämnade bidrag	63,8	43,7	49,7		
Övriga kostnader	<u>117,8</u>	<u>76,2</u>	<u>71,5</u>		
	2 010,5	1 273,9	1 335,7	2 022,8	2 125,6
Not 5	<u>Jämförelsestörande poster</u>				
Översvämningskostnader	-8,1	0,0	-5,6		-5,6
Reavinster	40,6	0,0	98,5		98,4
Utrangeringar	<u>-1,1</u>	<u>0,0</u>	<u>-1,5</u>		<u>-1,5</u>
	31,4	0,0	91,4		91,3
Not 6	<u>Avskrivningar</u>				
Immateriella tillgångar	0,4	0,3	0,3		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	77,0	51,2	56,1		
<i>Därav finansiell leasing</i>	<i>12,1</i>		<i>8,3</i>		
Maskiner och inventarier	17,3	11,3	12,6		
<i>Därav finansiell leasing</i>	<i>2,9</i>		<i>2,2</i>		
Nedskrivningar	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>1,0</u>		
	94,7	62,8	70,1	89,2	99,0
Not 7	<u>Skatteintäkter</u>				
Kommunalskatt, preliminär	1 154,2	769,5	802,0		1 203,1
Slutavräkning föregående års justerade poster	6,0	4,9	-3,9		-3,9
Slutavräkning innevarande år	<u>18,1</u>	<u>8,3</u>	<u>4,0</u>		<u>6,0</u>
	1 178,3	782,7	802,2	1 201,3	1 205,2

Mnkr	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831	Budget 2024	Prognos 2024
Not 8	<u>Generella statsbidrag och utjämning</u>				
Inkomstutjämningsbidrag/avgift	348,5	232,3	234,1		351,2
Kostnadsutjämning	16,3	10,9	11,0		16,5
Regleringsbidrag/-avgift	53,7	35,8	46,7		70,0
LSS utjämningsbidrag/-avgift	6,4	4,3	1,8		2,7
Fastighetsavgift	57,7	37,0	42,1		63,2
Bidrag tillfälligt kommunstöd kriget i Ukraina	0,5	0,3	0,0		0,0
Bidrag utökad sjuksköterskebemanning	3,2	4,5	1,2		1,8
Bidrag extra resurser till skolor för att mildra effekten av inflationen	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,4</u>		<u>1,1</u>
	486,2	325,0	337,4	486,6	506,5
Not 9	<u>Finansiella intäkter</u>				
Bankränta	2,4	0,2	0,0		0,0
Övriga ränteintäkter	0,1	0,0	0,0		0,2
Ränteintäkter kundfordringar	0,2	0,1	0,2		0,0
Borgensavgifter	6,8	4,4	4,5	6,6	6,6
Uttag överskottsfond KPA	4,5	4,5	0,0		0,0
Överskottsutdelning Kommuninvest	0,0	0,0	0,9		0,9
Värdeförändring kortfristiga placeringar	0,0	0,0	1,8		1,8
Värdeförändring Trygg Politiker Pension	0,0	0,0	0,7		0,7
Övriga finansiella intäkter	<u>0,8</u>	<u>0,6</u>	<u>1,0</u>	<u>0,5</u>	<u>1,0</u>
	14,7	9,8	9,2	7,1	11,2
Not 10	<u>Finansiella kostnader</u>				
Låneräntor	11,5	6,6	17,6	25,0	27,4
Värdeförändring Trygg Politiker Pension	0,1	0,0	0,0		
Finansiell kostnad pension	4,1	4,0	3,8	4,2	3,9
Räntor leasingskuld	5,2	3,5	3,6		5,2
Övriga finansiella kostnader	<u>0,3</u>	<u>0,3</u>	<u>0,1</u>		<u>0,2</u>
	21,3	14,4	25,2	29,2	36,8

Mnkr	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831	Budget 2024	Prognos 2024
Not 11 <u>Justering för ej likviditetspåverkade poster</u>					
Avskrivningar	94,7	62,8	70,1	89,2	99,0
Utrangeringar	1,2	-0,2	1,6		
Gjorda avsättningar	-3,9	0,7	3,8	-2,1	
Upplösning av anläggnings- och anslutningsavgifter	-0,5	0,0	0,0		
Upplösning av investeringsbidrag	-1,3	-0,8	-1,0		
Upplösning av bidrag till infrastruktur	1,1	0,8	0,7	0,9	0,9
Övriga ej likviditetspåverkande poster	<u>10,1</u>	<u>-0,1</u>	<u>-5,1</u>		
	101,4	63,2	70,1	88,0	99,9
Not 12 <u>Övriga likviditetspåverkande poster</u>					
Anläggnings- och anslutningsavgifter	1,2	1,1	1,5	1,2	1,5
Investeringsbidrag	0,0	-0,1	0,0		
Exploateringsverksamhet				8,9	
Kortfristiga placeringar	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>-49,9</u>		<u>-49,9</u>
	1,2	1,0	-48,4	10,1	-48,4
Not 13 <u>Poster som redovisas i annan sektion</u>					
Realisationsresultat vid försäljning av anläggnings-tillgångar	-40,6	-40,4	-98,5		-98,5
Not 14 <u>Kassaflöde från investeringsverksamheten</u>					
Investeringsutgifter	-235,4	-85,9	-263,3		-384,8
Investeringsinkomster	57,6	52,3	96,4		88,7
- varav fastighetsförsäljningar	52,0	52,0	96,4		
- varav försäljning maskiner o bilar	0,4	0,2	0,0		
- varav investeringsbidrag	<u>5,1</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>		
	-177,8	-33,6	-166,9	-235,2	-296,0

Mnkr	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831
Not 15	Immateriella anläggningstillgångar		
Licenser	<u>1,1</u>	<u>1,2</u>	<u>0,8</u>
	1,1	1,2	0,8
Ack Investeringar	2,6	2,6	2,6
Ack Avskrivningar	-1,1	-1,1	-1,5
Ingående bokfört värde	1,5	1,5	1,5
Nyanskaffning inkl pågående projekt	0,0	0,0	0,0
Årets Avskrivningar	<u>-0,4</u>	<u>-0,3</u>	<u>-0,3</u>
Utgående bokfört värde	1,1	1,2	0,8
Not 16	Mark, byggnader o tekniska anläggningar		
Markreserv	52,4	51,8	61,2
Verksamhetsfastigheter	1 351,4	1 257,0	1 558,7
Fastigheter för affärsverksamhet	202,3	198,5	200,0
Publika fastigheter	140,1	128,8	137,0
Fastigheter för annan verksamhet	<u>29,2</u>	<u>29,3</u>	<u>32,8</u>
	1 775,4	1 665,4	1 989,9
Ack. Investeringar	2 378,2	2 484,3	2 641,1
Utrangeringar	30,9	30,9	71,0
Ack. Avskrivningar	-866,5	-866,5	-936,7
Nedskrivningar	0,0	0,0	-1,5
Ingående bokfört värde	1 542,7	1 648,7	1 773,9
Nyanskaffning inkl pågående projekt	325,3	81,6	271,1
Avyttringar	-52,0	-54,0	-96,4
Årets Avskrivningar	<u>-77,0</u>	<u>-51,2</u>	<u>-56,1</u>
Utrangeringar/Nedskrivningar	-1,1	0,0	-1,0
Omklassificeringar	-2,8	0,0	0,0
Reavinster	<u>40,3</u>	<u>40,3</u>	<u>98,4</u>
Utgående bokfört värde	1 775,4	1 665,4	1 989,9
<i>Därav finansiell leasing</i>	<i>227,9</i>	<i>231,9</i>	<i>239,0</i>
Not 17	Maskiner och inventarier		
Maskiner	10,2	9,2	10,0
Inventarier	55,1	49,1	54,6
Bilar	<u>34,5</u>	<u>30,2</u>	<u>31,8</u>
	99,9	88,6	96,4
Ack. Investeringar	386,1	386,1	395,5
Ack. Avskrivningar	-294,4	-294,4	-297,6
Ack. Justeringar	2,1	2,1	2,0

Mnkr	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831
Ingående bokfört värde	93,8	93,8	99,9
Nyanskaffningar	23,5	6,1	9,1
Avyttringar	-0,4	-0,4	-0,6
Årets avskrivningar	-17,0	-11,2	-12,1
Justeringar	-0,2	0,0	-0,1
Nedskrivningar/återföring nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Reavinster	0,3	0,2	0,1
Reaförluster	<u>-0,1</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
Utgående bokfört värde	99,9	88,6	96,3
<i>Därav finansiell leasing</i>	<i>15,1</i>	<i>10,7</i>	<i>12,7</i>
Not 18 <u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Aktier i Kommunaktiebolaget	0,0	0,0	0,0
Aktier i Sala-Heby Energi AB	0,1	0,1	0,1
Aktier i Sala Silvergruva AB	5,0	5,0	5,1
Aktier i Salabostäder AB	10,2	10,2	10,2
Andelskapital i Kommuninvest ek förening	20,5	20,5	22,7
Aktier i Inera AB	0,0	0,0	0,0
Andelar	1,2	1,2	1,3
Bostadsrätter	0,0	0,0	0,0
Kapitalförsäkring förtroendevalda	1,8	1,9	2,6
Utlämnat reversslån VafabMiljö Kommunalförbund	<u>4,7</u>	<u>4,7</u>	<u>4,7</u>
	43,6	43,6	46,7
Not 19 <u>Bidrag till statlig infrastruktur</u>			
Citybanan	19,3	19,3	19,3
Upplösning bidrag Citybanan	<u>-8,5</u>	<u>-8,2</u>	<u>-9,0</u>
Utgående bokfört värde	10,8	11,1	10,3
Cykelbana Kumla-Ransta	3,0	3,0	3,0
Upplösning bidrag cykelbana Kumla-Ransta	<u>-0,5</u>	<u>-0,4</u>	<u>-0,6</u>
Utgående bokfört värde	2,5	2,6	2,4
Cykelbana Sala-Heby	4,0	4,0	4,0
Upplösning bidrag cykelbana Sala-Heby	<u>-0,5</u>	<u>-0,4</u>	<u>-0,6</u>
Utgående bokfört värde	3,5	3,6	3,4
Utgående bokfört värde bidrag till statlig infrastruktur	16,8	17,2	16,1
Not 20 <u>Förråd, lager, exploateringsfastigheter</u>			
Central-/materialförråd	0,3	0,7	0,3
Lager	2,8	2,6	2,8
Exploateringsfastigheter	<u>9,2</u>	<u>9,0</u>	<u>9,2</u>
	12,4	12,3	12,3

Mnkr	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831
Not 21	<u>Kortfristiga fordringar</u>		
Kundfordringar	19,3	19,9	23,7
Fordringar hos anställda	0,2	0,1	0,4
Statsbidragsfordringar	1,3	0,5	0,5
Skattefordringar	23,8	28,2	28,8
Upplupna skatteintäkter	42,1	43,7	11,4
Kommunal fastighetsavgift	51,2	47,8	57,2
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	48,1	25,0	55,2
Övriga kortfristiga fordringar	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,3</u>
	186,1	165,3	177,4
Not 22	<u>Kortfristiga placeringar</u>		
Depånummer 7502410 Söderberg & Partners	0,0	0,0	51,7
Not 23	<u>Kassa och bank</u>		
Avräkningskonton	0,0	0,0	0,9
Kassa	0,0	0,0	0,0
Bank	119,2	52,6	90,2
Sparkonto Lantmännen	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,2</u>
	119,3	52,6	91,3
Not 24	<u>Eget kapital</u>		
Anläggningsskapital	767,8	841,3	781,1
Rörelsekapital	<u>-34,6</u>	<u>-48,5</u>	<u>31,4</u>
	733,3	792,8	812,6
	<u>Specifikation av det egna kapitalets förändring</u>		
Ingående eget kapital	748,3	748,3	733,3
Byte av redovisningsprincip finansiell leasing fast egendom	-8,0	-8,0	0,0
Årets resultat	<u>-7,1</u>	<u>52,5</u>	<u>79,3</u>
Utgående eget kapital	733,3	792,8	812,6
<i>Därav resultatutjämningsreserv (RUR)</i>	15,1	15,1	0,0
Not 25	<u>Avsättningar för pensioner och andra förpliktelser</u>		
	Avsättning pensioner		
Ingående avsättning, inkl löneskatt	44,5	44,5	40,5
Pensionsutbetalning	-3,1	-2,2	-2,1
Nyintjänad pension	1,0	0,6	2,1
Ränte- och basbeloppsuppräknig	3,3	3,2	3,1
Överfört till ordinarie beräkning	0,0	0,5	0,0
Övrigt	-4,4	-1,5	0,0
Förändring löneskatt	<u>-0,8</u>	<u>0,1</u>	<u>0,7</u>

Mnkr	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831
Summa avsättning pensioner	40,5	45,2	44,3
Aktualiseringsgrad	97 %	97 %	97 %
Överskottsfond hos KPA	0,0	0,0	0,0
Not 26 Övriga avsättningar			
Avsättning cykelbana Sala-Heby			
Redovisat värde vid årets början	4,0	4,0	4,0
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0
Outnyttjat belopp som återförts	0,0	0,0	0,0
Förändring av nyvärdet	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
Utgående avsättning	4,0	4,0	4,0
Not 27 Långfristiga skulder			
Lån i banker och kreditinstitut	821,9	627,7	1 008,2
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år:			
Förutbetalda investeringsbidrag, ingående värde	16,3	16,3	20,0
Nya investeringsbidrag under året	5,0	0,0	0,0
Resultatförda investeringsbidrag	<u>-1,3</u>	<u>-1,0</u>	<u>-1,0</u>
Summa förutbetalda investeringsbidrag	20,0	15,3	19,0
Återstående antal år (vägt snitt)	15 år	12 år	15 år
Förutbetalda anläggnings-/anslutningsavgifter VA, ingående värde	30,3	30,3	31,0
Nya anslutningsavgifter under året	1,2	1,1	1,5
Resultatförda anslutningsavgifter	<u>-0,5</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
Summa förutbetalda anslutningsavgifter	31,0	31,4	32,5
Återstående antal år (vägt snitt)	62 år	61 år	62 år
Leasingskulder som regleras över flera år:			
<u>Lös egendom</u>			
Leasingskuld, ingående värde	10,3	10,3	15,1
Amortering leasingskulder	-3,0	-1,7	-2,4
Nya leasingskulder under året	<u>7,8</u>	<u>2,2</u>	<u>0,0</u>
Summa leasingskulder	15,1	10,7	12,7
<u>Fast egendom</u>			
Leasingskuld, ingående värde	141,9	141,9	236,5
Amortering leasingskulder	-11,5	-7,7	-8,0
Nya leasingskulder under året	<u>106,1</u>	<u>106,1</u>	<u>19,3</u>
Summa leasingskulder	236,5	240,3	247,8

Mnkr	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831
Summa långfristiga skulder	1 124,4	925,6	1 320,2
Not 28 <u>Kortfristiga skulder</u>			
Kortfristig del av långfristig skuld	10,7	20,0	7,4
Kortfristig skuld VA-kollektivet	10,8	14,5	11,5
Leverantörsskulder	118,2	42,7	80,9
Upplupen källskatt	17,7	19,0	18,3
Upplupna arbetsgivaravgifter	22,9	24,6	24,7
Fastighetsskatt	0,8	1,3	1,3
Skuld okompenserad övertid	3,3	3,0	2,9
Semesterlöneskuld	52,1	33,9	32,7
Ferielöneskuld lärare	16,7	0,0	0,0
Uppehållslöneskuld	1,1	0,0	0,0
Upplupna pensionskostnader, individuell del	33,1	41,8	42,9
Upplupen särskild löneskatt pensioner	8,0	26,9	28,0
Upplupna pensionsförsäkringsavgifter	0,6	0,3	0,3
Upplupna räntekostnader	2,0	1,1	3,6
Övriga förutbetalda intäkter	0,0	0,0	0,0
Förutbetalda generella statsbidrag	1,8	0,5	0,6
Förutbetalda riktade statsbidrag	3,4	17,6	5,7
Övriga utgiftsrester och övriga interimsskulder	<u>49,2</u>	<u>31,3</u>	<u>40,5</u>
	352,3	278,6	301,3
Förutbetalda generella statsbidrag består av ett bidrag för utökad sjuksköterskebemanning med restriktionen att det avsåg 2023 och 2024. Bidraget som var på totalt 3,39 mnkr har intäktsförts med 1,58 mnkr 2023 och 0,5 mnkr för perioden januari till augusti 2024. Återstår 0,6 mnkr för september till december 2024.			
Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Erhållna ej redovisade statsbidrag uppgår till 5,7 mnkr. Av de upplupna riktade statsbidragen är huvuddelen hänförliga till skola 0,7 mnkr och äldreomsorg 5,0 mnkr.			
Not 29 <u>Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna</u>			
Ansvarsförbindelser IB inkl löneskatt	445,8	445,8	454,4
Årets utbetalningar	-24,9	-16,9	-18,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	28,9	28,1	27,3
Övrig post	2,9	2,8	6,8
Förändring av löneskatt	<u>1,7</u>	<u>3,4</u>	<u>3,8</u>
Ansvarsförbindelse UB inkl löneskatt	454,4	463,2	474,1
Not 30 <u>Övriga ansvarsförbindelser</u>			
Borgensåtaganden			
VafabMiljö Kommunalförbund	13,1	11,5	13,1
Salabostäder AB	777,9	777,9	792,9
Sala-Heby Energi AB	246,1	246,1	276,7
Sala-Heby Energi Elnät AB	10,4	10,4	10,4

Mnkr	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831
Sala Silvergruva AB	<u>20,7</u>	<u>20,0</u>	<u>20,7</u>
	1 068,1	1 065,9	1 113,7
Not 31 Leasing			
Lös egendom			
<u>Operationell leasing</u>			
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:			
med förfall inom 1 år	9,5	11,5	17,9
med förfall inom 2-5 år	6,8	8,4	17,7
med förfall senare än 5 år	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
	16,3	19,9	35,6
<u>Finansiell leasing</u>			
Totala minimileaseavgifter	16,2	11,2	13,5
Framtida finansiella kostnader	<u>-1,1</u>	<u>-0,4</u>	<u>-0,8</u>
Nuvärdet av minimileaseavgifter	15,1	10,7	12,7
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:			
med förfall inom 1 år	3,4	2,6	3,3
med förfall inom 2-5 år	11,7	8,1	9,5
med förfall senare än 5 år	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
	15,1	10,7	12,7
Fast egendom			
<u>Operationell leasing</u>			
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:			
med förfall inom 1 år	7,7	5,9	7,1
med förfall inom 2-5 år	14,9	14,7	10,3
med förfall senare än 5 år	<u>0,0</u>	<u>0,2</u>	<u>0,0</u>
	22,6	20,7	17,4
<i>Varav kommunkoncerninterna operationella leasingavtal</i>			
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:			
med förfall inom 1 år	0,8		0,4
med förfall inom 2-5 år	0,4		0,1
med förfall senare än 5 år	<u>0,0</u>		<u>0,0</u>
	1,1		0,5
<u>Finansiell leasing</u>			
Totala minimileaseavgifter	302,7	308,1	321,2
Framtida finansiella kostnader	<u>-66,2</u>	<u>-67,8</u>	<u>-73,4</u>
Nuvärdet av minimileaseavgifter	236,5	240,3	247,8
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:			
med förfall inom 1 år	11,8	11,7	12,4

Mnkr	Bokslut 2023	Redovisat 20230831	Redovisat 20240831
Med förfall inom 2-5 år	43,9	44,7	45,2
Med förfall senare än 5 år	<u>180,8</u>	<u>183,9</u>	<u>190,3</u>
	236,5	240,3	247,8
<i>Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal</i>			
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:			
med förfall inom 1 år	2,9		2,9
med förfall inom 2-5 år	10,2		8,6
med förfall senare än 5 år	<u>7,8</u>		<u>7,2</u>
	20,7		18,7
Not 32	<u>Uppllysning om kostnader för räkenskapsrevision</u>		
Sakkunnigt biträde	0,6	0,0	0,6
Förtroendevalda revisorer	<u>0,4</u>	<u>0,5</u>	<u>0,2</u>
	1,0	0,5	0,8

Begreppsförklaringar

Resultaträkningen redovisar intäkter och kostnader samt årets resultat. Interna intäkter och kostnader är eliminerade och ingår inte i resultaträkningen.

Posten skatteintäkter innehåller endast intäkter beräknade utifrån det egna skatteunderlaget. Det generella statsbidraget redovisas tillsammans med bidrag och avgifter i utjämningsystemet i posten generella statsbidrag och utjämningsbidrag.

Balansräkningen visar i sammandrag kommunens samtliga tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på dagen för räkenskapsårets utgång.

Balansräkningen redovisar vad kommunens tillgångar består av samt hur dessa har finansierats. Tillgångarna delas in i, anläggningstillgångar och omsättningstillgångar.

Anläggningstillgångarna är uppdelade i immateriella anläggningstillgångar, materiella anläggningstillgångar och finansiella anläggningstillgångar.

Omsättningstillgångarna visar tillgångar som inte är avsedda att stadigvarande innehas eller brukas.

I anslutning till posten "eget kapital" är årets resultat specificerat. Skälet är att poster inte endast skall kunna bokas upp på balansräkningen utan måste redovisas över resultaträkningen. Förändringen av eget kapital kan avläsas genom att jämföra ingående och utgående balans av eget kapital i balansräkningen med resultaträkningens rad, "årets resultat".

Skulderna delas upp i långfristiga och kortfristiga skulder. Med kortfristiga avses sådana som förfaller inom ett år från balansdagen.

Kassaflödesanalysen/finansieringsanalysen visar hur en räkenskapsperiods investeringar och löpande verksamhet har finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

För kommunens interna redovisning tillkommer även drift- och investeringsredovisning

Driftredovisningen, i vilken verksamheternas budgeterade och redovisade intäkter och kostnader visas. Resultaträkningen utgår ifrån driftredovisningens intäkter och kostnader.

Investeringsredovisningen, i vilken verksamheternas budgeterade och redovisade investeringsinkomster och utgifter ingår. De redovisade nettoinvesteringarna förs över till finansieringsanalysen.

Nyckeltalsbeskrivningar

Finansnetto: finansiella intäkter – finansiella kostnader

Soliditet %: eget kapital/totala tillgångar

DELÅRSRAPPORT 2024-08-31

ANTAGEN § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 2020/XXX REVIDERAD § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX
SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

BILAGA

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

DELÅRSRAPPORT 2024-08-31

SALA KOMMUN

Innehåll

Kommundirektör och Staben för utveckling och förvaltning	3
Samhällsbyggnadskontoret	13
Tekniska kontoret - exkl Vatten och Avlopp.....	19
Tekniska kontoret - Vatten och Avlopp.....	29
Räddningstjänsten	32
Ekonomikontoret	36
Personalkontoret	41
Kultur- och fritidsnämnden	46
Skolnämnden	51
Äldre- och omsorgsnämnden.....	63
Social- och arbetsmarknadsnämnden	69
Överförmyndare	75
Revisionen	77

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Nämndernas verksamhetsansvar finns reglerat i reglementen som återfinns på kommunens hemsida www.sala.se. Kommunen har en förvaltning som är uppdelad i åtta kontor och en stab. Det är kontoren som sköter det dagliga arbetet. Förutom kontoren finns även Kommunrevisionen.

Utförandet av det dagliga arbetet kopplat till respektive nämnds verksamhetsansvar fördelar sig enligt följande:

<i>Nämnd:</i>	<i>Kontor:</i>
Kommunstyrelse	Kommundirektör, Samhällsbyggnadskontor, Tekniska kontoret, Ekonomikontor, Personalkontor och Räddningstjänst samt Staben för utveckling och förvaltning med enheterna Kanslienheten, IT- och digitaliseringsenheten, Kommunikationsenheten, Näringslivsenheten och Upphandlingsenheten,
Bygg- och Miljönämnd	Byggenheten, Miljöenheten.
Kultur- och Fritidsnämnd	Kultur- och fritidskontoret
Skolnämnd	Skolkontoret
Äldre- och omsorgsnämnd	Kontoret för Vård och omsorg
Social- och arbetsmarknadsnämnd	Kontoret för Vård och omsorg
Överförmyndare	

Kommundirektör och Staben för utveckling och förvaltning

Perioden som gått

Kommundirektören har särskilt fokuserat på det fortsatta arbetet att utveckla kommunorganisationen utifrån ledarskap- och medarbetarskapsperspektiv. Under våren har utbildningar inom Utvecklande ledarskap genomförts och en kommundelutbildning inom medarbetarskap har upphandlats och planeras genomföras under hösten 2024. Utbildningen omfattar samtliga medarbetare inom kommunen. Under våren har arbetet med respektive verksamhets grunduppdrag genomförts. Det syftar till att genomlysna om vi inom förvaltningen arbetar effektivt och utifrån respektive ansvar.

Rekrytering av säkerhetschef har avslutats. Ny säkerhetschef tillträdde 2 september 2024. Rekrytering av chef för räddningstjänsten samt skolchef har påbörjats under våren och pågår även under hösten.

Kommundirektören har genomfört förhandlingar avseende avtal kring avtalssamverkan om räddningstjänst tillsammans med Heby kommun. Avtal har framtagits och avses tecknas under hösten.

Kontoret har under perioden fortsatt att arbeta med kontorsgemensamma mål. Syftet med arbetet är att finna en röd tråd genom KF:s utvecklingsmål, kontorets gemensamma mål och som knyts ihop på enhetsnivå. Arbetet syftar även till att stärka enheternas samarbete och sammanhang samt föra ihop kontoret till en enhet. Kvalitetsledare har framtagit ny mall för verksamhetsplan. Mallen avses förankras hos bl.a. KLG och kvalitetsgrupp. Revidering av styrmodell pågår fortsatt och börjar närma sig ett slutligt utkast.

It- och digitaliseringsenheten (NYTT NAMN)

- Rekryterat (ersättning) it-tekniker samt omskolning av it-tekniker till it-projektledare
- Organiserat funktionen Drift och support tydligare med teknikområden och ansvarsgränser
- Slutfört flera verksamhetsnära digitaliseringsprojekt så som
  - SEFOS (Säker digital kommunikation)
  - Integrationer för e-tjänster och verksamhetssystem
  - Arbetat med att frigöra lagring
- Genomfört flera tekniska projekt för att bibehålla god kvalitet och säkerhet i vår IT-infrastruktur och våra lagringsmiljöer
- Slutfört arbete med nätverk i nya lokaler och lokalförändringar
- Levererat första etappen av nya systemet för identifiering och åtkomsthantering (MIM) samt system för hantering av våra digitala enheter (Intune)

- Arbete med ny datorhall har påbörjats
- Vattenskada i It- och digitaliseringsenhetens hela lokal har och kommer att påverka uppdrag och projekt framåt.

Kommunikationsenheten

- Framtagning och utformning av ledningsinformation och pressmeddelanden från organisationen med nyheter och filmer via webben, intranät och sociala medier.
- Produktion och utformning av grafiskt material, trycksaker, filmer och expomaterial för organisationens olika aktiviteter och projekt.
- Krisberedskap: Övning och utbildning samt förberedelser och beredskap med anskaffning av material och hjälpmedel för praktisk kriskommunikation.
- Kommunikation om ett urval av Kommunstyrelsens tagna beslut efter genomförda KS-sammanträden och information inför Kommunfullmäktiges sammanträden med filmer och nyheter via webben och sociala medier.
- Huvudredaktörer, innehålls- och plattformsutvecklare och förvaltare av webben sala.se, intranätet, sociala mediernas huvudkonton och e-tjänsteplattformen.
- Genomförd SKR-servicemätning för kontaktcenter kring bemötande, tydlighet och enkelhet.
- Användarunderlag och statistik till verksamheterna kring telefoni- och växeljänster.
- Färdigställande av styrdokumentet "Rutin för tillgänglighet" och revidering av "Rutin för sociala medier".
- Utveckling och framtagning av 20 st. nya e-tjänster för organisationen.
- Rekrytering och förstärkning med en e-tjänstutvecklare.
- Materialproduktion, utformning och aktiviteter för Sala 400 år.
- Produktion och utformning av material och filmer för Kompetenscentrum 2.0.

Näringslivsenheten

- 400års jubileet: genomförande av aktiviteter enligt plan. Natljus & Vinterskimmer, Födelsedagsfirandet och Sala loves samt stöd till föreningar, företag och aktörer som arrangerat evenemang och aktiviteter. Planering inför kommande evenemang.
- Försäljning och hantering av Salas presentkort i samverkan med Sala Stadssamverkan.
- Salamagasinet: samordning av kommunens medverkan, textproduktion samt samverkan med SA.
- Salamässan: konceptutveckling, monterdesign, intern samordning av kommunens deltagande samt kontakt med arrangören. Genomförande 30/8 - 1/9.
- Pressträff och kommunikationsinsats för uppstart Bältarhagen.
- Arrangerat bussresa och workshop för besöksnäringen.
- Uppsökande verksamhet inom besöksnäringen.
- Upphandling av ny leverantör av NKI-enkäter/rapporter.
- Rådgivning till personer som vill starta eget.
- Näringslivsråd: genomfört två tematiska möten enligt plan samt fem möten med referensgruppen.
- Företagsfrukostar: genomfört möten enligt plan en gång per månad.
- Arrangerat anbudsskola för lokala företagare i samverkan med upphandlingsenheten.
- Genomfört företagsbesök enligt plan två ggr per månad.
- Genomfört lotsmöten vid behov.
- Genomfört dialogmöte med möjliga intressenter för bostadsbyggande.
- Uppstart av NKI-grupp för internt utvecklingsarbete.
- Planering och samordning av Företagsveckan 5-11 september.

- Deltagande i Regionens satsning på länets företagsklimat och etablerings-investeringsfrämjande arbete
- Deltagande i Svenskt Näringslivs utvecklingsprogram.
- Deltagande och redovisning av projektresultat vid slutkonferens för TVV projekt – kommersiell service på landsbygden.
- Samverkan och deltagande i konferenser och nätverksträffar med externa aktörer och samarbetspartners så som SBA, Regionen, Coompanion, Nyföretagarcentrum, UF, Svenskt Näringsliv, SKR, Länsstyrelsen.

Kanslienheten

- Genomfört EU-parlamentsval,
- Arbetat med enhetens grunduppdrag genom ytterligare förankring inom enheten,
- Inrättat tjänsten informationssäkerhetssamordnare,
- Inrättat en informationssäkerhets-, och dataskyddsorganisation (IDO),
- Framtagit handlingsplan mot välfärdsbrottslighet,
- Framtagit utbildningsmoduler inom ESF-projektet Kompetenscenter 2.0,
- Planerat att ansöka om nytt pärlbandsprojekt hos ESF inom kompetensutveckling,
- Genomfört rekrytering av nämndsekreterare. Pågående rekryteringar som avses avslutas i höst: Hållbarhets-samordnare samt kommunjurist.

Upphandlingsenheten

- Genomfört anbudsskola tillsammans med näringslivsenheten,
- Implementerat spendanalysverktyg för uppföljning av avtals- samt leverantörstrohet,
- Påbörjat politisk beredning av upphandlingsärenden (godkännande av upphandlingsdokument samt godkännande av tilldelningsbeslut),
- Påbörjat arbete/förstudie med införande av kategoristyrning,
- Påbörjat kommunövergripande arbete med nytt arbetssätt för direktupphandling.

Säkerhet och beredskap

- Genomförande av stabsutbildning,
- Genomförande av kommunövergripande säkerhetsanalys,
- Tillsättande av ny säkerhetschef (tillträdde 2 september 2024).

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-3 966	-7 889	3 923	-5 948	-9 080	3 132
Interna intäkter	-666	-766	100	-999	-1 054	55
Summa intäkter	-4 632	-8 655	4 023	-6 947	-10 134	3 187
Köp av huvudverk-samhet, bidrag	8 712	15 626	-6 914	13 067	15 907	-2 840
Personalkostnader	30 898	29 765	1 133	46 344	45 296	1 048
Övriga kostnader	16 071	18 933	-2 862	24 105	25 824	-1 719
Interna kostnader	2 319	2 588	-269	3 479	3 368	111
Summa kostnader	58 000	66 912	-8 912	86 995	90 395	-3 400
Resultat	53 368	58 257	-4 889	80 048	80 261	-213

PERIODENS RESULTAT

Externa intäkter är högre än budgeterat till stor del pga. EU-bidrag och stadsbidrag till kommunen. Lämnade bidrag lämnas till stor del ut i början på året. Periodens resultat inkluderar förändring av semesterlöneskulden vilken motsvarar 0,4 milj. kronor.

ÅRSPROGNOS

Årsprognosen visar på ett underskott på 213 tkr.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Kommundirektör	3 527	5 356	-1 829	5 290	5 944	-654
Sala 400 år	2 526	3 518	-992	3 789	4 089	-300
Säkerhet och beredskap	921	-955	1 876	1 382	1 431	-49
Kanslienhet	18 372	23 135	-4 763	27 557	28 097	-541
IT	14 423	14 496	-73	21 633	21 537	96
Näringsliv	4 035	3 964	71	6 052	5 811	241
Kommunikation	6 645	6 201	444	9 967	9 274	693
Upphandling	2 919	2 542	377	4 378	4 077	301
Summa	53 368	58 257	-4 889	80 048	80 261	-213

Periodens resultat inkluderar förändring av semesterlöneskulden som är uppökad per kontor.

Kommundirektör: lämnar årsprognos på -654 tkr, som till stor del beror på kostnader för försvarshögskolans utredning för översvämning år 2023 och kostnader för facklig samverkan samt kostnader för skolchefens överenskommelse.

Sala 400 år: prognos visar på -300 tkr då man haft obudgeterade kostnader för utlämnande bidrag som till del täcks av obudgeterade intäkter för Sala 400 år partnerskap.

Kanslienheten: prognos visar -541 tkr detta på grund av obudgeterade men beslutade bidrag samt obudgeterad personalkostnad.

Näringslivsenheten: Lägre personalkostnader gör en positiv prognos på +241 tkr

Kommunikation: Lämnar en årsprognos + 693 tkr med anledning av föräldraledighet och vakanshållning.

Upphandling: Prognos visar +300 tkr vilket till stort beror på att enheten inte haft några konsultkostnader samt viss vakans i tjänster.

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Säkerhet och beredskap	417	0	416,7	625	625	0
Kanslienhet	833	71,4	761,9	1 250	291,4	958,6
IT	3 815	2 158,1	1 656,6	5 722	4 421,1	1 300,9
Summa	5 065	2 229,5	2 835,2	7 597	5 337,5	2 259,5

Kanslienheten har investeringskostnader för Sala Silvergruva B-aktie. Upphandling av e-arkiv för kanslienheten har påbörjats men investeringen kommer inte hinna göras under detta år. IT enheten har draget ner sitt investeringsbehov med 1300 tkr.

EU-PROJEKT

Sala kommun driver ett EU-projekt via Svenska ESF-rådet, Kompetenscenter 2.0, mellan 2023-01-01 –2024-12-31. Det innebär att samtliga anställda inom Sala kommun får möjlighet att göra olika kompetenshöjande insatser. De flesta aktiviteterna är digitala moduler men även vissa fysiska workshops äger rum. Per 2024-06-30 fanns det ca 40 olika moduler framtagna. Projektets totala omslutning är 19.026.849 kr och det stöd som EU betalar ut är 10.359.296 kr. Kommunens medfinansiering sker via medarbetarnas deltagande, där varje timme genererar 417 kr.

Kommunstyrelsen har under augusti 2024 beslutat om att ansöka om ett pärlbandsprojekt till det pågående ESF-projektet Kompetenscenter 2.0. Slutligt besked från ESF förväntas i oktober/november 2024.

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

ETT VÄXANDE SALA

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Etablering av ny platsvarumärkeswebb och evenemangskalender.

Kommunikation om Sala och kommunens verksamheter och tjänster till medborgare, besökare och andra intressenter.

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

Plattformarna är lanserade och syftet är att exponera Salas erbjudande och fördelar inom "Besöka", "Leva/Bo" och "Etablera/Utveckla" samt tillhandahålla vägledning och inspiration kring Salas platsvarumärke. Evenemangskalendern erbjuder en yta för att exponera och lyfta fram alla evenemang som genomförs inom kommunen, www.hemtillsala.se

Genomförda kommunikationsaktiviteter med framtagning och utformning av lednings- och verksamhetsinformation och pressmeddelanden från organisationen. Fortlöpande publiceringar av nyheter och filmer via webben, intranät och sociala medier.

AKTIVITET

Plattformar för dialog med lokala företagare: Företagarfrukostar, Näringslivsråd på teman, företagsbesök, mark för bostäder.

Plattformarna har levererat på de områden som lokala företag och kommunen tillsammans prioriterade på uppstartsworkshopen 30/8 2022. Känslan är att de som deltagit varit nöjda och att plattformarna uppfyller syftet. Mötena har också lett fram till flera utvecklingsprocesser ex inom marksanering och upphandling.

Uppstart av intern verksamhetsöverskridande NKI-arbetsgrupp.

Gruppen skall tillsammans analysera resultatet av SKR/SBAs Insiktsmätning NKI-företag. Arbete ska leda till förbättringsförslag som genomförs i verksamheterna och utvärderas av gruppen.

Genomförande av jubileumsaktiviteter och evenemang enligt plan.

Även om utvärderingen ska ske Q1 2025 kan vi redan konstatera att syftet till stor del är uppnått. Stort genomslag i media, ökad kännedom i omvärlden och ökad lokal stolthet.

Anbudsskola för lokala företagare

Ökad kunskap för deltagande företag i hur man lämnar anbud i systemet TendSign.

Aktivt deltagande i Regionens satsning på Företagsklimat och Etablering/Investering

Enkäter och analyser av kommunorganisationernas och de lokala företagens syn på företagsklimatet. Som ett stöd för fortsatt förbättringsarbete i kommunerna och Regionala konferenser/insatser. Regional ERUF-ansökan för att få till ett sammanhållet arbete kring Etablering/Investering.

Rådgivning och vägledning till lokala företagare som vill etablera och/eller växa: lotsprocessen, starta eget rådgivning samt specifika insatser för besöksnäringensföretagen.

Företagen får vägledning i sitt ärende och kontakt med rätt personer inom kommunen direkt. De som funderar på att starta eget får relevant rådgivning och stöd av företagslots och Nyföretagarcentrum. Besöksnäringensföretagen får stöd i hur de kan utveckla och nå ut med sitt erbjudande enskilt och tillsammans med andra företag och aktörer.

ETT HÅLLBART SALA

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

AKTIVITET

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

AKTIVITET

En tydligare process gällande medborgarförslag från inlämnat till beslut.

Tydlighet och ökad tillgänglighet för medborgare att lämna förslag på förändringar inom Sala kommun kommer att stärka demokratin och öka förtroendet för kommunen. Den e-tjänst som har tillskapats för detta ökar transparensen då medborgaren kan följa sitt ärende. Demokratin stärks dels genom att andra medborgare än förslagsställaren kan rösta på ett förslag men även att tjänsten och kommunen är tillgänglig 24 timmar om dygnet.

Lokala BrÅ.

Tydligare styrning vad gäller trygghetsfrågorna och säkerhetsfrågorna i samverkan med polismyndigheten. Ökad upplevd trygghet förväntas.

Utveckling av e-tjänster.

Utveckling och framtagning av e-tjänster för att ge enklare och effektivare service till medborgare, företag och andra intressenter. Sammantaget har 20 st. nya e-tjänster lanserats av organisationen under perioden.

Kommunikation om politiska beslut och sammanträden.

Genomfört kommunikation om ett urval av Kommunstyrelsens tagna beslut efter genomförda KS-sammanträden och information inför Kommunfullmäktiges sammanträden med filmer och nyheter via webben och sociala medier. Syftet är att öka medborgarnas kännedom och insyn i kommunens politiska arbete och de beslut som tas.

Framtiden

Inom en snar framtid kommer kommundirektören att införa en dialogmodell för chefer inom kommunen. Modellen bygger på vertikala dialoger mellan chefsled och syftar till att öka uppföljning av grunduppdrag. Detta förväntas stärka ledarskapsarbetet och är i linje med kommunens tillitsbaserade styrning.

Inom den närmaste framtiden kommer implementering av NIS 2-direktivet påverka kontorets juridiska arbete och informationssäkerhetsarbetet i stort i kommunen. Informationssäkerhet är ett ständigt aktuellt och viktigt område där Sveriges kommuner har ett stort arbete att genomföra för att vara i fas med lagstiftning och yttre påverkansfaktorer. I ett led att stärka kommunens arbete inom informationssäkerhet kommer informationssäkerhetssamordningen att flyttas till Säkerhet och beredskap.

I och med revideringen av styrmodellen kommer målstyrning och kvalitetsstyrning vara mer framträdande i kommunens dagliga arbete. Även redovisning och analys av resultat kommer att bli mer framträdande. Detta kommer att innebära att kontoret sätter ännu mer fokus på utbildande insatser för ett lyckat införande av nya mallar, metoder och rutiner. Det aktualiserade arbetet mot välfärdsbrottslighet kommer att innebära att kontoret kommer öka sitt samarbete med Säkerhet och beredskap samt fördjupa kontorets egen kompetens samt samverka inom kontoret. Inom en snar framtid kommer en hållbarhetssamordnare att påbörja sin tjänst inom kontoret. Detta kommer att aktualisera och belysa det kommunövergripande arbetet som utförs inom social hållbarhet.

Under de kommande åren kommer Kommunikationsenheten att fokusera på kommunikationsaktiviteter kopplat till digitaliseringsprocessen och organisationens verksamhetsutveckling. Organisationens behov av kommunikationskompetens ökar genom nya digitala kanaler, e-tjänster och digital service vilket gör att medborgarna förväntar sig att hitta information och service på ett snabbt, tillgängligt och enkelt sätt och att utföra tjänster via bland annat webben, att kunna få svar på frågor och kommunicera med kommunen via olika digitala kanaler. I en turbulent och osäker omvärld så kommer kriskommunikation vid extraordinära händelser fortsatt vara ett angeläget och centralt område. Sannolikt kommer andelen extraordinära händelser i vårt närområde att ligga kvar på en bibehållet hög nivå under den närmaste framtiden.

För att hantera de kommande utmaningarna inom digitalisering samt fortsätta kommunens arbete med att verksamhetsutveckla genom att digitalisera har kommunen ingått ett samarbete med SKR genom "Handslag för digitalisering". Kommunen kommer att stötta fyra av sex initiativ: Nationell identitets- och behörighetshantering, Säker Digital Kommunikation (SDK) i socialtjänsten, Införande och utveckling av digital post, Gemensam informationsförsörjning (GIF) ekonomiskt bistånd. It- och digitaliseringsenheten, digitaliseringsrådet tillsammans med aktuella kontor kommer att ha en aktiv roll i deltagandet vid dessa nationellt prioriterade digitaliseringsinitiativ.

Beredskapsfrågor är mer än någonsin aktuella och ett område inom upphandlingsvärlden som är relativt obeprövat. Upphandlingsenheten kommer att stärka kompetensen inom området för att bättre sörja för kommande upphandlingar utifrån ett beredskapsperspektiv.

It- och digitaliseringsenheten

- Starta upp Digitaliseringsråd
- Ersätta e-SumIT med e-tjänst
- Leverera projekten
  - Digitala nationella prov
  - Intune – för hantering av våra digitala enheter
  - MIM – för automatiserad behörighet och åtkomsthantering
- Arbeta vidare med automatisering och integrationer
- Starta upp förstudie för e-arkiv
- Införa en säkrare och effektivare backuphantering samt nätverksunderhåll och förbättringar
- Slutföra Systemförvaltning 2.0 och ta fram förslag på fortsättning och nästa steg (3.0)
- Fortsatt arbete med ledningsplats och datorhall

Kommunikationsenheten

- Integration av Open ePlattform (plattformen för e-tjänster) med verksamhetssystemet Evolution.
- Påbörja etablering av Single digital gateway, där förberedelser av ett införande av eIDAS är en aktivitet som ingår (elektronisk identifieringsstandard inom EU).
- Införande av tjänsterna "e-förslag" och "kommunövergripande synpunktshantering".
- Utveckling och framtagning av ca. 15 st. nya e-tjänster.
- Platsvarumärket, Sala400år och SalaMässan: utformning, materialproduktion och aktiviteter.
- Kriskommunikation och beredskap: övning, utbildning och krisberedskap.
- Framtagning av styrdokumentet "Riktlinje för intranät" och revidering av styrdokumentet "Riktlinje för sala.se".
- Upphandling av intranät och direktupphandling av informationstavlor och turistkarta.
- Produktion och utformning av grafiskt material, trycksaker, filmer och expomaterial för olika aktiviteter, projekt och verksamheter.

- Kommunikationsstöd till verksamheterna och stöd för ledningsinformation och pressmeddelanden.

Kanslienheten

- Fokuserat arbete med årshjul för kommunstyrelsen för att förenkla och förtydliga processer och ärendebehandling,
- Stötta i kommunövergripande arbetet mot välfärdsbrottslighet,
- Stötta verksamheterna som omfattas av NIS 2.

Upphandlingsenheten

- Påbörja implementering av kategoristyrning,
- Implementera nytt arbetssätt inom direktupphandling,
- Utbildande insatser inom upphandlingsområdet,
- Genomförande av anbudsskola inom ämnet beredskap och inköp av mat.

Näringslivsenheten

- Genomföra de avslutande evenemangen för Sala 400år enligt plan.
- Utvärdera jubiléumsåret
- Utveckla det interna kontorsöverskridande arbetet kring myndighetsutövningen med koppling till SKR/SBAs Insiktmätning NKI-företag, genom en NKI arbetsgrupp.
- Starta upp ett Landsbygdsråd
- Utveckling av extern webbplats Hemtillsala.se
- Implementering av platsvarumärket internt/externt
- Ta fram en marknadsstrategi och -plan
- Ta fram ett Näringslivsstrategiskt program

Samhällsbyggnadskontoret

Perioden som gått

Samhällsbyggnadskontoret fortsätter arbeta aktivt med detaljplaner och tar dem framåt i processen. Under delåret har Detaljplanen för Lasarettet 2 antagits, vilken möjliggör både bostäder och verksamheter. Detaljplanen Evelund Västra har skickats på en andra granskning efter en större omarbetning. Detaljplan för södra och östra Ångshagen har gått på samråd. Vattentjänstplanen har gått på både samråd och granskning under perioden.

Kommunstyrelsen har tillsammans med Kriminalvården och Skandrenting undertecknat ett avtal för att möjliggöra utveckling av Salberga. Förberedelse för ny detaljplan och exploatering har påbörjats.

Exploateringen Bältarhagen i Ransta fortsätter. Området är avverkat. Projektering ska påbörjas och förberedelser för markanvisning pågår.

Vidare har samhällsbyggnadskontoret bidragit i etableringsförfrågningar och arbetar aktivt med försäljning av fastigheter samt överlåtelser som innebär möjliggörande för nyetableringar. Exempel på fastigheter som sålts under delåret är Lindgården och Rektorn 5. Arbeta pågår kring försäljningen av Sala stationshus.

Översiktsplanen som antogs hösten 2023 ger ett viktigt stöd i det fortsatta arbetet med att utveckla Sala kommun. Med översiktsplanen som grund kan vi utveckla möjligheter till framtida bebyggelse, och samtidigt stärka arbetet med infrastruktur och klimatanpassning.

Under delåret har workshops genomförts med kontor inom kommunen kopplat till kommunens koldioxidbudget, ett arbete som kommer fortsätta under resten av året.

Under delåret har 185 bostadsanpassningsärenden inkommit för Sala & Heby. Under motsvarande period 2023 inkom 168 ärenden. Bostadsanpassningsverksamheten och rehab-teamen i både Sala och Heby har fortsatt med att förbättra och utveckla samarbetsformer.

Antalet ansökningar om förhandsbesked har varit 8 (12) stycken under delåret. Antalet bygglovsärenden för nybyggnad av småhus och fritidshus har varit 12 (15) stycken under delåret. Antalet bygglovsärenden för nybyggnad av lokaler och verksamheter har varit 3 (3) stycken under delåret.

Under delåret har en ny bygglovstaxa antagits i kommunfullmäktige i både Sala och Heby.

Inventering av små avlopp har startats upp. Det gjordes senast 2019. Därefter har arbetet inriktats på att hantera de ärenden inventeringen gav. Under hösten är det ett område väster om Salbohed som kommer att inventeras.

Inom livsmedel genomförs nu tillsyn utifrån den nya klassificeringen av livsmedelsanläggningar. Arbetet löper på bra och vi bedömer att vi kommer att genomföra den tillsyn som planerats.

Bemanningsbrist inom miljöskydd har tvingat bygg och miljönämnden att ta ett prioriteringsbeslut tagits i nämnden om att prioritera tillsyn på tillståndspliktiga anläggningar och att hälften av de anmälningspliktiga anläggningarna förs till nästa års tillsyn. Arbeta med att bemanna inom miljöskydd pågår kontinuerligt, men är en av kontorets stora utmaningar.

Under delåret har miljöbalkstaxan uppdaterats i de delar som rör prövning och tillsyn för små avlopp.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om att genomföra ett större utvecklingsarbete kring förorenad mark. Syftet är att hitta om det går att hantera föroreningar i mark med mindre ingripande åtgärder. På sikt handlar det både om hanteringen av kommunens mark och bedömningen inom myndighetsutövningen.

Arbetet med att avsluta samarbetet med Heby genomförs. Processen har fått arbetsnamnet Nytt läge 2026 och den bedrivs i åtta delprocesser. Processen innebär ett betydande arbete, vilket kommenteras nedan kring ekonomin.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-14 435	-11 664	-2 771	-21 652	-17 425	-4 227
Interna intäkter	-779	-468	-311	-1 168	-653	-515
Summa intäkter	-15 214	-12 132	-3 082	-22 820	-18 078	-4 742
Köp av huvudverksamhet, bidrag	2 354	3 752	-1 398	3 531	4 927	-1 397
Personalkostnader	24 597	21 031	3 566	36 894	32 583	4 311
Övriga kostnader	2 967	4 580	-1 613	4 450	6 281	-1 831
Interna kostnader	1 548	1 334	214	2 322	1 795	527
Summa kostnader	31 466	30 696	770	47 197	45 587	1 610
Resultat	16 252	18 564	-2 312	24 377	27 509	-3 132

PERIODENS RESULTAT

Samhällsbyggnadskontoret redovisar ett underskott om 2 312 tkr för delåret. Intäkterna är 3 082 tkr lägre än budgeterat och kostnaderna är 770 tkr lägre än budgeterat. Köp av huvudverksamhet är bidrag för bostadsanpassning, och vi ser hur den kraftigt överskrider budget. Vi ser hur personalkostnaderna understiger budget med 3 566 tkr. Övriga kostnader överskrider budget. Det rör sig bland annat om mäklararvoden och tidigare felförda konsultkostnader.

ÅRSPROGNOS

Delårets resultat svarar väl mot den årsprognos som kontoret lämnar. Vi bedömer att underskottet på helår kommer att bli 3 132 tkr. I huvudsak består underskottet av minskade intäkter, som sedan till viss del kompenseras av mindre kostnader.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
SBK övergripande	0	27	-27	0	-1 121	1 121
Bygg- och miljönämnd	617	567	50	925	1 105	-180
Byggenheten	5 101	6 298	-1 197	7 651	9 268	-1 617
Miljöenheten	4 737	5 077	-340	7 105	7 824	-719
Plan- och utvecklingsenheten	5 798	6 593	-795	8 696	10 432	-1 736
Summa	16 252	18 564	-2 312	24 377	27 509	-3 132

SBK övergripande kommer att göra ett överskott om 1 121 tkr. Det består främst av medel som avsatts för hyreskostnader men som inte kommer att falla ut.

Bygg och miljönämnden kommer att göra ett underskott om 180 tkr. Det är en felbudgetering och svarar mot ett överskott inom SBK övergripande.

Byggenheten kommer att göra ett underskott om 1 617 tkr. Av de utgör cirka 1 350 tkr bostadsanpassningsbidrag som är behovsprövade och som kommer att finansiera för den som har ett behov. Kostnaderna inom bostadsanpassningen har stigit kraftigt under de senaste åren.

Miljöenheten kommer att göra ett underskott om 719 tkr. Enheten har utmaningar i att klara bemanningen. Vi har därför skrivit ner personalkostnaderna kraftigt, och därav följer också att vi skriver ner intäkterna. De fasta kostnaderna blir ändå kvar, och en större andel av handläggningen blir ärenden som vi inte kan debitera kund.

Plan- och utvecklingsenheten kommer att göra ett underskott om 1 736 tkr. Konjunkturen gör att vi inte får in några planavgifter. De var budgeterade till 1 260 tkr. Exploateringsöverskott var budgeterat till 1 000 tkr. Försäljningen av centralförrådet och Sala stationshus genererar mäklarkostnader i storleksordningen 350 tkr. Samtidigt ligger enheten lägre i bemanning och övriga konsultkostnader vilket bromsar underskottet.

Arbetet med Nytt läger 2026 tar resurser i anspråk. Vi bedömer att vi under delåret lagt 750 timmar i arbetet och att resultatpåverkan för Salas räkning är cirka 600 tkr.

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan- aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Försäljning skog	-400	-88 725,6	87 925,6	-600	-88 725,6	88 125,6
Detaljplan Måns Ols	0	5,6	-5,6	0	5,6	-5,6
Summa	-400	-88 720	87 920	-600	-88 720	88 120

Intäkter för skogsförsäljningen har kommit under delåret.

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

ETT VÄXANDE SALA

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Planavstämning - Genom planavstämningen säkerställer vi den politiska styrningen och prioriteringen i enlighet med det kommunala planmonopolet och kommunfullmäktiges uppdrag om ett växande Sala.

Detaljplaner – En detaljplan har antagits och vi bedömer att det inte kommer att bli fler under året.

Bygglov - Med hänsyn till konjunkturen bedömer vi att antalet bygglovsansökningar inte kommer att nå upp till planerade 275.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

AKTIVITET

Kommunstyrelsen genomför planavstämning vår och höst.

Genomfört

Kommunfullmäktige antar fyra detaljplaner.

Detaljplan för Lasarettet 2 har antagits.

Vi handlägger cirka 275 bygglov.

145 handlagda lov. Ärendemängd ligger enligt plan. Genomsnittlig handläggningstid för lovärenden är 18 dagar.

ETT HÅLLBART SALA

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Aktiv tillsyn av byggnader - Samhällsbyggnadskontoret bedriver aktiv tillsyn vid anmälningar och då kontoret uppmärksammar avvikelser. Det finns möjlighet att stärka besöksnäringen och Salas attraktionskraft både genom stärkt tillsyn och andra åtgärder.

Aktiv tillsyn Enskilda avlopp - Tillsynen är påbörjad och inventering genomförs under hösten.

Aktiv projekttillsyn- Ett projekt har genomförts. Avfallstransporter. Vår medverkan i projekt har nedprioriterats.

Höga ambitioner hållbarhet i exploatering- I arbetet med Södra Ängshagen lyfts flera frågeställningar som är centrala ur hållbarhetsperspektiv. Det gäller bland annat spridningskorridorer, mobilitet, blandad bebyggelse/blandade upplåtelseformer och gemensamhetshus.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

Aktiv tillsyn av byggnader, främst inom Riksintresset.

Antalet årliga ärenden är få. Arbetet har under delåret omstrukturerats för att stärka tillsynsförmågan.

Det inventerande arbetet är svagt.

Aktiv tillsyn av enskilda avlopp.

Inventeringsprojekt har startat och kommer att pågå under året.

AKTIVITET

Aktiv projektutlysning – ofta i samverkan med Miljösamverkan Mitt.

Projekt Avfallstransporter har genomförts tillsammans med Länsstyrelsen.

Höga ambitioner när det gäller hållbarhet i exploatering.

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet finns med i kommunens exploateringsprojekt.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Miljöutlysningen sker delvis inom plan. Vakanser påverkar antalet utlysningbesök.

Livsmedelskontrollen sker enligt plan.

Hälsoskyddstillysningen sker enligt plan.

Alkoholutlysningen är ej genomförd enligt plan.

Ärenden om serveringstillstånd handläggs enligt plan.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Indikatorer Samhällsbyggnadskontoret 2024

Nyckeltal	Beskrivning	Mått	Periodens resultat	Kommentar
Planberedskap	Ej påbörjade bostäder i beslutade detaljplanplaner	antal	420	240731
Markberedskap	Planlagd verksamhetsmark för försäljning	hektar	8,5	240731
Bostäder i planprocess	Bostäder i pågående detaljplanering	antal	842	240731
Verksamhetsmark i planprocess	Verksamhetsmark i pågående detaljplanering	hektar	18	240731
Beviljade lov	Beviljade bygg-, mark-, rivningslov	antal	145	240731
Färdigställda bostäder	Antal lägenheter som fått slutbesked	antal	6 (Heby) + 14 (Sala)	240731
Handläggningstid lovärenden	Genomsnittlig handläggningstid	dagar	Q1: 25 dagar Q2: 20 dagar Q3: 13 dagar	240731
Rättssäkra beslut	Beslut som fastställts vid överprövning	antal	18/25	240731
Miljö tillsyn - årlig avgift	Utförd tillsyn/planerad tillsyn	antal	B anläggning - 6/26 C anläggning - 15/44	240731
Livsmedelskontroll	Utförd tillsyn/planerad tillsyn	antal	104/204	240826
Hälsoskydd - årlig avgift	Utförd tillsyn/planerad tillsyn	antal	28/69	240731
Alkohol - yttre tillsyn, stadigvarande serveringstillstånd	Utförd tillsyn/planerad tillsyn	antal	1/25	240731

Framtiden

- Arbetet med Nytt läge 2026 pågår och en ny organisation kommer att etableras per den 1 januari 2026. Verksamhetsövergång eller övertalighet kommer under 2025 att uppstå i arbete med den nya organisationen.
- För att stärka prövning och tillsyn inom alkohol och tobak förbereder kontoret en mindre justering i sin organisation.
- Projektet kring markföreningar samt utvecklingen av Salberga bedömer vi kommer att bli viktiga prioriteringar framgent.

Tekniska kontoret - exkl Vatten och Avlopp

Perioden som gått

- I Budget 2023 – Strategisk plan 2024 – 2025, ges kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten att återta städning av kommunens lokaler inom Sala tätort i kommunal regi.
  - Delredovisning genomfördes för KS i maj, fortsatt utredningsarbete med slutredovisning i oktober.
- Kommunstyrelsens har beslutat om åtgärder för budget i balans gällande inhyrd personal, konsulter samt att se över externa lokaler. I syfte att minska kostnaderna har Tekniska kontoret genomlyst kostnader och gjort åtgärder gällande inhyrd personal samt konsulter för att minska kostnaderna. Fortsatt genomlysning av externa lokaler fortgår under hösten.

FASTIGHET:

- Nybyggnation av Möklinta skola, inkluderat ny busshållplats är nu färdigställd, slutbesiktning godkänd och skolan är formellt invigd i samband med skolstarten.
- Fastighet har under året färdigställt renovering och ombyggnation av Vallaskolan.
- Två nya modulförskolor är på plats för att ersätta de förskolor som ska rivas.
- I samband med det kraftiga regn som kom i början på augusti vattenskadades Rådhusgatan 4, vilket medfört kostnader och viss omflyttning, framför allt för IT-enheten.
- Kommunstyrelsen har i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden fortsätta arbetet för framtidens badhus i kommunen.
  - Beställarstöd har avropats kring att starta upp projekt för nytt badhus, ekonomiska medel tillsatta från Kommunstyrelsens förfogande, i beslut från år 2023. Arbetsgrupp har genomfört studiebesök i Filipstad, som öppnade nytt kommunalt badhus i april. I slutet av perioden påbörjades arbete att rekrytera externa kandidater till kommande projektgrupp.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att arbeta strategiskt med kommunens fastigheter i syfte att effektivisera, sänka kostnader, öka transparensen samt höja kvaliteten.
  - Arbetet med förbättrad ekonomistyrning för ökad kvalitet och bättre beslutsunderlag initierats, åtgärder kring städleverantörer är vidtagna och regelbundna förvaltningsmöten med verksamheten har införts.
  - Arbetet med att avyttra de fastigheter som inte är förvaltningsmässigt effektiva pågår och under perioden har Lindgården sålts och beslut om rivning fattas för Emmylund, Dalhem samt Ekorrens förskolebyggnader. Dock medför det att det kortsiktigt blir det en stor negativ påverkan genom kostnaden för fastigheternas nedskrivning och modulhyra, även om det ur ett långsiktigt perspektiv är kostnadseffektivt.

MÅLTID:

- Måltidsenheten har under perioden tillträtt köket i Möklinta och tillträder köket i Åkra under september. Då ombyggnation av Åkra kommer att pågå under läsåret 24/25 kommer de äldre eleverna att äta sina måltider i det nya köket, medan de yngre fortsätter att äta sina måltider vid modulskolans mottagningskök.
- I arbetet med Kommunfullmäktiges mål Ett tryggt och rättvist Sala har dialog och provsmakning av skolmåltiden har skett med vårdnadshavare till blivande årskurs 7 elever på Vallaskolan och Ekebyskolan. Ytterligare fyra skolor kommer att göra en liknande aktivitet under hösten.
- I arbetet med Kommunfullmäktiges mål Ett hållbart Sala har en klimatmärkning av måltider skett under perioden (koldioxidekvivalenter). Mängden CO₂e har presenterats såväl i skol- som förskolemenyer, samt vid serveringen ute i matsalar enligt en forskningsbaserad måltidsmodell från RISE. Kostombud som beställer mat till boende på SÄBO har i äldremenyn kunnat tagit del av klimatmärkningen.

SAMHÄLLSTEKNISKA:

- Dammsystemet har förstärkts ytterligare genom att nödavlopp Långforsen har färdigställts och MSB-stödda förstärkningsarbeten av dammvallarna fortskrider enligt plan.
- Det statligt finansierade miljöprojektet för sanering kring Sala silvergruva och Pråmån har under perioden slutfört täckningsåtgärderna vid bussparkeringen, parkeringen vid gruvkontoret, södra infartsvägen samt Drottning Christinas schakt. Miljöprovtagningar och av sediment och gamla muddervallar längs Pråmån har genomförts.
- Anläggandet av GC-väg mellan Ransta och Kumla är påbörjad, vilket är ett projekt i samarbete mellan Sala kommun och Trafikverket. För att möjliggöra exploatering av den nya detaljplanen i Bältarhagen har avverkning skett av exploateringsytorna för att möjliggöra projektering och byggnation.
- Året har präglats av 400-årsjubileet och projekt och parkytor har färdigställts, putsats, fixats och invigts ihop med jubileumsevenemang. På Salas stora födelsedagskalas 15 april invigdes uteväntrummet och statyn av HM Konungen vid resecentrum. Camitzka parken invigdes ihop med Måns Ols-dagen 11 maj. Där har en gångväg skapats genom naturparken, med några små sittplatser efter vägen. Ett antal träd har också planterats för att förstärka naturkaraktären.
- En jubileumsskog invigdes den 15 maj med hjälp av 75 barn från Vallaskolan. De var också med vid planteringen. På kvällen bjöds allmänheten in till att delta i planteringen.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan- aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-63 493	-53 730	-9 763	-95 234	-101 837	6 602
Interna intäkter	-247 394	-231 421	-15 973	-378 579	-370 716	-7 863
Summa intäkter	-310 887	-285 151	-25 736	-473 813	-472 553	-1 260
Köp av huvudverk- samhet, bidrag	17 223	20 064	-2 841	25 833	32 190	-6 357
Personalkostnader	63 721	59 337	4 384	95 577	90 767	4 811
Övriga kostnader	238 012	234 894	3 118	356 457	378 209	-21 751
Interna kostnader	63 504	61 792	1 712	95 252	94 568	684
Summa kostnader	382 460	376 087	6 373	573 119	595 733	-22 614
Resultat	71 573	90 936	-19 363	99 306	123 180	-23 874

PERIODENS RESULTAT

För perioden januari till augusti 2024 visar Tekniska kontoret en budgetavvikelse om - 19,3 mkr, främst kopplat till låga intäkter. Dock gör periodiseringen av intäkterna och vissa övriga kostnader att resultatet är svårt att följa.

ÅRSPROGNOS

Årsprognosen tyder på stora avvikelser jämfört mot budget, främst kopplat till köp av huvudverksamhet (entreprenad) samt övriga kostnader (bland annat beroende på nedskrivning av byggnader inom Fastighet). Nästan samtliga verksamheter inom Tekniska kontoret prognosticerar en negativ budgetavvikelse. Det har varit en lång och kall vinter som har påverkat framför allt Samhällstekniska och Fastighet negativt. Dessutom finns en stor avvikelse på samhällsfinansierade resor, vilket bland annat beror på ökade kostnader för drivmedel (biogas).

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan- aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Kontorsledning	1 857	117	1 740	2 785	3 333	-547
Skogsdrift	-1 338	-5 485	4 147	-2 006	-6 579	4 572
Samhällsfinansi- erade resor	33 884	38 238	-4 354	50 824	58 704	-7 880
Gata	15 385	21 490	-6 105	23 077	29 911	-6 834
Park	7 925	8 728	-800	10 111	12 739	-2 628
Kart/Mät	3 228	3 083	145	4 300	3 518	782
Projekt- o utveckling	4 161	3 307	855	6 241	5 238	1 003
Fastighet	1 983	15 136	-13 153	2 974	11 350	-8 376
Måltid	4 488	6 322	-1 834	1 000	4 966	-3 966
Summa	71 573	90 936	-19 363	99 306	123 180	-23 874

TEKNISK STAB

Totalt visar periodens utfall för Teknisk stab innehållande kontorsledning (stabsfunktioner), samhällsfinansierade resor och skogsdriften, ett positivt utfall om 1,5 mkr. Prognosen för samhällsfinansierade transporter tyder på en negativ budgetavvikelse om -7,9 mkr vid årets slut, vilket framför allt beror på ökade kostnader för drivmedel (biogas) samt ökat antal resor med färdtjänst vilket riskerar att öka ytterligare. Jämfört med föregående prognos är det ett något bättre resultat. Skogsdriftens prognos tyder på ett överskott för året på ca 4,6 mkr. Detta beror på stora intäkter från skogsavverkning och innebär en förbättrad prognos med motsvarande belopp sedan månadsuppföljningen i maj.

SAMHÄLLSTEKNISKA

Totalt har samhällstekniskas verksamhet ett resultat under perioden på -5,9 mkr. Prognos för helåret indikerar ett underskott motsvarande -7,7 mkr. Årsprognosen har försämrats med 1,9 mkr sedan uppföljningen i maj, vilket beror på gatuenhetens försämrade resultat (-2,7 mkr, se nedan). Däremot har prognosen för Kart/mät och Projekt och utveckling förbättrats med 1,4 mkr.

- Enheterna Kart/mät samt Projekt och utveckling har totalt ett positivt resultat på 1,0 mkr för perioden januari till augusti. Årsprognosen tyder på ett överskott på 1,8 mkr på grund av minskade personalkostnader, då bland annat enhetschef och miljöingenjör vakanshållits.
- Parkens resultat för perioden är 0,8 mkr högre än majprognosen. Årsprognosen tyder på ett underskott på ca 2,6 mkr, vilket beror på minskade interna intäkter för bland annat parkskötsel åt fastighet (-3,2 mkr), men tas till viss del ut av minskade personalkostnader samt minskade kostnader för hyra jämfört med budget. Under året har även medel avsatts till Tekniska kontoret för Sala 400 år, motsvarande 300 tkr, vilket inte varit budgeterat.
- Årsprognosen för gata visar på ett underskott på -6,8 mkr, varav -4,8 mkr tillhör gatuverksamheten, -1,7 mkr centralförrådet och -0,3 mkr tillhör internposten.

Gatas underskott beror på ökade kostnader för vinterväghållningen, ökade reparationskostnader av maskiner och ökade kostnader för markvärmerna i centrum. Detta tas till viss del ut av ökade externa intäkter, minskade personalkostnader och minskade hyreskostnader. Centralförrådets underskott beror på minskade interna intäkter samt ökade övriga kostnader, däribland kapitalkostnader. Internpostens underskott beror på ökade kostnader för bland annat porto och personalkostnader, då personal från andra verksamheter täckt upp vid sjukfrånvaro.

Prognosen är försämrad med 2,7 mkr sedan månadsuppföljningen i maj, vilket beror på de ökade kostnaderna för vinterväghållning (externa köp samt parkpersonal som hjälp till mer än vad som budgeterats) och kostnader för markvärme, samt att reparationskostnaderna ökat markant på grund av en gammal och eftersatt maskinpark i kombination med sjukfrånvaro i den egna verkstaden lett till att fler reparationer har behövt utföras av extern verkstad.

FASTIGHET

Utfallet för Fastighet visar ett resultat som är långt efter budget (-13,2 mkr), intäkterna är i linje med budget på helår men kostnaderna är det inte. Det är specifikt några kostnader som sticker ut:

- Kostnaden för evakueringsmoduler för tre förskolor samt en förlängning av avtalet för Möklinta. Modulerna belastar avskrivningar och kapitalkostnader negativt. Dessa moduler togs i drift under våren och har därför inte budgeterats
- Värmekostnaden ligger fortsatt högt och trots den varma sommaren har inte den långa och kalla vinter/våren hämtats igen
- Sänkta kostnader för personal, tyvärr främst på grund av sjukskrivningar
- Lägre städkostnader från det nya städavtalet.

Årsprognosen landar på 11,4 mkr vilket är en negativ budgetavvikelse om -8,4 mkr. Prognosen är försämrad med -2,1 mkr sedan uppföljningen i maj. Skillnaden mot budget och tidigare prognos kan kopplas till:

- Justerade intäkter genom uppräknade kapital- och städkostnader samt tomställning av Ålängan, vilket totalt ger en positiv effekt på +5,2 mkr mot tidigare prognos
- Nya städavtalet ger en positiv effekt på +2,7 mkr på helår

- Kostnader relaterat till personal, dvs sjukskrivningar, vakanta tjänster och inhyrd personal (inkl. konsulter) ger en positiv nettoeffekt på +1,1 mkr
- Värmekostnader har en negativ effekt på -2,6 mkr då vi inte hämtat in underskottet från våren och leverantören har aviserat en avgiftsökning på 25 % från augusti, vilket ger en total ökning mot budget på -3,6 mkr
- Kostnader för evakueringsmoduler som belastar avskrivningar och kapitalkostnader negativt med -8,9 mkr mot budget och tidigare prognos.
- Vattenskadan som inträffade på Rådhuset i augusti väntas ha en negativ effekt på -1 mkr mot budget och föregående prognos.

MÅLTID

Måltidsenhetens resultat för perioden januari till augusti visar en negativ avvikelse om -1,8 mkr. Avvikelsen beror på minskad försäljning av måltider till förskoleverksamheten jämfört med budget.

Årsprognosen tyder på ett underskott om -4 mkr, vilket också förklaras av de minskade försäljningsintäkterna. Prognosen är dock förbättrad med 2,9 mkr jämfört med maj, tack vare lägre utfall av personalkostnader (+1 mkr) samt minskade kostnader för hyra (+1 mkr). De minskade personalkostnaderna härrör till minskade vikariekostnader under sommaren, då 14 enheter inom förskola och skola varit sammanslagna, en vakant tjänst på grund av sjukfrånvaro samt en tjänst som inte återbesätts efter pensionering i juni. Även de externa intäkterna är högre än budgeterat (+0,6 mkr), vilket beror på ökad försäljning till externa personer samt ökade statsbidrag.

Åtgärder för budget i balans (2024):

Tekniska kontoret har en prognos på -23,9 mkr i underskott för 2024. Utifrån underskottet har ett åtgärdsförslag arbetats fram. Kortsiktigt jobbar kontoret med minskning av personalkostnader, en översyn görs innan tjänster tillsätts med vikarier eller att tjänster återrekryteras, totalt har det inneburit minskade personalkostnader med 4,3 mkr tom augusti, dock med en ökad kostnad för inhyrd personal med ca 1 mkr. Hopslagning av skolor och förskolor under sommaren har inneburit besparingar för Måltid. Åtgärderna nedan påbörjas under hösten men de flesta ger ingen effekt 2024 utan en mer långsiktig effekt.

SAMHÄLLSFINANSIERADE TRANSPORTER (-7,9 mkr)

Byta ut viss busstrafik mot on-demand i syfte att minska kostnaderna

Se över och plocka bort dåligt utnyttjade turer

Möjlighet att lägga över finansiering på Regionen

Samarbete mellan Skolkontoret och Tekniska kontoret för att minska transportbehovet för skolelever

SAMHÄLLSTEKNISKA (-7,7 mkr)

Utreda möjlighet till minskade kostnader genom att avropa från Proceedo och därmed kunna avveckla Centralförrådet (behålla och utveckla Beredskapsförrådet)

Utreda vinterväghållning på entreprenad

Effektivisera fordonshanteringen (mindre antal fordon)

FASTIGHET (-8,4 mkr)

Genom en förbättrad ekonomistyrning och -uppföljning samt underhållsplaner per fastighet möjliggörs ett mer strategiskt och effektivt arbetssätt med fastigheterna som säkerställer att rätt insatser görs på rätt ställe. Fortsätta det arbete som pågår med:

- Energieffektiviseringar
- Översyn externa hyresavtal
- Försäljning av icke-strategiska fastigheter

- Framtagande av underhållsplaner per fastighet

MÅLTID (-4,0 mkr)

Samarbete mellan skolkontoret och Tekniska kontoret för att hitta effektiviseringar har skett under perioden. Det har resulterat i att 14 enheter inom förskola och skola har slagits samman under fyra veckor i sommar med minskad personalkostnad som följd.

Anpassad bemanning inför höstterminen har genomförts på förskola och skola utifrån förändrat barn- och elevantal. En pensionsavgång i juni har inte återbesatts och enheten har haft en vakant chefstjänst på grund av sjukfrånvaro.

Minska på utbudet utan att tappa i näringsinnehåll. Enheten har genomfört anpassningar i sina menyer utifrån aktuella livsmedelspriser och köksmästare/kockar som gör beställningar är noga med att minska serveringssvinnet samt anpassa grönsaksutbudet efter säsongspriser.

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Gatuprogram	19 437	720	18 717	29 156	12 887	16 269
Parkprogram	1 992	1 035	957	2 988	2 204	784
Lokalprogram	169 217	236 275	-67 058	253 826	323 364	-69 538
Karta/Mät	267	388	-121	400	388	12
Gruvans vattensystem	5 830	4 236	1 594	8 745	8 745	-
Summa	196 743	242 862	-46 119	295 415	347 795	-52 380

Lokalprogrammet:

Prognosen för Lokalprogrammet ligger på samma nivå som förra prognosen, 330 mkr. Med en positiv effekt från försäljningen av Lindgården (fastighet Kila Prästgård 1:10) på 7,6 mkr ger en slutprognos, för perioden, på 323 mkr. Den tidigare rapporterade avvikelsen på runt 77 mkr mot budget beror främst på tidsförskjutningar i de stora projekten.

Strategiska investeringar:

- Åkraskolan har bra framdrift och ligger fortsatt före plan i projektet. Under vecka 38 tas nya köket och matsalen i drift. Större rivnings- och grävarbeten planeras vara klara innan kommande vintersäsong. Ingen förändring mot tidigare prognos men en ökning mot årets budget på 35,6 mkr vilket kan härledas till tidsförskjutningar, ökad omfattning samt ökade kostnader för sanering, mot budgeterat.
- Möklinta skola och förskola invigdes i samband med skolstart. Enligt senaste prognos är årets kostnader 15,3 mkr över budget. Slutavräkning i projektet pågår.
- Valla skolas B-hus är renovering avslutad och byggnad övertagen av verksamhet i samband med skolstart. Slutavräkning i projektet pågår. För året hamnar den 2,6 mkr över budget.
- Ösby elevhem, etapp 1 har avslutats och etapp 2 påbörjats. Här ser vi en ökning i årets prognos med ca 1,6 mkr. Överdrag mot årets budget med knappt 15 mkr.

Årligen återkommande:

Projekt och planerat underhåll ligger i linje med tidigare prognos och ca 1,0 mkr under budget på grund av att inga verksamhets- eller tillgänglighetsanpassningar har gjorts. Under året har det tillkommit två projekt för evakueringsmoduler till tre förskolor som inte var inkluderade i budgeten.

Gatuprogrammet:

För perioden ligger gatuprogrammet under budget på grund av exploateringar som är flyttade framåt i tiden. Prognosen är att 13 mkr kommer att nyttjas av totalt 29 mkr. Avvikelsen kan till största del hänföras till framflyttande av exploateringsprojekten Salaborg, Oriongatan/Norrskensgatan och Gustavsborg/Fabriksgratan.

Parkprogrammet:

För perioden ligger Parkprogrammet i fas med budget. Årsprognosen tyder på att mindre projekt ej kommer att utföras och hela budgeten kommer ej att nyttjas (+0,8 mkr). Några projekt har blivit billigare än beräknat tack vare ett billigare tillvägagångssätt (450 tkr), samt att bland annat projekt Stora torget och Aguéligatan träd inte kommer att genomföras i år.

Gruvans vattensystem

Investeringarna kopplade till Gruvans vattensystem finansieras delvis av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Stödet för berörda projekt uppgår till 60 % av investeringsbeloppet och måste vara förbrukat före utgången av 2025. Den budget som Sala kommun avsatt för investeringarna (8,7 mkr) beräknas gå åt under året.

EU-PROJEKT

Tekniska kontoret deltar i utbildningar genom Komptenscentrum 2.0 och under augusti utbildades stora delar av medarbetarna genom en workshop i Medveten kommunikation tillsammans med Kansliet, Näringslivsenheten och Samhällsbyggnadskontoret.

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

ETT VÄXANDE SALA

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

---

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Kontoret har under perioden jobbat med handlingsplan kring förtroende och service för markupplåtelse.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Utbilda medarbetarna inom Samhällstekniska verksamheten genom att praktisera inom andra områden.

AKTIVITET

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Under året ska minst 40 % av medarbetarna inom Samhällstekniska praktisera 1 dag på en annan enhet inom Sala kommun.

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

Under perioden har ca. 10 % varit ute och praktiserat på annan verksamhet. Bedömningen är att målet kommer att uppnås under året.

ETT HÅLLBART SALA

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Tekniska kontoret har möjlighet att erbjuda praktikplatser som ett första steg in på arbetsmarknaden.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Måltidsenhetens tillagningskök skapar förutsättningar för att erbjuda arbetstillfällen/praktikplatser i hela kommunen.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Erbjuda personer från AME som i dag står utanför arbetsmarknaden/ inte går i grundläggande skola eller gymnasium att få en möjlighet till praktikplats eller intermitterant arbete efter behov.

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

Januari-augusti har ingen fråga om praktikplats från AME kommit. Måltidsenheten har en person med Nystartsjobb samt en person som övergått från AME till Måltidsenheten med lönebidrag.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar

- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Tekniska kontorets verksamhet har en stor påverkan på medborgare i Sala kommun.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Tillgängliggöra kartdata för Salas kommuninvånare och tjänstepersoner sala.se startsida, där man finner samhällsnyttig information som är kopplad till sin geografiska plats.

Skapa dialog och information om Måltidsenhetens arbete.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

- Skapa tillgång till karttjänst
- Mäta antal besök på sidan och marknadsföra informationen

Dialog med anhöriga om skolmåltider, bjuda på skolmat på kvällen i 5 skolor och informera. Måltidsledning och kockar deltar.

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

Karttjänsten är skapad och går att använda för allmänheten. Karttjänsten uppdateras och utvecklas löpande. Flera informationstillfällen har genomförts. Antal besök är i snitt 181 st/mån.

Blivande föräldrar till åk.7 elever på Valla- och Ekebyskolan bjöds in den 22 maj. Ett 80-tal personer deltog. Under hösten genomförs liknande aktivitet i Ransta 9 september, Västerfärnebo skola, Möklinta skola, Åkraskolan.

Måltidsenheten fanns med vid 1-årsjubileum på Bergsmansgatan 30 grillade, samt mötte anhöriga och boende.

Framtiden

TEKNISK STAB:

- Fortsatt fokus på budget i balans och genomförande av planerade åtgärder och utredningar.
- Färdigställa utredning kring on-demand trafik i Sala.
- Färdigställa utredning kring lokalvård i egen regi för Sala stad.
- Starta upp arbetet med framtagande av Skogspolicy i syfte att uppfylla kraven i EFC-certifieringen.

SAMHÄLLSTEKNISKA:

- Kart/mät kommer att fortsätta följa utvecklingen av Öppna data-direktivet.

- Samarbetet med Samhällsbyggnadskontoret fortsätter genom framtagande av projektprocess för att effektivisera samhällsbyggnadsprocessen.
- Fortsatt arbete med utredningar gällande centralförråd, beredskapsförråd samt vinterväghållning, utifrån hur en budget i balans ska kunna uppnås.
- Under hösten kommer projektering genomföras gällande Bältarhagen.
- Konstprojekt i Ransta, Möklinta och Västerfärnebo ska upprättas.
- Miljöåtgärder Sala silvergruva och Pråmån kommer under hösten fortsätter arbetena kring Sala Bly och Hyttområdet

FASTIGHET:

Projekt:

- Nya Åkraskolan - projektet fortlöper enligt plan och skolan ska stå klar för inflytt juni 2025.
- Ösby elevhem - uppstart för renovering av hus E påbörjades under juli och fortsätter under 2024 och 2025.
- Projektarbete fortlöper kring planering av att tillskapa två nya LSS bostäder.
- Fortlöpande samverkan med Kultur- och fritidskontoret för fortsatt arbete för ett framtida nytt badhus.

Drift:

- Sala Stationshus samt Fastighet Gustafsborg 2/fd. Centrallagret – en försäljningsprocess påbörjas under hösten.
- På Ösby naturbruksgymnasium fortlöper arbete med att återställa de delar av byggnaden som skadades i samband med översvämning, september 2023.
- Planering inför rivning de tre fd. förskolebyggnaderna; Emmylund, Ekorren samt Dalhem. I enlighet med fattat politiskt beslut.
- Fortsatt arbete med att långsiktigt sänka kostnaderna för värme och el
- Planerat underhåll löper enligt plan.

MÅLTID

- På grund av fortsatt byggnation av Åkraskolan kommer Gärdesta Modulskolas mottagningskök vara öppen för servering av måltider för elever i Förskoleklass till årskurs 3. Elever i årskurs 4-6 kommer att inta sin lunch i den nya Åkraskolans matsal under läsåret 24/25.
- Antalet barn fortsätter att minska framförallt på vissa av förskolorna till hösten och totalt rör det sig om ca 700 förskolebarn. För att nå en ekonomi i balans behöver Måltidsenheten samverka med skolkontoret gällande de förskolor och skolor som har färre än 50 inskrivna barn.

Tekniska kontoret - Vatten och Avlopp

Perioden som gått

- Den nederbördstunga hösten och vintern har varit gynnsam för de stora grundvattenmagasinen. Återhämtningen är till en nivå motsvarande ca 10 år tillbaka i tiden.
- Inom samhällsbyggnadsprocessen fortgår det uppstartade arbetet med detaljplanen Bältarhagen och avslut av detaljplan Skuggan.
- Arbetet fortgår enligt plan med att skydda grundvattentäkterna i Sala kommun. För vattenskyddsområdet i Knipkällan, Viggbo, Nötmarken och Hedåker har förslag på teknisk beskrivning och nya föreskrifter tagits fram.
- Under föregående år togs en Vattentjänstplan fram för kommunen, under våren har planen varit ute på samråd inför antagande.
- Under våren har närmare 400 vattenmätarbyten skett, huvudsakligen på Josefsdal, Persdal och Skuggan.
- Översvämningen som skedde i september 2023 påverkade verksamheten mycket, under våren har diskussioner pågått med försäkringsbolaget om ersättning. Beslut väntas efter semestern.
- Utredningen av alla källaröversvämningar fortgår, totalt har ca 200 ärenden kommit in till Sala kommun.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan- aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-26 830	-25 374	-1 465	-40 243	-40 366	123
Interna intäkter	-2 220	-2 172	-48	-3 330	-3330	0
Summa intäkter	-29 050	-27 546	-1 504	-43 573	-43 696	123
Köp av huvudverksamhet, bidrag	107	186	-79	160	250	-90
Personalkostnader	8 925	8 099	826	13 387	12 022	1 365
Övriga kostnader	15 670	15 910	-240	23 504	24 802	-1 298
Interna kostnader	4 349	3 351	998	6 522	6 622	-100
Summa kostnader	29 050	27 546	1504	43 573	43 969	-123
Resultat	0	0	0	0	0	0

PERIODENS RESULTAT

Avvikelser på intäktssidan finns främst inom interna intäkter och avser eftersläpning på fakturering. Avvikelser på kostnadssidan finns inom personalkostnader och beror på utökade vakanser och sjukskrivning inom VA-verksamheten. För övriga kostnader avser avvikelserna att de upparbetade kostnaderna beror på vakanta tjänster samt sviter efter översvämningen. För interna kostnader är orsaken till avvikelserna främst lägre interndebiterade personalkostnader till följd av förseningar med exploateringar.

ÅRSPROGNOS

Prognosen bygger delvis på sänkta personalkostnader till följd av vakanser. Verksamheten planerar att rekrytera vidare under hösten. Förändringen för interna intäkter avser ett överskott som justeras mot VA-balanskontot. Årsprognosen visar ett överskott som främst avser en optimistisk investeringsbilaga. Det låga utfallet på investeringsbudgeten har genererat lägre kapitaltjänstkostnader än vad som budgeterats. En effekt av lägre investeringstakt syns också på behovet av konsultstöd, vilket gör att VA-driften har lägre övriga kostnader än planerat.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan- aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Vatten- och avlopps- verksamhet	0	0	0	0	0	0
Summa						

Helårsprognosen för VA beräknas att gå med nollresultat.

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan- aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Vatten- och avlopps- program	21 180	1 561	19 619	31 770	8 931	22 839
Summa						

PERIODENS RESULTAT

Periodens låga utfall beror på förskjutningar i tidplaner och en anpassning till omvärldsläget. Totalt genereras en positiv avvikelse på ca 19 miljoner mot periodens budget.

ÅRSPROGNOS

Årets låga utfall har samma orsak som periodens. Berörda projekt som genererar avvikelsen är; behovet att kapacitetsutöka reningsverket flyttas på framtiden på grund av uteblivna exploateringar eller utebliven befolkningsökning (ca. 3 Mkr). För Tvärhandsbäcken pågår utredningar under 2024, eventuell utbyggnad kommer framåt i tiden (ca. 4,5 Mkr). TS ledningen i sjöarna mellan Broddbo och Sala, upphandling pågår, projektering under 2024 och utförande nästkommande år (ca. 5,4Mkr). Utbyte av ledning Sala-Kumla framflyttad i tiden (ca. 3 Mkr). Exploatering som ej kommer att göras i år (ca. 3 Mkr).

EU-PROJEKT

Verksamheten har inte deltagit i något EU-projekt under året.

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

Redovisas i Tekniska kontorets Verksamhetsberättelse.

Framtiden

Planen gällande säkerhetshöjande åtgärder fortgår, under andra halvan av året kommer delar av kommunikationslösningen att förnyas i samarbete med SHE och lås- och larmsystemens uppgradering att påbörjas.

VA-sanering av ledningsnätet planeras för flera sträckor t ex Torsgatan, Swederusgatan och vid skolan i Salbohed. Exploateringen av Bältarhagen i Ransta är prioriterat, projektering kommer att påbörjas under kommande period.

Pågående och kommande aktiviteter utifrån den år 2021 beslutade VA-planen

- Utbyte av sjöledning mellan Broddbo och Sala ligger ute på upphandling.
- Frågan om VA-utbyggnad i Tvärhandsbäcken har lyfts under våren 2024, under perioden behöver ett inriktningsbeslut tas för framtida hantering.

- Arbetet med att skydda grundvattentäkterna i Sala kommun fortgår. Vi inväntar Länsstyrelsens beslut gällande vårt förslag för Härsvad/Vad och vi kommer att gå ut på samråd med förslag Knipkällan, Viggbo, Nötmarken och Hedåker.
- Vattentjänstplanen förväntas antas under kommande period.
- Under hösten planerar vi att lyfta nya rutiner för politisk fastställelse. Rutinerna behandlar inlösen av enskilda avlopp i samband med att nya verksamhetsområden upprättats samt hantering av felkopplat dagvatten.

Räddningstjänsten

Perioden som gått

Reviderad Tillsynsplan för tillsyn enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Genomlysning av organisation utförd av extern utredare.

Omförhandling av räddningstjänstavtal med Heby kommun.

Dispens från dygnsvila till och med oktober 2025.

Fortfarande svårt att rekrytera RIB-personal till vissa deltidsstationer.

Sjuktalet är fortsatt låga för verksamheten.

Operativ chef är tillförordnad räddningschef under året tills ny chef är rekryterad.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-10 153	-9 683	-470	-15 228	-15 237	9
Interna intäkter	-457	-180	-277	-685	-726	41
Summa intäkter	-10 609	-9 864	-745	-15 913	-15 963	49
Köp av huvudverksamhet, bidrag	602	172	430	903	903	0
Personalkostnader	21 780	22 618	-838	32 668	33 404	-735
Övriga kostnader	4 473	3 563	910	6 708	5 833	876
Interna kostnader	1 709	1 748	-39	2 564	3 138	-575
Summa kostnader	28 564	28 101	463	42 843	43 278	-435
Resultat	17 954	18 237	-283	26 930	27 315	-385

PERIODENS RESULTAT

Minusresultatet som delårsrapporten visar på beror till stor del på ökade personalkostnader för mertid vid inkallning i samband med nya arbetstider, övningshelger, personal har gått dubbelt för rehab cirka en månad, extra personal för att täcka upp för bemanning.

ÅRSPROGNOS

Helårsprognosen beräknas bli ett underskott på -385 tkr, främst på grund av högre personalkostnader. Prognosen är att budgeterade intäkter inkommer senare på året. Kapitalkostnaderna blir högre än budgeterat och avskrivningar lägre än budgeterat men posterna tar ut varandra.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Räddningstjänsten	17 954	18 237	-283	26 930	27 315	-385
Summa	17 954	18 237	-283	26 930	27 315	-385

Räddningstjänsten har bara en verksamhet/enhet.

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Larmanläggning Sala	233,3	263,5	30,2	350	263,5	86,5
Summa	233,3	263,5	30,2	350	263,5	86,5

Nödvändigt byte av larmanläggning Sala. Anläggningen används vid alarmering via SOS Alarm. Bytet möjliggjordes genom omDispositionering av kontorets investeringsmedel för inköp av FiP-bil.

EU-PROJEKT

Verksamheten har inte deltagit i något EU-projekt.

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

ETT VÄXANDE SALA

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Genomföra säkerhetshöjande aktiviteter som utbildning baserad på de behov som föreligger inom verksamheterna som kommunen idag bedriver.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Enligt Lagen om skydd mot olyckor ska räddningstjänsten arbeta i olycksförebyggande syfte med information, rådgivning med mera. Vi behöver fler resurser för att nå målet.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Genomföra utbildningar i syfte att höja förstågan för att hantera olyckor och tillbud vid bränder och andra olyckor samt i allmänt säkerhetshöjande syfte.

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

Verksamheten har ingen personal att tillgå för extern verksamhet utöver den dagliga verksamheten.

ETT HÅLLBART SALA

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

I form av remiss- och tillsynsinstans bevakar verksamheten frågor som rör brand- och olycksförebyggande frågor.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Verksamheten genomför löpande dessa aktiviteter och har organisation samt personal med adekvat kunskap för att kunna tillgodose detta.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

I form av remissinstans bevakar att frågor kopplat till räddningstjänst och olycksförebyggande arbete beaktas och hanteras.

Remisshantering, rådgivning och information.
Att aktuell lagstiftning efterlevs och säkerställs.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Genomför kvalitativa räddningsinsatser som utvärderas och i vissa fall utreds för att se att de resurssetts och hanteras för bästa möjliga utfall.

AKTIVITET

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Genomförande av tillsyner enligt LSO och LBE löper på enligt plan. Hantera olyckor där samhället eller individ inte själv har förmåga eller resurser att hantera den inträffande händelsen.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

Skapa strategier för beredskap och säkerhet.

Utföra tillsyner och arbeta olycksförebyggande.

Uppföljning av nämndens mål (januari-augusti)

MÅL – ÖVERSYN AV ORGANISATIONEN SAMT PROCESSER

Indikator: Se över organisation, struktur och interna processer

Utredning genomförd av extern utredare. Eventuella justeringar av verksamheten beslutas av politiken.

Aktiviteter

Internutredning presenteras för politiken.

Resultat

Okänt för närvarande (september 2024).

Framtiden

Fortsatt arbete med organisationsgenomlysningen om hur räddningstjänsten ska organiseras för att bli ändamålsenlig och effektiv och som uppfyller de krav som ställs på en räddningstjänst idag.

Omförhandlat räddningstjänstavtal med Heby kommun.

Rekrytering av räddningschef.

Arbeta med att rekrytera till våra RIB-stationer.

Fortsatt utveckling av arbetsprocesser samt stöd- och styrdokument.

Fortsatt arbete med att utveckla tillsynprocess och andra förebyggande åtgärder som information och rådgivning.

Fortsätta med att delta i projekt med samverkande räddningstjänster inom RRÖS-samarbetet.

Ekonomikontoret

Perioden som gått

- En översyn har gjorts av reglementet för internkontroll och riktlinjer för internkontrollhar tagits fram som ska ersätta de tidigare tillämpningsanvisningarna. Riktlinjen syftar till att säkerställa att styrelse och nämnd upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll.
- Ett arbete har startats upp för att göra en risk och sårbarhetsanalys gällande ekonomisystemen samt ta fram en krisplan för ekonomikontoret i händelse av störningar. IT enheten har informerat alla medarbetare om it och informationssäkerhet och Strömsunds kommun som varit utsatt för en cyberattack har berättat för oss om händelseförloppet och konsekvenser som uppstod.
- Under perioden har kontoret även arbetat med att definiera sitt grunduppdrag.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-50	-24	-35	-75	-40	-35
Interna intäkter	-553	-553	-	-829	-829	0
Summa intäkter	-603	-576	-35	-904	-869	-35
Köp av huvudverk-samhet, bidrag						
Personalkostnader	7 087	6 130	957	10 630	9 880	750
Övriga kostnader	978	890	88	1 467	1 730	-263
Interna kostnader	315	372	-57	472	579	-107
Summa kostnader	8 380	7 391	989	12 569	12 189	380
Resultat	7 777	6 815	962	11 665	11 320	345

PERIODENS RESULTAT

Periodens resultat är 962 tkr bättre än budgeterat. Avvikelsen beror till största delen på att personalkostnaderna är 957 tkr lägre än budgeterat beroende på vakanser och föräldraledigheter.

ÅRSPROGNOS

Personalkostnaderna prognostiseras att bli lägre än budget med 750 tkr beroende på vakanser, föräldraledigheter samt sjukskrivningar under perioden. De övriga kostnaderna och interna kostnader beräknas bli högre än budgeterat, totalt 370 tkr. Övriga kostnader består till största delen av administration, externa avgifter och konsultkostnader kopplade till ekonomisystemet. Interna kostnader består främst av lokalhyra och städning.

Alla vakanser är nu återbesatta och inga längre föräldraledigheter inplanerade så personalkostnaderna beräknas bli högre under hösten än de varit under våren.

DRIFTRIEDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Ekonomikontoret	7 777	6 815	962	11 665	11 320	345
Resultat	7 777	6 815	962	11 665	11 320	345

Ekonomikontoret har bara en verksamhet/enhet

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Summa						

Ekonomikontoret har inga investeringar

EU-PROJEKT

Ekonomikontoret sköter redovisningen för projektet KC 2.0 och har under perioden erhållit 21 tkr för arbetet.

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

ETT VÄXANDE SALA

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

ETT HÅLLBART SALA

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna.

Det pågår ett arbete i nämnderna för att få kostnadskontroll och upprätta handlingsplaner vid avvikelser för att rymma verksamheten inom den tilldelade ramen men än återstår mycket arbete. I den senaste helårsprognosen för maj uppgick nämndernas underskott till totalt -87 mnkr

Det finns i nuläget inga ekonomiska nyckeltal att redovisa för 2024.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

Ett fokusområde i utvecklingsmålet är att arbeta för en långsiktigt god ekonomi i kommunen. För att uppnå det fortsätter arbetet med den långsiktiga investeringsplanen. KS har även fattat beslut att en analys över ekonomi och styrning kommer att göras av SKR under hösten. Arbetet med Budgetmodellen fortsätter för att få bättre beslutsunderlag kopplat till prioriteringar, demografi och finansiering.

Aktiviteter

Resultat.

Aktiviteter

Införa en ny budgetprocess utifrån den nya budgetmodellen.

För att nå en långsiktigt god ekonomi i kommunen krävs delaktighet, vilja och förståelse i organisationen för att uppnå en budget i balans. Inför budgetbeslutet i juni 2024 är den nya budgetprocessen införd som syftar till att skapa ett budgetåtagande för verksamheterna.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

AKTIVITET

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

Uppföljning av nämndens mål (januari-augusti)

MÅL – TA FRAM EN NY MODELL FÖR INTERNKONTROLL FÖR ATT FÅ MER FOKUS PÅ OCH FÅ UT KUNSKAP OM INTERNKONTROLL I ORGANISATIONEN

Indikator: Ny modell implementerad inför internkontrollplanerna 2025

Indikator: Ökat förtroende hos medborgarna

Aktiviteter	Resultat
Se över reglementet för internkontroll	Översynen gjord och föreslagna förändringar är av mindre karaktär, tex organisationsförändringar. Beslut i KS 14 aug.
Utvärdera den befintliga modellen och dess kopplingar till fullmäktigemålen	Utvärderingen genomförd och en ny modell framtagen. Beslut i KS 14 aug.
Utbildning i internkontroll för organisationen	I samband med införandet av den nya modellen planeras utbildningsinsatser under hösten.

MÅL – FÖRBÄTTRA EKONOMIKONTORETS INFORMATION UT TILL ORGANISATIONEN

Indikator: Nyhetsbrev infört

Indikator: Antal genomförda utbildningar och informationsträffar

Aktiviteter	Resultat
Informera hela organisationen regelbundet om förändringar i system, rutiner och övriga regler som rör ekonomifrågor.	Ekonomikontorets sidor på intranätet har gått igenom och uppdaterats. Årshjulet som visar alla ekonomiska processer har uppdaterats med den nya budgetprocessen. Planering av utformningen av ett nyhetsbrev pågår.
Förtydliga ansvarsfördelning mellan ekonomikontor och verksamheter.	En utbildning med fokus på styrning och att förstå sitt budgetansvar som chef planeras i sep/okt.
Utbildning i aktuella ekonomifrågor.	Under våren har utbildningsmaterial reviderats och utbildningstillfällen ska planeras in. I samband med delårets prognos kommer workshops genomföras där stöd i prognosarbetet kommer att ges.

Framtiden

- En analys av kommunens ekonomi och styrning har beställts av SKR:s analysgrupp och planeras att genomföras under hösten 2024. Analysens delar består av en nulägesanalys, en framtidsanalys sex år framåt samt hur kommunens ekonomistyrning fungerar. Förslag till en övergripande ekonomisk strategi för kommunen samt ideér till hur ett förändringsarbete skulle kunna göras kommer att presenteras.
- Uppdatering av dokumenthanteringsplanen kommer att påbörjas under hösten för att möjliggöra övergången till e-arkiv.
- Utbildningsinsatser och implementering av den nya modellen för internkontroll kommer att genomföras under hösten inför att 2025 års internkontrollplaner ska tas fram.
- Kontoret ser ett behov av att digitalisera och automatisera fler arbetsmoment i kommunen. För att kunna effektivisera arbetssätt, minska manuell hantering och dubbelarbete behöver en kommunövergripande processkartläggning av ekonomiadministrationen först göras.

Personalkontoret

Perioden som gått

- Löneöversyn har genomförts med berörda arbetstagarorganisationer i enlighet med huvudöverenskommelserna (HÖK). Översynen för samtliga förbund, förutom Vårdförbundet, var avklarade i april. Vårdförbundets val att gå ut i strejk medförde att medlare fick kallas in och nytt avtal slöts först den 28 juni. I Sala kommun beräknas översynen vara klar under september månad och nya löner utbetalas i oktober.
- För att kvalitetssäkra och uppdatera kommuns samverkansavtal med arbetstagarorganisationerna (avtal om samverkan och arbetsmiljö) genomfördes en information / utbildning i februari för samtliga fackliga ombud och chefer.
- Nya verktyg för arbete med kränkande särbehandling, ett diskrimineringsspel och material för arbete kring våld i nära relationer har utarbetats under perioden.
- Alla kommunens chefer har utbildats i tillitsbaserad ledning och styrning och som en fortsättning satsar kommunen på ledarskapsutbildning, utvecklande ledarskap (UL) för alla chefer, under våren har ca 40st av kommunens chefer genomfört utbildningen.
- Som ett led i tillitsbaserad ledning och styrning har samtliga medarbetare genomfört den digitala utbildningen i medarbetarskap och ett tillfälle med föredrag/workshop inom området för alla medarbetare har upphandlats under våren, inom Esf projektet Kompetenscentrum 2.0, och kommer att genomföras hösten 2024
- HR har under våren genomfört arbetsmiljöutbildning för chefer samt temautbildning i arbetsrätt där ca 30 chefer deltog, ytterligare utbildningstillfälle finns under hösten 2024.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-513	-287	-226	-770	-779	9
Interna intäkter	0	9	-9	0	9	-9
Summa intäkter	-513	-278	-235	-770	-770	0
Köp av huvudverksamhet, bidrag	0	0	0	0	0	0
Personalkostnader	6 452	5 482	970	9 677	8 832	846
Övriga kostnader	1 913	1 990	-77	2 870	3 191	-322
Interna kostnader	517	407	110	776	609	167
Summa kostnader	8 882	7 879	1 003	13 323	12 632	691
Resultat	8 369	7 601	768	12 553	11 862	691

PERIODENS RESULTAT

Resultatet visar ett överskott för kontoret med 768 tkr, orsakat av lägre personalkostnad, vakant tjänst.

ÅRSPROGNOS

Helårsprognosen beräknas till ett överskott om 691 tkr, främst till följd av lägre personalkostnader. En vakant tjänst samt medarbetare som reducerar arbetstiden.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
HR	6 003	4 663	1 340	9 005	8 467	537
Löneenheten	2 366	2 938	-572	3 548	3 395	153
Summa	8 369	7 601	768	12 553	11 862	691

Personalkontoret har ett överskott med 768 tkr, orsakat av lägre personalkostnad, vakanta tjänster på HR samtidigt som löneenheten haft extra lönekostnad för kompetensöverföring i samband med planerad pensionering. Avvikelse från helårsprognosen, ett överskott om 691 tkr, främst till följd av lägre personalkostnader, vakant tjänst.

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Summa						

Kontoret har inga investeringar 2024

EU-PROJEKT

Verksamheten har inte tagit del av EU bidrag under perioden.

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

ETT VÄXANDE SALA

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

Personalkontoret har inga indikatorer/aktiviteter kopplade till detta utvecklingsmål.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

Personalkontoret har inga indikatorer/aktiviteter kopplade till detta utvecklingsmål.

AKTIVITET

Aktiviteter

Personalkontoret har inga indikatorer/aktiviteter kopplade till detta utvecklingsmål.

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

ETT HÅLLBART SALA

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

Personalkontoret har inga indikatorer/aktiviteter kopplade till detta utvecklingsmål.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

Personalkontoret har inga indikatorer/aktiviteter kopplade till detta utvecklingsmål.

Aktiviteter

Personalkontoret har inga indikatorer/aktiviteter kopplade till detta utvecklingsmål.

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

Personalkontoret har inga indikatorer/aktiviteter kopplade till detta utvecklingsmål.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

Personalkontoret har inga indikatorer/aktiviteter kopplade till detta utvecklingsmål.

Aktiviteter

Personalkontoret har inga indikatorer/aktiviteter kopplade till detta utvecklingsmål.

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

Uppföljning av nämndens mål (januari-augusti)

Mål – Sjukfrånvaro på samma eller lägre nivå än genomsnittet av de fem sista årens sjukfrånvaronivåer

Indikator: Genomsnittet av sjukfrånvaro 20 19-2023 (fem sista åren)

2019=6,7% 2020=8,1% 2021=8,0% 2022=8,1% 2023=8,4% / 5 => Mål 7,92%

Aktiviteter

Uppföljning och rapportering till verksamheterna

Resultat

Tillförlitliga sjukfrånvarosiffror för augusti månad utläses efter den 10é oktober. Preliminärt resultat för delåret, jan-aug 2024 =

Delåret 2023 = 7,84% => helårsresultat = 8,4%

MÅL – ÖKAD FRISKVÅRD

Indikator: Nyttjandegrad av friskvårdsbidraget (öka)

Aktiviteter

Marknadsföra friskvårdsaktivitet vid minst fyra tillfällen/år, intranätet

Resultat

Nyttjandegrad jan-aug 2023 = 37,86 %

Nyttjandegrad jan-aug 2024 =

Framtiden

- Alla centrala avtal skall omförhandlades 2025 och avtalen blev ettåriga vilket innebär att inför löneöversyn 2025/2026 omförhandlas alla avtal igen, vilket ger en stor osäkerhetsfaktor kring när kommande översynen beräknas bli klar.
- Chefsutbildningen utvecklande ledarskap (UL), för samtliga chefer i Sala kommun, sattes på paus under andra delen av 2024, på grund av det ekonomiska läget, och kommer att återupptas först efter årsskiftet 2025.
- En digital utbildning i medarbetarskap har genomförts för samtliga medarbetare i Sala kommun och under hösten 2024 kommer alla medarbetare att delta i föreläsning om medarbetarskap med Maths Cargård, en satsning inom ESF projektet Kompetens 2.0
- Upphandling av verktyg för digital referenstagning vid rekrytering kommer att påbörjas under hösten 2024
- Avtal med Företagshälsovården Avonova går ut 2025-12-31 och ny upphandling kommer att startas under hösten 2024

Kultur- och fritidsnämnden

Perioden som gått

- Invigning av BG10 den 5 mars
- Ca 15 "Extra" senioraktiviteter med bl.a föreläsning med Ingmar Skoog "70 är det nya 50" arrangerades tillsammans med IFK Sala och Sala folkets park. 400 besökare
- Sommararena i stadsparken, öppen 63 dagar, mån-sön, 12.00-17.00
- Bibliotekschef Boel Simonsson gick i pension och ny bibliotekschef rekryterad
- Återlämnings- och sorteringsmaskin till biblioteket upphandlad
- Ny ismaskin upphandlad och levererad under våren
- Sala mässan genomförs på Lärkans sportfält i slutet på augusti månad

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-2 689	-2 751	62	-4 034	-4 034	0
Interna intäkter	-682	-985	303	-1 023	-800	-223
Summa intäkter	-3 371	-3 736	365	-5 057	-4 834	-223
Köp av huvudverksamhet, bidrag	5 291	6 337	-1046	7 936	7 910	25
Personalkostnader	18 439	19 337	-898	27 657	27 634	23
Övriga kostnader	6 116	5 592	524	9 174	9 199	-25
Interna kostnader	17 286	16 442	844	25 928	25 928	0
Summa kostnader	47 132	47 708	-576	70 695	70 672	23
Resultat	43 761	43 972	-211	65 638	65 838	-200

PERIODENS RESULTAT

Överskottet i delårsredovisningen gällande Interna intäkter beror på att debitering av interna intäkter görs för hela året i början på året. Underskottet gällande Köp av huvudverksamhet, bidrag kan hänföras till att stora delar av föreningsbidrag betalas ut tidigt på året.

Interna kostnader innehåller hyror och dessa har varit svåra att beräkna då nya uppgifter framkommer efterhand.

ÅRSPROGNOS

Ett prognosticerat resultat är ett underskott med 200 tkr inom verksamheten.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Förvaltningsledning	2 200	2 065	135	3 300	3 300	0
Biblioteksverksamhet	5 615	5 263	352	8 422	8 422	0
Täljstenen /Fält /Ungdomslokalen	4 940	4 861	79	7 408	7 408	0
Fritid	6 176	7 338	-1 162	9 266	9 366	-100
Kultur/kulturskolan	6 960	7 943	-983	10 441	10 441	0
Anläggningar	12 940	11 528	1 412	19 411	19 411	0
Badhus	4 930	4 982	-52	7 390	7 490	-100
Summa	43 761	43 980	-219	65 638	65 838	-200

Avvikelserna gällande fritid samt kultur/kulturskolan är med anledning av att stora delar av bidragen till det lokala föreningslivet utbetalas under våren. Detta kommer att jämnas ut över året. Bibliotekets avvikelse hänförs till att mediaköp till stora delar ligger på hösten samt semesterlöneskuld som kommer att balanseras ut vid årets slut.

Anläggningars avvikelse innehåller hyror och dessa har varit svåra att beräkna då nya uppgifter framkommer efterhand. Dessa kommer säkert att korrigeras under året.

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Ismaskin	1 350	1 640	-290	2 000	1 640	360
Återlämn.maskin bibliotek	650	0	650	1 000	1 300	-300
Summa	2 000	1 640	360	3 000	2 940	60

Ismaskinen är levererad och Återlämningsmaskinen till biblioteket beräknas bli dyrare än beräknat

EU-PROJEKT

Kultur- och fritidsnämnden har inte ansvarat för något EU- projekt under 2024

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

ETT VÄXANDE SALA

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

Marknadsföring av evenemang, aktiviteter, händelser på kommunens digitala medier

Aktiviteter

Vidareutvecklar vår närvaro och synlighet i digitala kanaler för att nå ut med våra aktiviteter och upplevelser inom kultur-, fritid- och friluftsområdet till alla Sala kommuns invånare och besökare

Förväntade resultatet är att alla Sala kommuns invånare och besökare upplever att de får god service och att de känner förtroende för kommunen som leverantör. Kultur- och fritidsnämnden har bland annat utvecklat Sommarläger samt Sommararenan för att möjliggöra för fler skall kunna ta del av aktiviteter. Resultatet medfört en ökning med ca 2500 besök på Sommararenan

ETT HÅLLBART SALA

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

Verksamheterna främjar ett hållbart och klimatneutralt samhälle

Aktiviteter

Kultur- och fritidsavdelningen ska ta fram en plan för en hållbar och klimatneutral skötsel av gräsplanerna

Resultat

Det förväntade resultatet är att minska klimatpåverkan, lägre energiförbrukning och bättre luftkvalitet. Kultur- och fritidsnämnden har fortsatt utvecklingen med klippning av grönytor med robotgräsklippare till ytterligare ytor vilket medför mindre klimatpåverkan genom lägre utsläpp av Koldioxidutsläpp i luften

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

Erbjuda tillgång till mångsidig biblioteks-, kultur- och fritidsgårdsverksamhet

Aktiviteter

Medborgardialog
Arrangemang /aktiviteter

Resultat

Det förväntade resultatet är att de ungas egna intressen, erfarenheter och kunskaper tillvaratas för att bidra till personlig och social utveckling i en frivillig, öppen och trygg miljö.

Under 2024 har Kultur- och fritidsnämnden invigt ett allaktivitetshus på Berggatan 10 och verksamheten har startat upp med aktivitet som skett via bland annat i dialog med boende i närområdet. Satsningen har skett i samarbete med Salabostäder AB.

Uppföljning av nämndens mål (januari-augusti)

MÅL – 95 % KÄNNER TILL OCH ÄR DELAKTIGA I DET SYSTEMATISKA ARBETSMILJÖARBETET

Indikator: Medarbetarenkät och årlig uppföljning av SAM

Aktiviteter	Resultat	
Verksamheterna ska arbeta enligt rutinerna för SAM	Resultat 2022	Resultat 2023
	4,52	4,6

MÅL – SJUKFRÅNVARON INTE ÖVERSTIGER 5%

Indikator: Ekonomiskt utfall - Kontinuerlig sjukstatistik från HR

MÅL – SJUKFRÅNVARON INTE ÖVERSTIGER 5%

Aktiviteter	Resultat	
<i>Aktivt arbeta enligt rehab-processen</i>	Resultat 2022 2,8%	Resultat 2023 2,8%

Framtiden

- Vision Lärkan: I visionen för Lärkans sportfält ingår att förvandla Lärkans sportfält till att bli en levande och tillgänglig "stadsdel" präglad av idrott och friluftsliv. Ändrade vanor i vårt fritidsutövande kan också plockas upp och utvecklas som ett led att öka människors lust till att aktivera sig och därigenom främja folkhälsan. Därmed behövs en fortsatt utveckling enligt Vision Lärkan med prioritering på nytt badhus
- Planera för fortsättningen av det tvåårigt projekt i samverkan med Salabostäder som skapar metoder och insatser för att motverka barns, ungas och föräldrars utanförskap i bl.a. bostadsområden. Insatserna handlar om att på olika sätt mobilisera de boende i områdena, öka deras delaktighet i och engagemang för barnen och området
- Fortsätta med utvecklingsplan för Åkra trädgård som är centralt belägen i staden och är i dagsläget extensivt skött och använd. Olika önskemål och idéer har hänvisats till denna yta i olika sammanhang och tillfällen. Vi har behov att identifiera, prioritera och disponera dessa funktioner för att kunna jobba vidare med området

Skolnämnden

Perioden som gått

- Skolchef avslutade sin tjänst och tillförordnad skolchef tillsattes.
- Verksamhetschef för gymnasiet tillika biträdande skolchef avslutade sin tjänst och en tillförordnad verksamhetschef tillsattes.
- En kvalitetsutvecklare och två verksamhetsutvecklare påbörjade sina tjänster.
- Möklinta förskola, skola och fritidshem färdigställdes och invigning sker den 19 augusti.
- En översyn av skolkontorets centrala organisation påbörjades.
- Med anledning av ett minskat barn- och elevantal i våra verksamheter har ett omställningsarbete påbörjats.
- Införandet av barn- och elevpeng enligt resursfördelningsmodellen har inneburit större tydlighet i arbetet med budget.
- Beslut har fattats om att kommunen inte längre ska driva Salbo förskola från och med årsskiftet.
- Projektet Samverkan för bästa skola har avslutat sin första del och går nu in i nästa fas tillsammans med Högskolan Dalarna.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-83 739	-100 642	16 903	-134 203	-150 672	16 469
Interna intäkter	-47 934	-47 259	-675	-71 897	-72 711	814
Summa intäkter	-131 672	-147 901	16 229	-206 100	-223 383	17 283
Köp av huvudverksamhet, bidrag	54 540	61 242	-6 702	83 167	96 556	-13 389
Personalkostnader	309 616	309 941	-325	464 401	494 531	-30 130
Övriga kostnader	31 642	34 601	-2 959	47 461	52 709	-5 247
Interna kostnader	166 859	160 232	6 627	256 176	244 976	11 200
Summa kostnader	562 657	566 015	-3 358	851 205	888 772	-37 567
Resultat	430 985	418 115	12 870	645 105	665 389	-20 284

PERIODENS RESULTAT

Periodens resultat avviker från budgeten på flera punkter. Externa intäkter överstiger periodbudgeten med 16 903 tkr, vilket beror på statliga bidrag som inte var budgeterade, samt något högre intäkter från interkommunal ersättning. Det beror även på att gymnasiets intäkter för interkommunal ersättning periodiserats av misstag, vilket gör att budgeten är lägre än intäkterna fram till delåret, vilket ger ett positivt resultat för perioden.

Samtidigt uppvisar kostnader för köp av huvudverksamhet en negativ avvikelse på 6 702 tkr, till följd av högre kostnader än budgeterat för interkommunala köp, särskilt på gymnasienivå.

Interna kostnader visar en positiv avvikelse på 6 627 tkr, vilket bland annat är ett resultat av lägre hyreskostnader än budgeterat.

Periodens resultat inkluderar förändring av semesterlöneskulden som motsvarar 19,6 miljoner kronor. Det ger dock en tillfällig positiv effekt på kostnaderna och därmed en missvisande bild av det verkliga kostnadsläget. Sammanfattningsvis uppgår periodens totala resultat exklusive semesterlöneskuld till -7 miljoner kronor.

ÅRSPROGNOS

Årsprognos -20,3 miljoner.

När periodutfallet, omsatt till helår, jämförs med årsprognosen, framträder några tydliga avvikelser.

Kostnader för köp av huvudverksamhet visar på en positiv avvikelse, vilket kan härledas till ökade kostnader för gymnasieelever som väljer skolor i andra kommuner. Denna ökning förväntas ske under hösten och därav prognostiseras ökade kostnader. Det beror även på kostnader som förväntas under höstterminen för vuxenutbildningen.

Personalkostnaderna visar en större avvikelse när vi jämför periodutfallet, omsatt till helår, med årsprognosen då semesterlöneskulden har bidragit till en mer positiv kostnadsbild än vad som är representativt för helåret. Detta gör att utfallet på helår kan verka missvisande.

Interna kostnader visar på lägre kostnader i periodutfallet, omsatt till helår, jämfört med årsprognosen. Denna avvikelse är till stor del hänförlig till en osäkerhet kring ytterligare kostnader för lokalhyror.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Nämnd- o styrelseverksamhet	783	871	-87	1 175	1 262	-86
Central förvaltning	15 789	17 398	-1 609	23 683	21 868	1 815
Förskolan	94 296	97 459	-3 164	142 894	149 021	-6 127
Anpassad gymnasieskola	5 170	2 572	2 598	7 790	6 747	1 042
Anpassad grundskola	14 385	14 183	202	21 666	23 346	-1 680
Grundskola	220 620	208 160	12 460	334 671	337 681	-3 010
Gymnasieskolan	71 708	73 064	-1 356	100 876	112 627	-11 751
Vuxenutbildning	4 792	1 042	3 750	7 188	7 494	-306
Svenska för invandrare (SFI)	3 442	3 365	76	5 162	5 342	-180
Summa	430 985	418 115	12 870	645 105	665 389	-20 284

Nämnd- och styrelseverksamhet

Budget i balans.

Central förvaltning

1,9 miljoner, överskottet genereras av vakanta tjänster.

Förskola

Underskottet om -6 127 tkr beror främst på personalkostnader. Effekterna av det pågående omställningsarbetet förväntas inte materialiseras fullt ut förrän under höstterminen, med en positiv inverkan förväntad vid årets slut. En omfattande översyn av vikarieanskaffningen inleddes i april, vilket medförde en märkbar effekt på lönekostnaderna i maj. Under sommaren har det även varit låga lönekostnader för vikarier på grund av sammanslagningar. Prognosen har även förbättrats ytterligare som följd av att hyrorna blev lägre än budgeterat.

Anpassad grundskola

-1,6 miljoner. Underskottet beror på att man tagit emot fler elever än man beräknat i budget. En ny klass har startat efter att budgeten var fastställd. Arbete pågår med att anpassa budgeten. Förändringen av semesterlöneskulden har påverkat avvikelsen positivt på perioden med 1 miljon kronor.

Anpassad gymnasieskola

1 miljon kronor i överskott. Man har tagit in en extern elev, som man inte hade räknat med i budget, vilket genererar överskott. Förändring semesterlöneskuld 0,6 miljoner påverkar avvikelsen på perioden positivt.

Grundskola

Prognos -3,7 miljoner. Avvikelsen på perioden innehåller 13,1 miljoner förändring av semesterlöneskuld. Omställningsarbetet kommer att ge effekt under hösten och man räknar med en budget i balans 2025.

Gymnasieskola

Prognos -11,7 miljoner kronor. Underskottet inom gymnasieskolan orsakas huvudsakligen av ökade interkommunala ersättningar för elever som valt att studera vid andra skolor än de inom Sala kommuns verksamhet. Kostnadsökningen, som inte beaktades i årets budget, har uppstått till följd av en ökning av elever som valt externa skolor sedan 2023. Prognosen är osäker gällande exakt hur många elever som valt andra skolor än kommunens skolor i egen regi.

Kungsängsgymnasiet prognostiserar ett underskott på -1 800 tkr. En översyn av kostnadsminskningsmöjligheter inom organisationen pågår. Ösby prognostiserar ett underskott på -700 tkr, vilket beror på minskade elevintäkter samt oväntade reparationer av maskiner.

Det bör även poängteras att förändringen av semesterlöneskulden uppgår till 3,6 miljoner kronor vilket bidrar positivt till utfallet för perioden.

Vuxenutbildning

Budget i balans. Beslut om statsbidrag för 2023 har resulterat i högre intäkter än vad som ursprungligen budgeterats, vilka har inkommit i augusti. I kombination med detta saknas även kostnader som avser perioden. Detta bidrar till att periodens resultat framstår som mer positivt än vad som förväntas för helåret. Prognosen förväntas dock utvecklas gynnsamt framöver.

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
	8 867	2 448	6 419	13 300	13 300	0
Summa	8 867	2 448	6 419	13 300	13 300	0

Hela investeringsbudgeten förväntas förbrukas under hösten.

EU-PROJEKT

Skolkontorets medarbetare har deltagit i kommunens obligatoriska moduler inom EU-projektet Kompetenscentrum 2.0. Vidare har skolkontoret genomfört studiedagar för skolkontorets samtliga medarbetare som en del av EU-projektet. Skolkontoret har skapat egna moduler i plattformen, vilka kommer att användas som introduktion och kompetensutveckling även framöver.

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

ETT VÄXANDE SALA

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- antalet företag och arbetstillfällen ökar
- antalet nyinflyttningar ökar
- arbetslösheten minskar
- resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras.

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)

2021: 63,2 % 2022: 64,6 % 2023: 64,8 % *Prognos 2024: Statistik har inte presenterats*

Heltidstjänster i förskola med pedagogisk högskoleexamen, kommunal regi, andel (%)

2021: 38 %, 2022: 41 %, 2023: 42 %

Verksamhetsbesök: Det finns inget beslutat antal verksamhetsbesök att följa upp, men samtliga verksamhetschefer har genomfört verksamhetsbesök i samband med kvalitetsdialoger.

Lektionsobservationer: Det finns inget beslutat antal lektionsobservationer. Rektorer har dock i samband med kvalitetsdialoger redovisat resultaten av antalet genomförda lektionsobservationer.

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Skola för alla - utbildningens kvalitet ska vara likvärdig och utbildningen ska vara stimulerande, med hänsyn till bakgrund och förutsättningar, så att alla barn/elever får möjlighet att lyckas med sin utbildning oavsett var i kommunen de går.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

AKTIVITET

Föreläsning för all personal som arbetar barn- och elevnära inom skolkontoret.

Genom en tillgänglig pedagogisk-, fysisk- och organisatorisk lärmiljö får eleverna förutsättningar att vara delaktiga i barngrupp/klassrum, en inkluderad verksamhet helt enkelt.

Föreläsningen för all personal genomfördes den 8 januari: "God kvalitet i undervisningen och ökad inkludering genom ledning och stimulans i förskola och skola" och den kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet. Föreläsningen har skapat en tankeprocess som vi ser som en start till ett förändringsarbete.

Verksamhetsbesök/lektionsobservationer

Verksamhetsbesök har löpande genomförts i samband med till exempel kvalitetsdialoger och analysdagar. Dessa besök kommer fortsättningsvis att årligen ingå inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Samtliga rektorer i våra verksamheter har genomfört lektionsobservationer i syfte att skapa ett nuläge för fortsatt arbete.

Fortbildning av rektorer i att leda en pedagogisk verksamhet.

På skolchefstiden samt inom de individuella rektorsgrupperna har insatser för fortbildning påbörjats genom till exempel workshops och seminarier (lokala). Sex rektorer har slutfört sin statliga rektorsutbildning. En rektor har slutfört utbildningen Fortbildning för rektorer.

Ökad andel behörig pedagogisk personal ger en ökad kvalitet i undervisningen, vilket bidrar till ökad måluppfyllelse.

Öka andelen behöriga förskollärare och lärare med legitimation.

Vid rekrytering eftersträvas alltid anställning av legitimerade pedagoger. Arbetet med att öka andelen behöriga förskollärare och lärare med legitimation är ett långsiktigt och löpande arbete. I omställningsarbetet har skolkontoret eftersträvat att behålla legitimerade pedagoger.

ETT HÅLLBART SALA

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- koldioxidutsläppen minskar
- utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- folkhälsan förbättras
- egenförsörjningen bland medborgarna ökar.

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Närvarorapport: Nedan presenteras om närvaron har ökat eller minskat mellan perioden HT 23- VT 24

Mer än 50 %: Ligger kvar på samma nivå

30-49 %: Ökad närvaro i förskoleklass, årskurs 6 och årskurs 9. Ligger kvar på samma nivå i de andra årskurserna.

15-29 %: Ökad närvaro i samtliga årskurser- från förskoleklass upp till årskurs 9

10-14,9 %: Ingen statistik presenterad

Trivselenkät (kommunövergripande): Ej genomförd

Skolenkät åk 5: Känner du dig trygg i skolan?

Svar Helt och hållet: 2022: 54 %, 2024: 42 %

Skolenkät åk 8: Känner du dig trygg i skolan?

Svar Helt och hållet: 2022: 35 %, 2024: 36 %

Skolenkät gymnasiet år 2: Känner du dig trygg i skolan?

Svar Helt och hållet: 2022: 58 %, 2024: 49 %

Vårdnadshavarenkät (kommunövergripande): Ej genomförd

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Tidiga insatser i förskola och skola som stärker varje barns/elevs individuella förutsättningar för en bra skolgång och bra mående/hälsa genom hela skolgången.

Barn/elever ska trivas och må bra i alla skolformer och klara kunskapskraven.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

AKTIVITET

Centrala elevhälsans roll och uppdrag i det förebyggande och främjande arbetet i att fortbilda pedagogisk personal.	Det förväntade resultatet är ökad närvaro i skolan, vilket ökar måluppfyllelsen. Skolkontoret kan se att ett arbete för att öka närvaron behöver genomföras då statistiken visar en generellt låg närvaro. Skolfrånvaro är ett symptom på andra orsaker. En grundligare analys kommer att göras i kommande SKA-arbete.
Arbeta främjande och förbyggande ur ett barn- och elevhälsoperspektiv.	Det förväntade resultatet är att barn och elever trivs och vill vara i förskola/skola, vilket ökar det psykiska välmåendet och måluppfyllelse.
Arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande för att främja skolnärvaro tillsammans med närvaroteamet och implementering av "närvarocirkeln" samt robotar.	Under våren har huvudmannen inom ramen för Samverkan för bästa skola identifierat att det främjande och förebyggande arbetet ur ett barn- och elevperspektiv inte har gett önskad effekt. Implementering av "närvarocirkeln" har genomförts för att öka skolnärvaron.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- förtroendet för kommunen ökar
- medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- demokratin stärks.

AKTIVITET

Resultatanalys av de angivna aktiviteterna

I fältet nedan görs en sammanställning av målområdet med indikatorernas utfall för perioden januari – augusti 2024.

Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%):

2021: 61,3 %

2022: 64,7 %

2023: 64 %

Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)

2021 79,4 %

2022 78,4 %,

2023 75,8 %

Andel elever med annat modersmål ökar behörighet till gymnasiet (egen mätning): Ej mätbart

---

AKTIVITET

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde?

I fältet nedan görs en kort kommentar kring hur nämnden/kontoret bidrar till fullmäktige målet.

Alla barn/elever och all personal ska ha tillgång till trygga och hälsosamma skolmiljöer som främjar lärande, delaktighet, utveckling, studiero och motverkar utanförskap och segregation.

Aktiviteter

I fältet nedan skrivs aktiviteterna som är angivna i VEP:en

Resultat

I fältet nedan kommenteras hur det förväntade resultatet ska bli, hur planen för aktiviteten ser ut och hur arbetet fortlöper. Det räcker inte med att skriva 'pågår' eller 'resultat redovisas i bokslutet'.

Öka andelen elever som avslutar utbildningen med gymnasieexamen.

Förväntat resultat är fler som får gymnasieexamen och minskar utanförskapet.

Den nationella statistiken visar att Sala kommuns elever som får gymnasieexamen ligger kvar på samma nivå som tidigare. Skolkontoret kommer fortsättningsvis arbeta systematiskt för att öka gymnasieexamen.

Förväntat resultat är anpassade och ändamålsenliga lokaler som främjar lärande.

Samverka med tekniska kontoret i arbetet med våra skollokaler

Befintliga skolfastigheter är till stora delar i stort behov av att anpassas för att bli ändamålsenliga för att främja lärande. Vid nybyggnationer har samverkan med tekniska kontoret och projektledare fungerat bra.

Uppsökande verksamhet för förskolan

Förväntat resultat är att fler barn ska gå i förskola och främst de med annat modersmål.

Skolkontoret har tagit fram rutiner för uppsökande verksamhet, vilka nu har implementerats. Förskolan följer löpande upp vilka barn som inte deltar i förskola och kontaktar vårdnadshavare för att erbjuda plats.

Vi fortsätter med SKUA (språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt)

Förväntat resultat är ökad andel gymnasiebehörighet för elever med annat modersmål motverkar utanförskap.

Skolkontoret har i nuläget inte möjlighet att ta fram tillförlitlig statistik över vilka elever som har annat modersmål, då nya rutiner behöver tas fram och implementeras.

Uppföljning av nämndens mål (januari-augusti)

MÅL – FORTSÄTTA ARBETET MED EN STÄRKT MÅLUPPFYLLELSE, HÖJD KVALITÉ OCH BÄTTRE RESULTAT FÖR ELEVERNA

Indikator: Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)

MÅL – FORTSÄTTA ARBETET MED EN STÄRKT MÅLUPPFYLLELSE, HÖJD KVALITÉ OCH BÄTTRE RESULTAT FÖR ELEVERNA

2021: 85,5 %

2022: 82 %

2023: 84,5 %

Prognos 2024: Nationell statistik presenteras vecka 14 2025, följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Indikator: Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)

2021: 63,2 %

2022: 64,6 %

2023: 64,8 %

Prognos 2024: Nationell statistik presenteras vecka 14 2025, följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Indikator: Elever/lärare (heltidstjänst) i grundskola åk 1-9, lägeskommun, antal

2021: 11,6

2022: 11,8

2023: 11,5

Prognos 2024: Nationell statistik presenteras vecka 14 2025, följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Indikator: Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)

2021: 61,3 %

2022: 64,7 %

2023: 64 %

Prognos 2024: Nationell statistik presenteras vecka 48, följs upp i bokslutet.

Aktiviteter

Resultat

Att tillsammans med rektorer fortsätta utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet som utgår från Skolverkets nationella mål och de lokala målen från KF.

Under våren har ett arbete med att utveckla kvalitetsdialoger, mallar och struktur för det systematiska kvalitetsarbetet påbörjats.

Skolkontoret har tillsatt kvalitetsutvecklare och verksamhetsutvecklare som ett stöd för rektorer, verksamhetschefer och politik kring det systematiska kvalitetsarbetet.

Fortsatt arbete med fortbildning för all pedagogisk personal i arbete med god kvalitet i undervisningen genom ledning och stimulans både i förskolan och skolan.

I arbetet med Samverkan för bästa skola har Skolverket och Högskolan Dalarna presenterat olika arbetsmetoder för att identifiera och analysera orsaker för att ta kunna ta fram planerade insatser.

Verksamhetsutvecklare har under våren haft fortbildning i rektorsgrupperna kring god kvalitet i undervisningen med utgångspunkt från föreläsningen den 8 januari och de nationella målen. God kvalitet i undervisningen kommer att vara ett prioriterat område även framöver.

MÅL – ATT SYSTEMATISKT ARBETA FÖR ATT STÄRKA DET KOMPENSATORISKA UPPDRAGET INOM KOMMUNENS FÖRSKOLOR OCH SKOLOR

Indikator: Åtgärdsprogram skall minska

2021: xx %

2022: xx %

2023: XX %

Prognos 2024: xx % *alt sjunkande*

Indikator: Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)

2021: 85,5 %

2022: 82 %

2023: 84,5 %

Prognos 2024: Statistik presenteras v. 39

Aktiviteter	Resultat
Vi arbetar systematiskt enligt årshjulet med att fortbilda rektorer i sitt pedagogiska ledarskap, vilken genererar skickliga pedagoger i barngruppen/ klassrummet. Måluppfyllelsen ökar.	Under våren har det systematiskt, inom ramen för rektorsträffarna, genomförts fortbildning utifrån ett årshjul. Fortbildning har genomförts inom olika områden utifrån identifierade behov, nationella mål och ekonomi. Den synliga effekten är att vi kan se en ökad förståelse, ett ökat engagemang och diskussioner bland rektorerna.
Med god kvalitet i undervisningen blir lärmiljön inkluderande och färre elever har då behov av särskilt stöd. Andel åtgärdsprogram minskar.	I arbetet med Samverkan för bästa skola har Skolverket och Högskolan Dalarna presenterat olika arbetsmetoder för att identifiera och analysera orsaker för att ta kunna ta fram planerade insatser. Verksamhetsutvecklare har under våren haft fortbildning i rektorsgrupperna kring god kvalitet i undervisningen med utgångspunkt från föreläsningen den 8 januari och de nationella målen. God kvalitet i undervisningen kommer att vara ett prioriterat område även framöver. En översyn av befintliga åtgärdsprogram behöver genomföras för att säkerställa att rätt insats ges till elever i behov av särskilt stöd.
Genom att genomföra en ny resursfördelningsmodell utifrån SKR:s modell ger vi alla barn och elever bättre kompensation att tillgodogöra sig undervisningen utifrån sina förutsättningar. Måluppfyllelsen ökar.	Resursfördelningsmodellen ger en styrning och tydligare förutsättningar för rektorerna att organisera och leda sin verksamhet. Den ger även en ökad likvärdighet mellan skolformerna och verksamheterna.

MÅL – ATT ÖKA LIKVÄRDIGHETEN I ARBETET MED ELEVVÄLSAN I KOMMUNEN

Indikator: Tillgång till medicinsk elevhälsopersonal

Aktiviteter	Resultat
-------------	----------

MÅL – ATT ÖKA LIKVÄRDIGHETEN I ARBETET MED ELEVHÄLSAN I KOMMUNEN

Professionerna i EHT ska ha god kännedom om sina arbetsuppgifter för att stärka likvärdigheten i sina uppdrag.

Alla skolor har tillgång till den medicinska elevhälsans kompetenser.

I dialog med biträdande enhetschef för den medicinska elevhälsan har det med tydlighet framkommit att det finns en likvärdig tillgång av skolsköterskor och kuratorer i förhållande till deras uppdrag.

Stärka rektor i sin roll som pedagogisk ledare och som ansvarig för elevhälsan.

Under våren har det systematiskt inom ramen för rektorsträffarna genomförts fortbildning utifrån ett årshjul. Fortbildning har genomförts inom olika områden utifrån identifierade behov, nationella mål och ekonomi. Den synliga effekten är att vi kan se en ökad förståelse, ett ökat engagemang och diskussioner bland rektorerna. I arbetet med Samverkan för bästa skola har Skolverket och Högskolan Dalarna presenterat olika arbetsmetoder för att identifiera och analysera orsaker för att ta fram planerade insatser. Verksamhetsutvecklare har under våren haft fortbildning i rektorsgrupperna.

Organisation av centrala resursteamet CRT ska utvecklas.

Efter genomlysning inom ramen för Samverkan för bästa skola har ett arbete med en organisationsförändring av CRT påbörjats.

MÅL – ATT ÖKA KVALITÉN I ARBETET MED STÖD TILL ELEVER I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD

Indikator: Åtgärdsprogram skall minska

Indikator: Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)

2021: 85,5 %

2022: 82 %

2023: 84,5 %

Prognos 2024: Statistik presenteras v.39

Indikator: Samverkan med centrala funktioner

Aktiviteter

Resultat

MÅL – ATT ÖKA KVALITÉN I ARBETET MED STÖD TILL ELEVER I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD

Stärka rektorer i sitt pedagogiska ledarskap, vilken genererar skickliga pedagoger i barngruppen/ klassrummet. Måluppfyllelsen ökar.

Med god kvalitet i undervisningen blir lärmiljön inkluderande och färre elever har då behov av särskilt stöd. Andel åtgärdsprogram minskar.

Öka samverkan med våra stödfunktioner som centrala elevhälsans professioner, verksamhetsutvecklare och mediaenheten.

Under våren har det systematiskt, inom ramen för rektorsträffarna, genomförts fortbildning utifrån ett årshjul. Fortbildning har genomförts inom olika områden utifrån identifierade behov, nationella mål och ekonomi. Den synliga effekten är att vi kan se en ökad förståelse, ett ökat engagemang och diskussioner bland rektorerna.

I arbetet med Samverkan för bästa skola har Skolverket och Högskolan Dalarna presenterat olika arbetsmetoder för att identifiera och analysera orsaker för att ta kunna ta fram planerade insatser.

Verksamhetsutvecklare har under våren haft fortbildning i rektorsgrupperna kring god kvalitet i undervisningen med utgångspunkt från föreläsningen den 8 januari och de nationella målen. God kvalitet i undervisningen kommer att vara ett prioriterat område även framöver.

Samverkan med våra stödfunktioner har inte utvecklats som förväntat, vilket gör att de kommer att inkluderas i arbetet med den organisationsförändring som har påbörjats.

Framtiden

Kortfattat i punktform – perioden som återstår av året.

- Besluta om ny central organisation.
- Rekrytering av våra tillförordnade tjänster kommer att ske.
- Möklinta förskola, skola och fritidshem startar i nya lokaler.
- Ny rektorsorganisation inom förskola, både gällande rektorsområden och rektorsbefattningar.
- Beslut om verksamhetstillhörighet för anpassad gymnasieskola.
- Fortsatt arbete med och förankring av grunduppdraget.
- I samarbete med Högskolan Dalarna kommer huvudman att under hösten fokusera på att arbeta med ledning och styrning genom att förtydliga roller och ansvar.
- Fortsatt implementering av GY25.
- Implementera ett nytt årshjul med nya mallar för verksamheternas systematiska kvalitetsarbete.
- Fortsatt arbete med byggnationen av nya Åkraskolan/förskolan och under hösten så kommer nya matsalen och köket tas i drift.

Äldre- och omsorgsnämnden

Perioden som gått

- Ett intensivt arbete med det ekonomiska underskottet har varit högt prioriterat under delåret med målsättning att undvika underskott samt skapa förutsättningar för budget i balans. På uppdrag av nämnden har socialchefen genomfört en analys av kostnader för nämndens ansvarsområde och redovisat till nämnden i mars och april, i rapporten Äldreomsorgens kostnader.

Flera åtgärder startade i januari och pågår, exempelvis kraftig minskning av vikarieanvändning då intag dag ett och två endast sker vid undantagsfall vid frånvaro. Insatser genomförs för att minska sjukfrånvaro, minimera övertid, minska hyrpersonalen och att alla medarbetare arbetar på sin främsta nivå i yrkesrollerna.
- Semesterperioden under sommaren är en krävande tid för kontoret då verksamheten måste bemannas samtidigt som alla medarbetare beviljats fyra semesterveckor. Nytt för sommaren 2024 är att semesterperioden är förlängd från 8 veckor till 10 veckor, vilket fallit väl ut och gett effekt på lägre kostnader för vikarier.
- Den förlängda semesterperioden bidrog till att fler ordinarie personal överlappade varandra mellan semesterperioderna. Sommaren överlag har fungerat bra.
- Under perioden har antalet boende på Mellanboendet ökat från fem boenden den 231231 till att vara 11 boenden den 240831. Totalt finns det möjlighet till 28 lägenheter under den period som FO området nyttjar 9 lägenheter, efter den perioden kommer det finnas 37 lägenheter på Mellanboendet.
- Ett projekt gällande läkemedelsautomater pågår inom hemtjänsten, under perioden april-november. I projektet finns 10 automater i ordinärt boende. Projektet kommer att utvärderas och redovisas på nämnden i december.
- Ett 20 tal medarbetare har genomfört en utbildning i vårdsvenska via KUI (Kompetensutbildningsinstitutet).
- Arbetet med Nära Vård omställningen, ett samarbete mellan kommunen och Regionen, startade i Sala-noden mars 2021 och med ett mobilt team i Sala oktober 2021. Projektet är sen årsskiftet i ordinarie verksamhet med en gemensam fortsatt utveckling. Under året har antalet inskrivna patienter i närvårdsteamet pendlat mellan 25 – 29 patienter. I augusti finns 27 inskrivna varav tre finns inom SÄBO, en på korttids. Av de 23 övriga inskrivna har sju patienter inga stående insatser av hemsjukvården utan endast ansvar på jourtid.
- Sala kommun har beviljats statsbidrag, stärkt civilt försvar inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Utbildningar till alla medarbetare har tagits fram under våren, arbetsgruppen samarbetar med kommunens säkerhetssamordnare.
- Riktade Stadsbidrag har beviljats inom områdena: Nära vård, Äldreomsorgslyftet, Motverka ofrivillig ensamhet samt Habiliteringsersättning.
- Inom stadsbidraget Äldreomsorgslyftet har det under perioden varit 14 studerande som blivit färdiga med sina studier. 16 medarbetare har pågående studier.
- Multisjuka äldre ger ett ökat behov av särskilt boende platser. I väntan på ledig plats på särskilt boende vistas fler personer under lång tid på korttidsenheten, därför kvarstår behovet av tidigare utökning med möjlighet att nyttja upp till 19 korttidsplatser på Parklängan 1. Behovet har varierat under perioden och personalbemanning har gjorts efter behov. I början av perioden var behovet som störst och har sen minskat men varierar fortfarande.
- En brukarenkät har genomförts inom dagligverksamhet LSS. Socialstyrelsens brukarundersökning inom äldreomsorgen är genomförd.
- Förberedelser har pågått för att färdigställa verksamhetslokal på Jakobsbergsgatan 4 till gruppboende för att ersätta Solgatans gruppboende from december 2024.
- Ett arbete har pågått tillsammans med Fastighetsenheten för framtagande av underlag till två gruppboendestäder inom LSS.
- I det svåra rekryteringsläget som är nationellt och förväntas öka fortsätter kontorets arbete med att se över alla yrkesrollers arbetsuppgifter. Kontoret förbereder sig för att rätt yrkesroll ska göra rätt arbetsuppgifter. Anställda undersköterskor har utbildats internt för att nyttja sin kompetens fullt ut.
- Planering tillsammans med Mälardalens Universitet pågår inför att Bergsmansgatans särskilda boende ska bli ett Akademiskt boende under 2024.

- Vård och omsorg har startat ett Kvalitetsråd med representanter från de olika verksamhetsområdena. Det är ett övergripande råd i syfte att arbeta mer effektivt och systematiskt med utveckling.
- En projektplan är framtagen som syftar till ett nytt arbetssätt som ökar eller bevarar den enskildes trygghet och möjlighet till kvarboende i ordinärt boende samt minska eller skjuta på behovet av särskilt boende, hemtjänst eller hemsjukvård. Arbetssättet ska bygga på gemensamma hembesök av biståndshandläggare och arbetsterapeut. Projektet påbörjas 1 september.
- Sedan januari 2024 har Region Västmanland tillsammans med länets tio kommuner startat upp ett projekt omkring samsjuklighet. Samsjuklighetsprojektets uppdrag är att arbeta med förberedelser inför väntad reform. Grundtanken i reformen är att regionerna skall ta över behandlingen av skadligt bruk och beroende och att vården skall ges samtidigt och parallellt med behandling av annan psykiatrisk problematik. Förslagen gäller alla delar av vårdkedjan, även tvångsvård. Reformen får konsekvenser för både kommunerna och regionerna och uppdragen under 2024 är att kartlägga situationen i dag och börja ta fram förslag på ledningsstruktur.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-43 126	-44 144	1 018	-64 685	-70 720	6 034
Interna intäkter	-5 216	-5 901	685	-7 824	-9 104	1 280
Summa intäkter	-48 342	-50 014	1 703	-72 510	-79 824	7 315
Köp av huvudverksamhet, bidrag	4 688	7 141	-2 453	7 031	10 316	-3 285
Personalkostnader	309 948	320 271	-10 323	464 898	480 723	-15 825
Övriga kostnader	27 425	29 994	-2 569	41 135	44 995	-3 860
Interna kostnader	44 628	47 898	-3 270	66 938	69 410	-2 471
Summa kostnader	386 688	405 304	-18 616	580 003	605 443	-25 441
Resultat	338 346	355 290	-16 944	507 493	525 619	-18 126

PERIODENS RESULTAT

Periodens resultat är -16,9 mkr, se kommentar nedan.

Resultatet belastas av en hyresuppräknings gällande städ och kapitaltjänstkostnader från Tekniska kontoret på 5,2 mkr, samt en ökad kostnad för serviceinsatser utförda av LOV-företag inom hemtjänsten på 1,4 mkr mer än budgeterat. De ökade serviceinsatserna gör att fler brukare slår i maxtaxa vilket leder till de facto minskade intäkter inom äldreomsorgen då kostnaden för utförande överstiger intäkten. I allt annat väsentligt är utfallet, justerat för engångsposten från Tekniska kontoret som inte var känd tidigare under året, helt i linje med förväntningarna.

ÅRSPROGNOS

Prognosen per augusti visar på ett underskott på -18,1 mkr jämfört med -14,2 i maj prognosen.

Försämringen uppgår till -3,9 mkr och beror helt på de ökade kapitalkostnaderna ifrån Tekniska kontoret som beskrivits ovan. Värt att notera är dock, att trots en engångseffekt på 5,2 mkr i kapitalkostnader, minskade intäkter inom Hemtjänsten med 0,8 mkr, ökade kostnader för LOV med 0,6 mkr, totalt 6,6 mkr blev försämringen endast 3,9 mkr. Det ska då ses i kontext att samtliga verksamheter har förbättrat sin prognos med sammantaget 2,7 mkr jmf med prognosen i maj.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Ledning	-8 645	-2 349	-6 296	-12 967	-535	-12 433
Administration	13 313	8 979	4 334	19 969	15 542	4 427
Omsorg Funktionshinder	79 160	79 000	160	118 734	115 270	3 464
Äldreomsorg	254 514	269 659	-18 145	381 758	395 342	-13 585
Summa				507 493	525 619	-18 126

Kommentar till driftsredovisning

Inom övergripande ledning finns det i budget ett besparingskrav som övriga verksamheter skall möta upp med sänkta driftskostnader, framför allt gäller detta att minska behovet av timvikarier inom främst äldreomsorgen. Detta har till viss del haft framgång men inte i tillräcklig omfattning. Utöver att minska timvikarier har Äldreomsorgen fortsatt under årets första månader behövt bemanna med inhyrda sjuksköterskor på grund av att det varit svårt att rekrytera. Kostnaden för inhyrdpersonal inom äldreomsorgen uppgick vid delåret till 6,6 mkr, budget för helåret är 3,0 mkr. Dock har behovet nu helt upphört då samtliga tidigare vakanser nu är tillsatta. Hemtjänsten inom Äldreomsorgen har lägre intäkter för omvårdnad och trygghetslarm då flera brukare slår i maxtaxa pga stora serviceinsatser och att till viss del har avgiftsutrymmet hos mottagarna minskat, vilket även till en del spiller över för de som insatsen hemsjukvård inom HSL. De ökade serviceinsatserna medför också en ökad kostnad för externa utförare.

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Inventarier SÄBO	2 811	2 389	422	4 217	4 217	0
Summa	2 811	2 389	422	4 217	4 217	0

Planerade investeringar fortlöper enligt plan med nya medicinkylar, digitala lås på Bryggeriet för att förbättra arbetsmiljön, löpande byte av nödvändiga hjälpmedel för ökad patientsäkerhet samt passersystem inom FO.

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

Målrapporering för perioden januari-augusti 2024.

SALA SKA ERBJUDA ATTRAKTIVA BOENDEN OCH VERKA FÖR FLER ARBETSTILLFÄLLEN, STÄRKT NÄRINGS LIV OCH BRA UTBILDNING I HELA KOMMUNEN

Nämnden bidrar till utvecklingsmålet genom att:	
<ul style="list-style-type: none"> Erbjuda hög kvalitet i välfärdstjänster 	
Aktiviteter	Kommentar
Mobilt hemsjukvårdsteam i samverkan med Regionen	Arbetet fortlöper enligt plan. Ett nära samarbete med hemsjukvården är skapat med återkommande uppföljningsmöten.
Bemanning efter behov	Arbetet fortlöper enligt plan. Breddinförande av planeringssystem på hela kontoret har främjat bemanning efter behov.
Förväntade resultat/effekter	Kommentar
Att brukarna upplever att de får god service och att de känner förtroende för kommunen som leverantör. Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras. Brukarnöjdheten ska under året öka med minst 2 % - enheter per verksamhetsområde.	Följs upp vid Årsbokslut, då samtliga resultat finns först under hösten. Resultat från dagligverksamhet FO redovisas till Delår. Bedömningen vid Delåret är att aktiviteten kommer få förväntat resultat.

Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2023	Resultat/prognos 2024	Kommentar
Årlig brukarenkät och Hemtjänstindex.	HTJ 93 % SÅBO 79% FO Daglig verksamhet 94% Boendestöd 81 % Freden 86 % Gnistan 100 % Gruppbostad LSS 94 % Servicebostad LSS 88 %	FO Dagligverksamhet 98%	Enbart FO har resultat att redovisa vid Delår.

FOKUS PÅ MÄNNISKORS HÄLSA OCH VÄLMÅENDE GENOM LIVET

Nämnden bidrar till utvecklingsmålet genom:	
<ul style="list-style-type: none"> Bryta utanförskap och minska segregation. Utföra välfärdstjänster på ett så skonsamt sätt som möjligt för miljön. 	
Aktiviteter	Kommentar
Skapa fler mötesplatser och aktiviteter i samverkan med Kultur – och fritidskontoret.	Delaktighet från kontoret vid informationsträffar i civilsamhället fortgår för att sprida kunskap om vår organisation, ex besök vid Svenska kyrkans soppluncher. Område FO har skapat förutsättningar för brukare att ses under en rad kvällar i Stadsparken under sommaren för att grilla, ha picknic och umgås med andra inom FO. Utökad utbud av aktiviteter på SÅBO under sommaren.
Planering av resor och alternativa transportmedel.	Arbetet fortlöper enligt plan, medarbetare cyklar om det går och planering av samåkning görs till besök där det är möjligt.
Upprätta Krisberedskapsplaner i alla verksamheter.	Sökt statsbidrag "Socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens beredskap" för fortsatt arbete med den framtagna handlingsplanen från 2023. En projektgrupp har tagit fram utbildningar för att höja kunskapen om civilt försvar och krisberedskap.
Förväntade resultat/effekter	Kommentar
Ökad möjlighet till social samvaro och minska ofrivillig ensamhet.	En viss ökning av riktade aktiviteter.
Minskning av koldioxidutsläppen.	Minskat bilåkande inom tätorten samt digitala möten där det är lämpligt. En större medvetenhet finns hos våra medarbetare och ett övervägande görs innan en resa planeras in.
Hanterbarhet vid negativ påverkan i verksamheterna.	Arbetsgrupper är startade för fortsatt arbete med civilt försvar och krisberedskap.

Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2023	Resultat/prognos 2024	Kommentar
Antal mötesplatser och aktiviteter ökar.	FO 4 samkvämskvällar i Stadsparken.		Följs upp vid Årsbokslutet. Vid Delår har samkvämskvällar i Stadsparken genomförts inom FO under och ett utökad utbud av sommaraktiviteter på SÅBO.
Årlig avstämning av användandet av bilar och eller cyklar.			Följs upp vid Årsbokslutet. Vid delåret ses möjligheten av samåkning och cykelanvändning alltid över vid planering innan beslut att använda bil tas.
Antal implementerade Krisberedskapsplaner.			Följs upp vid Årsbokslutet.

FOKUS PÅ ATT SKAPA INSYN OCH INFLYTANDE FÖR VÅRA MEDBORGARE, FÖRENINGAR OCH NÄRINGS LIV FÖR ATT STÄRKA TRYGGHET OCH DEMOKRATI

Nämnden bidrar till utvecklingsmålet genom att:	
<ul style="list-style-type: none"> Ge möjlighet till inflytande via medborgardialoger och medborgarförslag. Säkerställa att jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service. 	
Aktiviteter	Kommentar
Fokusgrupper	FO har genomfört "Förslagets träd" fokusgrupp från daglig verksamhet 2 ggr. En samverkansträff inom FO med intresseorganisationer, FUB och Autism Västmanland. Samverkan med Svenska kyrkan, demensföreningen och medborgarskolan. SÅBO har regelbundna anhörigräffar och brukarråd i vissa verksamheter.
Enkäter	Brukarundersökningar är genomförda inom daglig verksamhet, LSS och inom äldreomsorgen
Direkt medborgardialog	Synpunkter har fångats upp på Frukostklubben. Deltagande i Pensionärsrådet.
Handlingsplaner utifrån inkomna Synpunkter och klagomål.	Under Delåret har en redovisning av inkomna synpunkter varit på nämnden. Alla inkomna synpunkter hanteras på respektive enhet.

Öka antalet e-tjänster. Se över e-tjänsternas tillgänglighet.	Representanter från VoO deltar i kommunövergripande arbetsgrupp för framtagande av kammungemensam synpunkt och klagomålshantering.
Förväntade resultat/effekter	Kommentar
Andelen personer med beviljade insatser som upplever medbestämmande och delaktighet ska öka med minst 2 % - enheter per verksamhetsområde.	Bedömningen vid Delåret är att aktiviteten kommer få förväntat resultat.
Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter.	Bedömningen vid Delåret är att resultaten kommer kvarstå.
Tillgängligheten av tjänster för medborgarna förenklas.	Följs upp vid Årsboks slutet.

Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2023	Resultat/prognos 2024	Kommentar
Andelen personer med beviljade insatser som upplever medbestämmande och delaktighet ska öka med minst 2 % - enheter per verksamhetsområde	HTJ 95 % SÅBO 79% FO Dagligverksamhet 83 % Boendestöd 89 % Freden 86 % Gnistan 92 % Gruppboende 72 % Servicebostad 88%	FO Dagligverksamhet 90 %	Följs upp vid Årsboks slutet. Åldreomsorgen - resultat förväntas under hösten Enbart FO dagligverksamhet resultat finns tillgänglig till Delår.
Tertialuppföljning av antal inkomna synpunkter och klagomål	15	9	Följs upp vid Årsboks slutet
Årlig avstämning av antalet e-tjänster samt de digitala tjänsternas användningsgrad.	8 e-tjänster *		Följs upp vid Årsboks slutet.

*Statistikfunktion inte påkopplat för användningsgraden av e-tjänster - resultat går inte att få fram.

Uppföljning av nämndens mål (januari-augusti)

Målrapporering för perioden januari - augusti 2024.

Nämndens mål	Aktiviteter	Kommentar	Prognos måluppfyllelse
100 % av enheterna använder sig av den kommunövergripande mallen för arbetsplatsträffar.	Verksamheterna ska arbeta enligt rutinerna för SAM.	Alla verksamheter har använts sig av den övergripande APT mallen	Målet uppfyllt
Minska sjukfrånvaron med 1 % -enhet.	Aktivt arbeta enligt kontorets tjänsteskrivelse "Plan för minskning av sjuktalet 2023".	Arbetar aktivt enligt plan tillsammans med Personalkontoret.	Målet är uppfyllt

Indikator	Resultat 2023	Resultat/prognos 2024	Kommentar
Årlig uppföljning av SAM.	88 %	100 %	Resultat fanns att tillgå vid Delår.
Kontinuerlig sjukstatistik från HR.	Delår 11,0 % Helår 11,3 %	Delår 9,8% Helår	Resultat Delår avser jämförelser fram till juli.

Framtiden

- Arbetet med en budget i balans kommer att vara fortsatt prioriterat under hösten 2024. Det innebär: Fortsatt återhållsamhet av vikarietillsättning vid ordinarie personals frånvaro. Anställningspröva varje vakans. Minimera bemanningskostnaderna för hyrpersonal. Behovspröva inför varje inköp. Regelbunden uppföljning av all sjukfrånvaro.
- Fortsatt arbete med projektet "Civilt försvar och krisberedskap".
- Vård och omsorg har utifrån arbetet mot den nya Socialtjänstlagen från och med september projektanställt en Verksamhetsutvecklare, som tillsammans med verksamheterna inom Vård och omsorg ska bana väg för kommande lagförändringar.
- Öppnandet av våning 3 och 4 på Bergsmansgatan 30 planeras öppna senare delen av 2025.
- Flytt från Solgatans gruppboende till Jakobsbergsgatan 4 sker i början av december.
- Fortsatt planeringsarbete tillsammans med Fastighetsenheten för framtagandet av underlag till två nya gruppboendestäder.
- Digital utbildning för alla medarbetare i Kris och civilberedskap kommer genomföras under hösten 2024.
- Flera utbildningsåtgärder kommer att pågå under hösten exempelvis läkemedelsutbildning för sjuksköterskor, satsningen kring Äldreomsorgslyftet fortsätter vilket leder till fler utbildade undersköterskor, brandutbildning, HLR, aktivt medarbetarskap, utvecklande ledarskap, ESL (Ett självständigt liv) och den Nationella yrkesresan startar upp för alla medarbetare inom FO.
- Fortsatt planering tillsammans med Mälardalens Universitet inför att Bergsmansgatans särskilda boende ska bli ett Akademiskt boende som invigs under senhösten 2024.
- Som en del i Vård- och Omsorgskontorets handlingsplan för stärkt patientsäkerhet planeras i höst Patientsäkerhetsdialoger. Teman för höstens dialogmöten är "vad är patientsäkerhet" och "enhetschefernas roll i patientsäkerhetsarbetet". Även uppstart av arbete med preventiva rutiner för trycksår, fall, nutrition och munhälsa.
- Biståndsenheten och Rehabteamet har tagit fram en projektplan som syftar till ett nytt arbetssätt som ökar eller bevarar den enskildes trygghet och möjlighet till kvarboende i ordinärt boende samt minska eller skjuta på behovet av särskilt boende, hemtjänst eller hemsjukvård. Arbetssättet ska bygga på gemensamma hembesök av biståndshandläggare och arbetsterapeut. Projektet påbörjas 1 september 2024.
- Samverkansprojekt mellan dagverksamheten och rehabteamet -Projekt träningsgrupper fortgår under hösten. En träningsgrupp för att hjälpa patienter att komma hemifrån och samtidigt bli del i en grupp bryta isolering, ofrivillig ensamhet och samtidigt träna.
- Projektet med arbetstidsförkortningen på Björkgården kommer utvärderas under hösten.
- Framtagande av riktlinjer för Hälso- och sjukvården är ett pågående arbete under hösten.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Perioden som gått

- Ett intensivt arbete med det ekonomiska underskottet har varit högt prioriterat under delåret med målsättning att undvika underskott samt skapa förutsättningar för budget i balans. Ett led i det arbetet har varit att rekrytera två Resurshandläggare som kan begränsa behovet av att ta in hyrpersonal till myndighetsutövning. Handläggarna börjar arbeta i oktober respektive november.
- På uppdrag av nämnden har en översyn av verksamheten skett i syfte att utveckla öppenvården för vuxna samt att se över möjligheten till Placeringsamordnare för både Barn- och ungdomsenheten samt Vuxenheten. Nämnden har efter redovisning av uppdraget fattat beslut att tillsätta en Placeringsamordnare (rekrytering pågår) samt att utveckla Öppenvården för vuxna med hemmaplanslösningar. En Placeringsamordnare ger stöd i att aktivt arbeta med att sänka placeringskostnaderna. Viktiga delar för att arbetet ska ge effekt är att utforma och implementera Placeringsamordnarens uppdrag samt utveckla arbetsprocesserna på Vuxenheten för att erbjuda hemmaplanslösningar.
- Beslut finns om att öppna en Familjecentral i kommunen. Verksamheten har vid flera gånger varit i kontakt med Salas vårdcentraler Väsby och Achima Care för att få till en dialog vart vi befinner oss kring lämplig lokal samt en gemensam planering framåt. Vårdcentralerna upplever att de fått ändrade förutsättningar för att arbeta vidare i frågan varav det inte varit möjligt med ett möte. Nämnden beslutade i april att uppdra till Socialchef att lämplig lokal inom Sala kommuns fastigheter för Familjecentral tas fram. Kommunens lokalstrateg ger stöd i att finna lämplig lokal för en Familjecentral.
- Nämnden har beslutat att uppdra till Socialchef om utvecklat samarbete mellan olika verksamheter inom Sala kommun. Syftet är att tillskapa sysselsättning för personer inom AME med aktivitetsplikt. AME har efter uppdraget bland annat startat ett samarbete med Fastighetsenheten som innebär att de ingått ett avtal gällande skötsel av grönytor. Individer med beslut om Aktivitetsplikt kommer att bli aktuell för sysselsättningen. Ett arbete pågår även med Tekniska kontoret där en modell tas fram som innebär att Parkenhetens behov delvis kan tillgodoses och utföras av deltagare från AME.
- Utifrån nämndens beslut om Aktivitetsplikt har olika aktiviteter skapats för att kunna arbeta fullt ut med Aktivitetsplikten till hösten. Stort fokus har legat på att skapa goda samverkansformer mellan Arbetsmarknadsenheten och handläggare på Ekonomiskt bistånd. I samverkan har kartläggningar, processer och rutiner tagits fram. Utifrån totalen för de aktuella individerna på Ekonomiskt bistånd uppskattas att ca 35 % har någon form av aktivitet kopplat till Aktivitetsplikten.
- Beviljade statsbidrag; Stöd till kommunerna i införandet av ny Socialtjänstlag, Förebygga kriminalitet bland barn & unga, Ökad och jämlik tillgång till föräldraskapsstöd samt Stärka arbetet hjälpa våldsutsatta kvinnor med barn att ordna stadigvarande boende.
- Sala kommun har beviljats statsbidrag, stärkt civilt försvar inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Utbildningar till alla medarbetare har tagits fram under våren, arbetsgruppen samarbetar med kommunens säkerhetssamordnare.
- Vård och omsorgskontoret har startat ett Kvalitetsråd, ett övergripande råd i syfte att arbeta mer effektivt, systematisk, bättre samordning, minska stuprörstänket samt ökat brukarinflytande.
- Arbetet kring NUSO (Nationell Uppföljning av Socialtjänstens Omställning) med inriktning barn, unga och familjer är i gång. NUSO är en unik nationell studie om utgångsläget inför ny Socialtjänstlag. Syftet med NUSO är att ta fram ny kunskap om vägen till olika typer av stöd för barn, unga och familjer. Målsättningen är att kommuner, forskare och nationella aktörer tillsammans skapar kunskap för att utveckla svensk socialtjänst, lokalt, regionalt och nationellt. Sala kommun har deltagit i de tre olika delstudierna som ska ge en samlad bild av behov och olika insatser för barn och unga. Resultat delges under hösten.

- Barn- och ungdomsenheten har gjort en kompetensinventering samt tagit fram en kompetensplan för medarbetarna inom myndighet. Kompetensinventeringen bidrar till att kartlägga vilka färdigheter och kunskaper medarbetarna har samt vad som saknas. Sammanställningen ger enheten grunden till att arbeta med kompetensutveckling på ett strukturerat sätt.
- Under delåret har 11 medarbetare varit aktiva i Yrkesresan. Yrkesresan är ett samarbete mellan Sveriges kommuner och regioner, Socialstyrelsen och Regional samverkan och stödstruktur. Yrkesresan är ett koncept för introduktion och kompetensutveckling för socialtjänstens medarbetare.
- Barn- och ungdomsenhetens Öppenvård är nu samlad i en och samma lokal. Bytet av lokal och sammanslagningen av verksamheterna har lett till en kvalitetshöjning för verksamheten.
- Sedan januari 2024 har Region Västmanland tillsammans med länets tio kommuner startat upp ett projekt omkring samsjuklighet. Samsjuklighetsprojektets uppdrag är att arbeta med förberedelser inför väntad reform. Grundtanken i reformen är att regionerna skall ta över behandlingen av skadligt bruk och beroende och att vården skall ges samtidigt och parallellt med behandling av annan psykiatrisk problematik. Förslagen gäller alla delar av vårdkedjan, även tvångsvård. Reformen får konsekvenser för både kommunerna och regionerna och under 2024 görs en kartläggning av nuvarande situationen samt påbörjas ta fram förslag på ny ledningsstruktur.
- Länsgemensam överenskommelse för samverkan om vuxnas psykiska hälsa är antagen. Syftet med överenskommelsen är att stärka samverkan mellan huvudmännen i frågor som rör vuxnas psykiska ohälsa.
- Styrande dokument gällande Våld i nära relationer har reviderats och nya har skapats utifrån förändringar i lag och föreskrifter.
- Inrättat möjlighet för individen att göra digitala ansökningar för ekonomiskt bistånd. Digitala ansökningar ger en effektivare handläggning och en ökad delaktighet för individen.
- Biståndsenheten och Rehabteamet har tagit fram en projektplan som syftar till ett nytt arbetssätt som ökar eller bevarar den enskildes trygghet och möjlighet till kvarboende i ordinärt boende samt minska eller skjuta på behovet av särskilt boende, hemtjänst eller hemsjukvård. Arbetssättet ska bygga på gemensamma hembesök av biståndshandläggare och arbetsterapeut. Projektet påbörjas 1 september.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	-16 173	-13 233	-2 940	-24 258	-22 150	-2 108
Interna intäkter	-727	-484	-243	-1 090	-996	94
Summa intäkter	-16 900	-13 716	-3 183	-25 348	-23 146	-2 203
Köp av huvudverksamhet, bidrag	44 436	56 093	-11 657	66 651	87 222	-20 571
Personalkostnader	67 385	63 383	4 002	101 073	96 306	4 767
Övriga kostnader	2 026	11 242	-9 216	3 039	15 819	-12 781
Interna kostnader	8 808	12 142	-3 334	13 211	16 688	-3 476
Summa kostnader	122 656	142 861	-20 205	183 974	216 035	-32 061
Resultat	105 756	129 144	-23 388	158 626	192 890	-34 264

PERIODENS RESULTAT

Periodens resultat är ett underskott om -23,3 mkr. Utfallet är ett resultat av att placeringar inom Barn och Unga inte har varit möjliga att avsluta vid planerad tidpunkt och att vi för närvarande har tre placeringar inom SiS. Som referens kan nämnas att en SiS placering kostar 225 tkr i månaden. Det har under perioden varit ett fortsatt stort behov av inhyrd personal för att upprätthålla rättssäkerheten inom myndighetsutövning. Per sista augusti uppgår kostnaden för inhyrd personal till 7,7 mkr.

ÅRSPROGNOS

Prognosen pekar mot ett underskott på -34,2 mkr. Som nämns ovan beror det främst på placeringar inom BoU som förlängts året ut, avvikelsen mot budget för placeringar är 17 mkr på helåret. Ett fortsatt behov av inhyrd personal samt att prognosen för försörjningsstöd ligger på en oförändrad nivå men avviker mot budget med 3,3 mkr mer än budgeterat. Det har även tillkommit kostnader för boende på Viljas resursskola i Ramnäs som inte var känt vid förra prognosen på 1,0 mkr.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
IFO	93 939	116 490	-22 551	140 901	174 597	-33 696
Arbetsmarknad	10 881	11 837	-956	16 320	17 010	-690
Summa	105 756	129 144	-23 388	158 626	192 890	-34 264

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan-aug 2023	Utfall jan-aug 2023	Avvikelse	Budget 2023	Helårsprognos 2023	Avvikelse
	0	0	0	0	0	0
Summa						

Nämnden har ingen investeringsbudget

EU-PROJEKT

Arbetsmarknadsenheten och Integration har sökt och fått beviljat projektmedel för projektet "Vägen till arbete". Projektet startar den 1 januari 2024 och avslutas den 30 augusti 2027. Huvudmålet är att totalt 75 kvinnor och män ska ha gjort en stegförflyttning mot arbetsmarknaden, alternativt mot studier eller annan egen försörjning. Målgruppen för projektet är nyanlända respektive de som står långt från arbetsmarknaden.

Projektmedeltagare kommer att vara personer som uppbär ekonomiskt bistånd, är inskrivna på AME och som har någon form av ohälsa eller annat hinder som gör att de har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden och som har behov av parallella och samordnade insatser för att göra en stegförflyttning mot långsiktig egen försörjning.

Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål (januari-augusti 2024)

Målrappotering för perioden januari-augusti 2024.

SALA SKA ERBJUDA ATTRAKTIVA BOENDEN OCH VERKA FÖR FLER ARBETSTILLFÄLLEN, STÄRKT NÄRINGS LIV OCH BRA UTBILDNING I HELA KOMMUNEN

<ul style="list-style-type: none"> Nämnden bidrar till utvecklingsmålet genom att: <ul style="list-style-type: none"> Utveckla arbetsmarknadsåtgärder och insatser 	
Aktiviteter	Kommentar
Implementera aktivitetsplikten och utveckla verksamheter som kan möta upp de behov av insatser som finns.	Utifrån Aktivitetsplikten har fler och nya former av insatser tagits fram tillsammans med enheten för Ekonomiskt bistånd och Arbetsmarknadsenheten. Under året har en kartläggning av individernas olika behov av insatser skett regelbundet, vilket lett till nya insatser och aktiviteter som kan erbjudas till klienter. Aktivitetsplikten bedöms kunna användas fullt ut under hösten.
Förväntade resultat/effekter	Kommentar
Lägre antal aktuella hushåll som uppbär försörjningsstöd och fler i sysselsättning.	Bedömningen är att aktiviteterna kommer få förväntad effekt och resultat.

Indikator/resultatuppföljning	Resultat juli månad 2023	Resultat juli månad 2024	Kommentar
Mäter antal aktuella hushåll som uppbär försörjningsstöd.	161	173	En viss ökning jämfört mot juli 2023. Under första halvåret har det generellt varit en liten ökning jämfört mot samma tid förra året. Ökningen i juli månad kan även kopplas till Massflyktningsdirektivet gällande ukrainarna, de placerades då ut i kommunen och blev ett kommunansvar. Flera av individerna som är aktuella på Ekonomiskt bistånd står långt ifrån arbetsmarknaden men har olika former av planering och sysselsättning.
Följer arbetslösheten i kommunen.	277	244	Resultat enligt Arbetsförmedlingens månadsstatistik (juli månad med antal individer utan arbete mer än 12 månader). En minskning som stämmer överens med hur det ser ut i riket i stort och i Sala under året. Jämfört mot övriga kommuner i länet så är ungdomsarbetslösheten mycket låg.

FOKUS PÅ MÄNNISKORS HÄLSA OCH VÄLMÅENDE GENOM LIVET

<ul style="list-style-type: none"> Nämnden bidrar till utvecklingsmålet genom: <ul style="list-style-type: none"> Upptäcka våldsutsatta och utövare. Utföra välfärdstjänster på ett så skonsamt sätt som möjligt för miljön. Krisberedskap i alla verksamheter 	
Aktiviteter	Kommentar
Erbjuda stöd och hjälp till våldsutsatta och utövare.	Verksamheten arbetar med att säkerställa att rätt kompetens finns hos personal för att ge stöd och hjälp trots personalomsättningen i verksamheten. Kompetensplan är framtagande och det finns behov av kompetenshöjande insatser. Genomförandet av insatserna har begränsats utifrån vakanta tjänster samt utifrån ekonomiska förutsättningarna.
Planering av resor och alternativa transportmedel.	I innerstaden har enstaka bilrutter ersatts av cykel och planering av samåkning görs till besök där det är möjligt. En genomlysning har gjorts inom hela kontoret för att se över att rätt storlek på fordon används vid rätt tillfälle. Bedömning är att aktiviteten hinner slutföras enligt plan.
Upprätta Krisberedskapsplaner i alla verksamheter.	Sökt statsbidrag "Socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens beredskap" för fortsatt arbete med den framtagna handlingsplanen från 2023. En projektgrupp har tagit fram utbildningar för att höja kunskapen om civilt försvar och krisberedskap.
Förväntade resultat/effekter	Kommentar
Psykiskt välmående ökar hos medborgarna.	Bedömningen är att aktiviteterna kommer att bidra till ökat psykiskt välmående.
Minskning av koldioxidutsläppen.	Minskat bilåkande inom tätorten samt digitala möten där det är lämpligt. En större medvetenhet finns hos våra medarbetare och ett övervägande görs innan en resa planeras in.
Hanterbarhet vid negativ påverkan i verksamheterna.	Arbetsgrupper är startade för fortsatt arbete med civilt försvar och krisberedskap.

Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2023	Resultat/prognos 2024	Kommentar
-------------------------------	---------------	-----------------------	-----------

Antal våldsutsatta som tagit emot hjälp och stöd.	48	24	Följs upp vid Årsbokslutet. Resultat för perioden januari - juni redovisas. Utifrån mängden våldsärenden är resultatet vid Årsbokslutet troligt att det blir högre än förra året.
Antal våldsutövare som tagit emot hjälp och stöd.	5	1	
Årlig avstämning av användandet av bilar och eller cyklar.			Följs upp vid Årsbokslutet. Möjligheten av samåkning och cykelanvändning ses alltid över vid planering innan beslut att använda bil tas.
Antal implementerade Krisberedskapsplaner.			Följs upp vid Årsbokslutet.

FOKUS PÅ ATT SKAPA INSYN OCH INFLYTANDE FÖR VÅRA MEDBORGARE, FÖRENINGAR OCH NÄRINGS LIV FÖR ATT STÄRKA TRYGGHET OCH DEMOKRATI

<ul style="list-style-type: none"> Nämnden bidrar till utvecklingsmålet genom att: <ul style="list-style-type: none"> Säkerställa att jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service. 	
Aktiviteter	Kommentar
Handlingsplaner utifrån inkomna Synpunkter och klagomål.	Hantering av inkomna synpunkter och klagomål bidrar till förbättringsåtgärder i verksamheterna. Under Delåret har en redovisning av inkomna synpunkter varit på nämnden. Alla inkomna synpunkter hanteras på respektive enhet.
Arbeta systematiskt med egenkontroller, följer upp och förbättrar.	På enheterna finns planer för när och hur egenkontrollerna ska göras. Genomförda egenkontroller har bland annat lett till revidering av befintliga rutiner och processer. Förbättringar finns att göra kring journalhantering i verksamhetssystem. En av enheterna skall ta fram processer för att tydliggöra det systematiska arbetet med egenkontrollerna.
Förväntade resultat/effekter	Kommentar
Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter.	Antalet inkomna synpunkter och klagomål har under perioden minskat.

Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2023	Resultat/prognos 2024	Kommentar
Tertialuppföljning av antal inkomna Synpunkter och klagomål.	10	6	Följs upp vid Årsbokslut.
Årlig avstämning av egenkontroller.	Genomförd		Följs upp i Årsbokslut.

Uppföljning av nämndens mål (januari-augusti)

Målrapporering för perioden januari - augusti 2024.

Nämndens mål	Aktiviteter	Kommentar	Prognos måluppfyllelse
100 % av enheterna använder sig av den kommunövergripande mallen för arbetsplatsträffar	Verksamheterna ska arbeta enligt rutinerna för SAM.	Alla verksamheter har använt sig av den övergripande APT mallen.	Målet uppfyllt
Minska sjukfrånvaron med 1%-enhet.	Aktivt arbete enligt tjänsteskrivelsen "Plan för minskning av sjukta-len 2023".	Arbetar aktivt enligt plan tillsammans med Personalkontoret.	Mål ej uppfyllt, se nedan kommentar

Indikator	Resultat 2023	Resultat/prognos 2024	Kommentar
Årlig uppföljning av SAM	95 % *	100 %	Följs upp vid Årsbokslut men resultat fanns att tillgå redan vid Delår.
Kontinuerlig sjukstatistik från HR	7,7 %	8,1%	Resultatet Delår avser jämförelse till och med juli månad. Redovisad statistik avser personal i tjänst. Dvs tar ej hänsyn till de vakanta tjänsterna och föräldradedigheterna på enheterna. Därav kan ingen slutsats tas kring de resultatet som redovisas.

* 2023 års mål var att 95 % av enheterna använder den kommunövergripande mallen för arbetsplatsträffar.

Framtiden

- Arbetet med en budget i balans kommer att vara fortsatt prioriterat under hösten 2024. Verksamheten fortsätter att aktivt arbeta och följa effekt och resultat av kostnadseffektiviseringen med hemmaplanslösningar, Resurshandläggare och Placeringsamordnare.
- Arbetet kring inrättandet av Familjecentral i Sala kommun fortgår. Dialog kring lokalfrågan fortsätter under hösten och sker i samverkan med kommunens lokalstrateg.
- Fortsatt arbete med projektet "Civilt försvar och krisberedskap".
- Arbetsmarknadsenheten och Integration startar i gång projektet "Vägen till arbete". Se text under rubrik EU-bidrag.
- Vård och omsorgskontoret har utifrån arbetet mot den nya Socialtjänstlagen från och med september projektanställt en Verksamhetsutvecklare, som tillsammans med verksamheterna inom Vård och omsorg ska bana väg för kommande lagförändringar.
- Implementering av TSI (Tidiga och Samordnade Insatser), TSI är ett paraplybegrepp för strukturerad samverkan för tidigt och förebyggande arbete. Grunden för arbetet med TSI är att samla kompetens från flera verksamheter och vid behov jobba i tvärprofessionella team för att få en helhetsbild av barnets eller den unges behov av stöd och kunna sätta in rätt insatser.
- Implementering av pilotprojekt ISU (individbaserad systematisk uppföljning) på enheten Barn- och ungdomar samt våldsutsatthet vuxna. Systematisk uppföljning handlar om att dokumentera arbetet med individuella klienter för att kunna följa upp resultaten av olika insatser. Det handlar också om att sammanställa dokumentationen på gruppnivå, så att den kan användas för att analysera och utveckla verksamheten i stort. Arbetet inom IFO är en viktig del i omställning mot ny Socialtjänstlag.
- Implementering av projektet mellan Biståndsenheten och Rehabteamet. Se mer om projektet under sista punkten under Perioden som gått.

Överförmyndare

Perioden som gått

Överförmyndarverksamheten bedrivs i samverkan med Västerås stad. Verksamheten har fortlöpt utan några anmärkningsvärda händelser. Ett omfattande lagstiftningsarbete under de senaste åren har resulterat i flertalet lagändringar som ska träda ikraft mellan åren 2023 – 2027.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter	0	0	0	0	0	0
Interna intäkter	0	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0	0
Köp av huvudverksamhet, bidrag	2 183	1 332	851	3 274	2 700	574
Personalkostnader	97	67	30	146	146	0
Övriga kostnader	5	1	4	7	7	0
Interna kostnader	3	26	-23	4	4	0
Summa kostnader	2 287	1 427	860	3 431	2 857	574
Resultat	2 287	1 427	860	3 431	2 857	574

PERIODENS RESULTAT

Överförmyndarens verksamhet gör en avvikelse för perioden på + 860. Verksamheten är fluktuerande och det återstår att se vad avvikelsen blir för helår vid bokslut.

ÅRSPROGNOS

Verksamheten bedöms hållas inom budgetram.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Överförmyndare	2 287	1 427	860	3 431	2 857	574
Summa	2 287	1 427	860	3 431	2 857	574

Överförmyndare har bara en verksamhet/enhet.

INVESTERINGAR

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Summa						

Överförmyndare har inga investeringar

EU-PROJEKT

Inget deltagande.

Framtiden

Fortsatt samverkan med Västerås stad avseende överförmyndarverksamhet. Avtalet är förlängt med två år till och med 31 december 2026. Eventuell uppsägning av samverkan ska ske nio månader innan förlängningsperiodens utgång.

Revisionen

Perioden som gått

- Revisorerna har genomfört fem sammanträden under perioden januari till augusti 2024.
- Samtliga sammanträden har genomförts på plats i kommunhuset.
- Revisorerna har träffat nämndernas presidier under våren.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Externa intäkter						
Interna intäkter						
Summa intäkter						
Köp av huvudverk-samhet, bidrag						
Personalkostnader	253,6	233,4	20,2	380,4	380,4	
Övriga kostnader	543,8	575,8	-32,0	815,6	815,6	
Interna kostnader						
Summa kostnader	797,4	809,2	-11,8	1 196,0	1 196,0	
Resultat	797,4	809,2	-11,8	1 196,0	1 196,0	

PERIODENS RESULTAT

Avvikelsen för övriga kostnader förklaras av att de beslutade granskningarna genomförts under våren i större utsträckning än tidigare år.

ÅRSPROGNOS

Revisorerna räknar med att budget kommer förbrukas i sin helhet.

DRIFTRDOVISNING

Tkr	Budget jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2024	Avvikelse	Budget 2024	Helårsprognos 2024	Avvikelse
Revision	797,4	809,2	-11,8	1 196,0	1 196,0	0,0
Summa	797,4	809,2	-11,8	1 196,0	1 196,0	0,0

EU-PROJEKT

-

Framtiden

- Med anledning till att revisorerna efter upphandling byter sakkunnigt biträde för att granska styrelse och nämnder och beredningar i Sala kommun per september 2024, har revisorerna inte planerat för kommande revisionsmöten för året.
- Revisionsplan för resterande del av året kommer prioriteras i revisionsarbetet framåt.

NÄMNDERNA/KONTORENS DELÅRSRAPPORTER 2024-08-31

ANTAGEN § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 2024/XXX REVIDERAD § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX
SALA KOMMUN

Växel: 0224-747 000 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

BILAGA UPPFÖLJNING INTERNKONTROLLPLANER DELÅR 2024

INNEHÅLL

Uppföljning av internkontrollplan för Kommundirektör och Stab för utveckling och förvaltning.....	3
Uppföljning av internkontrollplan för Ekonomikontoret.....	4
Uppföljning av internkontrollplan för Personalkontoret.....	7
Uppföljning av internkontrollplan för Tekniska kontoret.....	9
Uppföljning av internkontrollplan för Samhällsbyggnadskontoret.....	11
Uppföljning av internkontrollplan för Räddningstjänsten.....	12
Uppföljning av internkontrollplan för Kultur- och fritidsnämnden.....	14
Uppföljning av internkontrollplan för Skolnämnden.....	15
Uppföljning av Internkontrollplan för Äldre- och omsorgsnämnden.....	16
Uppföljning av Internkontrollplan för Social- och arbetsmarknadsnämnden.....	17

Uppföljning av internkontrollplan för Kommundirektör och Stab för utveckling och förvaltning

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
2.1	Tydligt kommunicera det som är unikt i Sala.	Pågående	Kampanjen Sala 400år, Sala magasinet och Salamässan. Resurssättning marknadsinsatser 2025.	Kommundirektör/Näringslivschef.	Bokslut 2024
3.1	Utveckling av e-tjänster som förenklar och förbättrar för medborgare, näringsliv och andra intressenter. - Uppfattas som en samarbetspartner som är enkel att arbeta med	Pågående arbete, uppföljning inför bokslut 2024. Pågående	Årlig uppföljning av målvärdet (funktion/omfattning/antal) för e-tjänster som stäms av med styrgruppen för e-tjänster. Uppstart av intern NKI-grupp, samt plattformar för dialog med lokala företag.	Systemförvaltare e-tjänster. Näringslivschef	Bokslut 2024. Bokslut 2024
6.1	-Ständigt förbättra vårt arbete med verksamhetsetableringar	Pågående	Dialogmöten med intressenter, lotsmöten	Näringslivschef	Bokslut 2024
12,1	- Ge möjlighet till inflytande vi medborgardialog och medborgarförslag.	Pågående	Näringslivsråd	Näringslivschef	Bokslut 2024
15.1	-Tillsammans med olika aktörer minska risken för olyckor, brott och öka tryggheten samt tilliten till samhället.	Pågående	Samverkan mellan säkerhetssamordnare, lokalpolis, näringslivsenheten och företag i alla centrala Sala	Säkerhetssamordnare/Näringslivschef	Bokslut 2024

Uppföljning av internkontrollplan för Ekonomikontoret

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
1.1	Kontroll av att beloppsgräns i investeringsriktlinje följs.	Kontroll genomförs via stickprov KS kontor samt KoF, inga anmärkningar. På skolkontoret hittades inga anmärkningar. VoO: Inga anmärkningar TK: 17 investeringsprojekt understiger beloppsgränsen.	TK: Medarbetare på projekt och utveckling går igenom de upptäckta projekten och meddelar vilka som utgifter återstår för.	Verksamhetscontroller	2024-12-31
2.1	Kontroll av att de beslutade riktlinjerna för leasing efterföljs	Kontroll genomförs via stickprov 20 fakturor inom slag 631 och 632 har kontrollerats. Sex fakturor/avtal som inte följer riktlinjerna har hittats. Avstämning har gjorts mot Leaserights sammanställning av leasingavtal. Aktuella avtal har efterfrågats av attestant av faktura men endast två har kommit oss tillhanda. 1) Fakt.nr 861449692 Butiksdatasystem SHARP Avtal ingått efter 2021. 2) Fakt.nr 212208 Safe Alarm App Avtal finns ej i avtalslistan. 3) Fakt.nr 1014 Sekretesskärl/tunna Avtal finns ej i avtalslistan 4) Fakt.nr 54680376 Toshiba inkl efterbehandling Avtal avslutat 2024-03-31 men betalningar fortsätter. 5) Fakt.nr 2958281 Excellence Compact Touch kaffemaskin	Informera chefer och medarbetare inom respektive enhet gällande riktlinjer och delegationsordning. Informera upphandlingsenheten om de brister vi sett så de kan informera om rutinerna kring eventuell leasing.	Redovisningsgruppen	2024-12-31

		<p>Avtal saknas i avtalslistan. Beräkningskalkyl saknas Signerat av enhetschef 6) Fakt.nr 57033 Koppen AB Avtal saknas i avtalslistan.</p>			
3.1	<p>Utbetalning sker till fel mottagare vid manuell ankomstregistrering</p>	<p>Signal via Inyett och stickprovskontroll. 3st fel upphittade Bankgiro felaktigt angivet på underlag. Fel leverantör vald vid manuell registrering. Bankgiro lagts in då leverantör hade plusgiro.</p>	<p>Informera kontoren om att alltid stämma av bankkonto, bank- och plusgiro med betalningsmottagaren innan underlag skickas för registrering eller fil skickas för inläsning. AutoPay signalerar om eventuella dubletter, avslutade bankkonton samt inaktiva bank- och plusgirokonton innan betalfilen godkänns och skickas för utbetalning. Signal kommer via påminnelser från leverantör eller betalningsmottagare. Kontroll av samtliga påminnelser. I fakturahanteringssystemet kontrolleras bankgiro och momsregistreringsnummer mot leverantörsregistret</p>	<p>Redovisningsgruppen</p>	<p>2024-12-31</p>

			och i Inyett. Signal om de inte matchar och stoppas. Manuell hantering krävs.		
4.1	Kontroll av att beslutade riktlinjer för kreditkort följs.	KS kontor samt KoF: stickprov här hittades 4 fakturor där kvitton inte var bifogade. Vid kontroll av Skolkontoret hittades 2 fakturor där kvitto inte var bifogat samt en verifikation där underlag saknades. VoO inga anmärkningar. TK inga anmärkningar	Kvitton och underlag har begärts in från berörda kreditkortsanvändare på skolkontoret.	Verksamhetscontroller	2024-12-31

Uppföljning av internkontrollplan för Personalkontoret

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
Ett växande Sala					
1.1					
2.1					
3.1					
4.1					
5.1					
6.1					
Ett hållbart Sala					
7.1					
8.1	Årlig uppföljning av hur många och vilka chefer som deltagit i utbildningarna		Regelbundna arbetsmiljöutbildningar för alla chefer	Personal-chef	Årligen i januari
8.1	Kontroll av antal medarbetare som har medarbetarplan		En årlig individuell medarbetarplan till alla	Personal-chef	Årligen i oktober/november
9.1	Kontroll av nyttjandegraden för friskvårdsbidraget	40,48 % Ökning med 2,62 procentenheter	Informera och marknadsföra friskvårdsaktiviteter till medarbetare	Personal-chef	I samband med hel och delårsbokslut
10,1					

11,1	Korrekta underlag för löne-justeringar	62 fakturerade skulder orsakat av inkorrekta underlag, under perioden	Påminnelser till chefer om vikten av korrekta underlag. Stickprov på att det finns relevanta underlag för lönejustering.	Lönechef	I samband med hel och delårsbokslut
Ett tryggt och rättvist Sala					
12,1					
13.1					
14.1					
15.1	Årlig kontroll att antal inkomna tillbudsanmälningar		Öka antalet tillbuds-anmälningar, för att kunna förebygga olyckor på arbetsplatsen	Personal-chef	Årligen Vid årsbokslut

Uppföljning av internkontrollplan för Tekniska kontoret

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
1.1	Försenad och dyr utbyggnation	Löpande uppföljning och samordning av Samhällsbyggnadsprocessen genom Operativ ledning och tavelmöten.	Förbättra samordningen med Samhällsbyggnadskontoret och Näringslivsenheten	Verksamhets- chef fastighet	31/12
2.1	Försenad och dyr utbyggnation	Operativ samordning av löpande frågeställningar mellan Samhällsbyggnadskontoret, Tekniska och Näringsliv veckovis.	Förbättrad samordning med Samhällsbyggnadskontoret och Näringslivsenheten	Verksamhets- chef fastighet	31/12
3.1	Onödig, försenad och dyr utbyggnation	Månadsmöten i forum Strategisk Fastighetsgrupp fortlöper. Samverkansmöten med resp. kontor sker. Arbete kring förfinad arbetsprocess kring Investeringsplanering är påbörjat, tillsammans med Ekonomikontor.	Förbättrad samordning mellan Kontoren genom ett lokalstrategiskt forum.	Kontorschef	31/12
4.1	Säkerställa myndighetskrav på kommunens lokaler	Avstämningsmöte med Miljöenhet sker kvartalsvis med Fastighetsenhet. Vid Miljötillsyn som leder till beslut sker nära samverkan med verksamhet för åtgärdsplan och uppföljning. Utförande av lagstiftade besiktningskontroller följs upp internt inom Fastighets driftenhet.	Bättre samordning mellan tillsynsmyndighet och Fastighet	Verksamhets- chef fastighet	31/12
5.1	Säkerställa god internkontroll av verksamheten: <ul style="list-style-type: none"> • Delegations-ordning 	Utifrån kontorets ekonomiska underskott har ett arbete tillsammans med kommundirektör och ekonomichef	Säkerställa budget i balans	Kontorschef	31/12

	<ul style="list-style-type: none"> • Besluts-processen • Mutor och jäv 	<p>initierats för att säkerställa åtgärder för ekonomi i balans för kontoret.</p> <p>I samband med APT kommer policy mot korruption, mutor och jäv gås igenom på samtliga enheter.</p>	<p>Säkerställa internkontroll genom information om korruption, mutor och jäv.</p>		
6.1	<p>Säkerställa medborgardialog som bygger på rättssäkerhet, likabehandling och hög service</p>	<p>Medborgardialog har genomförts med vårdnadshavare på Vallaskolan kring mat och måltidsmiljö. Ytterligare dialog är planerad i Ransta, Möklinta och Åkra under hösten.</p>	<p>Skapa medborgardialog om våra måltider i äldreomsorg och skola</p>	<p>Verksamhetschef måltid</p>	<p>31/12</p>
7.1	<p>Tekniska kontoret deltar på trygghetsvandringar och andra kommungemensamma trygghetsaktiviteter.</p>	<p>Trygghetsvandringar har genomförts med trafikfokus i Centrala Sala och fokuserade på följande platser:</p> <p>Torget in-utfarter-skyllning-begränsning?</p> <p>Infart till Vallaskolan F-6 – Vad kan göras för att förbättra säkerheten?</p> <p>Korsning Rådmansgatan/Kungsgatan/N:a Esplanaden – Kan något göras för att förtydliga den korsningen?</p>	<p>Trygghetsvandringar för att öka säkerheten i Sala kommun</p>	<p>Verksamhetschef samhällstekniska</p>	<p>31/12</p>

Uppföljning av internkontrollplan för Samhällsbyggnadskontoret

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
Ett växande Sala					
1.1	- Arbeta proaktivt och ha beredskap vad gäller mark och planer	Uppfyllt	Regelbunden planavstämning i KSLU	Enhetschef	31 dec
3.1	- Uppfattas som en samarbetspartner som är enkel att arbeta med	Uppfyllt	Uppföljning av NKI	Kontorschef	31 dec
5.1	-Ha bra tillgång till lokaler och fastigheter av god kvalitet	Uppfyllt	Uppföljning av hälsoskyddstillsyn	Enhetschef	31 dec
6.1	-Ständigt förbättra vårt arbete med verksamhetstableringar	Uppfyllt	Uppföljning av markberedskap	Enhetschef	31 dec
Ett hållbart Sala					
7.1	- Att bryta utanförskap och minska segregation	Pågående	Delaktighet i samhällsbyggnadsprocessen av kommunens verksamheter	Kontorschef	31 dec
9.1	- Folkhälsa -rörelse, friskvård, natur och kultur.	Uppfyllt, pågående	Uppföljning av tillsyn enligt Miljöbalken	Enhetschef	31 dec
10,1	-Friska bostäder, lokaler, luft och miljö	Uppfyllt, pågående	Uppföljning av tillsyn enligt Miljöbalken samt lovgivning enligt Plan och bygglagen (PBL)	Enhetschef	31 dec
11,1	-Långsiktig god ekonomi i kommunen	Ej uppfyllt, pågående	Uppföljning i strategigrupp för samhällsbyggnadsprocessen	Kontorschef	31 dec
Ett tryggt och rättvist Sala					
13.1	- Jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service.	Uppfyllt	Uppföljning av NKI, rättssäkerhet, likabehandling och god service	Enhetschef	31 dec
15.1	-Tillsammans med olika aktörer minska risken för olyckor, brott och öka tryggheten samt tilliten till samhället.	Pågående	Uppföljning av tillsyn enligt PBL. Planering av god bebyggd miljö	Enhetschef/ kontorschef	31 dec

Uppföljning av internkontrollplan för Räddningstjänsten

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
1.1	Riskhänsyn i samhällsplanering	Löpande, ok		Räddningschef Brandinspektör	Bokslut 2024
2.1	Tydligt kommunicera det som är unikt i Sala	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024
3.1	Värdera våra processer utifrån målen Enkelt, effektivt och medborgarvänligt	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024
4.1	Tydliga planer och processer	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024
5.1	Arbetsmiljöplan, skyddsronder, samverkan etc.	Löpande, ok		Räddningschef Operativ chef	Bokslut 2024
6.1	Vi är en del i processen i att underlätta för den som vill utveckla och etablera verksamhet i Sala	Löpande, ok		Räddningschef Brandinspektör	Bokslut 2024
7.1	Delta i forum och aktiviteter som kan stävja utanförskap	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024
8.1	Vi har en strävan att lära och utveckla vår verksamhet löpande	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024
9.1	Bidra till en trygg folkhälsa och kultur	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024
10.1	Begränsa användandet av släckmedel som har en negativ inverkan på miljön till exempel skum.	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024
11.1	Vi planerar och utvärderar vår verksamhet	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024
12.1	Vi lyssnar in vad medborgarna vill och önskar samt värderar resultat från NKI	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024

13.1	Vi arbetar aktivt för att ha en verksamhet som värnar och har sin utgångspunkt i ett jämlikt och likvärdigt arbetssätt.	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024
14.1	Vi har ett stort behov av att samverka med civila aktörer för att kunna bygga en hållbar verksamhet över tid.	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024
15.1	Genom information och utbildning ge medborgarna förutsättningar som minskar oron och även risken.	Löpande, ok		Räddningschef	Bokslut 2024

Uppföljning av internkontrollplan för Kultur- och fritidsnämnden

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
Ett växande Sala					
5.1	Ha bra tillgång till lokaler och fastigheter av god kvalitet	Ej Genomförd	STELLA och fastighetbesiktningsprotokoll	Verksamhetsansvarig Kontorschef	Mätning sker till årsbokslutet.
Ett hållbart Sala					
9.1	Folkhälsa -rörelse, friskvård, natur och kultur.	Ej genomförd	Dialog med kommuninvånarna	Verksamhetsansvarig Kontorschef	Mätning sker till årsbokslutet.
Ett tryggt och rättvist Sala					
14.1	Samarbete med civilsamhällets olika aktörer	Ej genomförd	Kontroll av vandalisering på våra anläggningar	Verksamhetsansvarig Kontorschef	Mätning sker till årsbokslutet.

Uppföljning av internkontrollplan för Skolnämnden

ID	Perspektiv och mål	Process/ rutin	Oönskad händelse	Uppföljning av risk	Status för uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum för åtgärd
Ett växande Sala								
1:1	Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.	Undervisningens kvalitet Betygssättnings kvalitet	Svag måloppfyllelse Stor avvikelse mellan nationella prov och betyg	Meritvärde, fullständiga betyg, årskurs 6 och 9. Genomströmning gymnasieskolan Bevakning av beslut och uppföljning av samarbete.	Pågående Skolkontoret ser en mindre avvikelse i kontrollen.		Skolchef Skolchef	31/8 31/12 31/8 31/12
Ett hållbart Sala								
5.1	Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.	Förebyggande elevhälsovård	Elever som är otrygga i skolan	Elevhälsan skall kunna redovisa ett tydligt strukturerat förebyggande arbete	Pågående Skolkontoret ser en avvikelse i kontrollen.	Beslut om ny central organisation kommer under hösten där även elevhälsan ses över	Skolchef	31/8 31/12
Ett tryggt och rättvist Sala								
9.1	Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.	Aktivt arbete mot segregation	Segregerade förskolor och skolor	Statistik över vårdnadshavares utbildningsbakgrund och elevernas invandrarbakgrund	Slutförd Skolkontoret ser en mindre avvikelse i kontrollen. Avvikelsen kan hanteras.	Arbetet med segregation behöver ske på lång sikt då bland annat relevant lagstiftning gör att risken alltid kommer att finnas (t.ex. det fria skolvalet)	Skolchef	31/8 31/12

Uppföljning av Internkontrollplan för Äldre- och omsorgsnämnden

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
1.1	Antal utbildade medarbetare	Fortsatt svårt med rekrytering av medarbetare med rätt kompetens	Tydligare och individuellt anpassad introduktion. Marknadsföring. Arbete kring att alla medarbetare arbetar på toppen av sin kompetens. Intern kompetensutveckling.	ÄON	31/12-2024 Samt uppföljning vid delår.
1.2	Regelbunden kartläggning över resursfördelningen.	Fortsatt många underställda medarbetare.	Rekrytering pågår av fler enhetschefer. En regelbunden kartläggning av antalet medarbetare görs varje kvartal.	ÄON	31/12-2024 Samt uppföljning vid delår.

Uppföljning av Internkontrollplan för Social- och arbetsmarknadsnämnden

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
1.1	Dialog med kärnverksamhet	Fortsatt svårt med rekrytering av medarbetare med rätt kompetens	Utökad marknadsföring vid annonsering. Möjliggjort anställning av Biträdande socialsekreterare samt Resurshandläggare. Arbetar utifrån upprättade introduktionsplaner.	SAN	31/12-2024 Samt uppföljning Delår

INTERNKONTROLLPLAN VERKSAMHETSÅRET 2024 DELÅR

ANTAGEN § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX REVIDERAD § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX
SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Indikatorer måluppföljning
Delårsrapport 2024
Kommunfullmäktige

Ett växande Sala

Sala Ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Indikator	Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall i relation med liknande kommuner alt Sverige total
Antalet företag ökar	Nystartade företag, antal (N01003)	155	127	103		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 124 2022: 114 Pendlingskommun nära större stad: 2023:88 2024:
	Näringslivskompassen: totalt antal företag Målvärde, ökning över tid=grönt, minskning över tid=rött	2 861 (aug)	2 885 (aug)	2 874 (aug)	2 831 (aug)	
	Nystartade företag, antal/1000 inv, 16-64 år (N00999)	11,9	9,7	8,0		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 10,3 2022: 9,9 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 9,1 2024:
Antalet arbetstillfällen ökar	Nystartade arbetsställen, antal (N01005) (Målvärde: ökning över tid=grönt, minskning över tid=rött)	201	159	149		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 181 2022: 160 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 120: 2024:
Antal inflyttningar ökar	Årlig statistik (N01801) antal inflyttade till kommunen (Målvärde, ökning över tid=grönt, minskning över tid= rött)	1 213	1 134	957		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 1078 2022: 1082 Pendlingskommun nära större stad: 2023:968 2024:
Antalet utflyttningar minskar	Årlig statistik (N01802) antal utflyttade från kommunen (Målvärde, minskning över tid=grönt, ökning över tid= rött)	1 044	1 109	1147		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 1013 2022: 1050 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 942 2024:
Arbetslösheten minskar	AF månadsstatistik, arbetssökande 16-64 år (inskrivna arbetslösa) (Målvärde, minskning över tid=grönt, ökning över tid= rött)	v31 juli: 929	v31 juli: 716	v31 juli: 617	v31 juli: 593	Västmanlands län 2021: - 2022: 10 772 2023: 10 082 2024: 11 000
Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras	Kommunens handläggningstid framstår som rimlig ¹ Källa; Företagsklimat.se (Målvärde, ökning över tid=grönt, minskning över tid= rött)	3,71	4,00	3,75	3,87	Sverige: 2021: 3,83 2022: 3,7 2023: 3,8 2024:3,6
	Företag får de råd och den vägledning som vi behöver vid kommunens tillståndsgivning, tillsyn eller kontroll ² Källa; Företagsklimat.se (Målvärde, ökning över tid=grönt, minskning över tid= rött)	4,04	4,13	3,95	4,04	Sverige: 2021: 4,14 2022: 4,04 2023: 4,10 2024: 4,10
	Företagsklimat enl ÖJ (Insikt) Totalt NKI (U07451) (skala 0-100)	77	78	77		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 74 2022:76 Pendlingskommun nära större stad: 2023:75 2024:
	Medborgarundersökningen: Andel medborgare som är nöjda med kommunen som plats att leva och bo på ska öka. (N00667)	-	92,1	90,8		Lågpendlingskommun nära större stad, 2021: 90,4% 2022: 90,4 Pendlingskommun nära större stad: 2023:75 2024:

Ett växande Sala

Sala Ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällena, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

	Servicemätning: nöjd med bemötandet via telefoni (Kolada, ID: N00671) (Målvärde, ökning över tid=grönt, minskning över tid= rött)	-	77,7	86,6	86,8	Lågpendlingskommun nära större stad: 2022: 79,2 Pendlingskommun nära större stad: 2023:84,3 2024:84,8
	Servicemätning: enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni (Kolada ID: N00672) (Målvärde, ökning över tid=grönt, minskning över tid= rött)	-	71,9	77,4	73,4	Lågpendlingskommun nära större stad: 2022: 73 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 75,9 2024:76,1

¹ Förklaring till resultat: betyg sätts på en skala mellan 6 och 1 (6=i mycket hög utsträckning, i ganska hög.., i varken hög eller låg.., i ganska låg.. 2= i mycket låg utsträckning och 1 = inte alls). KÄLLA: Svenskt Näringsliv

² Förklaring till resultat: betyg sätts på en skala mellan 6 och 1 (6=i mycket hög utsträckning, i ganska hög.., i varken hög eller låg.., i ganska låg.. 2= i mycket låg utsträckning och 1 = inte alls). KÄLLA: Svenskt Näringsliv

Ett hållbart Sala

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Indikator	Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall i relation med liknande kommuner
Koldioxidutsläppen minskar	Utsläpp till luft av växthusgaser totalt ton CO2-ekvivalenter/inv (N00401) (Eftersläpning i statistiken, nya siffror v. 24 avseende 2023)	4,82	4,59			Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 5,60 2022: 5,26 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 2024:
Utbildningsnivån ökar	Invånare, 25 -64 år med låg utbildningsnivå (9-årig grundskola eller mindre som max utbildningsnivå), % (N01721) (Målvärde, minskning över tid=grönt, ökning över tid= rött)	12,8	12,6	12,4		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 13,2 2022: 12,8 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 11,6 2024:
	Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år (kommunens skolor)(N17467)	59,9	64,9	68,3		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 62 2022: 65,1 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 61,5 2024:
Studieresultaten blir bättre	Elever åk 9, genomsnittligt meritvärde kommunens skolor (N15505)	208,7	200,6	207,2		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 215,3 2022:210,6 Pendlingskommun nära större stad: 2023:213,2 2024:
	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor (N 15436)	85,5	82,0	84,5		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 82,3 2022:79,7 Pendlingskommun nära större stad: 2023:82,2 2024:
	Lärare med pedagogisk högskoleexamen i grundskola åk 1-9 (N15030)	75,9	78,9	77,1		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 81,5 2022:81,6 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 86 2024:
Folkhälsan förbättras	Ohälsotalet är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen. Ohälsotalet beräknas genom att summa dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt dagar med aktivitets- och sjukersättning divideras med befolkningen i åldern 16-64 år (N00957)	27,1	26,9	28,3		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 27,5 2022: 27,8 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 26,6 2024:.
	Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel i % (U01405)	71	65			Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 68 2022: 67 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 2024:
	Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%) (U01429)	64	60			Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 60 2022: 62 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 2024:
	Invånare 16-84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel (%) (U01425)	42	43			Lågpendlingskommun nära större stad: 2020: 39 2021: 39 2022: 42 Pendlingskommun nära större stad: 2023

Ett hållbart Sala

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

	Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år (U09800) Publicering v. 48 avser 2023	20,1	22,8			Lågpendlingskommun nära större stad: 2021:19,9 2022:22,5 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 2024:
	Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv (U20462) Publicering v. 49 avser 2022	3993	3697			Lågpendlingskommun nära större stad: 2021:3296 2022: 2981 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 2024:
Egenförsörjningen bland medborgarna ökar	Antal vuxna biståndsmottagare med försörjningshinder p g a arbetslöshet/antal vuxna biståndsmottagare, % (U31805) (Målvärde: minskning över tid=grönt, ökning över tid= rött)	49,2	54,4	NYCKELTALLET UTGÅTT		Lågpendlingskommun nära större stad: 2020: 54,3 2021: 53,6 2022: Pendlingskommun nära större stad: 2023:
	Individer med ekonomiskt bistånd räknat i helårsekvivalenter ³ , antal (N01710) Publicering v. 43 avser 2022 (Målvärde: minskning över tid=grönt, ökning över tid= rött)	141	127			Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 188 2022: 101 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 2024:
	Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel i % (N02904) Publicering v. 7 avser 2021	7,9%	7,3	NYCKELTALLET UTGÅTT		Lågpendlingskommun nära större stad: 2020: 10,8 2021: 8,8 2022: Pendlingskommun nära större stad: 2023:

³ Antal individer som kan försörjas under ett helt år med full ersättning

Ett tryggt och rättvist Sala

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Indikator	Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall i relation med liknande kommuner alt Sverige totalt
Förtroendet för kommunen ökar	Svenskt Näringslivs enkät om företagsklimatet, delfråga: <i>Dialogen mellan företag och kommunens beslutsfattare.</i> ⁴ (Målvärde: Ökning över tid=grönt, minskning över tid= rött)	2,76	2,86	2,84	2,78	Sverige: 2021: 2,99 2022: 2,99 2023: 3,03 2024: 3,05
Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter	Medborgarundersökningen- kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%) (N00668).	-	72,9%	61,9		Lågpendlingskommun nära större stad: 2022: 72,5 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 79,3: 2024: 77
Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar	Invånare 18-64 år som avstår att gå ut ensam, % (U01420) Agenda 2030	33%	29%			Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 23 2022: 22 Pendlingskommun nära större stad: 2023 2024
	Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%) (N00610)	-	82,4	78,2		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 75,3 2022: 79,3 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 79,1 2024: 79,2
	Andel elever (%) i åk 5 som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan - <i>Känner du dig trygg i skolan?</i> (N15613)	-	85,3	85,3	76,9	Lågpendlingskommun nära större stad: 2022: 85,5 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 82,5 2024: 80,9
	Andel elever (%) i åk 8 som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan - <i>Känner du dig trygg i skolan?</i> (N15643)	-	76	76	77,6	Lågpendlingskommun nära större stad: 2022: 76,9 Pendlingskommun nära större stad: 2023:76,8 2024: 76,4
	Andel gymnasieelever (%) i år 2 som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan - <i>Känner du dig trygg i skolan?</i> (N17673)	-	88,8	88,8	88,2	Lågpendlingskommun nära större stad: 2022: 88,6 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 87,4 2024: 86,5
Säkerheten (faktisk trygghet) ökar	Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv (N07403) Agenda 2030	1 078	1 101	1 225		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 879 2022:896 Pendlingskommun nära större stad: 2023: 827 2024:
Demokratin stärks	Medborgarundersökningen - möjlighet att påverka inom de kommunala verksamheterna fungerar bra, andel (%) (N00649)	-	43	34,7		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 40,4 2022:38,5 Pendlingskommun nära större stad: 2023:40,6 2024:
	Medborgarundersökningen - möjlighet att påverka politiska beslut i kommunen fungerar bra, andel (%) (N00650)	-	25,1	17,2		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 26,8 2022: 26,3 Pendlingskommun nära större stad: 2023:28,6 2024:
	Medborgarundersökning – möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%) (N00650)	-	32,5	26,7		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 32,3 2022: 33,5 Pendlingskommun nära större stad: 2023:35,7 2024:

⁴ Resultatet avser ett betyg som sätts på en skala mellan 1 = dåligt och 6 = utmärkt. Positiv andel: betyg 4 (bra) eller högre.

Ett tryggt och rättvist Sala

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

	Medborgarundersökningen - Kommunens information kring större förändringar fungerar bra, andel (%). Hur kommunen informerar om större förändringar i kommunen (ex stadsplanering, byggnationer etc) (N00652)		52	48,1		Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 49 2022: 50 Pendlingskommun nära större stad: 2023:48,1
	Delaktighetsindex, andel % av maxpoäng (U00454)	53	69			Lågpendlingskommun nära större stad: 2021: 58 2022: 62 Pendlingskommun nära större stad: 2023:61 2024: 70

INDIKATORER MÅLUPPFÖLJNING DELÅRSRAPPORT 2024

ANTAGEN § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX

SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

DELÅRSRAPPORT 2024-08-31

SALA KOMMUN

Måluppföljning

INNEHÅLL

Innehållsförteckning

UPPFÖLJNING AV KOMMUNFULLMÄKTIGES UTVECKLINGSMÅL	4
Utvärdering av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål	4
<i>Ett växande Sala</i>	5
<i>Kontorens aktiviteter för att främja måluppfyllelse inom "Ett växande Sala"</i>	8
<i>Sammanfattning av målet</i>	9
<i>Ett hållbart Sala</i>	11
<i>Kontorens Aktiviteter för att främja måluppfyllelse inom "Ett hållbart sala"</i>	15
<i>Sammanfattning av målet</i>	16
<i>Ett tryggt och rättvist Sala</i>	18
<i>Kontorens aktiviteter för att främja måluppfyllelse inom "Ett tryggt och rättvist sala"</i>	21
<i>Sammanfattning av målet</i>	22

UPPFÖLJNING AV KOMMUNFULLMÄKTIGES UTVECKLINGS- MÅL

Sala kommun ska enligt Kommunallagen bedriva sin verksamhet med god ekonomisk hushållning, vilket innebär att både den direkta kommunala verksamheten och verksamheter bedrivna genom andra juridiska personer ska präglas av ekonomiskt ansvarstagande. Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret att fastställa riktlinjer och mål för att säkerställa god ekonomisk hushållning inom hela den kommunala koncernen.

Nämnder och styrelser inom Sala kommun har sina grunduppdrag reglerade i reglementen och ägardirektiv som fastställts av kommunfullmäktige. Dessa ansvarar för att bidra till uppfyllandet av de övergripande utvecklingsmålen genom att genomföra aktiviteter, utveckla sina grunduppdrag och följa relevanta styrdokument och strategier.

För att säkerställa att god ekonomisk hushållning genomsyrar all kommunal verksamhet i Sala, genomförs regelbundna uppföljningar och utvärderingar av hur väl kommunfullmäktiges beslutade mål uppfylls samt hur riktlinjerna för god ekonomisk hushållning implementeras i praktiken. Dessa uppföljningar är avgörande för kommunens fortsatta utveckling i enlighet med de strategiska målen.

Utvärdering av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

För att förverkliga sin övergripande vision har kommunfullmäktige i Sala identifierat tre strategiska målområden med fokus på samhällsbyggande och hållbar utveckling: *Ett växande Sala, Ett hållbart Sala och Ett tryggt och rättvist Sala*. Dessa huvudmål med tillhörande indikatorer som ska styra utvecklingen de kommande åren och mäts genom specifika indikatorer som ger en aktuell bild av kommunens utveckling, även om vissa av dessa bygger på tidigare års data.

Målen har formulerats på ett övergripande plan och har sedan brutits ner till en aktivitetsnivå, vilket gör det möjligt för nämnder och kontor att bidra till uppfyllelsen. Nämndernas framsteg redovisas i deras respektive delårsrapporter, där fler detaljer om målen och insatserna presenteras.

Symbolförklaringar till måluppfyllelse:

Målet bedöms bli uppfyllt	Målet bedöms bli delvis uppfyllt	Målet bedöms inte uppfyllas

Symbolförklaring till nyckeltalens utveckling:

Förbättrat resultat	Oförändrat resultat	Försämrat resultat

ETT VÄXANDE SALA

Inom målet *Ett växande Sala* har kommunfullmäktige identifierat flera strategiska områden som är centrala för att främja kommunens utveckling. Kommunens ambition är att erbjuda attraktiva boendemiljöer, öka antalet arbetstillfällen, stärka näringslivet och säkerställa högkvalitativ utbildning i hela kommunen. För att uppnå dessa mål strävar Sala efter att öka antalet företag och arbetstillfällen, främja nyinflyttning, minska arbetslösheten och förbättra resultaten i mätningar som rör invånarnas förtroende och upplevelse av service.

För att förverkliga dessa mål lägger kommunen särskild vikt vid proaktivt arbete med markberedskap och planering, samt vid att effektivt kommunicera Salas unika fördelar. Ett gott samarbetsklimat och hög kvalitet inom välfärdstjänster, lokaler och fastigheter är avgörande faktorer i denna sträva. Kommunen prioriterar också kontinuerliga förbättringar i arbetet med verksamhetsetableringar för att skapa en gynnsam miljö för tillväxt och utveckling.

Sammanfattningsvis, när antalet företag och arbetstillfällen ökar, när nyinflyttningen till kommunen stiger, när arbetslösheten minskar och när resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras, kan Sala anses ha framgångsrikt uppnått sina mål inom detta område.

Indikator	Nyckeltal	2022	2023	2024	Utveckling
Antalet företag ökar	Nystartade företag, antal	127	103	--	
	Näringslivskompassen: totalt antal företag	2885	2874	2831	↘
	Nystartade företag, antal/1000 inv, 16-64	9,7	8,0	--	
Antalet arbetstillfällen ökar	Nystartade arbetsställen, antal	159	149	--	
Befolkningsrörelser	Årlig statistik, antal inflyttade till kommunen	1 134	957	--	
	Årlig statistik, antal utflyttade från kommunen	1 109	1147	--	
Arbetslösheten minskar	AF månadsstatistik, arbets sökande 16-64 år (inskrivna arbetslösa)	716	617	593	↗
Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras	Kommunens handläggningstid framstår som rimlig	4,00	3,75	3,87	↗
	Företag får de råd och den vägledning som vi behöver vid kommunens tillståndsgivning, tillsyn eller kontroll	4,13	3,95	4,04	↗
	Företagsklimat enl ÖJ (Insikt) Totalt NKI	78	77	--	
	Medborgarundersökningen: Andel medborgare som är nöjda med kommunen som plats att leva och bo på ska öka	92,1	90,8	--	
	Servicemätning: nöjd med bemötandet via telefoni	77,7	86,6	86,8	↗

	Servicemätning: enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni	71,9	77,4	73,4	
--	--	------	------	------	---

Antalet företag ökar

Indikatorn för antalet företag i Sala kommun omfattar tre mått: nystartade företag, totalt antal företag i kommunen samt antalet nystartade företag per invånare i arbetsför ålder. Dessa mått är viktiga för att bedöma den ekonomiska dynamiken och entreprenörskapsklimatet i kommunen. Under de senaste åren har antalet nystartade företag visat en nedåtgående trend, vilket kan tyda på att det lokala näringslivet står inför vissa utmaningar. Denna utveckling kan bero på flera faktorer exempelvis ekonomiska förutsättningar.

Trots denna nedgång visar jämförelser med liknande kommuner att Sala står sig relativt starkt, särskilt i förhållande till sin tidigare kategori av lågpendlingskommuner. När kommunen därefter klassificerades som en pendlingskommun nära större stad, blev det tydligt att Sala fortfarande ligger över genomsnittet för denna nya grupp. Detta indikerar att kommunen, även om den har sett en minskning i antalet nystartade företag, fortfarande presterar bättre än många jämförbara kommuner.

Näringslivskontoret arbetar aktivt med att stärka stödet för entreprenörer och förbättra förutsättningarna för företag inom kommunen. Genom detta intensiva samarbete med både kommunala verksamheter och det lokala näringslivet hoppas vi kunna se positiva effekter framöver och vända den nuvarande trenden till en mer gynnsam utveckling för företagsklimatet.

Antalet arbetstillfällen ökar

Indikatorn för antalet arbetstillfällen i Sala kommun, mätt genom nystartade arbetsställen, har visat en viss nedgång den senaste tiden. Denna minskning kan vara ett tecken på en avmattning i den lokala arbetsmarknaden, vilket kan bero på ekonomiska förändringar, marknadsdynamik eller andra externa faktorer. Trots denna nedgång följer Sala kommun en liknande utveckling som många andra kommuner i sin tidigare kategori av lågpendlingskommuner.

Efter att kommunen blev omklassificerad som en pendlingskommun nära större stad har Sala fortsatt att stå sig starkare än genomsnittet för denna nya grupp. Detta indikerar att, trots en viss minskning i nystartade arbetsställen, ligger Sala fortfarande över medelvärdet för jämförbara kommuner. Det kan ses som ett tecken på att arbetsmarknaden i Sala, även om den påverkas av externa faktorer, fortfarande visar en relativt god styrka jämfört med andra kommuner i samma situation. Prognosen framöver beror till stor del på hur väl kommunen lyckas möta de förändrade ekonomiska förutsättningarna och skapa möjligheter för tillväxt.

Befolkningsrörelser

Befolkningsrörelserna i Sala kommun mäts genom antalet inflyttade och utflyttade invånare, vilket ger en bild av kommunens demografiska utveckling och attraktivitet. Under 2022 visade Sala en viss tillväxt, där fler personer flyttade in än ut, om än med en liten marginal. Detta indikerade att kommunen fortfarande var ett attraktivt område för inflyttning.

Året därpå såg dock en förändring där utflyttningen ökade samtidigt som färre personer valde att flytta till kommunen. Denna utveckling resulterade i ett tapp i befolkningsantalet, vilket kan bero på olika faktorer som förändringar på arbetsmarknaden, bostadsutbudet eller hur Sala står sig i jämförelse med närliggande kommuner.

Denna negativa trend i befolkningsbalansen kan vara en signal om att kommunen står inför utmaningar när det gäller att behålla och locka nya invånare. En minskande befolkning kan påverka både den lokala ekonomin och långsiktiga tillväxtpotentialer. Därför kan det finnas ett behov av att stärka förutsättningarna för att attrahera fler invånare. Ytterligare insikter om denna utveckling kommer att kunna ses när ny statistik publiceras, vilket ger kommunen möjlighet att bättre förstå och hantera trenderna framöver.

Arbetslösheten minskar

Arbetslösheten i Sala kommun mäts genom andelen inskrivna arbetssökande i arbetsför ålder. Under de senaste åren har utvecklingen visat en positiv trend med en successiv minskning av antalet arbetssökande. Detta tyder på en förbättrad arbetsmarknad och kan vara ett resultat av ökade sysselsättningsmöjligheter, en starkare lokal ekonomi samt olika insatser från kommunen och andra aktörer för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden.

Den fortsatta minskningen av arbetslösheten är ett lovande tecken för kommunens framtida ekonomiska stabilitet och invånarnas välmående. Om denna utveckling fortsätter, kan den bidra till ett mer robust näringsliv och bättre förutsättningar för långsiktig hållbar tillväxt i Sala. Fullständig arbetslöshetsstatistik för hela året förväntas ge en tydligare bild av hur utvecklingen har fortskridit och vilka ytterligare steg som kan tas för att stärka arbetsmarknaden.

Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

Indikatorn som mäter förbättringar i förtroende och service inom Sala kommun bygger på flera centrala nyckeltal. Dessa nyckeltal ger en bred bild av både företagares och medborgares upplevelser av kommunens service och bemötande, vilket är avgörande för att bedöma kvaliteten på kommunens verksamhet och relationer till företag och invånare.

Gällande handläggningstider har kommunen upplevt en viss nedgång under det senaste året, följt av en svag återhämtning. Detta tyder på att kommunen har gjort framsteg för att förbättra sina processer, även om det fortfarande finns områden att utveckla. Likaså har rådgivningen och stödet vid tillståndsgivning och tillsyn visat en viss variation över tid, men de senaste resultaten pekar på en positiv trend.

När det gäller företagsklimatet och den övergripande nöjdheten bland företag, har det funnits en liten nedgång i hur företagen uppfattar sin relation med kommunen. Detta kan signalera ett behov av ytterligare förbättringar i kommunens bemötande och stöd till företag. Även om minskningen inte är dramatisk, är det ett viktigt mått på var fokus kan behövas framöver.

Medborgarnas nöjdhet med kommunen som en plats att leva och bo baserad på SCB:s medborgarundersökning, ger en värdefull inblick i hur väl kommunen uppfyller invånarnas förväntningar. Denna attitydundersökning utförs med ett slumpmässigt urval av personer som är 18 år eller äldre och folkbokförda i Sala kommun. Det är värt att notera att svarsfrekvensen för undersökningen är relativt låg, på 31,4 procent. Denna låga svarsfrekvens kan påverka resultatens validitet och generaliserbarhet, då ett mindre antal svar kan vara mindre representativt för hela befolkningen. Därför bör resultaten tolkas med försiktighet, och eventuella slutsatser om medborgarnas nöjdhet bör kompletteras med ytterligare datakällor och analyser. Medborgarnas nöjdhet med kommunen som en plats att leva och bo på har också sett en marginell nedgång. Trots detta visar undersökningarna att de flesta invånare fortsatt är nöjda med Sala som bostadsort, även om en liten försämring indikerar att kommunen bör fokusera på att ytterligare stärka områden som påverkar livskvaliteten.

Samtidigt har servicemätningar, särskilt när det gäller bemötandet via telefoni, visat en tydlig förbättring. Fler medborgare är nu nöjda med hur deras frågor hanteras, vilket reflekterar ett

positivt resultat av kommunens insatser. Dock har det varit en viss osäkerhet kring hur enkelt det är att få hjälp via telefon, vilket indikerar att det finns behov av att öka tillgängligheten och effektiviteten i telefonsupporten.

Sammanfattningsvis visar dessa nyckeltal både framsteg och utmaningar för kommunen. Det finns tydliga förbättringar i handläggning, rådgivning och bemötande, men samtidigt kvarstår behovet av att stärka servicen gentemot både företag och invånare. Kommunen kan bygga vidare på de positiva trenderna och fortsätta arbeta med de områden där ytterligare förbättringar behövs för att säkerställa en långsiktigt god relation till både medborgare och företag.

KONTORENS AKTIVITETER FÖR ATT FRÄMJA MÅLUPPFYLLELSE INOM "ETT VÄXANDE SALA"

Under arbetet med att uppnå målet "Ett växande Sala" har kontoren implementerat en rad aktiviteter för att främja kommunens tillväxt och utveckling.

Kommunledningskontoret har fokuserat på att stärka Salas platsvarumärke genom att etablera en ny webbplats och evenemangskalender. Dessa plattformar är utformade för att lyfta fram Salas fördelar inom områden som besök, boende och etablering, samt att ge vägledning och inspiration. Genom aktiv kommunikation och informationsspridning via webben, intranät och sociala medier har kontoret effektivt nått ut till medborgare och andra intressenter. Dessutom har dialogplattformar såsom företagarfrukostar och näringslivsråd varit framgångsrika i att skapa positiva möten mellan kommunen och lokala företag, vilket har lett till utvecklingsinitiativ inom marknadsföring och upphandling. En arbetsgrupp för att analysera NKI-resultat har bildats för att föreslå och implementera förbättringsåtgärder, och jubileumsaktiviteter har ökat både medieexponering och lokal stolthet. Andra aktiviteter inkluderar anbudsskola för ökad kunskap bland lokala företag och deltagande i regionala satsningar för att förbättra företagsklimatet samt stöd till företag i etableringsprocessen.

Tekniska kontoret har arbetat med en handlingsplan för att förbättra förtroendet och servicen för markupplåtelse. En viktig aktivitet har varit att säkerställa att minst 40% av medarbetarna inom Samhällstekniska enheten praktiserar på andra enheter inom kommunen. Även om resultatet hittills är cirka 10%, förväntas målet att uppnås under året.

Räddningstjänsten har genomfört säkerhetshöjande aktiviteter genom utbildningar för att hantera olyckor och bränder. Dock har brist på personalresurser begränsat möjligheten att genomföra extern verksamhet utöver den dagliga driften.

Samhällsbyggnadskontoret har arbetat med planavstämningar för att säkerställa att politiska mål och prioriteringar följs. Under året har fyra detaljplaner antagits, som bidrar med bostäder och verksamhetsmark till kommunen. Trots en lägre prognos för bygglovsansökningar, har kontoret lyckats handlägga cirka 145 bygglov med en genomsnittlig handläggningstid på 18 dagar.

Kultur- och fritidskontoret har vidareutvecklat sin digitala närvaro för att öka synligheten av kultur-, fritids- och friluftaktiviteter i Sala. Detta har lett till en ökning med cirka 2500 besök på Sommararenan, vilket visar på ett framgångsrikt genomförande av deras aktiviteter.

Skolkontoret har arbetat med att öka andelen behöriga lärare och förskollärare genom fortbildning och verksamhetsbesök. Genomförda föreläsningar och rektorsutbildningar syftar till att förbättra undervisningskvaliteten och öka måluppfyllelsen. Förbättringsarbete och systematiska uppföljningar är planerade för att säkerställa en hög utbildningsstandard.

Vård- och omsorgskontoret genom Social och arbetsmarknadsnämnden har implementerat aktivitetsplikten och utvecklat nya insatser för att möta behov inom ekonomiskt bistånd och arbets-

marknadsstöd. Trots en ökning i antal hushåll som uppbär försörjningsstöd, har det totala antalet arbetslösa minskat, vilket är ett positivt resultat av deras arbete.

Vård- och omsorgskontoret genom Äldre- och omsorgsnämnden har strävat efter att erbjuda högkvalitativa välfärdstjänster genom att utveckla ett mobilt hemsjukvårdsteam och bemanning efter behov. Förväntade resultat inkluderar en ökning i brukarnöjdheten, med en förbättring på minst 2 % enheter per verksamhetsområde, vilket kommer att utvärderas vid års- och delårsrapportering.

Sammanfattningsvis har varje kontor bidragit med specifika insatser och aktiviteter som tillsammans stödjer målet om ett växande Sala. Dessa aktiviteter visar på en helhetssyn där kommunikation, företagande, utbildning och välfärdstjänster spelar en central roll i kommunens utvecklingsstrategi.

SAMMANFATTNING AV MÅLET

Målet att skapa ett "Ett växande Sala" har kontoren bidragit med aktiviteter för att främja tillväxt och utveckling i kommunen. Trots vissa nedgångar i nyckeltal visar Sala kommun en blandad men övervägande positiv trend, tack vare en rad målmedvetna åtgärder från olika kontor. Företagsklimatet och arbetsmarknaden har visat en nedgång i antalet nystartade företag och arbetsställen, vilket tyder på utmaningar inom det lokala näringslivet. För att motverka denna nedgång har kommunledningskontoret arbetat intensivt med att stärka Salas platsvarumärke genom en ny webbplats och evenemangskalender, samt genom att anordna företagarfrukostar och näringslivsråd. Dessa insatser syftar till att lyfta fram kommunens fördelar och skapa positiva möten mellan kommunen och lokala företag. Tekniska kontoret har också bidragit genom att förbättra handläggningen av markupplåtelse, vilket förväntas påverka företagsklimatet positivt.

Trots den nedåtgående trenden i nystartade arbetsställen, har Sala fortsatt att ligga över genomsnittet för sin nya kategori som pendlingskommun. Detta indikerar att kommunen, även om den möter vissa utmaningar, fortfarande har en relativt stark arbetsmarknad. För att stärka denna trend framöver, är det avgörande att kommunen fortsätter att anpassa sig till förändrade ekonomiska förutsättningar och skapa fler tillväxtpotentialer.

Befolkningsrörelserna visar en negativ trend med ökad utflyttning och minskad inflyttning. Detta kan bero på faktorer som arbetsmarknadsförändringar och bostadsutbudets tillgång. Samhällsbyggnadskontoret har varit aktivt genom att antaga fyra detaljplaner för att tillföra bostäder och verksamhetsmark till kommunen, vilket förväntas ha en positiv inverkan på befolkningsbalansen på sikt. För att ytterligare förbättra befolkningsutvecklingen, kan kommunen behöva fokusera på att öka attraktionskraften.

Arbetslösheten har minskat, vilket tyder på en förbättrad arbetsmarknad. Vård- och omsorgskontoret har implementerat aktivitetsplikten och utvecklat nya insatser för att stödja personer inom ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsstöd. Detta har bidragit till en minskning i arbetslösheten, vilket är ett positivt resultat av deras arbete. Denna utveckling visar att kommunens strategier för att öka sysselsättningen och stödja arbetslösa är effektiva.

Förbättringar i förtroende och service har både visat framsteg och kvarstående utmaningar. Kommunledningskontoret har varit aktivt i att förbättra handläggningstider och rådgivning genom att bilda arbetsgrupper och genomföra jubileumsaktiviteter som ökat medieexponeringen och lokal stolthet. Tekniska kontoret har arbetat med att förbättra servicen för markupplåtelse och öka medarbetarnas rörlighet inom kommunen, även om målet för medarbetarnas rotation fortfarande är delvis uppnått. Samtidigt har räddningstjänsten genomfört säkerhetshöjande utbildningar, och kultur- och fritidskontoret har förbättrat synligheten för kulturaktiviteter genom ökad digital närvaro, vilket har lett till fler besök på Sommararenan.

Trots framsteg, kvarstår behovet av ytterligare förbättringar, särskilt i bemötande och tillgänglighet via telefon. Medborgarnas nöjdhet har sett en mindre nedgång, vilket indikerar att kommunen behöver fortsätta stärka områden som påverkar livskvaliteten och servicekvaliteten.

Sammanfattningsvis visar kommunens aktiviteter en helhetssyn som integrerar kommunikation, företagande, utbildning och välfärdstjänster. Genom att bygga vidare på de positiva trenderna och fortsätta adressera de identifierade utmaningarna, kan Sala kommun skapa en hållbar och växande framtid.

Utifrån sammanfattningen av målet att skapa "Ett växande Sala" är målet **delvis uppfyllt**.

Positiva aspekter:

- Minskad arbetslöshet och förbättringar i sysselsättningen.
- Förbättringar i förtroende och service, där vissa framsteg har gjorts, särskilt inom handläggningstider och rådgivning.
- Antagande av detaljplaner för nya bostäder och verksamhetsmark, vilket kan bidra till att hantera befolkningsrörelser på sikt.
- Fortsatt relativt stark arbetsmarknad i förhållande till Salas kategori som pendlingskommun.

Utmaningar:

- Nedgång i företagsklimatet med färre nystartade företag och arbetsställen.
- Negativ befolkningsrörelse med ökande utflyttning och minskad inflyttning.
- Medborgarnas nöjdhet har sett en mindre nedgång, vilket tyder på att service och bemötande fortfarande behöver förbättras.

ETT HÅLLBART SALA

Inom målet *Ett hållbart Sala* har kommunfullmäktige fastställt flera strategiska fokusområden för att främja en långsiktigt hållbar utveckling. Kommunens ambition är att minska koldioxidutsläppen, höja utbildningsnivån, förbättra studieresultaten och folkhälsan samt öka medborgarnas egenförsörjning. För att nå dessa mål lägger kommunen särskild vikt vid livslångt lärande och folkhälsa, samt att säkerställa friska bostäder och en ren miljö. Kommunen arbetar också med att stärka ekonomin och motverka utanförskap och segregation.

För att förverkliga dessa mål prioriterar kommunen aktiviteter för att minska utsläpp och förbättra miljön, stödja utbildning och hälsa samt säkerställa bra boendemiljöer. Ett fokus på att öka medborgarnas egenförsörjning och bryta socialt utanförskap är också centralt.

Sammanfattningsvis, när Sala kommun lyckas med att minska koldioxidutsläpp, höja utbildningsnivån, förbättra studieresultat och folkhälsa samt öka egenförsörjningen, kan kommunen anses ha framgångsrikt uppnått sina hållbarhetsmål.

Indikator	Nyckeltal	2022	2023	2024	Utveckling
Koldioxidutsläppen minskar	Utsläpp till luft av växthusgaser totalt ton CO2-ekvivalenter/inv	4,59			
Utbildningsnivån ökar	Invånare, 25–64 år med låg utbildningsnivå (9-årig grundskola eller mindre som maxutbildningsnivå)	12,6	12,4		
	Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år (kommunens skolor)	64,9	68,3		
Studieresultaten blir bättre	Elever åk 9, genomsnittligt meritvärde kommunens skolor	200,6	207,2		
	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor	82	84,5		
	Lärare med pedagogisk högskoleexamen i grundskola åk 1–9	78,9	77,1		
Folkhälsan förbättras	Ohälsotalet är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen.	26,9	28,3		
	Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel i %	65			
	Invånare 16–84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel i %.	43			
	Invånare 16–84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel i %	22,8			
	Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv. 7–20 år				
	Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv.	3697			

Egen försörjningen bland medborgarna ökar	Antal vuxna biståndsmottagare med försörjningshinder p g a arbetslöshet/antal vuxna biståndsmottagare, %	54,4			Nyckeltalet utgått!
	Individer med ekonomiskt bistånd räknat i helårsekvivalenter antal	127			
	Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel i %	7,3			Nyckeltalet utgått!

Koldioxidutsläppen minskar

Indikatorn för minskning av koldioxidutsläpp är en central del av kommunens mål inom ramen för "Ett hållbart Sala". Den visar på hur väl kommunen lyckas minska sina växthusgasutsläpp och därmed sin klimatpåverkan. Under det senaste året har Sala uppvisat en positiv trend genom att sänka sina koldioxidutsläpp per invånare. Denna utveckling tyder på att kommunen gör framsteg i sina ansträngningar att bli mer miljövänlig och hållbar.

När man jämför Sala med andra liknande kommuner, är det tydligt att Sala har lägre utsläpp än många av sina jämförelsekommuner. Detta tyder på att kommunen inte bara har lyckats minska sin egen klimatpåverkan, utan också att den gör det mer effektivt än många andra områden med liknande förutsättningar.

Sammanfattningsvis indikerar den positiva trenden i Sala att kommunen är på rätt väg mot att nå sina hållbarhetsmål. Den fortsatta minskningen av koldioxidutsläpp visar på en stark strävan mot att skapa ett mer hållbart samhälle. För att upprätthålla och förstärka denna positiva utveckling är det viktigt att kommunen fortsätter sitt arbete.

Utbildningsnivån ökar

Indikatorn för att mäta utbildningsnivån i Sala visar på positiva framsteg och reflekterar kommunens arbete för att höja utbildningsnivån bland invånarna. Två nyckeltal används för att bedöma utvecklingen: andelen vuxna med låg utbildningsnivå och andelen gymnasieelever som fullföljer sina studier inom fyra år.

För det första nyckeltalet, som mäter andelen invånare i åldern 25–64 år med högst en 9-årig grundskoleutbildning, har Sala lyckats minska denna andel steg för steg. Denna positiva trend indikerar att kommunen har framgång i sina aktiviteter för att höja utbildningsnivån bland vuxna, även om det fortfarande finns utrymme för ytterligare förbättringar för att nå upp till nivåerna hos vissa jämförelsekommuner.

Det andra nyckeltalet visar på en tydlig framgång när det kommer till gymnasieutbildning. Andelen gymnasieelever som tar examen inom fyra år har ökat markant. Sala presterar nu bättre än många liknande kommuner och visar en stark förbättring jämfört med tidigare år. Denna positiva utveckling tyder på att kommunens aktiviteter för att stödja eleverna under deras utbildning har haft god effekt.

Sammanfattningsvis visar Sala framsteg på båda områdena – både när det gäller att minska andelen vuxna med låg utbildningsnivå och att öka andelen gymnasieelever som fullföljer sina studier i tid. Dessa framsteg reflekterar kommunens engagemang för att förbättra utbildningskvaliteten och styrka den utbildningsmässiga kapaciteten. För att fortsätta på denna positiva väg är det viktigt att vi fortsätter att stödja och utveckla, med sikte på att nå ännu högre nivåer av utbildning och studief framgång framöver.

Studieresultatet blir bättre

Indikatorn för förbättrade studieresultat i Sala ger en blandad bild av kommunens framsteg och områden där ytterligare förbättringar kan göras. Tre nyckeltal används för att mäta utvecklingen: det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9, andelen elever behöriga till yrkesprogram, och andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen.

För det första nyckeltalet, det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9, har vi sett en viss variation. Efter en nedgång från 208,7 år 2021 till 200,6 år 2022, har meritvärdet återhämtat sig något till 207,2 år 2023. Även om Sala har gjort framsteg, ligger det fortfarande något efter liknande kommuner, som har haft högre meritvärden under samma period. Denna trend tyder på att det finns utrymme för att ytterligare stärka elevernas prestationer för att nå upp till nivåerna hos jämförbara kommuner.

Det andra nyckeltalet, andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, visar på en positiv utveckling. Efter att ha minskat något under 2022, har andelen ökat igen till 84,5 % år 2023. Detta resultat är något bättre än i liknande lågpendlingskommuner, vilket tyder på att Sala framgångsrikt stödjer elever i att förbereda sig för yrkesutbildning på gymnasiet.

Det tredje nyckeltalet handlar om andelen lärare i grundskolan som har en pedagogisk högskoleexamen. Här har Sala sett en ökning från 75,9 % år 2021 till 78,9 % år 2022, men en viss nedgång till 77,1 % år 2023. Trots att kommunen har gjort framsteg, ligger andelen fortfarande under nivåerna i både lågpendlingskommuner och pendlingskommuner nära större städer. Detta indikerar att det finns behov av att fortsätta stärka och arbeta med kompetensförsörjningen bland skolpersonal.

Sammanfattningsvis visar resultaten att Sala har gjort vissa framsteg, särskilt när det gäller behörighet till yrkesprogram och ökningen av behöriga lärare. Dock finns det fortfarande områden som behöver förbättras, särskilt när det gäller att höja det genomsnittliga meritvärdet och att nå upp till kompetensnivåerna för lärare i jämförbara kommuner. Vi kommer att bygga vidare på de positiva trenderna och fokusera på att stärka utbildningsresultaten och lärarkompetensen för att säkerställa en fortsatt positiv utveckling framöver.

Folkhälsan förbättras

Indikatorn för förbättrad folkhälsa i Sala ger en bred översikt över kommunens hälsosituation genom fem olika nyckeltal. Dessa nyckeltal hjälper oss att förstå både nuvarande utmaningar och områden där förbättringar kan göras.

Ohälsotalet, som speglar den totala sjukfrånvaron i form av sjukpenning och andra ersättningar, har uppvisat en varierande utveckling. Trots att det har skett en förbättring följt av en viss ökning, visar detta att det finns ett fortsatt behov av aktiviteter för att minska sjukfrånvaron. Detta är dock en komplex fråga för kommunen att hantera, eftersom ohälsotalet berör hela kommunen och omfattar många olika faktorer som inte alltid är direkt under kommunens kontroll. För att effektivt kunna arbeta med att minska sjukfrånvaron krävs en mer tvärssektoriell och extern samverkan.

De tre nyckeltalen – andelen invånare som rapporterar ett bra självskattat hälsotillstånd, nivåer av fysisk aktivitet, samt andelen invånare som är stillasittande mer än sju timmar per dag – följs regelbundet genom en undersökning (Liv och hälsa) som genomförs av Region Västmanland. Dessa mätningar ger viktiga indikationer på folkhälsan i Sala kommun och speglar invånarnas livsstilar samt deras uppfattningar om sin egen hälsa.

Andelen invånare som uppger att de har ett bra hälsotillstånd har minskat under det senaste året, vilket kan tyda på att fler upplever att deras hälsa försämras. Detta kan spegla en ökad oro

bland befolkningen. En bidragande orsak kan vara efterverkningarna av coronapandemin, som påverkat både den fysiska och psykiska hälsan genom ökad isolering, oro för smitta och ekonomisk osäkerhet. Även fysisk aktivitet är en viktig faktor för folkhälsan, och det är oroande att andelen invånare som är tillräckligt aktiva har minskat. Samtidigt har fler blivit stillasittande i över sju timmar per dag, vilket kan leda till långsiktiga hälsoproblem.

Folkhälsoarbetet är komplext eftersom många faktorer påverkar hälsan. För att vända trenden krävs att kommunen aktivt främjar hälsosamma livsstilar och ger stöd till dem som har svårt att ändra sina vanor. För att uppnå detta behövs ett tvärsektorielt samarbete inom kommunen och med externa aktörer.

Deltagandet i idrottsföreningar bland unga invånare visar på positiva tecken på ökning, vilket tyder på att kommunen framgångsrikt engagerar unga i fysiska aktiviteter. Detta är ett lovande tecken och ett viktigt steg för att främja långsiktiga hälsosamma vanor och en aktiv livsstil. Trots de positiva trenderna ligger Sala kommun något under det genomsnittliga resultatet för liknande kommuner. Jämfört med andra kommuner i Västmanlands län, där Sala har en medelsplacering, är det tydligt att kommunen ligger något efter det regionala snittet. Detta indikerar att det finns potential för förbättring och att kommunen har möjlighet att öka sitt deltagande. Genom att stärka sina aktiviteter kan Sala förbättra sitt resultat och ytterligare stödja ungdomars engagemang i idrott.

Trots vissa framsteg visar antalet fallskador bland äldre att detta fortfarande är ett område som behöver förbättring. Även om det har skett en minskning, ligger Sala fortfarande över genomsnittet för liknande kommuner. Här är det viktigt att fortsätta med förebyggande åtgärder och säkerställa att äldre invånare har tillgång till stöd och resurser som kan minska risken för fallskador.

Sammanfattningsvis är det tydligt att Sala står inför både utmaningar och möjligheter inom folkhälsoområdet. Genom att adressera de identifierade problemen och bygga vidare på de positiva aktiviteterna kan kommunen arbeta mot en hälsosammare framtid för sina invånare. För att nå dessa mål är det avgörande att kommunen fortsätter att implementera strategier och insatser som förbättrar den allmänna hälsan och säkerställer en hög livskvalitet. Detta kräver en tvärsektorieell och extern samverkan för att effektivt kunna tackla de komplexa och mångfacetterade utmaningarna inom folkhälsan. Genom att samarbeta med andra aktörer, både inom kommunen och utanför, kan man skapa en mer sammanhängande och effektiv strategi för att främja hälsa och välbefinnande bland invånarna. Detta är avgörande för att uppnå dessa mål.

Egen försörjningen bland medborgarna ökar

Indikatoren för ökad egenförsörjning bland medborgarna i Sala mäter olika aspekter av ekonomiskt stöd och ekonomisk utsatthet. Den första aspekten vi ser är arbetslöshetens påverkan på försörjningsstödmottagare. Här har vi noterat en ökning av andelen vuxna med försörjningshinder på grund av arbetslöshet under de senaste åren. Detta tyder på att arbetslösheten är en växande utmaning och att det behövs stärkta insatser för att stödja arbetslösa invånare och minska arbetslösheten. Eftersom detta nyckeltal nu har utgått, kommer en översyn att göras för att få en bättre översikt över den arbetslöshetsrelaterade försörjningsstödet.

En annan aspekt är antalet individer som mottagit ekonomiskt försörjningsstöd, som har minskat något i Sala. Trots att kommunen har sett en minskning i antalet försörjningsstödstagare, finns det en indikation på att förbättrade ekonomiska förhållanden kan vara på väg. Denna minskning kan dock vara långsammare jämfört med vissa andra kommuner. För att kunna förstå om trenden fortsätter i rätt riktning, är det viktigt att följa utvecklingen noggrant.

Den tredje aspekten handlar om ekonomisk utsatthet bland barn och ungdomar. Här har Sala uppvisat en positiv trend med en minskning i andelen unga som lever i ekonomiskt utsatta hushåll. Detta är en särskilt viktig indikator eftersom det reflekterar den långsiktiga ekonomiska välfärden och framtida möjligheter för unga invånare. Trots att detta nyckeltal också har utgått och behöver ersättas, är den positiva trenden en god nyhet för kommunens insatser att stödja barn och unga i utsatta situationer.

Sammanfattningsvis visar dessa nyckeltal att Sala har gjort framsteg när det gäller att minska ekonomiskt försörjningsstöd och utsatthet bland barn och ungdomar.

KONTORENS AKTIVITETER FÖR ATT FRÄMJA MÅLUPPFYLLELSE INOM "ETT HÅLLBART SALA"

Under arbetet med att uppnå målet "Ett hållbart Sala" har kontoren genomfört flera aktiviteter för att främja hållbarhet ur både ekonomiska, sociala och miljömässiga perspektiv.

Ekonomikontoret har fokuserat på att skapa en långsiktig god ekonomi i kommunen. Trots att nämnderna arbetar för att få kostnadskontroll och upprätta handlingsplaner vid avvikelser, återstår mycket arbete då det senaste underskottet uppgick till -87 miljoner kronor. För att vända denna trend fortsätter arbetet med en långsiktig investeringsplan och införandet av en ny budgetprocess baserad på en ny budgetmodell. Denna modell syftar till att förbättra beslutsunderlaget kopplat till prioriteringar, demografi och finansiering, samt att skapa ett budgetåtagande för verksamheterna. Genom delaktighet och förståelse i organisationen strävar ekonomikontoret efter att uppnå en budget i balans, vilket är avgörande för kommunens ekonomiska hållbarhet.

Tekniska kontoret bidrar till målet genom att erbjuda praktikplatser och arbetstillfällen, särskilt inom måltidsenhetens tillagningskök som finns i hela kommunen. Även om efterfrågan från Arbetsmarknadsenheten (AME) har varit låg under perioden januari-augusti, har måltidsenheten anställt en person via Nystartsjobb och en annan med lönebidrag som övergått från AME. Dessa insatser stödjer målet att öka egenförsörjningen bland medborgarna och att bryta utanförskap och segregation genom att skapa vägar in på arbetsmarknaden.

Räddningstjänsten arbetar kontinuerligt med att bevaka frågor kopplade till brand- och olycksförebyggande arbete. Genom remisshantering, rådgivning och information säkerställer de att aktuell lagstiftning efterlevs. Detta förebyggande arbete bidrar till invånarnas säkerhet och välmående, vilket är en viktig del av folkhälsan.

Samhällsbyggnadskontoret har bedrivit aktiv tillsyn av byggnader, särskilt inom riksintresseområden, och enskilda avlopp för att stärka miljömässig hållbarhet. Genom att fokusera på hållbarhet i exploateringsprojekt, som i arbetet med Södra Ängshagen, integreras ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter. Här lyfts frågor som spridningskorridorer, mobilitet, blandad bebyggelse och gemensamhetslösningar. Dessa aktiviteter syftar till att minska koldioxidutsläppen och skapa friska bostäder och miljöer, i linje med kommunens hållbarhetsmål.

Kultur- och fritidskontoret främjar ett hållbart och klimatneutralt samhälle genom att utveckla en plan för hållbar och klimatneutral skötsel av gräsplaner. Genom att utöka användningen av robotgräsklippare till fler grönytor har de minskat klimatpåverkan genom lägre koldioxidutsläpp och energiförbrukning, vilket också bidrar till bättre luftkvalitet. Denna insats stödjer målet att minska koldioxidutsläppen och förbättra folkhälsan genom en renare miljö.

Skolkontoret arbetar för att förbättra studieresultaten och elevernas välmående. Trots att närvarostatistiken visar en generellt låg närvaro, har vissa årskurser sett en ökning. Skolenkäter visar dock att känslan av trygghet i skolan behöver förbättras. Genom centrala elevhälsans arbete med

att fortbilda pedagogisk personal och implementeringen av "närvarocirkeln" samt användning av robotar, strävar skolkontoret efter att öka närvaron och därigenom måluppfyllelsen. Detta arbete är direkt kopplat till målet att höja utbildningsnivån och förbättra studieresultaten samt att förbättra folkhälsan genom ökat psykiskt välmående hos barn och ungdomar.

Vård- och omsorgskontoret, genom Social- och arbetsmarknadsnämnden, bidrar genom att upptäcka och erbjuda stöd till våldsutsatta och våldsutövare, vilket syftar till att öka det psykiska välmåendet bland medborgarna. De arbetar också för att utföra välfärdstjänster på ett så skoningsamt sätt som möjligt för miljön genom planering av resor och användning av alternativa transportmedel, vilket bidrar till minskade koldioxidutsläpp. Dessutom har de upprättat krisberedskapsplaner i alla verksamheter för att säkerställa hanterbarhet vid negativ påverkan, vilket stärker kommunens motståndskraft och långsiktiga hållbarhet.

Vård- och omsorgskontoret, genom Äldre- och omsorgsnämnden fokuserar på att bryta utanförskap och minska segregation genom att skapa fler mötesplatser och aktiviteter i samverkan med Kultur- och fritidskontoret. Genom att erbjuda sociala aktiviteter, som samkvämskvällar i Stadsparken och utökat utbud av sommaraktiviteter på särskilda boenden, ökar de möjligheten till social samvaro och minskar ofrivillig ensamhet bland äldre. De arbetar också för att minska koldioxidutsläppen genom att planera resor och uppmuntra användning av cykel och samåkning. Upprättandet av krisberedskapsplaner i alla verksamheter stärker även här kommunens förmåga att hantera kriser och bidrar till en hållbar samhällsstruktur.

Sammanfattningsvis har kontoret genomfört en rad aktiviteter som direkt stödjer målet "Ett hållbart Sala". Genom ekonomiska åtgärder för en långsiktig god ekonomi, sociala insatser för att öka egenförsörjning och bryta utanförskap, samt miljömässiga initiativ för att minska koldioxidutsläpp och förbättra folkhälsan, arbetar kommunen holistiskt för att skapa ett hållbart samhälle. Dessa sammanhängande aktiviteter visar på en stark koppling till målet och kommunens ambition att förbättra livskvaliteten för sina invånare genom hållbara praktiker inom alla verksamhetsområden.

SAMMANFATTNING AV MÅLET

Under arbetet med att uppnå målet "Ett hållbart Sala" har kommunen visat framsteg inom flera viktiga områden, tack vare aktiviteter från olika kontor som har bidragit till att nå dessa mål. Nedan följer en sammanfattning av måluppfyllelsen med betoning på de specifika bidrag som kontoret har gjort.

Koldioxidutsläppen minskar: Sala har uppvisat en positiv trend med minskade koldioxidutsläpp per invånare, vilket är ett centralt mål inom ramen hållbarhet. Samhällsbyggnadskontoret har spelat en viktig roll i detta genom att fokusera på hållbarhet i sina byggprojekt och tillsyn av riksintresseområden och enskilda avlopp. Deras arbete med att integrera ekologiska och miljövänliga lösningar, som i projektet Södra Ångshagen, bidrar direkt till att minska koldioxidutsläppen. Kultur- och fritidskontoret har också gjort sin del genom att utveckla en plan för hållbar skötsel av gräsplaner, vilket minskar klimatpåverkan och förbättrar luftkvaliteten genom lägre koldioxidutsläpp och energiförbrukning. Fortsatta insatser för att stödja och implementera sådana miljövänliga initiativ är avgörande för att upprätthålla och förstärka denna positiva trend.

Utbildningsnivån ökar: Kommunens arbete för att höja utbildningsnivån bland invånarna har visat sig framgångsrikt. Skolkontoret har varit central i denna process genom att arbeta för att förbättra studieresultaten och elevernas välmående. Trots att närvaro och trygghet i skolan är områden som behöver förbättras, har skolkontorets insatser som "närvarocirkeln" och användningen av stödresurser visat på positiva effekter, med ökade andelar gymnasieelever som slutför

sina studier inom fyra år. Dessa insatser är avgörande för att fortsätta höja utbildningsnivån och förbereda eleverna för framtiden.

Studieresultaten blir bättre: Sala har sett en blandad utveckling i studieresultaten. Det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9 har återhämtat sig något efter tidigare nedgångar, även om det fortfarande ligger något under jämförbara kommuner. Skolkontorets arbete med att förbättra närvaron och säkerställa högkvalitativ undervisning är en viktig del av detta. Samtidigt har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen ökat, även om det fortfarande finns utrymme för förbättring för att nå nivåer som finns i andra kommuner. Skolkontorets insatser för att fortbilda personal och stödja elever är kritiska för att nå högre studieresultat och stärka utbildningskvaliteten.

Folkhälsan förbättras: Folkhälsan i Sala har förbättrats på flera områden, även om det kvarstår utmaningar. Vård- och omsorgskontorets arbete med att stödja våldsutsatta och minska miljöpåverkan genom planering av resor bidrar till ett bättre psykiskt välbefinnande och minskade koldioxidutsläpp. Samtidigt har Räddningstjänstens förebyggande arbete och rådgivning bidragit till att stärka den allmänna säkerheten och välmående. Trots dessa framsteg finns det behov av att adressera ökningen i stillasittande och nedgång i fysisk aktivitet bland invånarna. Kommunens insatser för att främja aktiva livsstilar och öka deltagandet i idrottsföreningar bland unga är lovande och bör fortsätta stödjas.

Egen försörjning bland medborgarna ökar: Sala har sett positiva trender i minskningen av ekonomiskt försörjningsstöd, särskilt bland barn och ungdomar. Tekniska kontoret har bidragit till detta genom att erbjuda praktikplatser och arbetstillfällen, vilket hjälper till att öka egenförsörjningen och minska utanförskap. Vård- och omsorgskontoret har också arbetat med att bryta utanförskap och skapa fler mötesplatser, vilket ytterligare stöder ökad social inkludering och ekonomisk självförsörjning. Trots dessa framsteg kvarstår utmaningar, särskilt med den ökande arbetslösheten och behovet av att utveckla nya mätverktyg för att bättre övervaka och stödja ekonomisk självförsörjning.

Sammanfattningsvis har Sala kommun gjort betydande framsteg mot målet "Ett hållbart Sala" tack vare insatser från olika kontor som har bidragit till att minska koldioxidutsläpp, höja utbildningsnivåer, förbättra studieresultaten och stärka folkhälsan. Genom att fortsätta med dessa strategier och stärka insatserna på alla områden, kommer kommunen att kunna uppnå sina hållbarhetsmål och förbättra livskvaliteten för sina invånare.

Utifrån sammanfattningen av målet att skapa "Ett hållbart Sala" är målet **delvis uppfyllt**.

Positiva framsteg:

- Minskade koldioxidutsläpp, tack vare hållbara byggprojekt och ekologiska initiativ från samhällsbyggnadskontoret och kultur- och fritidskontoret.
- Ökad utbildningsnivå, med fler elever som slutför sina gymnasiestudier och förbättringar i studieresultat, även om det fortfarande finns utmaningar.
- Ökad egenförsörjning, särskilt bland unga, med hjälp av praktikplatser och stöd från vård- och omsorgskontoret.

Kvarstående utmaningar:

- Studieresultat för årskurs 9 är fortfarande något under genomsnittet jämfört med liknande kommuner.
- Folkhälsoutmaningar i form av ökning av ohälsa, färre invånare som bedömer sin hälsa som bra, mer stillasittande livsstil och minskat deltagande i fysisk aktivitet.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Inom målet *Ett tryggt och rättvist Sala* har kommunfullmäktige definierat flera strategiska fokusområden för att stärka tryggheten och rättvisan för medborgare, föreningar och näringsliv. Kommunens ambition är att öka medborgarnas förtroende, förbättra nöjdheten med kommunala tjänster och höja både den upplevda och faktiska tryggheten i offentliga miljöer. För att nå dessa mål lägger kommunen särskild vikt vid att stärka demokratin och öka medborgardialogen, samt säkerställa rättssäkerhet och lika behandling.

Kommunen arbetar för att främja en trygg och rättvis samhällsutveckling där alla invånare känner sig delaktiga. Insatserna fokuserar på att förbättra medborgarinflytandet och öka insynen, samt på att främja både faktisk och upplevd trygghet. Förbättringar av kommunens verksamheter och skapandet av rättvisa förutsättningar för alla är centrala delar av strategin.

Sammanfattningsvis, när Sala kommun framgångsrikt ökar medborgarnas förtroende, förbättrar nöjdheten med kommunens verksamheter och höjer tryggheten, har kommunen nått sina mål om att skapa ett tryggt och rättvist samhälle.

Indikator	Nyckeltal	2022	2023	2024	Utveckling
Förtroendet för kommunen ökar	Svenskt Näringslivs enkät om företagsklimatet, delfråga: Dialogen mellan företag och kommunens beslutsfattare	2,86	2,84	2,78	
Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter	Medborgarundersökningen- kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	72,9	61,9		
Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar	Invånare 18-64 år som avstår att gå ut ensam, %	29			
	Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	82,4	78,2		
	Andel elever (%) i åk 5 som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan - Känner du dig trygg i skolan	85,3	85,3	76,9	
	Andel elever (%) i åk 8 som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan - Känner du dig trygg i skolan?	76	76	77,6	
	Andel gymnasieelever (%) i år 2 som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan - Känner du dig trygg i skolan?	88,8	88,8	88,2	
Säkerheten faktisk trygghet ökar	Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	1101	1225		

Demokratin stärks	Medborgarundersökningen - möjlighet att påverka inom de kommunala verksamheterna fungerar bra, andel (%).	43	34,7		
	Medborgarundersökningen - möjlighet att påverka politiska beslut i kommunen fungerar bra, andel (%).	25,1	17,2		
	Medborgarundersökning – möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%)	32,5	26,7		
	Medborgarundersökningen - Kommunens information kring större förändringar fungerar bra, andel (%). Hur kommunen informerar om större förändringar i kommunen (ex stadsplanering, byggnationer etc)	52	48,1		
	Delaktighetsindex, andel % av maxpoäng	69			

Förtroendet för kommunen ökar

Indikatorn som mäter förtroendet för kommunen, baserad på Svenskt Näringslivs enkät om företagsklimatet, ger en inblick i hur företagen uppfattar dialogen med kommunens beslutsfattare. Under perioden 2021 till 2024 har Sala kommun visat en något lägre nivå av förtroende jämfört med det nationella genomsnittet.

År 2021 uppmättes förtroendet i Sala kommun på en relativt låg nivå, vilket indikerade en begränsad tillfredsställelse bland företagen när det gällde kommunens kommunikation och stöd. År 2022 noterades en mindre förbättring, vilket tyder på att vissa åtgärder kan ha haft en positiv effekt på uppfattningen om dialogen mellan företagen och kommunen. Denna förbättring var dock kortvarig, då betyget sjönk under de följande åren.

Under 2023 och 2024 fortsatte förtroendet att minska något, vilket indikerar att trots initiala framsteg har kommunen haft svårt att upprätthålla och vidareutveckla relationen med det lokala näringslivet. Denna nedgång, särskilt i kombination med den positiva utvecklingen på nationell nivå, pekar på att det finns behov av att granska och adressera de underliggande faktorerna som påverkar företagens förtroende för kommunen.

Denna trend pekar på att Sala kommun har haft en något lägre nivå av förtroende från företagen jämfört med det svenska genomsnittet. Även om det fanns en initial förbättring, indikerar den efterföljande nedgången att det finns områden som behöver stärkas, särskilt i relation till kommunikationen och dialogen med det lokala näringslivet.

Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter

Indikatorn för medborgarnas nöjdhet med kommunens verksamheter, baserad på SCB:s medborgarundersökning, ger en värdefull inblick i hur väl kommunen uppfyller invånarnas förväntningar. Denna attitydundersökning utförs med ett slumpmässigt urval av personer som är 18 år eller äldre och folkbokförda i Sala kommun. Det är värt att notera att svarsfrekvensen för undersökningen är relativt låg, på 31,4 procent. Denna låga svarsfrekvens kan påverka resultatens va-

liditet och generaliserbarhet, då ett mindre antal svar kan vara mindre representativt för hela befolkningen. Därför bör resultaten tolkas med försiktighet, och eventuella slutsatser om medborgarnas nöjdhet bör kompletteras med ytterligare datakällor och analyser.

Resultaten från 2022 visade att en överväldigande majoritet av medborgarna var nöjda med kommunens arbete, med en hög andel som uppskattade kommunens verksamheter. Under 2023 observerades dock en märkbar minskning i nöjdheten bland medborgarna. Från att ha varit på en stabil nivå året innan, sjönk nöjdheten till en betydligt lägre andel. Detta innebär att en större del av befolkningen nu upplever att kommunens verksamheter inte lever upp till deras förväntningar på samma positiva sätt som tidigare.

När vi jämför Sala med andra kommuner inom samma kategorier, är det tydligt att Sala presterar under genomsnittet för både lågpendlingskommuner nära större städer och pendlingskommuner nära större städer. Denna jämförelse visar att Sala kommun har en lägre nivå av medborgartillfredsställelse än många av sina jämförelsekommuner, både i närliggande och mer avlägsna områden. Denna nedgång i nöjdheten ger en viktig signal om att det finns utrymme för förbättringar inom kommunens verksamheter.

Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar

För att kunna förstå och förbättra den upplevda tryggheten i offentliga miljöer är det avgörande att noggrant analysera resultaten från våra nyckeltal. Under 2021 valde en tredjedel av invånarna i åldern 18–64 år att avstå från att gå ut ensamma, och denna andel minskade något under det följande året. Jämfört med lågpendlingskommuner nära större stad, där motsvarande andel var lägre, indikerar våra resultat att en högre andel av våra invånare upplever oro. Detta pekar på ett behov av att vidta åtgärder för att förbättra tryggheten i våra offentliga miljöer.

När vi ser på tryggheten utomhus under mörka timmar, visar SCB medborgarundersökning att andelen som känner sig trygg har minskat från tidigare resultat. Även om det finns en viss förbättring i jämförelse med andra kommuner i vår nya gruppering, kvarstår en betydande utmaning. Det är tydligt att det finns ett fortsatt behov av att arbeta med åtgärder som kan stärka tryggheten i våra offentliga miljöer för att möta medborgarnas förväntningar och behov.

När vi analyserar tryggheten i skolmiljön för elever i olika åldrar, framträder en bild av både stabilitet och förändring. För elever i årskurs 5 har andelen som känner sig trygga varit stabil under två år, men har minskat under det senaste året. Detta tyder på att det finns en upplevd osäkerhet bland yngre elever som vi behöver adressera. För elever i årskurs 8 har tryggheten visat en ökning efter en period av stabilitet. Detta är ett positivt tecken på att de aktiviteter som vidtagits kan ha haft en positiv inverkan, men det är också viktigt att fortsätta följa upp och stärka tryggheten i denna åldersgrupp för att säkerställa att trenden fortsätter. Gymnasieelever i år 2 har haft en konstant hög nivå av trygghet under flera år, även om det har skett en liten minskning nyligen. Den höga tryggheten bland gymnasieelever kan indikera att de äldre eleverna upplever en mer stabil och säker skolmiljö.

Sammanfattningsvis visar resultaten att det finns både framsteg och områden som behöver förbättras för att öka den upplevda tryggheten bland elever och invånare i vår kommun. Medan vissa grupper av elever rapporterar ökad trygghet, finns det fortfarande behov av att arbeta för att säkerställa att alla elever känner sig säkra i skolan. Genom att noggrant övervaka och analysera resultaten kan vi identifiera specifika områden där åtgärder kan vidtas för att förbättra tryggheten och skapa en mer positiv skolmiljö. På samma sätt, genom att fokusera på de specifika områden där trygghetskänslan är lägre än genomsnittet och vidta riktade åtgärder, kan vi arbeta för att skapa en säkrare och mer trygg miljö för alla våra invånare.

Säkerheten faktisk trygghet ökar

När vi analyserar säkerheten och den faktiska tryggheten i vår kommun genom antalet anmälda våldsbrott per 100 000 invånare, ser vi en ökning i antalet rapporterade fall under de senaste åren. Från 2021 till 2023 har vi sett en stigande trend, där antalet anmälda våldsbrott har ökat från 1 078 till 1 225. Detta visar på en oroande utveckling och pekar på ett behov av att stärka våra insatser för att öka säkerheten.

Jämfört med städer som har anstalter, såsom Kumla, Härnösand, och Södertälje, framstår våra siffror i ett något annat ljus. I dessa städer har vi sett en variation i de rapporterade våldsbrotten. Till exempel, Härnösand och Eskilstuna rapporterade högre antal våldsbrott, medan Kumla och Norrtälje låg något lägre. Sala kommun ligger något under medelvärdet för dessa städer men har ändå sett en ökning i antalet anmälda brott. Denna jämförelse visar att även om våra nivåer är lägre än vissa städer med anstalter, finns det en tydlig trend av ökad brottslighet som vi behöver adressera.

Demokratin stärks

Analysen av demokratin styrka i vår kommun, baserat på resultaten från medborgarundersökningen, visar en varierande bild av medborgarnas uppfattning om deras möjligheter att påverka och delta i kommunala processer. Under det senaste året har vi sett en nedgång i medborgarnas uppfattning om hur väl möjligheten att påverka inom kommunala verksamheter fungerar, likaså för deras möjlighet att påverka politiska beslut och delta i kommunutvecklingen. Detta indikerar en minskad tilltro till kommunens arbete med att inkludera medborgarna i beslut och processer som påverkar deras liv. Jämfört med liknande kommuner är vår kommun något under genomsnittet när det gäller medborgarnas uppfattning om påverkan och deltagande.

När det gäller kommunens information om större förändringar, har vi sett en viss nedgång i medborgarnas uppfattning om hur väl kommunen informerar om viktiga förändringar. Detta tyder på att det kan finnas behov av att förbättra transparensen och tydligheten i vår kommunikation för att stärka medborgarnas förtroende och delaktighet.

KONTORENS AKTIVITETER FÖR ATT FRÄMJA MÅLUPPFYLLELSE INOM "ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA"

Kontorens insatser för att främja måluppfyllelsen inom "Ett tryggt och rättvist Sala" omfattar flera aktiviteter och samarbeten mellan olika enheter. Kommunledningskontoret har arbetat för att göra processen kring medborgarförslag mer tillgänglig och transparent. Genom en ny e-tjänst kan medborgare både lämna in förslag och följa deras utveckling fram till beslut. Denna förändring stärker medborgarnas möjlighet att påverka och bidrar till ökad tillit till kommunen. Ett fokus har även lagts på att utveckla e-tjänster för att effektivisera och förenkla servicen till medborgarna. Totalt har 20 nya e-tjänster lanserats under perioden, vilket förbättrar tillgängligheten och interaktionen med kommunen. Samtidigt har kommunikationen kring politiska beslut och sammanträden förbättrats genom regelbundna uppdateringar via webben och sociala medier. Syftet är att öka medborgarnas insyn i det politiska arbetet och de beslut som fattas. Vidare har kontoret stärkt samarbetet med polismyndigheten genom att tydligare styra arbetet kring trygghets- och säkerhetsfrågor. Det förväntas leda till en ökad upplevd trygghet bland invånarna.

Räddningstjänsten genomför kontinuerligt kvalitativa räddningsinsatser som utvärderas för att säkerställa bästa möjliga resultat. Planerade tillsyner enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) genomförs enligt plan, och räddningstjänsten arbetar med att förebygga olyckor där individer eller samhälle saknar kapacitet att hantera situationer själva.

Samhällsbyggnadskontoret har genomfört miljötillsyn, livsmedelskontroller och hälsoskyddsinsatser enligt plan, även om vissa tillsynsbesök har påverkats av vakanser. Även tekniska kontoret bidrar till att öka tillgängligheten för medborgarna genom att tillhandahålla geografisk information via en ny karttjänst, som kontinuerligt uppdateras och utvecklas. Denna tjänst har skapat dialog och engagemang kring måltidsenhetens arbete och andra samhällsnyttiga funktioner.

Kultur- och fritidskontoret har arbetat för att erbjuda en bred verksamhet inom bibliotek, kultur och fritidsgårdar, med ett särskilt fokus på att ta tillvara ungas intressen och främja personlig och social utveckling. Under 2024 invigdes ett nytt allaktivitetshus i samarbete med Salabostäder AB, där verksamheten har startat med en dialog med boende i närområdet för att möta lokala behov.

Skolkontoret har lagt särskild vikt vid att öka andelen gymnasieelever som tar examen och minska utanförskapet genom att skapa trygga och hälsosamma skolmiljöer som främjar lärande och utveckling. Genom samarbete med tekniska kontoret har man också arbetat med att anpassa och utveckla ändamålsenliga skollokaler. Samtidigt har uppsökande verksamhet för förskolan stärkts, vilket syftar till att öka deltagandet bland barn med annat modersmål.

Vård- och omsorgskontoret har fokuserat på att säkerställa rättssäkerhet och jämlikhet inom sina tjänster genom att arbeta med handlingsplaner och egenkontroller. Synpunkter och klagomål följs noga upp och har lett till förbättringsåtgärder inom verksamheterna. Fokusgrupper, samverkansträffar och brukarundersökningar har genomförts för att skapa dialog och öka delaktigheten bland medborgarna. Äldre- och omsorgsnämnden har också arbetat med att öka antalet e-tjänster och förbättra tillgängligheten för dessa, i syfte att stärka medborgarnas inflytande och tillgång till service.

Dessa samlade insatser från de olika kontoren bidrar till att främja trygghet, delaktighet och rättvisa i Sala kommun. Genom att utveckla tjänster, öka dialogen med medborgarna och säkerställa kvaliteten i sina verksamheter arbetar kommunen målmedvetet för att uppnå målet om ett tryggt och rättvist Sala.

SAMMANFATTNING AV MÅLET

Målet "Ett tryggt och rättvist Sala" syftar till att skapa en kommun där medborgarnas förtroende och nöjdhet är höga, och där både den upplevda och faktiska tryggheten i offentliga miljöer är stark. Kommunen har fokuserat på att stärka demokratin, öka medborgardialogen och säkerställa rättssäkerhet och lika behandling för alla invånare.

Under perioden 2021 till 2024 har förtroendet för kommunen bland företagen varit något lägre än det nationella genomsnittet. Inledningsvis visade resultaten från 2021 en begränsad tillfredsställelse bland företagen. Trots en viss förbättring har förtroendet minskat igen under 2023 och 2024. Detta indikerar att kommunen har haft svårt att upprätthålla en stark och konstruktiv relation med det lokala näringslivet. Kommunledningskontorets arbete med att förbättra tillgången till medborgarförslag genom en ny e-tjänst har stärkt medborgarnas möjlighet att påverka och bidragit till ökad tillit till kommunen, vilket kan ha en positiv effekt även på företagets uppfattning om kommunen genom förbättrad transparens och kommunikation.

Nöjdheten bland medborgarna med kommunens verksamheter var hög under 2022 men minskade markant under 2023. Sala kommun presterar under genomsnittet jämfört med både lågpendlings- och pendlingskommuner nära större städer, vilket pekar på betydande förbättringsområden. Samhällsbyggnadskontorets arbete med miljötillsyn och livsmedelskontroller är en del av strävan att säkerställa kvaliteten och effektiviteten i kommunens verksamheter och att förbättra medborgarnas upplevelse av kommunens service.

Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer har visat vissa förbättringar men kvarstår som en utmaning. Andelen invånare som avstår från att gå ut ensamma har minskat något, men oron är fortfarande högre jämfört med andra kommuner. Tryggheten bland skolbarn varierar, med vissa grupper som rapporterar ökad trygghet medan andra upplever minskad trygghet. Räddningstjänsten arbetar kontinuerligt med kvalitativa räddningsinsatser och tillsyner för att förebygga olyckor. Kultur- och fritidskontoret har bidragit genom att skapa nya mötesplatser, såsom det allaktivitetshus som invigdes 2024, vilket främjar lokal trygghet och engagemang.

När det gäller säkerhet och faktisk trygghet, har antalet anmälda våldsbrott ökat från 2021 till 2023. Trots att Sala kommun har lägre nivåer av anmälda brott än vissa städer med anstalter, visar den ökande brottsligheten ett behov av förstärkta säkerhetsinsatser. Kommunledningskontoret har stärkt samarbetet med polismyndigheten genom arbetet med Brå för att hantera trygghets- och säkerhetsfrågor mer effektivt, vilket syftar till att öka den upplevda tryggheten bland invånarna genom ett mer samordnat arbete.

Medborgarnas uppfattning om deras möjlighet att påverka kommunala beslut och delta i processer har minskat, vilket visar på ett behov av att förbättra demokratin och delaktigheten i kommunen. Kommunledningskontorets förbättring av transparensen genom regelbundna uppdateringar via webb och sociala medier om politiska beslut och sammanträden syftar till att öka medborgarnas insyn och delaktighet i kommunens arbete.

Sammanfattningsvis bidrar dessa insatser till att skapa en mer positiv och rättvis kommunal miljö. Sala kommun fortsätter att sträva efter att uppnå målet om ett tryggt och rättvist Sala genom att löpande utveckla och förbättra sina verksamheter och processer.

Utifrån sammanfattningen av målet att skapa "Ett tryggt och rättvist Sala" är målet **delvis uppfyllt**.

Positiva framsteg:

- Förbättrad medborgardialog och ökad transparens, med nya e-tjänster och regelbundna uppdateringar om kommunens beslut, vilket stärker medborgarnas förtroende.
- Nya mötesplatser som allaktivitetshuset, vilket främjar lokal trygghet och engagemang.

Utmaningar:

- Lägre företagsförtroende, där förtroendet har minskat under 2023 och 2024 efter en kortvarig förbättring.
- Minskad nöjdhet bland medborgarna med kommunens verksamheter jämfört med tidigare år och andra kommuner.
- Ökning av anmälda våldsbrott.
- Försämrad upplevd trygghet i vissa grupper, med fortsatt hög oro för att vistas ute ensam och varierande trygghet bland skolbarn.
- Minskad upplevelse av delaktighet bland medborgarna i kommunala beslut.

DELÅRSRAPPORT 2024

X-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX

SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

DELÅRSRAPPORT 2024-08-31

SALA KOMMUN

Måluppföljning

INNEHÅLL

Innehållsförteckning

UPPFÖLJNING AV KOMMUNFULLMÄKTIGES UTVECKLINGSMÅL.....	4
Utvärdering av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål.....	4
<i>Ett växande Sala</i>	5
<i>Kontorens aktiviteter för att främja måluppfyllelse inom "Ett växande Sala"</i>	8
<i>Sammanfattning av målet</i>	9
<i>Ett hållbart Sala</i>	11
<i>Kontorens Aktiviteter för att främja måluppfyllelse inom "Ett hållbart sala"</i>	15
<i>Sammanfattning av målet</i>	16
<i>Ett tryggt och rättvist Sala</i>	18
<i>Kontorens aktiviteter för att främja måluppfyllelse inom "Ett tryggt och rättvist sala"</i>	21
<i>Sammanfattning av målet</i>	22

UPPFÖLJNING AV KOMMUNFULLMÄKTIGES UTVECKLINGSMÅL

Sala kommun ska enligt Kommunallagen bedriva sin verksamhet med god ekonomisk hushållning, vilket innebär att både den direkta kommunala verksamheten och verksamheter bedrivna genom andra juridiska personer ska präglas av ekonomiskt ansvarstagande. Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret att fastställa riktlinjer och mål för att säkerställa god ekonomisk hushållning inom hela den kommunala koncernen.

Nämnder och styrelser inom Sala kommun har sina grunduppdrag reglerade i reglementen och ägardirektiv som fastställts av kommunfullmäktige. Dessa ansvarar för att bidra till uppfyllandet av de övergripande utvecklingsmålen genom att genomföra aktiviteter, utveckla sina grunduppdrag och följa relevanta styrdokument och strategier.

För att säkerställa att god ekonomisk hushållning genomsyrar all kommunal verksamhet i Sala, genomförs regelbundna uppföljningar och utvärderingar av hur väl kommunfullmäktiges beslutade mål uppfylls samt hur riktlinjerna för god ekonomisk hushållning implementeras i praktiken. Dessa uppföljningar är avgörande för kommunens fortsatta utveckling i enlighet med de strategiska målen.

Utvärdering av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

För att förverkliga sin övergripande vision har kommunfullmäktige i Sala identifierat tre strategiska målområden med fokus på samhällsbyggande och hållbar utveckling: *Ett växande Sala*, *Ett hållbart Sala* och *Ett tryggt och rättvist Sala*. Dessa huvudmål med tillhörande indikatorer som ska styra utvecklingen de kommande åren och mäts genom specifika indikatorer som ger en aktuell bild av kommunens utveckling, även om vissa av dessa bygger på tidigare års data.

Målen har formulerats på ett övergripande plan och har sedan brutits ner till en aktivitetsnivå, vilket gör det möjligt för nämnder och kontor att bidra till uppfyllelsen. Nämndernas framsteg redovisas i deras respektive delårsrapporter, där fler detaljer om målen och insatserna presenteras.

Symbolförklaringar till måluppfyllelse:

● Målet bedöms bli uppfyllt	● Målet bedöms bli delvis uppfyllt	● Målet bedöms inte uppfyllas

Symbolförklaring till nyckeltalens utveckling:

↗ Förbättrat resultat	→ Oförändrat resultat	↘ Försämrat resultat

ETT VÄXANDE SALA

Inom målet *Ett växande Sala* har kommunfullmäktige identifierat flera strategiska områden som är centrala för att främja kommunens utveckling. Kommunens ambition är att erbjuda attraktiva boendemiljöer, öka antalet arbetstillfällen, stärka näringslivet och säkerställa högkvalitativ utbildning i hela kommunen. För att uppnå dessa mål strävar Sala efter att öka antalet företag och arbetstillfällen, främja nyinflyttning, minska arbetslösheten och förbättra resultaten i mätningar som rör invånarnas förtroende och upplevelse av service.

För att förverkliga dessa mål lägger kommunen särskild vikt vid proaktivt arbete med markberedskap och planering, samt vid att effektivt kommunicera Salas unika fördelar. Ett gott samarbetsklimat och hög kvalitet inom välfärdstjänster, lokaler och fastigheter är avgörande faktorer i denna sträva. Kommunen prioriterar också kontinuerliga förbättringar i arbetet med verksamhetstableringar för att skapa en gynnsam miljö för tillväxt och utveckling.

Sammanfattningsvis, när antalet företag och arbetstillfällen ökar, när nyinflyttningen till kommunen stiger, när arbetslösheten minskar och när resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras, kan Sala anses ha framgångsrikt uppnått sina mål inom detta område.

Indikator	Nyckeltal	2022	2023	2024	Utveckling
Antalet företag ökar	Nystartade företag, antal	127	103	--	
	Näringslivskompassen: totalt antal företag	2885	2874	2831	
	Nystartade företag, antal/1000 inv, 16-64	9,7	8,0	--	
Antalet arbetstillfällen ökar	Nystartade arbetsställen, antal	159	149	--	
Befolkningsrörelser	Årlig statistik, antal inflyttade till kommunen	1 134	957	--	
	Årlig statistik, antal utflyttade från kommunen	1 109	1147	--	
Arbetslösheten minskar	AF månadsstatistik, arbetsökande 16-64 år (inskrivna arbetslösa)	716	617	593	
Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras	Kommunens handläggningstid framstår som rimlig	4,00	3,75	3,87	
	Företag får de råd och den vägledning som vi behöver vid kommunens tillståndsgivning, tillsyn eller kontroll	4,13	3,95	4,04	
	Företagsklimat enl ÖJ (Insikt) Totalt NKI	78	77	--	
	Medborgarundersökningen: Andel medborgare som är nöjda med kommunen som plats att leva och bo på ska öka	92,1	90,8	--	
	Servicemätning: nöjd med bemötandet via telefoni	77,7	86,6	86,8	

	Servicemätning: enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni	71,9	77,4	73,4	
--	--	------	------	------	---

Antalet företag ökar

Indikatorn för antalet företag i Sala kommun omfattar tre mått: nystartade företag, totalt antal företag i kommunen samt antalet nystartade företag per invånare i arbetsför ålder. Dessa mått är viktiga för att bedöma den ekonomiska dynamiken och entreprenörsklimatet i kommunen. Under de senaste åren har antalet nystartade företag visat en nedåtgående trend, vilket kan tyda på att det lokala näringslivet står inför vissa utmaningar. Denna utveckling kan bero på flera faktorer exempelvis ekonomiska förutsättningar.

Trots denna nedgång visar jämförelser med liknande kommuner att Sala står sig relativt starkt, särskilt i förhållande till sin tidigare kategori av lågpendlingskommuner. När kommunen därefter klassificerades som en pendlingskommun nära större stad, blev det tydligt att Sala fortfarande ligger över genomsnittet för denna nya grupp. Detta indikerar att kommunen, även om den har sett en minskning i antalet nystartade företag, fortfarande presterar bättre än många jämförbara kommuner.

Näringslivskontoret arbetar aktivt med att stärka stödet för entreprenörer och förbättra förutsättningarna för företag inom kommunen. Genom detta intensiva samarbete med både kommunala verksamheter och det lokala näringslivet hoppas vi kunna se positiva effekter framöver och vända den nuvarande trenden till en mer gynnsam utveckling för företagsklimatet.

Antalet arbetstillfällen ökar

Indikatorn för antalet arbetstillfällen i Sala kommun, mätt genom nystartade arbetsställen, har visat en viss nedgång den senaste tiden. Denna minskning kan vara ett tecken på en avmattning i den lokala arbetsmarknaden, vilket kan bero på ekonomiska förändringar, marknadsdynamik eller andra externa faktorer. Trots denna nedgång följer Sala kommun en liknande utveckling som många andra kommuner i sin tidigare kategori av lågpendlingskommuner.

Efter att kommunen blev omklassificerad som en pendlingskommun nära större stad har Sala fortsatt att stå sig starkare än genomsnittet för denna nya grupp. Detta indikerar att, trots en viss minskning i nystartade arbetsställen, ligger Sala fortfarande över medelvärdet för jämförbara kommuner. Det kan ses som ett tecken på att arbetsmarknaden i Sala, även om den påverkas av externa faktorer, fortfarande visar en relativt god styrka jämfört med andra kommuner i samma situation. Prognosen framöver beror till stor del på hur väl kommunen lyckas möta de förändrade ekonomiska förutsättningarna och skapa möjligheter för tillväxt.

Befolkningsrörelser

Befolkningsrörelserna i Sala kommun mäts genom antalet inflyttade och utflyttade invånare, vilket ger en bild av kommunens demografiska utveckling och attraktivitet. Under 2022 visade Sala en viss tillväxt, där fler personer flyttade in än ut, om än med en liten marginal. Detta indikerade att kommunen fortfarande var ett attraktivt område för inflyttning.

Året därpå såg dock en förändring där utflyttningen ökade samtidigt som färre personer valde att flytta till kommunen. Denna utveckling resulterade i ett tapp i befolkningsantalet, vilket kan bero på olika faktorer som förändringar på arbetsmarknaden, bostadsutbudet eller hur Sala står sig i jämförelse med närliggande kommuner.

Denna negativa trend i befolkningsbalansen kan vara en signal om att kommunen står inför utmaningar när det gäller att behålla och locka nya invånare. En minskande befolkning kan påverka både den lokala ekonomin och långsiktiga tillväxtpotentialer. Därför kan det finnas ett behov av att stärka förutsättningarna för att attrahera fler invånare. Ytterligare insikter om denna utveckling kommer att kunna ses när ny statistik publiceras, vilket ger kommunen möjlighet att bättre förstå och hantera trenderna framöver.

Arbetslösheten minskar

Arbetslösheten i Sala kommun mäts genom andelen inskrivna arbetssökande i arbetsför ålder. Under de senaste åren har utvecklingen visat en positiv trend med en successiv minskning av antalet arbetssökande. Detta tyder på en förbättrad arbetsmarknad och kan vara ett resultat av ökade sysselsättningsmöjligheter, en starkare lokal ekonomi samt olika insatser från kommunen och andra aktörer för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden.

Den fortsatta minskningen av arbetslösheten är ett lovande tecken för kommunens framtida ekonomiska stabilitet och invånarnas välmående. Om denna utveckling fortsätter, kan den bidra till ett mer robust näringsliv och bättre förutsättningar för långsiktig hållbar tillväxt i Sala. Fullständig arbetslöshetsstatistik för hela året förväntas ge en tydligare bild av hur utvecklingen har fortskridit och vilka ytterligare steg som kan tas för att stärka arbetsmarknaden.

Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

Indikatorn som mäter förbättringar i förtroende och service inom Sala kommun bygger på flera centrala nyckeltal. Dessa nyckeltal ger en bred bild av både företagares och medborgares upplevelser av kommunens service och bemötande, vilket är avgörande för att bedöma kvaliteten på kommunens verksamhet och relationer till företag och invånare.

Gällande handläggningstider har kommunen upplevt en viss nedgång under det senaste året, följt av en svag återhämtning. Detta tyder på att kommunen har gjort framsteg för att förbättra sina processer, även om det fortfarande finns områden att utveckla. Likaså har rådgivningen och stödet vid tillståndsgivning och tillsyn visat en viss variation över tid, men de senaste resultaten pekar på en positiv trend.

När det gäller företagsklimatet och den övergripande nöjdheten bland företag, har det funnits en liten nedgång i hur företagen uppfattar sin relation med kommunen. Detta kan signalera ett behov av ytterligare förbättringar i kommunens bemötande och stöd till företag. Även om minskningen inte är dramatisk, är det ett viktigt mått på var fokus kan behövas framöver.

Medborgarnas nöjdhet med kommunen som en plats att leva och bo baserad på SCB:s medborgarundersökning, ger en värdefull inblick i hur väl kommunen uppfyller invånarnas förväntningar. Denna attitydundersökning utförs med ett slumpmässigt urval av personer som är 18 år eller äldre och folkbokförda i Sala kommun. Det är värt att notera att svarsfrekvensen för undersökningen är relativt låg, på 31,4 procent. Denna låga svarsfrekvens kan påverka resultatens validitet och generaliserbarhet, då ett mindre antal svar kan vara mindre representativt för hela befolkningen. Därför bör resultaten tolkas med försiktighet, och eventuella slutsatser om medborgarnas nöjdhet bör kompletteras med ytterligare datakällor och analyser. Medborgarnas nöjdhet med kommunen som en plats att leva och bo på har också sett en marginell nedgång. Trots detta visar undersökningarna att de flesta invånare fortsatt är nöjda med Sala som bostadsort, även om en liten försämring indikerar att kommunen bör fokusera på att ytterligare stärka områden som påverkar livskvaliteten.

Samtidigt har servicemätningar, särskilt när det gäller bemötandet via telefoni, visat en tydlig förbättring. Fler medborgare är nu nöjda med hur deras frågor hanteras, vilket reflekterar ett

positivt resultat av kommunens insatser. Dock har det varit en viss osäkerhet kring hur enkelt det är att få hjälp via telefon, vilket indikerar att det finns behov av att öka tillgängligheten och effektiviteten i telefonsupporten.

Sammanfattningsvis visar dessa nyckeltal både framsteg och utmaningar för kommunen. Det finns tydliga förbättringar i handläggning, rådgivning och bemötande, men samtidigt kvarstår behovet av att stärka servicen gentemot både företag och invånare. Kommunen kan bygga vidare på de positiva trenderna och fortsätta arbeta med de områden där ytterligare förbättringar behövs för att säkerställa en långsiktigt god relation till både medborgare och företag.

KONTORENS AKTIVITETER FÖR ATT FRÄMJA MÅLUPPFYLLELSE INOM "ETT VÄXANDE SALA"

Under arbetet med att uppnå målet "Ett växande Sala" har kontoren implementerat en rad aktiviteter för att främja kommunens tillväxt och utveckling.

Kommunledningskontoret har fokuserat på att stärka Salas platsvarumärke genom att etablera en ny webbplats och evenemangskalender. Dessa plattformar är utformade för att lyfta fram Salas fördelar inom områden som besök, boende och etablering, samt att ge vägledning och inspiration. Genom aktiv kommunikation och informationsspridning via webben, intranät och sociala medier har kontoret effektivt nått ut till medborgare och andra intressenter. Dessutom har dialogplattformar såsom företagarfrukostar och näringslivsråd varit framgångsrika i att skapa positiva möten mellan kommunen och lokala företag, vilket har lett till utvecklingsinitiativ inom marksanering och upphandling. En arbetsgrupp för att analysera NKI-resultat har bildats för att föreslå och implementera förbättringsåtgärder, och jubileumsaktiviteter har ökat både medieexponering och lokal stolthet. Andra aktiviteter inkluderar anbudsskola för ökad kunskap bland lokala företag och deltagande i regionala satsningar för att förbättra företagsklimatet samt stöd till företag i etableringsprocessen.

Tekniska kontoret har arbetat med en handlingsplan för att förbättra förtroendet och servicen för markupplåtelse. En viktig aktivitet har varit att säkerställa att minst 40% av medarbetarna inom Samhällstekniska enheten praktiserar på andra enheter inom kommunen. Även om resultatet hittills är cirka 10%, förväntas målet att uppnås under året.

Räddningstjänsten har genomfört säkerhetshöjande aktiviteter genom utbildningar för att hantera olyckor och bränder. Dock har brist på personalresurser begränsat möjligheten att genomföra extern verksamhet utöver den dagliga driften.

Samhällsbyggnadskontoret har arbetat med planavstämningar för att säkerställa att politiska mål och prioriteringar följs. Under året har fyra detaljplaner antagits, som bidrar med bostäder och verksamhetsmark till kommunen. Trots en lägre prognos för bygglovsansökningar, har kontoret lyckats handlägga cirka 145 bygglov med en genomsnittlig handläggningstid på 18 dagar.

Kultur- och fritidskontoret har vidareutvecklat sin digitala närvaro för att öka synligheten av kultur-, fritids- och friluftaktiviteter i Sala. Detta har lett till en ökning med cirka 2500 besök på Sommararenan, vilket visar på ett framgångsrikt genomförande av deras aktiviteter.

Skolkontoret har arbetat med att öka andelen behöriga lärare och förskollärare genom fortbildning och verksamhetsbesök. Genomförda föreläsningar och rektorsutbildningar syftar till att förbättra undervisningskvaliteten och öka måluppfyllelsen. Förbättringsarbete och systematiska uppföljningar är planerade för att säkerställa en hög utbildningsstandard.

Vård- och omsorgskontoret genom Social och arbetsmarknadsnämnden har implementerat aktivitetsplikten och utvecklat nya insatser för att möta behov inom ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsstöd. Trots en ökning i antal hushåll som uppstår försörjningsstöd, har det totala antalet arbetslösa minskat, vilket är ett positivt resultat av deras arbete.

Vård- och omsorgskontoret genom Äldre- och omsorgsnämnden har strävat efter att erbjuda högkvalitativa välfärdstjänster genom att utveckla ett mobilt hemsjukvårdsteam och bemanning efter behov. Förväntade resultat inkluderar en ökning i brukarnöjdheten, med en förbättring på minst 2 % enheter per verksamhetsområde, vilket kommer att utvärderas vid års- och delårsrapportering.

Sammanfattningsvis har varje kontor bidragit med specifika insatser och aktiviteter som tillsammans stödjer målet om ett växande Sala. Dessa aktiviteter visar på en helhetssyn där kommunikation, företagande, utbildning och välfärdstjänster spelar en central roll i kommunens utvecklingsstrategi.

SAMMANFATTNING AV MÅLET

Målet att skapa ett "Ett växande Sala" har kontoren bidragit med aktiviteter för att främja tillväxt och utveckling i kommunen. Trots vissa nedgångar i nyckeltal visar Sala kommun en blandad men övervägande positiv trend, tack vare en rad målmedvetna åtgärder från olika kontor. Företagsklimatet och arbetsmarknaden har visat en nedgång i antalet nystartade företag och arbetsställen, vilket tyder på utmaningar inom det lokala näringslivet. För att motverka denna nedgång har kommunledningskontoret arbetat intensivt med att stärka Salas platsvarumärke genom en ny webbplats och evenemangskalender, samt genom att anordna företagarfrukostar och näringslivsråd. Dessa insatser syftar till att lyfta fram kommunens fördelar och skapa positiva möten mellan kommunen och lokala företag. Tekniska kontoret har också bidragit genom att förbättra handläggningen av markupplåtelse, vilket förväntas påverka företagsklimatet positivt.

Trots den nedåtgående trenden i nystartade arbetsställen, har Sala fortsatt att ligga över genomsnittet för sin nya kategori som pendlingskommun. Detta indikerar att kommunen, även om den möter vissa utmaningar, fortfarande har en relativt stark arbetsmarknad. För att stärka denna trend framöver, är det avgörande att kommunen fortsätter att anpassa sig till förändrade ekonomiska förutsättningar och skapa fler tillväxtpotentialer.

Befolkningsrörelserna visar en negativ trend med ökad utflyttning och minskad inflyttning. Detta kan bero på faktorer som arbetsmarknadsförändringar och bostadsutbudets tillgång. Samhällsbyggnadskontoret har varit aktivt genom att antaga fyra detaljplaner för att tillföra bostäder och verksamhetsmark till kommunen, vilket förväntas ha en positiv inverkan på befolkningsbalansen på sikt. För att ytterligare förbättra befolkningsutvecklingen, kan kommunen behöva fokusera på att öka attraktionskraften.

Arbetslösheten har minskat, vilket tyder på en förbättrad arbetsmarknad. Vård- och omsorgskontoret har implementerat aktivitetsplikten och utvecklat nya insatser för att stödja personer inom ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsstöd. Detta har bidragit till en minskning i arbetslösheten, vilket är ett positivt resultat av deras arbete. Denna utveckling visar att kommunens strategier för att öka sysselsättningen och stödja arbetslösa är effektiva.

Förbättringar i förtroende och service har både visat framsteg och kvarstående utmaningar. Kommunledningskontoret har varit aktivt i att förbättra handläggningstider och rådgivning genom att bilda arbetsgrupper och genomföra jubileumsaktiviteter som ökat medieexponeringen och lokal stolthet. Tekniska kontoret har arbetat med att förbättra servicen för markupplåtelse och öka medarbetarnas rörlighet inom kommunen, även om målet för medarbetarnas rotation fortfarande är delvis uppnått. Samtidigt har räddningstjänsten genomfört säkerhetshöjande utbildningar, och kultur- och fritidskontoret har förbättrat synligheten för kulturaktiviteter genom ökad digital närvaro, vilket har lett till fler besök på Sommararenan.

Trots framsteg, kvarstår behovet av ytterligare förbättringar, särskilt i bemötande och tillgänglighet via telefon. Medborgarnas nöjdhet har sett en mindre nedgång, vilket indikerar att kommunen behöver fortsätta stärka områden som påverkar livskvaliteten och servicekvaliteten. Sammanfattningsvis visar kommunens aktiviteter en helhetssyn som integrerar kommunikation, företagande, utbildning och välfärdstjänster. Genom att bygga vidare på de positiva trenderna och fortsätta adressera de identifierade utmaningarna, kan Sala kommun skapa en hållbar och växande framtid.

Utifrån sammanfattningen av målet att skapa "Ett växande Sala" är målet **delvis uppfyllt**.

Positiva aspekter:

- Minskad arbetslöshet och förbättringar i sysselsättningen.
- Förbättringar i förtroende och service, där vissa framsteg har gjorts, särskilt inom handläggningstider och rådgivning.
- Antagande av detaljplaner för nya bostäder och verksamhetsmark, vilket kan bidra till att hantera befolkningsrörelser på sikt.
- Fortsatt relativt stark arbetsmarknad i förhållande till Salas kategori som pendlingskommun.

Utmaningar:

- Nedgång i företagsklimatet med färre nystartade företag och arbetsställen.
- Negativ befolkningsrörelse med ökande utflyttning och minskad inflyttning.
- Medborgarnas nöjdhet har sett en mindre nedgång, vilket tyder på att service och bemötande fortfarande behöver förbättras.

ETT HÅLLBART SALA

Inom målet *Ett hållbart Sala* har kommunfullmäktige fastställt flera strategiska fokusområden för att främja en långsiktigt hållbar utveckling. Kommunens ambition är att minska koldioxidutsläppen, höja utbildningsnivån, förbättra studieresultaten och folkhälsan samt öka medborgarnas egenförsörjning. För att nå dessa mål lägger kommunen särskild vikt vid livslångt lärande och folkhälsa, samt att säkerställa friska bostäder och en ren miljö. Kommunen arbetar också med att stärka ekonomin och motverka utanförskap och segregation.

För att förverkliga dessa mål prioriterar kommunen aktiviteter för att minska utsläpp och förbättra miljön, stödja utbildning och hälsa samt säkerställa bra boendemiljöer. Ett fokus på att öka medborgarnas egenförsörjning och bryta socialt utanförskap är också centralt.

Sammanfattningsvis, när Sala kommun lyckas med att minska koldioxidutsläpp, höja utbildningsnivån, förbättra studieresultat och folkhälsa samt öka egenförsörjningen, kan kommunen anses ha framgångsrikt uppnått sina hållbarhetsmål.

Indikator	Nyckeltal	2022	2023	2024	Utveckling
Koldioxidutsläppen minskar	Utsläpp till luft av växthusgaser totalt ton CO2-ekvivalenter/inv	4,95			
Utbildningsnivån ökar	Invånare, 25–64 år med låg utbildningsnivå (9-årig grundskola eller mindre som maxutbildningsnivå)	12,6	12,4		
	Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år (kommunens skolor)	64,9	68,3		
Studieresultaten blir bättre	Elever åk 9, genomsnittligt meritvärde kommunens skolor	200,6	207,2		
	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor	82	84,5		
	Lärare med pedagogisk högskoleexamen i grundskola åk 1–9	78,9	77,1		
Folkhälsan förbättras	Ohälsotalet är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen.	26,9	28,3		
	Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel i %	65			
	Invånare 16–84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel i %.	43			
	Invånare 16–84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel i %	22,8			
	Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv. 7–20 år				
	Fallskador bland personer 65+, 3-års, antal/100 000 inv.	3697			

Egen försörjningen bland medborgarna ökar	Antal vuxna biståndsmottagare med försörjningshinder p g a arbetslöshet/antal vuxna biståndsmottagare, %	54,4			Nyckeltalet utgått!
	Individer med ekonomiskt bistånd räknat i helårsekvivalenter antal	127			
	Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel i %	7,3			Nyckeltalet utgått!

Koldioxidutsläppen minskar

Indikatorn för minskning av koldioxidutsläpp är en central del av kommunens mål inom ramen för "Ett hållbart Sala". Den visar på hur väl kommunen lyckas minska sina växthusgasutsläpp och därmed sin klimatpåverkan. Under det senaste året har Sala uppvisat en positiv trend genom att sänka sina koldioxidutsläpp per invånare. Denna utveckling tyder på att kommunen gör framsteg i sina ansträngningar att bli mer miljövänlig och hållbar.

När man jämför Sala med andra liknande kommuner, är det tydligt att Sala har lägre utsläpp än många av sina jämförelsekommuner. Detta tyder på att kommunen inte bara har lyckats minska sin egen klimatpåverkan, utan också att den gör det mer effektivt än många andra områden med liknande förutsättningar.

Sammanfattningsvis indikerar den positiva trenden i Sala att kommunen är på rätt väg mot att nå sina hållbarhetsmål. Den fortsatta minskningen av koldioxidutsläpp visar på en stark strävan mot att skapa ett mer hållbart samhälle. För att upprätthålla och förstärka denna positiva utveckling är det viktigt att kommunen fortsätter sitt arbete.

Utbildningsnivån ökar

Indikatorn för att mäta utbildningsnivån i Sala visar på positiva framsteg och reflekterar kommunens arbete för att höja utbildningsnivån bland invånarna. Två nyckeltal används för att bedöma utvecklingen: andelen vuxna med låg utbildningsnivå och andelen gymnasieelever som fullföljer sina studier inom fyra år.

För det första nyckeltalet, som mäter andelen invånare i åldern 25–64 år med högst en 9-årig grundskoleutbildning, har Sala lyckats minska denna andel steg för steg. Denna positiva trend indikerar att kommunen har framgång i sina aktiviteter för att höja utbildningsnivån bland vuxna, även om det fortfarande finns utrymme för ytterligare förbättringar för att nå upp till nivåerna hos vissa jämförelsekommuner.

Det andra nyckeltalet visar på en tydlig framgång när det kommer till gymnasieutbildning. Andelen gymnasieelever som tar examen inom fyra år har ökat markant. Sala presterar nu bättre än många liknande kommuner och visar en stark förbättring jämfört med tidigare år. Denna positiva utveckling tyder på att kommunens aktiviteter för att stödja eleverna under deras utbildning har haft god effekt.

Sammanfattningsvis visar Sala framsteg på båda områdena – både när det gäller att minska andelen vuxna med låg utbildningsnivå och att öka andelen gymnasieelever som fullföljer sina studier i tid. Dessa framsteg reflekterar kommunens engagemang för att förbättra utbildningskvaliteten och styrka den utbildningsmässiga kapaciteten. För att fortsätta på denna positiva väg är det viktigt att vi fortsätter att stödja och utveckla, med sikte på att nå ännu högre nivåer av utbildning och studief framgång framöver.

Studieresultaten blir bättre

Indikatorn för förbättrade studieresultat i Sala ger en blandad bild av kommunens framsteg och områden där ytterligare förbättringar kan göras. Tre nyckeltal används för att mäta utvecklingen: det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9, andelen elever behöriga till yrkesprogram, och andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen.

För det första nyckeltalet, det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9, har vi sett en viss variation. Efter en nedgång från 208,7 år 2021 till 200,6 år 2022, har meritvärdet återhämtat sig något till 207,2 år 2023. Även om Sala har gjort framsteg, ligger det fortfarande något efter liknande kommuner, som har haft högre meritvärden under samma period. Denna trend tyder på att det finns utrymme för att ytterligare stärka elevernas prestationer för att nå upp till nivåerna hos jämförbara kommuner.

Det andra nyckeltalet, andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, visar på en positiv utveckling. Efter att ha minskat något under 2022, har andelen ökat igen till 84,5 % år 2023. Detta resultat är något bättre än i liknande lågpendlingskommuner, vilket tyder på att Sala framgångsrikt stödjer elever i att förbereda sig för yrkesutbildning på gymnasiet.

Det tredje nyckeltalet handlar om andelen lärare i grundskolan som har en pedagogisk högskoleexamen. Här har Sala sett en ökning från 75,9 % år 2021 till 78,9 % år 2022, men en viss nedgång till 77,1 % år 2023. Trots att kommunen har gjort framsteg, ligger andelen fortfarande under nivåerna i både lågpendlingskommuner och pendlingskommuner nära större städer. Detta indikerar att det finns behov av att fortsätta stärka och arbeta med kompetensförsörjningen bland skolpersonal.

Sammanfattningsvis visar resultaten att Sala har gjort vissa framsteg, särskilt när det gäller behörighet till yrkesprogram och ökningen av behöriga lärare. Dock finns det fortfarande områden som behöver förbättras, särskilt när det gäller att höja det genomsnittliga meritvärdet och att nå upp till kompetensnivåerna för lärare i jämförbara kommuner. Vi kommer att bygga vidare på de positiva trenderna och fokusera på att stärka utbildningsresultaten och lärarkompetensen för att säkerställa en fortsatt positiv utveckling framöver.

Folkhälsan förbättras

Indikatorn för förbättrad folkhälsa i Sala ger en bred översikt över kommunens hälsosituation genom fem olika nyckeltal. Dessa nyckeltal hjälper oss att förstå både nuvarande utmaningar och områden där förbättringar kan göras.

Ohälsotalet, som speglar den totala sjukfrånvaron i form av sjukpenning och andra ersättningar, har uppvisat en varierande utveckling. Trots att det har skett en förbättring följt av en viss ökning, visar detta att det finns ett fortsatt behov av aktiviteter för att minska sjukfrånvaron. Detta är dock en komplex fråga för kommunen att hantera, eftersom ohälsotalet berör hela kommunen och omfattar många olika faktorer som inte alltid är direkt under kommunens kontroll. För att effektivt kunna arbeta med att minska sjukfrånvaron krävs en mer tvärssektoriell och extern samverkan.

De tre nyckeltalen – andelen invånare som rapporterar ett bra självskattat hälsotillstånd, nivåer av fysisk aktivitet, samt andelen invånare som är stillasittande mer än sju timmar per dag – följs regelbundet genom en undersökning (Liv och hälsa) som genomförs av Region Västmanland. Dessa mätningar ger viktiga indikationer på folkhälsan i Sala kommun och speglar invånarnas livsstilar samt deras uppfattningar om sin egen hälsa.

Andelen invånare som uppger att de har ett bra hälsotillstånd har minskat under det senaste året, vilket kan tyda på att fler upplever att deras hälsa försämras. Detta kan spegla en ökad oro

bland befolkningen. En bidragande orsak kan vara efterverkningarna av coronapandemin, som påverkat både den fysiska och psykiska hälsan genom ökad isolering, oro för smitta och ekonomisk osäkerhet. Även fysisk aktivitet är en viktig faktor för folkhälsan, och det är oroande att andelen invånare som är tillräckligt aktiva har minskat. Samtidigt har fler blivit stillasittande i över sju timmar per dag, vilket kan leda till långsiktiga hälsoproblem.

Folkhälsoarbetet är komplext eftersom många faktorer påverkar hälsan. För att vända trenden krävs att kommunen aktivt främjar hälsosamma livsstilar och ger stöd till dem som har svårt att ändra sina vanor. För att uppnå detta behövs ett tvärsektorielt samarbete inom kommunen och med externa aktörer.

Deltagandet i idrottsföreningar bland unga invånare visar på positiva tecken på ökning, vilket tyder på att kommunen framgångsrikt engagerar unga i fysiska aktiviteter. Detta är ett lovande tecken och ett viktigt steg för att främja långsiktiga hälsosamma vanor och en aktiv livsstil. Trots de positiva trenderna ligger Sala kommun något under det genomsnittliga resultatet för liknande kommuner. Jämfört med andra kommuner i Västmanlands län, där Sala har en medelsplacering, är det tydligt att kommunen ligger något efter det regionala snittet. Detta indikerar att det finns potential för förbättring och att kommunen har möjlighet att öka sitt deltagande. Genom att stärka sina aktiviteter kan Sala förbättra sitt resultat och ytterligare stödja ungdomars engagemang i idrott.

Trots vissa framsteg visar antalet fallskador bland äldre att detta fortfarande är ett område som behöver förbättring. Även om det har skett en minskning, ligger Sala fortfarande över genomsnittet för liknande kommuner. Här är det viktigt att fortsätta med förebyggande åtgärder och säkerställa att äldre invånare har tillgång till stöd och resurser som kan minska risken för fallskador.

Sammanfattningsvis är det tydligt att Sala står inför både utmaningar och möjligheter inom folkhälsoområdet. Genom att adressera de identifierade problemen och bygga vidare på de positiva aktiviteterna kan kommunen arbeta mot en hälsosammare framtid för sina invånare. För att nå dessa mål är det avgörande att kommunen fortsätter att implementera strategier och insatser som förbättrar den allmänna hälsan och säkerställer en hög livskvalitet. Detta kräver en tvärsektoriell och extern samverkan för att effektivt kunna tackla de komplexa och mångfacetterade utmaningarna inom folkhälsan. Genom att samarbeta med andra aktörer, både inom kommunen och utanför, kan man skapa en mer sammanhängande och effektiv strategi för att främja hälsa och välbefinnande bland invånarna. Detta är avgörande för att uppnå dessa mål.

Egen försörjningen bland medborgarna ökar

Indikatorn för ökad egenförsörjning bland medborgarna i Sala mäter olika aspekter av ekonomiskt stöd och ekonomisk utsatthet. Den första aspekten vi ser är arbetslöshetens påverkan på försörjningsstödsstagare. Här har vi noterat en ökning av andelen vuxna med försörjningshinder på grund av arbetslöshet under de senaste åren. Detta tyder på att arbetslösheten är en växande utmaning och att det behövs stärkta insatser för att stödja arbetslösa invånare och minska arbetslösheten. Eftersom detta nyckeltal nu har utgått, kommer en översyn att göras för att få en bättre översikt över den arbetslöshetsrelaterade försörjningsstödet.

En annan aspekt är antalet individer som mottagit ekonomiskt försörjningsstöd, som har minskat något i Sala. Trots att kommunen har sett en minskning i antalet försörjningsstödsstagare, finns det en indikation på att förbättrade ekonomiska förhållanden kan vara på väg. Denna minskning kan dock vara långsammare jämfört med vissa andra kommuner. För att kunna förstå om trenden fortsätter i rätt riktning, är det viktigt att följa utvecklingen noggrant.

Den tredje aspekten handlar om ekonomisk utsatthet bland barn och ungdomar. Här har Sala uppvisat en positiv trend med en minskning i andelen unga som lever i ekonomiskt utsatta hushåll. Detta är en särskilt viktig indikator eftersom det reflekterar den långsiktiga ekonomiska välfärden och framtida möjligheter för unga invånare. Trots att detta nyckeltal också har utgått och behöver ersättas, är den positiva trenden en god nyhet för kommunens insatser att stödja barn och unga i utsatta situationer.

Sammanfattningsvis visar dessa nyckeltal att Sala har gjort framsteg när det gäller att minska ekonomiskt försörjningsstöd och utsatthet bland barn och ungdomar.

KONTORENS AKTIVITETER FÖR ATT FRÄMJA MÅLUPPFYLLELSE INOM "ETT HÅLLBART SALA"

Under arbetet med att uppnå målet "Ett hållbart Sala" har kontoren genomfört flera aktiviteter för att främja hållbarhet ur både ekonomiska, sociala och miljömässiga perspektiv.

Ekonomikontoret har fokuserat på att skapa en långsiktigt god ekonomi i kommunen. Trots att nämnderna arbetar för att få kostnadskontroll och upprätta handlingsplaner vid avvikelser, återstår mycket arbete då det senaste underskottet uppgick till -87 miljoner kronor. För att vända denna trend fortsätter arbetet med en långsiktig investeringsplan och införandet av en ny budgetprocess baserad på en ny budgetmodell. Denna modell syftar till att förbättra beslutsunderlaget kopplat till prioriteringar, demografi och finansiering, samt att skapa ett budgetåtagande för verksamheterna. Genom delaktighet och förståelse i organisationen strävar ekonomikontoret efter att uppnå en budget i balans, vilket är avgörande för kommunens ekonomiska hållbarhet.

Tekniska kontoret bidrar till målet genom att erbjuda praktikplatser och arbetstillfällen, särskilt inom måltidsenhetens tillagningskök som finns i hela kommunen. Även om efterfrågan från Arbetsmarknadsenheten (AME) har varit låg under perioden januari–augusti, har måltidsenheten anställt en person via Nystartsjobb och en annan med lönebidrag som övergått från AME. Dessa insatser stödjer målet att öka egenförsörjningen bland medborgarna och att bryta utanförskap och segregation genom att skapa vägar in på arbetsmarknaden.

Räddningstjänsten arbetar kontinuerligt med att bevaka frågor kopplade till brand- och olycksförebyggande arbete. Genom remisshantering, rådgivning och information säkerställer de att aktuell lagstiftning efterlevs. Detta förebyggande arbete bidrar till invånarnas säkerhet och välmående, vilket är en viktig del av folkhälsan.

Samhällsbyggnadskontoret har bedrivit aktiv tillsyn av byggnader, särskilt inom riksintresseområden, och enskilda avlopp för att stärka miljömässig hållbarhet. Genom att fokusera på hållbarhet i exploateringsprojekt, som i arbetet med Södra Ångshagen, integreras ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter. Här lyfts frågor som spridningskorridorer, mobilitet, blandad bebyggelse och gemensamhetslösningar. Dessa aktiviteter syftar till att minska koldioxidutsläppen och skapa friska bostäder och miljöer, i linje med kommunens hållbarhetsmål.

Kultur- och fritidskontoret främjar ett hållbart och klimatneutralt samhälle genom att utveckla en plan för hållbar och klimatneutral skötsel av gräsplaner. Genom att utöka användningen av robotgräsklippare till fler grönytor har de minskat klimatpåverkan genom lägre koldioxidutsläpp och energiförbrukning, vilket också bidrar till bättre luftkvalitet. Denna insats stödjer målet att minska koldioxidutsläppen och förbättra folkhälsan genom en renare miljö.

Skolkontoret arbetar för att förbättra studieresultaten och elevernas välmående. Trots att närvarostatistiken visar en generellt låg närvaro, har vissa årskurser sett en ökning. Skolenkäter visar dock att känslan av trygghet i skolan behöver förbättras. Genom centrala elevhälsans arbete med

att fortbilda pedagogisk personal och implementeringen av "närvarocirkeln" samt användning av robotar, strävar skolkontoret efter att öka närvaron och därigenom måluppfyllelsen. Detta arbete är direkt kopplat till målet att höja utbildningsnivån och förbättra studieresultaten samt att förbättra folkhälsan genom ökat psykiskt välmående hos barn och ungdomar.

Vård- och omsorgskontoret, genom Social- och arbetsmarknadsnämnden, bidrar genom att upptäcka och erbjuda stöd till våldsutsatta och våldsutövare, vilket syftar till att öka det psykiska välmåendet bland medborgarna. De arbetar också för att utföra välfärdstjänster på ett så skoningsamt sätt som möjligt för miljön genom planering av resor och användning av alternativa transportmedel, vilket bidrar till minskade koldioxidutsläpp. Dessutom har de upprättat krisberedskapsplaner i alla verksamheter för att säkerställa hanterbarhet vid negativ påverkan, vilket stärker kommunens motståndskraft och långsiktiga hållbarhet.

Vård- och omsorgskontoret, genom Äldre- och omsorgsnämnden fokuserar på att bryta utanförskap och minska segregation genom att skapa fler mötesplatser och aktiviteter i samverkan med Kultur- och fritidskontoret. Genom att erbjuda sociala aktiviteter, som samkvämskvällar i Stadsparken och utökat utbud av sommaraktiviteter på särskilda boenden, ökar de möjligheten till social samvaro och minskar ofrivillig ensamhet bland äldre. De arbetar också för att minska koldioxidutsläppen genom att planera resor och uppmuntra användning av cykel och samåkning. Upprättandet av krisberedskapsplaner i alla verksamheter stärker även här kommunens förmåga att hantera kriser och bidrar till en hållbar samhällsstruktur.

Sammanfattningsvis har kontoren genomfört en rad aktiviteter som direkt stödjer målet "Ett hållbart Sala". Genom ekonomiska åtgärder för en långsiktig god ekonomi, sociala insatser för att öka egenförsörjning och bryta utanförskap, samt miljömässiga initiativ för att minska koldioxidutsläpp och förbättra folkhälsan, arbetar kommunen holistiskt för att skapa ett hållbart samhälle. Dessa sammanhängande aktiviteter visar på en stark koppling till målet och kommunens ambition att förbättra livskvaliteten för sina invånare genom hållbara praktiker inom alla verksamhetsområden.

SAMMANFATTNING AV MÅLET

Under arbetet med att uppnå målet "Ett hållbart Sala" har kommunen visat framsteg inom flera viktiga områden, tack vare aktiviteter från olika kontor som har bidragit till att nå dessa mål. Nedan följer en sammanfattning av måluppfyllelsen med betoning på de specifika bidrag som kontoren har gjort.

Koldioxidutsläppen minskar: Sala har uppvisat en positiv trend med minskade koldioxidutsläpp per invånare, vilket är ett centralt mål inom ramen hållbarhet. Samhällsbyggnadskontoret har spelat en viktig roll i detta genom att fokusera på hållbarhet i sina byggprojekt och tillsyn av riksintresseområden och enskilda avlopp. Deras arbete med att integrera ekologiska och miljövänliga lösningar, som i projektet Södra Ångshagen, bidrar direkt till att minska koldioxidutsläppen. Kultur- och fritidskontoret har också gjort sin del genom att utveckla en plan för hållbar skötsel av gräsplaner, vilket minskar klimatpåverkan och förbättrar luftkvaliteten genom lägre koldioxidutsläpp och energiförbrukning. Fortsatta insatser för att stödja och implementera sådana miljövänliga initiativ är avgörande för att upprätthålla och förstärka denna positiva trend.

Utbildningsnivån ökar: Kommunens arbete för att höja utbildningsnivån bland invånarna har visat sig framgångsrikt. Skolkontoret har varit central i denna process genom att arbeta för att förbättra studieresultaten och elevernas välmående. Trots att närvaro och trygghet i skolan är områden som behöver förbättras, har skolkontorets insatser som "närvarocirkeln" och användningen av stödresurser visat på positiva effekter, med ökade andelar gymnasieelever som slutför

sina studier inom fyra år. Dessa insatser är avgörande för att fortsätta höja utbildningsnivån och förbereda eleverna för framtiden.

Studieresultaten blir bättre: Sala har sett en blandad utveckling i studieresultaten. Det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9 har återhämtat sig något efter tidigare nedgångar, även om det fortfarande ligger något under jämförbara kommuner. Skolkontorets arbete med att förbättra närvaron och säkerställa högkvalitativ undervisning är en viktig del av detta. Samtidigt har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen ökat, även om det fortfarande finns utrymme för förbättring för att nå nivåer som finns i andra kommuner. Skolkontorets insatser för att fortbilda personal och stödja elever är kritiska för att nå högre studieresultat och stärka utbildningskvaliteten.

Folkhälsan förbättras: Folkhälsan i Sala har förbättrats på flera områden, även om det kvarstår utmaningar. Vård- och omsorgskontorets arbete med att stödja våldsutsatta och minska miljöpåverkan genom planering av resor bidrar till ett bättre psykiskt välbefinnande och minskade koldioxidutsläpp. Samtidigt har Räddningstjänstens förebyggande arbete och rådgivning bidragit till att stärka den allmänna säkerheten och välmående. Trots dessa framsteg finns det behov av att adressera ökningen i stillasittande och nedgång i fysisk aktivitet bland invånarna. Kommunens insatser för att främja aktiva livsstilar och öka deltagandet i idrottsföreningar bland unga är lovande och bör fortsätta stödjas.

Egen försörjning bland medborgarna ökar: Sala har sett positiva trender i minskningen av ekonomiskt försörjningsstöd, särskilt bland barn och ungdomar. Tekniska kontoret har bidragit till detta genom att erbjuda praktikplatser och arbetstillfällen, vilket hjälper till att öka egenförsörjningen och minska utanförskap. Vård- och omsorgskontoret har också arbetat med att bryta utanförskap och skapa fler mötesplatser, vilket ytterligare stöder ökad social inkludering och ekonomisk självförsörjning. Trots dessa framsteg kvarstår utmaningar, särskilt med den ökande arbetslösheten och behovet av att utveckla nya mätverktyg för att bättre övervaka och stödja ekonomisk självförsörjning.

Sammanfattningsvis har Sala kommun gjort betydande framsteg mot målet "Ett hållbart Sala" tack vare insatser från olika kontor som har bidragit till att minska koldioxidutsläpp, höja utbildningsnivåer, förbättra studieresultaten och stärka folkhälsan. Genom att fortsätta med dessa strategier och stärka insatserna på alla områden, kommer kommunen att kunna uppnå sina hållbarhetsmål och förbättra livskvaliteten för sina invånare.

Utifrån sammanfattningen av målet att skapa "Ett hållbart Sala" är målet **delvis uppfyllt**.

Positiva framsteg:

- Minskade koldioxidutsläpp, tack vare hållbara byggprojekt och ekologiska initiativ från samhällsbyggnadskontoret och kultur- och fritidskontoret.
- Ökad utbildningsnivå, med fler elever som slutför sina gymnasiestudier och förbättringar i studieresultat, även om det fortfarande finns utmaningar.
- Ökad egenförsörjning, särskilt bland unga, med hjälp av praktikplatser och stöd från vård- och omsorgskontoret.

Kvarstående utmaningar:

- Studieresultat för årskurs 9 är fortfarande något under genomsnittet jämfört med liknande kommuner.
- Folkhälsoutmaningar i form av ökning av ohälsa, färre invånare som bedömer sin hälsa som bra, mer stillasittande livsstil och minskat deltagande i fysisk aktivitet.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Inom målet *Ett tryggt och rättvist Sala* har kommunfullmäktige definierat flera strategiska fokusområden för att stärka tryggheten och rättvisan för medborgare, föreningar och näringsliv. Kommunens ambition är att öka medborgarnas förtroende, förbättra nöjdheten med kommunala tjänster och höja både den upplevda och faktiska tryggheten i offentliga miljöer. För att nå dessa mål lägger kommunen särskild vikt vid att stärka demokratin och öka medborgardialogen, samt säkerställa rättssäkerhet och lika behandling.

Kommunen arbetar för att främja en trygg och rättvis samhällsutveckling där alla invånare känner sig delaktiga. Insatserna fokuserar på att förbättra medborgarinflytandet och öka insynen, samt på att främja både faktisk och upplevd trygghet. Förbättringar av kommunens verksamheter och skapandet av rättvisa förutsättningar för alla är centrala delar av strategin.

Sammanfattningsvis, när Sala kommun framgångsrikt ökar medborgarnas förtroende, förbättrar nöjdheten med kommunens verksamheter och höjer tryggheten, har kommunen nått sina mål om att skapa ett tryggt och rättvist samhälle.

Indikator	Nyckeltal	2022	2023	2024	Utveckling
Förtroendet för kommunen ökar	Svenskt Näringslivs enkät om företagsklimatet, delfråga: Dialogen mellan företag och kommunens beslutsfattare	2,86	2,84	2,78	
Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter	Medborgarundersökningen- kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	72,9	61,9		
Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar	<p>Invånare 18-64 år som avstår att gå ut ensam, %</p> <p>Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)</p> <p>Andel elever (%) i åk 5 som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan - Känner du dig trygg i skolan</p> <p>Andel elever (%) i åk 8 som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan - Känner du dig trygg i skolan?</p> <p>Andel gymnasieelever (%) i år 2 som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan - Känner du dig trygg i skolan?</p>	29			
Säkerheten faktisk trygghet ökar	Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	1101	1225		

Demokratins stärks	Medborgarundersökningen - möjlighet att påverka inom de kommunala verksamheterna fungerar bra, andel (%)	43	34,7		
	Medborgarundersökningen - möjlighet att påverka politiska beslut i kommunen fungerar bra, andel (%)	25,1	17,2		
	Medborgarundersökning - möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%)	32,5	26,7		
	Medborgarundersökningen - Kommunens information kring större förändringar fungerar bra, andel (%) Hur kommunen informerar om större förändringar i kommunen (ex stadsplanering, byggnationer etc)	52	48,1		
	Delaktighetsindex, andel % av maxpoäng	69			

Förtroendet för kommunen ökar

Indikatorn som mäter förtroendet för kommunen, baserad på Svenskt Näringslivs enkät om företagsklimatet, ger en inblick i hur företagen uppfattar dialogen med kommunens beslutsfattare. Under perioden 2021 till 2024 har Sala kommun visat en något lägre nivå av förtroende jämfört med det nationella genomsnittet.

År 2021 uppmättes förtroendet i Sala kommun på en relativt låg nivå, vilket indikerade en begränsad tillfredsställelse bland företagen när det gällde kommunens kommunikation och stöd. År 2022 noterades en mindre förbättring, vilket tyder på att vissa åtgärder kan ha haft en positiv effekt på uppfattningen om dialogen mellan företagen och kommunen. Denna förbättring var dock kortvarig, då betyget sjönk under de följande åren.

Under 2023 och 2024 fortsatte förtroendet att minska något, vilket indikerar att trots initiala framsteg har kommunen haft svårt att upprätthålla och vidareutveckla relationen med det lokala näringslivet. Denna nedgång, särskilt i kombination med den positiva utvecklingen på nationell nivå, pekar på att det finns behov av att granska och adressera de underliggande faktorerna som påverkar företagens förtroende för kommunen.

Denna trend pekar på att Sala kommun har haft en något lägre nivå av förtroende från företagen jämfört med det svenska genomsnittet. Även om det fanns en initial förbättring, indikerar den efterföljande nedgången att det finns områden som behöver stärkas, särskilt i relation till kommunikationen och dialogen med det lokala näringslivet.

Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter

Indikatorn för medborgarnas nöjdhet med kommunens verksamheter, baserad på SCB:s medborgarundersökning, ger en värdefull inblick i hur väl kommunen uppfyller invånarnas förväntningar. Denna attitydundersökning utförs med ett slumpmässigt urval av personer som är 18 år eller äldre och folkbokförda i Sala kommun. Det är värt att notera att svarsfrekvensen för under-

sökningen är relativt låg, på 31,4 procent. Denna låga svarsfrekvens kan påverka resultatens validitet och generaliserbarhet, då ett mindre antal svar kan vara mindre representativt för hela befolkningen. Därför bör resultaten tolkas med försiktighet, och eventuella slutsatser om medborgarnas nöjdhet bör kompletteras med ytterligare datakällor och analyser.

Resultaten från 2022 visade att en överväldigande majoritet av medborgarna var nöjda med kommunens arbete, med en hög andel som uppskattade kommunens verksamheter. Under 2023 observerades dock en märkbar minskning i nöjdheten bland medborgarna. Från att ha varit på en stabil nivå året innan, sjönk nöjdheten till en betydligt lägre andel. Detta innebär att en större del av befolkningen nu upplever att kommunens verksamheter inte lever upp till deras förväntningar på samma positiva sätt som tidigare.

När vi jämför Sala med andra kommuner inom samma kategorier, är det tydligt att Sala presterar under genomsnittet för både lågpendlingskommuner nära större städer och pendlingskommuner nära större städer. Denna jämförelse visar att Sala kommun har en lägre nivå av medborgartillfredsställelse än många av sina jämförelsekommuner, både i närliggande och mer avlägsna områden. Denna nedgång i nöjdheten ger en viktig signal om att det finns utrymme för förbättringar inom kommunens verksamheter.

Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar

För att kunna förstå och förbättra den upplevda tryggheten i offentliga miljöer är det avgörande att noggrant analysera resultaten från våra nyckeltal. Under 2021 valde en tredjedel av invånarna i åldern 18–64 år att avstå från att gå ut ensamma, och denna andel minskade något under det följande året. Jämfört med lågpendlingskommuner nära större stad, där motsvarande andel var lägre, indikerar våra resultat att en högre andel av våra invånare upplever oro. Detta pekar på ett behov av att vidta åtgärder för att förbättra tryggheten i våra offentliga miljöer.

När vi ser på tryggheten utomhus under mörka timmar, visar SCB medborgarundersökning att andelen som känner sig trygg har minskat från tidigare resultat. Även om det finns en viss förbättring i jämförelse med andra kommuner i vår nya gruppering, kvarstår en betydande utmaning. Det är tydligt att det finns ett fortsatt behov av att arbeta med åtgärder som kan stärka tryggheten i våra offentliga miljöer för att möta medborgarnas förväntningar och behov.

När vi analyserar tryggheten i skolmiljön för elever i olika åldrar, framträder en bild av både stabilitet och förändring. För elever i årskurs 5 har andelen som känner sig trygga varit stabil under två år, men har minskat under det senaste året. Detta tyder på att det finns en upplevd osäkerhet bland yngre elever som vi behöver adressera. För elever i årskurs 8 har tryggheten visat en ökning efter en period av stabilitet. Detta är ett positivt tecken på att de aktiviteter som vidtagits kan ha haft en positiv inverkan, men det är också viktigt att fortsätta följa upp och stärka tryggheten i denna åldersgrupp för att säkerställa att trenden fortsätter. Gymnasieelever i år 2 har haft en konstant hög nivå av trygghet under flera år, även om det har skett en liten minskning nyligen. Den höga tryggheten bland gymnasieelever kan indikera att de äldre eleverna upplever en mer stabil och säker skolmiljö.

Sammanfattningsvis visar resultaten att det finns både framsteg och områden som behöver förbättras för att öka den upplevda tryggheten bland elever och invånare i vår kommun. Medan vissa grupper av elever rapporterar ökad trygghet, finns det fortfarande behov av att arbeta för att säkerställa att alla elever känner sig säkra i skolan. Genom att noggrant övervaka och analysera resultaten kan vi identifiera specifika områden där åtgärder kan vidtas för att förbättra tryggheten och skapa en mer positiv skolmiljö. På samma sätt, genom att fokusera på de specifika områden där trygghetskänslan är lägre än genomsnittet och vidta riktade åtgärder, kan vi arbeta för att skapa en säkrare och mer trygg miljö för alla våra invånare.

Säkerheten faktisk trygghet ökar

När vi analyserar säkerheten och den faktiska tryggheten i vår kommun genom antalet anmälda våldsbrott per 100 000 invånare, ser vi en ökning i antalet rapporterade fall under de senaste åren. Från 2021 till 2023 har vi sett en stigande trend, där antalet anmälda våldsbrott har ökat från 1 078 till 1 225. Detta visar på en oroande utveckling och pekar på ett behov av att stärka våra insatser för att öka säkerheten.

Jämfört med städer som har anstalter, såsom Kumla, Härnösand, och Södertälje, framstår våra siffror i ett något annat ljus. I dessa städer har vi sett en variation i de rapporterade våldsbrotten. Till exempel, Härnösand och Eskilstuna rapporterade högre antal våldsbrott, medan Kumla och Norrtälje låg något lägre. Sala kommun ligger något under medelvärdet för dessa städer men har ändå sett en ökning i antalet anmälda brott. Denna jämförelse visar att även om våra nivåer är lägre än vissa städer med anstalter, finns det en tydlig trend av ökad brottslighet som vi behöver adressera.

Demokratin stärks

Analysen av demokratis styrka i vår kommun, baserat på resultaten från medborgarundersökningen, visar en varierande bild av medborgarnas uppfattning om deras möjligheter att påverka och delta i kommunala processer. Under det senaste året har vi sett en nedgång i medborgarnas uppfattning om hur väl möjligheten att påverka inom kommunala verksamheter fungerar, likaså för deras möjlighet att påverka politiska beslut och delta i kommunutvecklingen. Detta indikerar en minskad tilltro till kommunens arbete med att inkludera medborgarna i beslut och processer som påverkar deras liv. Jämfört med liknande kommuner är vår kommun något under genomsnittet när det gäller medborgarnas uppfattning om påverkan och deltagande.

När det gäller kommunens information om större förändringar, har vi sett en viss nedgång i medborgarnas uppfattning om hur väl kommunen informerar om viktiga förändringar. Detta tyder på att det kan finnas behov av att förbättra transparensen och tydligheten i vår kommunikation för att stärka medborgarnas förtroende och delaktighet.

KONTORENS AKTIVITETER FÖR ATT FRÄMJA MÅLUPPFYLLELSE INOM "ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA"

Kontorens insatser för att främja måluppfyllelsen inom "Ett tryggt och rättvist Sala" omfattar flera aktiviteter och samarbeten mellan olika enheter. Kommunledningskontoret har arbetat för att göra processen kring medborgarförslag mer tillgänglig och transparent. Genom en ny e-tjänst kan medborgare både lämna in förslag och följa deras utveckling fram till beslut. Denna förändring stärker medborgarnas möjlighet att påverka och bidrar till ökad tillit till kommunen. Ett fokus har även lagts på att utveckla e-tjänster för att effektivisera och förenkla servicen till medborgarna. Totalt har 20 nya e-tjänster lanserats under perioden, vilket förbättrar tillgängligheten och interaktionen med kommunen. Samtidigt har kommunikationen kring politiska beslut och sammanträden förbättrats genom regelbundna uppdateringar via webben och sociala medier. Syftet är att öka medborgarnas insyn i det politiska arbetet och de beslut som fattas. Vidare har kontoret stärkt samarbetet med polismyndigheten genom att tydligare styra arbetet kring trygghets- och säkerhetsfrågor. Det förväntas leda till en ökad upplevd trygghet bland invånarna.

Räddningstjänsten genomför kontinuerligt kvalitativa räddningsinsatser som utvärderas för att säkerställa bästa möjliga resultat. Planerade tillsyner enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO)

och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) genomförs enligt plan, och räddningstjänsten arbetar med att förebygga olyckor där individer eller samhälle saknar kapacitet att hantera situationer själva.

Samhällsbyggnadskontoret har genomfört miljötillsyn, livsmedelskontroller och hälsoskyddsinsatser enligt plan, även om vissa tillsynsbesök har påverkats av vakanser. Även tekniska kontoret bidrar till att öka tillgängligheten för medborgarna genom att tillhandahålla geografisk information via en ny karttjänst, som kontinuerligt uppdateras och utvecklas. Denna tjänst har skapat dialog och engagemang kring måltidsenhetens arbete och andra samhällsnyttiga funktioner.

Kultur- och fritidskontoret har arbetat för att erbjuda en bred verksamhet inom bibliotek, kultur och fritidsgårdar, med ett särskilt fokus på att ta tillvara ungas intressen och främja personlig och social utveckling. Under 2024 invigdes ett nytt allaktivitetshus i samarbete med Salabostäder AB, där verksamheten har startat med en dialog med boende i närområdet för att möta lokala behov.

Skolkontoret har lagt särskild vikt vid att öka andelen gymnasieelever som tar examen och minska utanförskapet genom att skapa trygga och hälsosamma skolmiljöer som främjar lärande och utveckling. Genom samarbete med tekniska kontoret har man också arbetat med att anpassa och utveckla ändamålsenliga skollokaler. Samtidigt har uppsökande verksamhet för förskolan stärkts, vilket syftar till att öka deltagandet bland barn med annat modersmål.

Vård- och omsorgskontoret har fokuserat på att säkerställa rättssäkerhet och jämlikhet inom sina tjänster genom att arbeta med handlingsplaner och egenkontroller. Synpunkter och klagomål följs noga upp och har lett till förbättringsåtgärder inom verksamheterna. Fokusgrupper, samverkansträffar och brukarundersökningar har genomförts för att skapa dialog och öka delaktigheten bland medborgarna. Äldre- och omsorgsnämnden har också arbetat med att öka antalet e-tjänster och förbättra tillgängligheten för dessa, i syfte att stärka medborgarnas inflytande och tillgång till service.

Dessa samlade insatser från de olika kontoren bidrar till att främja trygghet, delaktighet och rättvisa i Sala kommun. Genom att utveckla tjänster, öka dialogen med medborgarna och säkerställa kvaliteten i sina verksamheter arbetar kommunen målmedvetet för att uppnå målet om ett tryggt och rättvist Sala.

SAMMANFATTNING AV MÅLET

Målet "Ett tryggt och rättvist Sala" syftar till att skapa en kommun där medborgarnas förtroende och nöjdhet är höga, och där både den upplevda och faktiska tryggheten i offentliga miljöer är stark. Kommunen har fokuserat på att stärka demokratin, öka medborgardialogen och säkerställa rättssäkerhet och lika behandling för alla invånare.

Under perioden 2021 till 2024 har förtroendet för kommunen bland företagen varit något lägre än det nationella genomsnittet. Inledningsvis visade resultaten från 2021 en begränsad tillfredsställelse bland företagen. Trots en viss förbättring har förtroendet minskat igen under 2023 och 2024. Detta indikerar att kommunen har haft svårt att upprätthålla en stark och konstruktiv relation med det lokala näringslivet. Kommunledningskontorets arbete med att förbättra tillgången till medborgarförslag genom en ny e-tjänst har stärkt medborgarnas möjlighet att påverka och bidragit till ökad tillit till kommunen, vilket kan ha en positiv effekt även på företagens uppfattning om kommunen genom förbättrad transparens och kommunikation.

Nöjdheten bland medborgarna med kommunens verksamheter var hög under 2022 men minskade markant under 2023. Sala kommun presterar under genomsnittet jämfört med både lågpendlings- och pendlingskommuner nära större städer, vilket pekar på betydande förbättringsområden. Samhällsbyggnadskontorets arbete med miljötillsyn och livsmedelskontroller är en del av strävan att säkerställa kvaliteten och effektiviteten i kommunens verksamheter och att förbättra medborgarnas upplevelse av kommunens service.

Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer har visat vissa förbättringar men kvarstår som en utmaning. Andelen invånare som avstår från att gå ut ensamma har minskat något, men oron är fortfarande högre jämfört med andra kommuner. Tryggheten bland skolbarn varierar, med vissa grupper som rapporterar ökad trygghet medan andra upplever minskad trygghet. Räddningstjänsten arbetar kontinuerligt med kvalitativa räddningsinsatser och tillsyner för att förebygga olyckor. Kultur- och fritidskontoret har bidragit genom att skapa nya mötesplatser, såsom det allaktivitetshus som invigdes 2024, vilket främjar lokal trygghet och engagemang.

När det gäller säkerhet och faktisk trygghet, har antalet anmälda våldsbrott ökat från 2021 till 2023. Trots att Sala kommun har lägre nivåer av anmälda brott än vissa städer med anstalter, visar den ökande brottsligheten ett behov av förstärkta säkerhetsinsatser. Kommunledningskontoret har stärkt samarbetet med polismyndigheten genom arbetet med Brå för att hantera trygghets- och säkerhetsfrågor mer effektivt, vilket syftar till att öka den upplevda tryggheten bland invånarna genom ett mer samordnat arbete.

Medborgarnas uppfattning om deras möjlighet att påverka kommunala beslut och delta i processer har minskat, vilket visar på ett behov av att förbättra demokratin och delaktigheten i kommunen. Kommunledningskontorets förbättring av transparensen genom regelbundna uppdateringar via webb och sociala medier om politiska beslut och sammanträden syftar till att öka medborgarnas insyn och delaktighet i kommunens arbete.

Sammanfattningsvis bidrar dessa insatser till att skapa en mer positiv och rättvis kommunal miljö. Sala kommun fortsätter att sträva efter att uppnå målet om ett tryggt och rättvist Sala genom att löpande utveckla och förbättra sina verksamheter och processer.

Utifrån sammanfattningen av målet att skapa "Ett tryggt och rättvist Sala" är målet **delvis uppfyllt**.

Positiva framsteg:

- Förbättrad medborgardialog och ökad transparens, med nya e-tjänster och regelbundna uppdateringar om kommunens beslut, vilket stärker medborgarnas förtroende.
- Nya mötesplatser som allaktivitetshuset, vilket främjar lokal trygghet och engagemang.

Utmaningar:

- Lägre företagsförtroende, där förtroendet har minskat under 2023 och 2024 efter en kortvarig förbättring.
- Minskad nöjdhet bland medborgarna med kommunens verksamheter jämfört med tidigare år och andra kommuner.
- Ökning av anmälda våldsbrott.
- Försämrad upplevd trygghet i vissa grupper, med fortsatt hög oro för att vistas ute ensam och varierande trygghet bland skolbarn.
- Minskad upplevelse av delaktighet bland medborgarna i kommunala beslut.

DELÅRSRAPPORT 2024

X-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX

SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

BILAGA NÄMNDERNAS BESLUTSPROTOKOLL DELÅR 2024

SKN § 70 Rapportering av internkontrollplan 2024

INLEDNING

Avrapportering av internkontrollen ska ske i samband med delårsrapporten samt bokslutet.

Avrapporteringen i delårsbokslutet är en indikation på vad som slutligen kan rapporteras i bokslutet för 2024.

De områden som nämnden beslutade ska bevakas gäller: undervisningens och betygssättnings kvaliteten, planer mot kränkande behandling och förebyggande hälsovård samt arbete mot segregation.

Beslutsunderlag

SKN 2024.864 - Missiv - Rapportering av internkontrollplan 2024

SKN 2024.865 - Uppföljning av internkontrollplan 2024 delår – skolkontoret

Tillförordnad skolchef Carin Pärlesköld föredrar ärendet.

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att skolnämnden beslutar,
att godkänna rapportering av internkontrollplan 2024.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Skolnämnden beslutar,
att godkänna rapportering av internkontrollplan 2024.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SKN § 72 Delårsrapport 2024

INLEDNING

Nämnder och styrelser ska lämna delårsrapport med prognos per den 31/12 för drift och investeringar samt en kortfattad version av den sammanfattande redovisningen som sker vid bokslutet.

Beslutsunderlag

SKN 2024.873 - Missiv - Delårsrapport 2024

SKN 2024.874 - Delårsrapport 2024-08-31 Skolnämnden

Tillförordnad skolchef Carin Pärlesköld och verksamhetscontroller Emma Moen föredrar ärendet.

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att skolnämnden beslutar,
att godkänna upprättat förslag till Delårsrapport 2024-08-31 Skolnämnden, samt
att överlämna Delårsrapport 2024-08-31 Skolnämnden till kommunstyrelsen.

Tryggve Lindman (SD) yrkar tillägg,
att skolnämnden beslutar,
att alla möjligheter till kostnadsminskningar under 2024 sammanställs och
kvantifieras och redovisas för nämnden på nästa sammanträde.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras klockan 15.19–15.26.

Viveca Molin (M) och Hanna Westman (SBÄ) yrkar bifall till Tryggve Lindmans (SD) tilläggsyrkande.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

Vidare ställer ordförande Tryggve Lindmans (SD) tilläggsyrkande mot avslag och finner att nämnden beslutar att avslå tilläggsyrkandet.

BESLUT

Skolnämnden beslutar,
att godkänna upprättat förslag till Delårsrapport 2024-08-31 Skolnämnden, samt
att överlämna Delårsrapport 2024-08-31 Skolnämnden till kommunstyrelsen.

Reservation

Koalition Sala inkommer med skriftlig reservation - SKN 2024.905.

Koalition Sala

Skriftlig Reservation gällande ärende 9 - Delårsrapport 240917

Delårsrapporten indikerar ett underskott på ca 20 MSEK för 2024, vilket inte kan accepteras och som kräver omgående åtgärder.

Under året har vi genomgående kommenterat detta och efterfrågat åtgärder men svaret har hela tiden hänvisat till att man inte kommer göra några betydande åtgärder. T ex är Gymnasiets underskott väldigt stort och inga förslag på åtgärder har presenterats för nämnden och inte heller uppdragits av styret vilket är under all kritik. Istället lämnas förvaltningen med ett stort ansvar att jobba i det tysta med åtgärder vilket vi under året sett lett till uppsägning av personal och andra kvalitetssänkande åtgärder då det är det enda de haft möjlighet att skära ner på.

I de kommenterade delarna av delårsrapporten pekas dock på flera ställen ut möjligheter till kostnadsminskningar samt pågående insatser för att reducera kostnader. Dessa kommentarer är splittrade och föga konkretiserade.

För att kunna stötta verksamheten med politisk inriktning och handlingskraft behöver politiken också få dessa konkreta åtgärder presenterade och konkretiserade. De politiska besluten lyser också med sin frånvaro under året för att komma tillrätta med underskottet som nu ser ut att bli ett faktum även detta år.

I det svåra ekonomiska läge som vi befinner oss i yrkade vi därför:

- att alla möjligheter till kostnadsminskningar under 2024 sammanställs och kvantifieras och redovisas för nämnden på nästa sammanträde.

Detta blev dock inte bifallet och utifrån ovan reserverar vi oss mot detta.

För Koalition Sala:

Tryggwe Lindman (SD)

Viveca Molin (M)

Hanna Westman (SBÄ)

ÄON § 85 ÄON Delårsbokslut 2024

INLEDNING

Äldre- och omsorgsnämnden ska lämna Delårsrapport per den 31 augusti med prognos per den 31 augusti för perioden till och med 31 december, gällande drift och investeringar.

Beslutsunderlag

Bilaga ÄON 2024.524 ÄON Missiv – Delårsbokslut 2024

Bilaga ÄON 2024.525 ÄON Delårsrapport 2024

Föredragning av Verksamhetscontroller Fredrik Miklaheim och Socialchef Ingrid Strandman

Yrkanden

Ordförande Camilla Runerås (S) yrkar,
att Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att godkänna Delårsrapporten och överlämna den till Kommunstyrelsen.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att godkänna Delårsrapporten och överlämna den till Kommunstyrelsen.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

ÄON § 86 Uppföljning Internkontrollplan Delår 2024

INLEDNING

Uppföljning av Internkontrollen skall ske i samband med bokslutet.
Redovisningen sker enligt den mall som Ekonomikontoret har fastställt.

Beslutsunderlag

Bilaga ÄON 2024.526 ÄON Missiv – Uppföljning Internkontrollplan 2024
Bilaga ÄON 2024.527 ÄON Uppföljning av Internkontrollplan 2024, delår
Bilaga ÄON 2024.528 ÄON Internkontrollplan 2024

Yrkanden

Ordförande Camilla Runerås (S) yrkar,
att Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att godkänna Uppföljning Internkontrollplan 2024 för Äldre- och omsorgsnämnden.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

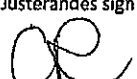

BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att godkänna Uppföljning Internkontrollplan 2024 för Äldre- och omsorgsnämnden.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

SAN § 118 SAN Delårsbokslut, augusti 2024 (omedelbar justering)

INLEDNING

Social- och arbetsmarknadsnämnden ska lämna Delårsrapport per den 31 augusti med prognos per den 31 augusti för perioden till och med 31 december, gällande drift och investeringar.

Beslutsunderlag

Bilaga SAN 2024.321 SAN Missiv – Delårsbokslut 2024

Bilaga SAN 2024.320 SAN Delårsbokslut 2024

Föredragning av Verksamhetscontroller Fredrik Miklaheim & Socialchef Ingrid Strandman

Yttrande

Ordförande Elisabet Pettersson (C) föredrar yttrande från styret.

Samverkan för Sala har tidigare under året föreslagit åtgärder som har beslutats för en budget i balans, och av en enhällig nämnd (Social- och arbetsmarknadsnämndens protokoll, 2024-06-13, § 86). Vård- och omsorgskontoret arbetar aktivt med nämnduppdragen.

Yrkanden

Ordförande Elisabet Pettersson (C) yrkar,
att Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,

att godkänna Delårsrapporten och överlämna den till Kommunstyrelsen.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,

att godkänna Delårsrapporten och överlämna den till Kommunstyrelsen.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Koalition Sala inkommer med en protokollsanteckning som är bilagd protokollet

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Koalition Sala inkommer med protokollsanteckning för ärendepunkten
SAN § 118 Delårsrapport 2024

Det är svårt att ta ställning till delårsrapporten resultat då vi fått underlaget på sittande möte.

Utifrån det vi har snabbt kunnat se i delårsbokslutet kan vi konstatera att de farhågor som vi lyft i början av året tyvärr verkar besannas. Med stora underskott och en för liten ram i styrets budget.

Vi ser allvarligt på den kostnadsutveckling som är och anser att det är av största vikt att arbetet med åtgärdsplanen intensifieras under hösten.

Hanna Westman (SBÄ) 2:e. v. ordf.

Sten Eriksson (KD)

Anette Vestlin (SD)

Dnr 2024/14

SAN § 119 SAN Uppföljning Internkontrollplan 2024 (omedelbar justering)

INLEDNING

Avrapportering av Internkontrollen skall ske i samband med Delårsbokslutet och Bokslutet.

Avrapporteringen i Delårsbokslutet är en indikation på vad som slutligen kan rapporteras i Bokslutet för 2024.

Redovisningen sker enligt den mall som Ekonomikontoret har fastställt.

Beslutsunderlag

Bilaga SAN 2024.318 SAN Missiv -- Uppföljning Internkontroll, delår 2024

Bilaga SAN 2024.319 SAN Uppföljning av Internkontrollplan, delår 2024

Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman

Yrkanden

Ordförande Elisabet Pettersson (C) yrkar,

att Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,

att godkänna Uppföljning Internkontrollplan 2024 för Social- och arbetsmarknadsnämnden.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,

att godkänna Uppföljning Internkontrollplan 2024 för Social- och arbetsmarknadsnämnden.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	---	---	--------------------

KFN § 89 Delårsbokslut gällande kultur- och fritidsnämnden 2024

INLEDNING

Överskottet i delårsredovisningen gällande interna intäkter beror på att debitering av interna intäkter görs för hela året i början på året. Underskottet gällande bidrag kan hänföras till att stora delar av föreningsbidrag betalas ut tidigt på året.

Interna kostnader innehåller hyror och dessa har varit svåra att beräkna då nya uppgifter framkom efterhand. Ett prognosticerat resultat är ett underskott med 200 000 kronor inom verksamheten.

- Invigning av BG10 den 5 mars.
- Cirka 15 "Extra" senioraktiviteter med bl.a föreläsning med Ingmar Skoog "70 är det nya 50" arrangerades tillsammans med IFK Sala och Sala folkets park. 400 besökare.
- Sommararena i stadsparken, öppen 63 dagar, mån-sön, 12.00-17.00. En ökning av besökare med 2 500.
- Bibliotekschef Boel Simonsson gick i pension och ny bibliotekschef rekryterad.
- Återlämnings- och sorteringsmaskin till biblioteket upphandlad. Leverans i oktober.
- Ny ismaskin upphandlad och levererad under våren.
- Salamässan genomförs på Lärkans sportfält i slutet på augusti månad.
- Bidragit med extra arrangemangsstöd till föreningslivet i firandet av Sala 400 år.

Uppföljning av kommunfullmäktiges och kultur- och fritidsnämndens utvecklingsmål redovisades.

När det gäller framtiden finns det bland annat tre arbetsområden.

- Vision Lärkan: I visionen för Lärkans sportfält ingår att förvandla Lärkans sportfält till att bli en levande och tillgänglig "stadsdel" präglad av idrott och friluftsliv. Ändrade vanor i vårt fritidsutövande kan också plockas upp och utvecklas som ett led att öka människors lust till att aktivera sig och därigenom främja folkhälsan. Därmed behövs en fortsatt utveckling enligt Vision Lärkan med prioritering på nytt badhus.
- Planera för fortsättningen av det tvåårigt projekt i samverkan med Salabostäder som skapar metoder och insatser för att motverka barns, ungas och föräldrars utanförskap i bland annat bostadsområden. Insatserna handlar om att på olika sätt mobilisera de boende i områdena, öka deras delaktighet i och engagemang för barnen och området.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

- Fortsätta med utvecklingsplan för aktivitetsområdet i Åkra trädgård som är centralt belägen i staden, utmed Strandvägen och Ekeby damm. Det är ett område med stora öppna gräsytor och stora träd. Området har på senare år fått en utökad användning genom att det har placerats en skateboard- och kickbikepark, anlagts beachvolleyplan och en basketplan. Olika önskemål och idéer har hänvisats till denna yta i olika sammanhang och tillfällen. Vi har behov att identifiera, prioritera och disponera dessa funktioner för att kunna jobba vidare med området.

Beslutsunderlag

2024.515 – Delårsrapport 2024

Kultur- och fritidschef Roger Nilsson föredrar ärendet.

Yrkanden

Ordförande Gert Wibe (V) yrkar,

att kultur och fritidsnämnden beslutar,

att efter redaktionella ändringar godkänna Delårsbokslutet för Kultur- och fritidsnämnden.**Beslutsgång**

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Kultur och fritidsnämnden beslutar,

att efter redaktionella ändringar godkänna Delårsbokslutet för Kultur- och fritidsnämnden.

Skickas till
Ekonomikontoret

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KFN § 90 Internkontrollplan 2024

INLEDNING

Enligt av kommunfullmäktige fastställt Reglemente för internkontroll i Sala kommun ska nämnder och styrelse varje år anta särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Denna syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredställande intern kontroll, d.v.s. de skall med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.

Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.

Efterlevnad av lagar, föreskrifter, policys, riktlinjer med mera.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde.

Beslutsunderlag

KFN 2024.516 - Uppföljning av internkontrollplan 2024

Kultur- och fritidschef Roger Nilsson föredrar ärendet.

Yrkanden

Ordförande Gert Wibe (V) yrkar,

att kultur och fritidsnämnden beslutar,

att godkänna Internkontrollplanen 2024 för Kultur- och fritidsnämnden.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Kultur och fritidsnämnden beslutar,

att godkänna Internkontrollplanen 2024 för Kultur- och fritidsnämnden.

Skickas till

Ekonomikontoret

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

NÄMNDERNAS BESLUTSPROTOKOLL DELÅR 2024 Fe! Okänt namn på dokumentegenskap.
Fe! Okänt namn på dokumentegenskap.
ANTAGEN § X | 2024-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX
SALA KOMMUN
Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

BILAGA NÄMNDERNAS BESLUTSPROTOKOLL
DELÅR 2024

SKN § 70 Rapportering av internkontrollplan 2024

INLEDNING

Avrapportering av internkontrollen ska ske i samband med delårsrapporten samt bokslutet.

Avrapporteringen i delårsbokslutet är en indikation på vad som slutligen kan rapporteras i bokslutet för 2024.

De områden som nämnden beslutade ska bevakas gäller: undervisningens och betygssättningens kvalitet, planer mot kränkande behandling och förebyggande hälsovård samt arbete mot segregation.

Beslutsunderlag

SKN 2024.864 - Missiv - Rapportering av internkontrollplan 2024

SKN 2024.865 - Uppföljning av internkontrollplan 2024 delår – skolkontoret

Tillförordnad skolchef Carin Pärlesköld föredrar ärendet.

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att skolnämnden beslutar,
att godkänna rapportering av internkontrollplan 2024.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Skolnämnden beslutar,
att godkänna rapportering av internkontrollplan 2024.

SKN § 72 Delårsrapport 2024

INLEDNING

Nämnder och styrelser ska lämna delårsrapport med prognos per den 31/12 för drift och investeringar samt en kortfattad version av den sammanfattande redovisningen som sker vid bokslutet.

Beslutsunderlag

SKN 2024.873 - Missiv - Delårsrapport 2024

SKN 2024.874 - Delårsrapport 2024-08-31 Skolnämnden

Tillförordnad skolchef Carin Pärlesköld och verksamhetscontroller Emma Moen föredrar ärendet.

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att skolnämnden beslutar,

att godkänna upprättat förslag till Delårsrapport 2024-08-31 Skolnämnden, samt
att överlämna Delårsrapport 2024-08-31 Skolnämnden till kommunstyrelsen.

Tryggve Lindman (SD) yrkar tillägg,
att skolnämnden beslutar,

att alla möjligheter till kostnadsminskningar under 2024 sammanställs och
kvantifieras och redovisas för nämnden på nästa sammanträde.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras klockan 15.19-15.26.

Viveca Molin (M) och Hanna Westman (SBÄ) yrkar bifall till Tryggve Lindmans (SD)
tilläggsyrkande.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

Vidare ställer ordförande Tryggve Lindmans (SD) tilläggsyrkande mot avslag och
finner att nämnden beslutar att avslå tilläggsyrkandet.

BESLUT

Skolnämnden beslutar,

att godkänna upprättat förslag till Delårsrapport 2024-08-31 Skolnämnden, samt
att överlämna Delårsrapport 2024-08-31 Skolnämnden till kommunstyrelsen.

Reservation

Koalition Sala inkommer med skriftlig reservation - SKN 2024.905.

Koalition Sala

Skriftlig Reservation gällande ärende 9 - Delårsrapport 240917

Delårsrapporten indikerar ett underskott på ca 20 MSEK för 2024, vilket inte kan accepteras och som kräver omgående åtgärder.

Under året har vi genomgående kommenterat detta och efterfrågat åtgärder men svaret har hela tiden hänvisat till att man inte kommer göra några betydande åtgärder. T ex är Gymnasiets underskott väldigt stort och inga förslag på åtgärder har presenterats för nämnden och inte heller uppdragits av styret vilket är under all kritik. Istället lämnas förvaltningen med ett stort ansvar att jobba i det tysta med åtgärder vilket vi under året sett lett till uppsägning av personal och andra kvalitetssänkande åtgärder då det är det enda de haft möjlighet att skära ner på.

I de kommenterade delarna av delårsrapporten pekas dock på flera ställen ut möjligheter till kostnadsminskningar samt pågående insatser för att reducera kostnader. Dessa kommentarer är splittrade och föga konkretiserade.

För att kunna stötta verksamheten med politisk inriktning och handlingskraft behöver politiken också få dessa konkreta åtgärder presenterade och konkretiserade. De politiska besluten lyser också med sin frånvaro under året för att komma tillrätta med underskottet som nu ser ut att bli ett faktum även detta år.

I det svåra ekonomiska läge som vi befinner oss i yrkade vi därför:

- att alla möjligheter till kostnadsminskningar under 2024 sammanställs och kvantifieras och redovisas för nämnden på nästa sammanträde.

Detta blev dock inte bifallet och utifrån ovan reserverar vi oss mot detta.

För Koalition Sala:

Tryggwe Lindman (SD)

Viveca Molin (M)

Hanna Westman (SBÄ)

ÄON § 85 ÄON Delårsbokslut 2024

INLEDNING

Äldre- och omsorgsnämnden ska lämna Delårsrapport per den 31 augusti med prognos per den 31 augusti för perioden till och med 31 december, gällande drift och investeringar.

Beslutsunderlag

Bilaga ÄON 2024.524 ÄON Missiv – Delårsbokslut 2024

Bilaga ÄON 2024.525 ÄON Delårsrapport 2024

Föredragning av Verksamhetscontroller Fredrik Miklaheim och Socialchef Ingrid Strandman

Yrkanden

Ordförande Camilla Runerås (S) yrkar,
att Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att godkänna Delårsrapporten och överlämna den till Kommunstyrelsen.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att godkänna Delårsrapporten och överlämna den till Kommunstyrelsen.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

ÄON § 86 Uppföljning Internkontrollplan Delår 2024

INLEDNING

Uppföljning av Internkontrollen skall ske i samband med bokslutet.
Redovisningen sker enligt den mall som Ekonomikontoret har fastställt.

Beslutsunderlag

Bilaga ÄON 2024.526 ÄON Missiv – Uppföljning Internkontrollplan 2024
Bilaga ÄON 2024.527 ÄON Uppföljning av Internkontrollplan 2024, delår
Bilaga ÄON 2024.528 ÄON Internkontrollplan 2024

Yrkanden

Ordförande Camilla Runerås (S) yrkar,
att Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att godkänna Uppföljning Internkontrollplan 2024 för Äldre- och omsorgsnämnden.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att godkänna Uppföljning Internkontrollplan 2024 för Äldre- och omsorgsnämnden.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

SAN § 118 SAN Delårsbokslut, augusti 2024 (omedelbar justering)

INLEDNING

Social- och arbetsmarknadsnämnden ska lämna Delårsrapport per den 31 augusti med prognos per den 31 augusti för perioden till och med 31 december, gällande drift och investeringar.

Beslutsunderlag

Bilaga SAN 2024.321 SAN Missiv – Delårsbokslut 2024

Bilaga SAN 2024.320 SAN Delårsbokslut 2024

Föredragning av Verksamhetscontroller Fredrik Miklaheim & Socialchef Ingrid Strandman

Yttrande

Ordförande Elisabet Pettersson (C) föredrar yttrande från styret.

Samverkan för Sala har tidigare under året föreslagit åtgärder som har beslutats för en budget i balans, och av en enhällig nämnd (Social- och arbetsmarknadsnämndens protokoll, 2024-06-13, § 86). Vård- och omsorgskontoret arbetar aktivt med nämnduppdragen.

Yrkanden

Ordförande Elisabet Pettersson (C) yrkar,
att Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,

att godkänna Delårsrapporten och överlämna den till Kommunstyrelsen.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,

att godkänna Delårsrapporten och överlämna den till Kommunstyrelsen.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Koalition Sala inkommer med en protokollsanteckning som är bilagd protokollet

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Koalition Sala inkommer med protokollsanteckning för ärendepunkten
SAN § 118 Delårsrapport 2024

Det är svårt att ta ställning till delårsrapporten resultat då vi fått underlaget på sittande möte.

Utifrån det vi har snabbt kunnat se i delårsbokslutet kan vi konstatera att de farhågor som vi lyft i början av året tyvärr verkar besannas. Med stora underskott och en för liten ram i styrets budget.

Vi ser allvarligt på den kostnadsutveckling som är och anser att det är av största vikt att arbetet med åtgärdsplanen intensifieras under hösten.

Hanna Westman (SBÄ) 2:e. v. ordf.
Sten Eriksson (KD)
Anette Vestlin (SD)

SAN § 119 SAN Uppföljning Internkontrollplan 2024 (omedelbar justering)

INLEDNING

Avrapportering av Internkontrollen skall ske i samband med Delårsbokslutet och Bokslutet.

Avrapporteringen i Delårsbokslutet är en indikation på vad som slutligen kan rapporteras i Bokslutet för 2024.

Redovisningen sker enligt den mall som Ekonomikontoret har fastställt.

Beslutsunderlag

Bilaga SAN 2024.318 SAN Missiv – Uppföljning Internkontroll, delår 2024
Bilaga SAN 2024.319 SAN Uppföljning av Internkontrollplan, delår 2024
Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman

Yrkanden

Ordförande Elisabet Pettersson (C) yrkar,
att Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,

att godkänna Uppföljning Internkontrollplan 2024 för Social- och arbetsmarknadsnämnden.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,

att godkänna Uppföljning Internkontrollplan 2024 för Social- och arbetsmarknadsnämnden.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

NÄMNDERNAS BESLUTSPROTOKOLL DELÅR 2024
Fel! Okänt namn på dokumentegenskap.
Fel! Okänt namn på dokumentegenskap.
ANTAGEN § X | 2024-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX
SALA KOMMUN
Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

KS § 167 Redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

INLEDNING

Enligt kommunallagen, 5 kap 35 §, ska motioner beredas så, att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredning inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva motionen från vidare handläggning.

Enligt fullmäktiges arbetsordning ska kommunstyrelsen göra denna redovisning vid fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Beslutsunderlag

KS 2024.5127, redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år, hösten 2024
KS 2024.5126, missiv
KS 2024.5225, KSLU § 135, 2024-10-02

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
bifall till ledningsutskottets förslag att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Erik Hamrin (M) tilläggsyrkar
att kommunstyrelsen för egen del beslutar
att uppdra till kommundirektören att tillse att yttranden kring "Motion om riktlinje vid klotter och skadegörelse" inkommer snarast.

Beslutsgång

Ordföranden ställer ledningsutskottets förslag mot avslag och finner ledningsutskottets förslag bifallet.
Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

BESLUT

Kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna

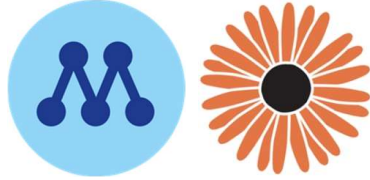
Reservationer

Erik Hamrin (M) och Hanna Westman (SBÄ) inkommer med skriftlig reservation.

Skickas till

Kommunfullmäktige

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Reservation KS 2024-10-16

Punkt 18: Redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år, hösten 2024.

Vi reserverar oss härmed till förmån för Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande i denna punkt.

Det är snart 18 månader sedan motionen om att ta fram en riktlinje för hantering klotter och skadegörelse i Sala lämnades in. Att kommunstyrelsen i det läget skulle besluta att uppdra till kommundirektören att påskynda inhämtandet av yttranden är ett enkelt sätt att tillse att motionen kan behandlas inom kort.

Klotter och skadegörelse fortsätter att vara ett problem, delvis givet styrets ovilja att sätta upp de säkerhetskameror samt vidta andra åtgärder, som oppositionens företrädare påtalat behovet av. Därför måste denna fråga hanteras och tilläggsyrkandet i fråga hade påskyndat det.

För Moderaterna i Sala och Salas Bästa

Erik Hamrin (M), oppositionsråd

Hanna Westman (SBÄ), gruppleadare

Stab för utveckling och förvaltning,
Kanslienheten
Nämndsekreterare

Redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

Dnr	Anmäld i KF	Beskrivning	Parti	Remitterad till	Status
2023/498	2023-05-29	Motion om riktlinje vid klotter och skadegörelse	M	Fastighet och säkerhetssamordnare	Yttranden ej inkomna.

KSLU § 135 Redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

INLEDNING

Enligt kommunallagen, 5 kap 35 §, skall motioner beredas så, att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredning inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva motionen från vidare handläggning.

Enligt fullmäktiges arbetsordning skall kommunstyrelsen göra denna redovisning vid fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Beslutsunderlag

KS 2024.5126 – Missiv

KS 2024.5127 - Redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

Yrkanden

Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Stab för utveckling och förvaltning Kanslienheten
Anna Rydstedt
Huvudregistrator

MISSIV

Redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Enligt kommunallagen, 5 kap 35 §, skall motioner beredas så, att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredning inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva motionen från vidare handläggning.

Enligt fullmäktiges arbetsordning skall kommunstyrelsen göra denna redovisning vid fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsens ledningsutskott föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Bilagor:

- 1 Redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år.
- 2
- 3

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Stab för utveckling och förvaltning,
Kanslienheten
Anna Rydstedt
Huvudregistrator

Redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

Dnr	Anmäld i KF	Beskrivning	Parti	Remitterad till	Status
2023/497	2023-05-29	Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga	M, SD, SBä och KD	Kultur- och fritidsnämnd, Skolnämnd, Social- och arbetsmarknadsnämnd och kommunjurist/säkerhetssamordnare	Yttranden inkomna, ej behandlats i KS
2023/498	2023-05-29	Motion om riktlinje vid klotter och skadegörelse	M	Fastighet och säkerhetssamordnare	Yttranden ej inkomna.
2023/1169	2023-10-30	Motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala	M	Trafikingenjör	Yttrande inkommit, ej behandlats i KS

KS § 168 Redovisning av medborgarförslag som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

INLEDNING

Enligt kommunallagen, 5 kap 35 §, ska medborgarförslag beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredning inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskryva medborgarförslaget från vidare handläggning.

Enligt fullmäktiges arbetsordning ska kommunstyrelsen göra denna redovisning vid fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Beslutsunderlag

KS 2024.5129, Redovisning av medborgarförslag som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

KS 2024.5128, missiv

KS 2024.5226, KSLU § 136, 2024-10-02

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar, bifall till ledningsutskottets förslag att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer ledningsutskottets förslag mot avslag och finner förslaget bifallet.

BESLUT

Kommunstyrelsen beslutar,

att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Stab för utveckling och förvaltning,
Kanslienheten
Anna Rydstedt
Huvudregistrator

Redovisning av medborgarförslag som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

Dnr	Anmäld i KF	Beskrivning	Remitterat/överlämnat till	Status
2020/509	2020-04-27	Medborgarförslag om att införa hållbarhetskrav som stödjer nationella energi- och klimatmål i markanvisningsavtalen	<i>Remitterat till</i> Samhällsbyggnadskontoret	Yttrande inkommit Ej behandlats i KS
2021/61	2021-02-22	Medborgarförslag om trygghetsboendet i Ransta	<i>Remitterat till</i> Kommundirektör och dåvarande kommunstyrelsens ordförande	Yttrande ej inkommit
2022/1139	2022-12-19	Medborgarförslag om att Sala kommun bör öppna ett högstadium i Västerfärnebo	<i>Remitterat till</i> Skolnämnden	Yttrande inkommit Ej behandlats i KS
2023/399	2023-05-29	Medborgarförslag om ett föreningsliv för alla barn i Sala	<i>Remitterat till</i> Social- och arbetsmarknadsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden	Yttrande inkommit Ej behandlats i KS
2023/1014	2023-09-25	Medborgarförslag om att installera ett vattenkraftverk vid Ekeby-dammar och på andra platser runt gruvans vattensystem	<i>Remitterat till</i> Samhällsbyggnadskontoret	Yttrande ej inkommit

2023/1142	2023-10-30	Medborgarförslag om permanenta skyddsvallar	<i>Remitterat till</i> Tekniska kontoret och kontoret för säkerhet och beredskap	Yttrande ej inkommit
-----------	------------	---	---	----------------------

KSLU § 136 Redovisning av medborgarförslag som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

INLEDNING

Enligt kommunallagen, 5 kap 35 §, ska medborgarförslag beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredning inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva medborgarförslaget från vidare handläggning.

Enligt fullmäktiges arbetsordning ska kommunstyrelsen göra denna redovisning vid fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Beslutsunderlag

KS 2024.5128 - Missiv

KS 2024.5129 - Redovisning av medborgarförslag som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

Yrkanden

Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar, att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar, att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar, att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Stab för utveckling och förvaltning Kanslienheten
Anna Rydstedt
Huvudregistrator

MISSIV

Redovisning av medborgarförslag som ej behandlats inom ett år,
hösten 2024

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Enligt kommunallagen, 5 kap 35 §, ska medborgarförslag beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredning inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva medborgarförslaget från vidare handläggning.

Enligt fullmäktiges arbetsordning ska kommunstyrelsen göra denna redovisning vid fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsens ledningsutskott föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Bilagor:

- 1 Redovisning av medborgarförslag som ej behandlats inom ett år.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Stab för utveckling och förvaltning,
 Kanslienheten
 Anna Rydstedt
 Huvudregistrator

Redovisning av medborgarförslag som ej behandlats inom ett år, hösten 2024

Dnr	Anmäld i KF	Beskrivning	Remitterat/överlämnat till	Status
2020/509	2020-04-27	Medborgarförslag om att införa hållbarhetskrav som stödjer nationella energi- och klimatmål i markanvisningsavtalen	<i>Remitterat till</i> Samhällsbyggnadskontoret	Yttrande inkommit Ej behandlats i KS
2021/61	2021-02-22	Medborgarförslag om trygghetsboendet i Ransta	<i>Remitterat till</i> Kommundirektör och dåvarande kommunstyrelsens ordförande	Yttrande ej inkommit
2022/811	2022-08-17	Medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever	<i>Remitterat till</i> Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	Yttrande inkommit Ej behandlats i KS
2022/1063	2022-11-28	Medborgarförslag om gratis sko-broddar till personer över 65 år	<i>Remitterat till</i> Vård- och omsorgsnämnden	Yttrande inkommit Ej behandlats i KS
2022/1139	2022-12-19	Medborgarförslag om att Sala kommun bör öppna ett högstadium i Västerfärnebo	<i>Remitterat till</i> Skolnämnden	Yttrande inkommit Ej behandlats i KS
2023/295	2023-04-24	Medborgarförslag om läkemedelshantering	<i>Remitterat till</i> Äldre- och omsorgsnämnden	Yttrande inkommit Ej behandlats i KS

2023/399	2023-05-29	Medborgarförslag om ett föreningsliv för alla barn i Sala	<i>Remitterat till</i> Social- och arbetsmarknadsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden	Yttrande inkommit Ej behandlats i KS
2023/1014	2023-09-25	Medborgarförslag om att installera ett vattenkraftverk vid Ekeby-dammar och på andra platser runt gruvans vattensystem	<i>Remitterat till</i> Samhällsbyggnadskontoret	Yttrande ej inkommit
2023/1142	2023-10-30	Medborgarförslag om permanenta skyddsvallar	<i>Remitterat till</i> Tekniska kontoret och kontoret för säkerhet och beredskap	Yttrande ej inkommit

KS § 169 Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, hösten 2024

INLEDNING

Kommunfullmäktige beslutade, KF § 10, 2009-01-29 att bifalla *Motion om redovisning av verkställandet av bifallna motioner och medborgarförslag*. Motionären föreslog att kommunfullmäktige ska erhålla en redovisning av de motioner och medborgarförslag som bifallits med ännu inte verkställts.

Beslutsunderlag

KS 2024.5131, redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, hösten 2024

KS 2024.5130, missiv

KS 2024.5227, KSLU § 137, 2024-10-02

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar, bifall till ledningsutskottets förslag att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer ledningsutskottets förslag mot avslag och finner förslaget bifallet.

BESLUT

Kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar, att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Erik Hamrin (M) återkommer till kommunfullmäktige.

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KSLU § 137 Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, hösten 2024

INLEDNING

Kommunfullmäktige beslutade, KF § 10, 2009-01-29 att bifalla *Motion om redovisning av verkställandet av bifallna motioner och medborgarförslag*. Motionären föreslog att kommunfullmäktige ska erhålla en redovisning av de motioner och medborgarförslag som bifallits med ännu inte verkställts.

Beslutsunderlag

KS 2024.5130 - Missiv

KS 2024.5131 - Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, hösten 2024

Yrkanden

Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar, att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar, att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar, att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Stab för utveckling och förvaltning Kanslienheten
Anna Rydstedt
Huvudregistrator

MISSIV

Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, hösten 2024

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Kommunfullmäktige beslutade, KF § 10, 2009-01-29 att bifalla *Motion om redovisning av verkställandet av bifallna motioner och medborgarförslag*. Motionären föreslog att kommunfullmäktige ska erhålla en redovisning av de motioner och medborgarförslag som bifallits med ännu inte verkställt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att godkänna redovisningen och lägga den till handlingarna.

Bilagor:

1 Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag.

2

3

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Stab för utveckling och förvaltning,
Kanslienheten
Anna Rydstedt
Huvudregistrator

Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, hösten 2024

Motioner

Dnr	Ärende	Beslut	Hanteras av	Status
2017/87	Motion (S) Nu satsar vi på landsbygden	KF § 51/2018	Näringslivskontoret	Ett landsbygdsprogram är under framtagande. Ej behandlats i KS.

Medborgarförslag

Dnr	Ärende	Beslut	Hanteras av	Status
2018/578	Medborgarförslag om att bygga lekplats vid Måns Ols	KF § 101/2019	Tekniska kontoret Kultur och Fritid	Verkställande Detaljplan antagen. Servicebyggnaden ligger först 2028 i budget och lekplatsen kommer uppföras i samband med servicebyggnaden för att samplanera dessa.
2018/814	Medborgarförslag gällande Krisberedskap - krisplan för vattenförsörjning	KF § 97/2019	Tekniska kontoret	Verkställande Arbete med framtagande av nödvattenplan pågår.

Stab för utveckling och förvaltning,
Kanslienheten

Stab för utveckling och förvaltning,
 Kanslienheten
 Anna Rydstedt
 Huvudregistrator

Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, hösten 2024

Motioner

Dnr	Ärende	Beslut	Hanteras av	Status
2017/87	Motion (S) Nu satsar vi på landsbygden	KF § 51/2018	Näringslivskontoret	Ett landsbygdsprogram är under framtagande. Ej behandlats i KS.

Medborgarförslag

Dnr	Ärende	Beslut	Hanteras av	Status
2018/578	Medborgarförslag om att bygga lekplats vid Måns Ols	KF § 101/2019	Tekniska kontoret Kultur och Fritid	Verkställande Detaljplan antagen, ej vunnit laga kraft. Inväntar placering av ny servicebyggnad som ligger som en investering kommande år.
2018/814	Medborgarförslag gällande Krisberedskap - krisplan för vattenförsörjning	KF § 97/2019	Tekniska kontoret	Verkställande Arbete med framtagande av nödvattenplan pågår.

KS § 164 Svar på medborgarförslag om läkemedelshantering

INLEDNING

Rubricerat medborgarförslag inkom den 13 april 2023.

Förslagsställaren föreslår att Sala kommun ska ta ett nytt beslut angående läkemedelshantering för personer med föreskriven Apodos från Apotekstjänst. Enligt nuvarande beslut menar förslagsställaren att nyttjandet av den externa tjänsten för leverans av Apodos medför en kostnad på cirka 700 – 1 000 kronor i månaden beroende på antalet mil det krävs för att leverera Apodosen. Detta menar förslagsställaren leda till en odemokratisk diskrepans avseende kostnaden för medicinen beroende på om man bor på landsbygden eller i tätorten.

Medborgarförslaget har remitterats till Vård- och omsorg för yttrande.

Beslutsunderlag

KS 2023.1407, medborgarförslag

KS 2024.1664, protokollsutdrag KF § 44, 2023-04-24

KS 2023.2128, yttrande från Äldre- och omsorgsnämnden, § 69, 2023-05-24

KS 2024.5306, ordförandesvar

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anse medborgarförslaget besvarat.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anse medborgarförslaget besvarat.

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KOMMUNSTYRELSEN
Amanda Lindblad

Svar på medborgarförslag om läkemedelshantering

Rubricerat medborgarförslag inkom den 13 april 2023.

Förslagsställaren föreslår att Sala kommun ska ta ett nytt beslut angående läkemedelshantering för personer med föreskriven Apodos från Apotekstjänst. Enligt nuvarande beslut menar förslagsställaren att nyttjandet av den externa tjänsten för leverans av Apodos medför en kostnad på ca 700-1000 kr i månaden beroende på antalet mil det krävs för att leverera Apodosen. Detta menar förslagsställaren leda till en odemokratisk diskrepans avseende kostanden för medicinen beroende på om man bor på landsbygden eller i tätorten.

Medborgarförslaget har remitterats till Vård- och omsorg för yttrande. I yttrande framgår att biståndsbeslutet gäller insatsen inköp som verkställs som en serviceinsats. I de fall en person endast har ett biståndsbeslut om serviceinsats leder det till som det beskrivs i medborgarförslaget dvs att insatsen kan verkställas av ett LOV företag. Denna handläggning och hantering regleras utifrån nuvarande riktlinje. Vård och omsorg arbetar efter värdegrunden *Enkelt – Effektivt – Medborgarvänligt* och kommer att arbeta vidare med medborgarförslaget så att biståndsbeslut upplevs jämlikt.

En annan möjlighet för hemleverans är att få Apodos hemlevererad finns via Apotekstjänst. Det är även möjligt utan att individen i fråga har ett biståndsbeslut.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att anse medborgarförslaget besvarat.

Amanda Lindblad (S)
Kommunstyrelsens ordförande

ÄON § 69 Medborgarförslag om läkemedelshantering

INLEDNING

Den 13 april 2023 beslutade Kommunfullmäktiges presidieberedning att medborgarförslaget om läkemedelshantering överlämnas till Kommunstyrelsen för beredning. Den 17 april ombeds Äldre och omsorgsnämnden avlämna ett yttrande gällande medborgarförslaget. Yttrande skall senast den 24 maj lämnas till registrator på Kanslienheten.

Beslutsunderlag

Bilaga ÄON 2023.227 Missiv Yttrande Medborgarförslag: Hantering av läkemedel
Bilaga ÄON 2023.228 Medborgarförslag om läkemedelshantering
Bilaga ÄON 2023.229 KFPB 31 inkomna motioner
Föredragning av Verksamhetschef Åsa Sahlberg

Yrkanden

Ordförande Camilla Runerås (S) yrkar
att Äldre- och omsorgsnämnden beslutar

att anta förslag till yttrande som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att anta förslag till yttrande som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	---	--------------------

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

MISSIV

Yttrande medborgarförslag: Hantering av läkemedel

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Den 13 april 2023 beslutade Kommunfullmäktiges presidieberedning att medborgarförslaget om läkemedelshantering överlämnas till Kommunstyrelsen för beredning. Den 17 april ombeds Äldre och omsorgsnämnden avlämna ett yttrande gällande medborgarförslaget. Yttrande skall senast den 24 maj lämnas till registrator på Kanslienheten.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att anta förslag till yttrande som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Bilagor:

- 1 Tjänsteskrivelse

Vård och omsorg

TJÄNSTESKRIVELSE

Yttrande medborgarförslag: Hantering av läkemedel

BAKGRUND

Medborgarförslaget föreslår att Sala kommun tar ett nytt beslut angående läkemedelshantering för personer med Apodos från Apotekstjänst. I dagsläget som beslutet är fattat ska den serviceinsatsen ske via förutbestämda externa utförare. Beslutet kan inte nyttjas av personer som bor utanför stadskärnan utan en stor merkostnad.

YTTRANDE

Biståndsbeslutet gäller insatsen inköp som verkställs som en serviceinsats. I de fall en person endast har ett biståndsbeslut om serviceinsats leder det till som det beskrivs i medborgarförslaget dvs att insatsen kan verkställas av ett LOV företag. Ovan handläggning och hantering regleras utifrån nuvarande riktlinje.

Vård och omsorg arbetar efter värdegrunden *Enkelt – Effektivt – Medborgarvänligt* och kommer att arbeta vidare med medborgarförslaget så att biståndsbeslut upplevs jämlikt.

Vård och Omsorgskontoret hänvisar personen som inkommit med medborgarförslaget att ta kontakt med Biståndsenheten för ny biståndsbedömning. En annan möjlighet är att få Apodos hemlevererad finns via Apotekstjänst utan biståndsbeslut.

Vård och omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Vård och omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Sala Kommun
Box 304, 733 25 Sala
kommun.info@sala.se, 0224-74 70 00

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2023 -04- 13	
Diarienum	Aktbilaga

Kontaktperson

Förnamn
Christine

Efternamn
Ferngren

Utdelningsadress
[Redacted]

Postnummer
[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

E-postadress
[Redacted]

Om ni är flera som lämnar in förslaget tillsammans, ange vilka ni är (t.ex. en skolklass eller grannar)

Astrid Ferngren [Redacted]

Förslag

Du kan också bifoga en bilaga med ert förslag eller en bild

Jag vill att ansvariga politiker och organisationen för äldreården i Sala kommun tar ett nytt beslut ang läkemedelshanteringen för personer med förskriften Apodos från Apotekstjänt. I dagsläget som beslutet är fattat att denna serviceinsats ska ske via den förutbestämda externa utförande inte kan nyttjas av de personer som bor utanför stadskärnan utan en stor merkostnad.

Motivering

Du kan också bifoga en bilaga med motiveringen

Utförande av att nyttja den externa tjänst för leverans av Apodos medför en kostnad på ca 700-1000 kr i månaden beroende på antal mil det krävs för att leverera Apodosen 2 ggr/mån. Det är en orimlig kostnad och högst odemokratiskt som inte är genomtänkt när beslutet togs. Det måste finnas förståelse från beslutfattare att vara samarbetsvilliga och ompröva beslutet så det gynnar berörda parter. För de personer som nyttjar redan den fungerande hemtjänsten så är det bra om leveransen återgår till att överlämnade utförs som en hemtjänst insats. Kanske inte i stadskärnan men en väl fungerande hemtjänst på landsbygden.

Bilagor

- Förslag
 Motivering

Ditt medborgarförslag blir en offentlig handling

När du lämnat in ett medborgarförslag blir det en offentlig handling vilket innebär att vem som helst får läsa handlingen eller kopiera den. Ditt namn kommer att finnas med i protokoll och föredragningslistor som publiceras på kommunens webbplats.

Underskrift

Datum och underskrift

12/4-2023 Christine Ferngren

Hantering av personuppgifter:

Kommunen blir personuppgiftsansvarig för personuppgifterna först när den ifyllda blanketten tagits emot av kommunen. Uppgifterna kommer att behandlas enligt dataskyddsförordningen. För mer information om hur personuppgifterna behandlas i ditt ärende hänvisas till kommunens hemsida.

KF § 44   Medborgarförslag om läkemedelshantering

INLEDNING

Christine Ferngren och Astrid Ferngren har den 13 april 2023 lämnat in ett medborgarförslag om läkemedelshantering. Kommunfullmäktiges presidieberedning beslutade den 13 april 2023, § 31, att överlämna medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.1407, Medborgarförslag om läkemedelshantering, 2023-04-13

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar,
att notera informationen.

Skickas till
Kommunstyrelsen
Förslagsställare

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KS § 165 Svar på medborgarförslag om gratis sko-broddar till personer över 65 år

INLEDNING

Rubricerat medborgarförslag inkom den 22 november 2022.

Förslagsställaren föreslår att Sala kommun ska dela ut gratis skobroddar till personer över 65 år. Hen hänvisar till detta skulle förhindra många halkolyckor, att äldre och funktionshindrade skulle våga ge sig ut trots snö- och isbelagda gator och trottoarer, det skulle innebära minskade sjukvårdskostnader och det skulle vara goodwill för kommunen. Förslagsställaren hänvisar till att 8 – 10 kommuner i landet redan har infört detta koncept.

Medborgarförslaget har remitterats till Vård och Omsorg för yttrande.

Beslutsunderlag

KS 2022.5190, medborgarförslag
KS 2022.5351, protokollsutdrag KF § 148, 2022-11-28
KS 2022.5601, yttrande från Vård- och omsorgsnämnden
KS 2024.5307, ordförandesvar

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anse medborgarförslaget besvarat.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Kommunstyrelsen beslutar,
att anse medborgarförslaget besvarat.

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KOMMUNSTYRELSEN
Amanda Lindblad

Svar på medborgarförslag om gratis sko-broddar till personer över 65 år

Rubricerat medborgarförslag inkom den 22 november 2022.

Förslagsställaren föreslår att Sala kommun ska dela ut gratis skobroddar till personer över 65 år. Hen hänvisar till detta skulle förhindra många halkolyckor, att äldre och funktionshindrade skulle våga ge sig ut trots snö- och isbelagda gator och trottoarer, det skulle innebära minskade sjukvårdskostnader och det skulle vara goodwill för kommunen. Förslagsställaren hänvisar till 8-10 kommuner i landet har redan infört detta koncept.

Medborgarförslaget har remitterats till Vård och Omsorg för yttrande. I yttrande framgår att fallolyckor vållar lidande men också stora kostnader för samhället och belastar den hårt ansträngda sjukvården. En enkätundersökning som genomfördes 2017 visade att var fjärde kommun delar ut broddar och halkskydd till äldre. Det förekommer även att regionen finansierar broddar till äldre.

Åldersgräns för utdelning av skobroddar varierar. Förslagsställaren föreslår 65 år som åldersgräns. I Sala kommun används idag andra åldersgränser och framförallt behovsprövning för tillgång till olika typer av stöd- och vårdinsatser där det är viktigt med stor avsiktighet i avgränsningar.

På Sala kommuns verksamhet träffpunkten har deltagare sedan några år tillbaka haft möjlighet att låna broddar vid aktiviteter.

Införande av skobroddar till kommuninvånare utan kostnad för den enskilde skulle behöva hanteras med ett samlat grepp. Med fördel skulle frågan kunna hanteras länsövergripande inom Region Västmanland. Vid ett genomförande skulle legala aspekter också behöva tas i beaktande.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunstyrelsen hemställa att kommunfullmäktige beslutar

att anse medborgarförslaget besvarat.

Amanda Lindblad (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Dnr 2022/127

VON § 122 Medborgarförslag om gratis sko-broddar till personer över 65 år

INLEDNING

Kommunstyrelsen hemställer om Vård- och omsorgsnämndens yttrande över remiss angående medborgarförslag om gratis eller subventionerade halkskydd för pensionärer.

22 januari 2020, § 5, besvarades ett liknande medborgarförslag, se bilaga, av Vård- och omsorgsnämnden. Ärendet skickades då upp till Kommunstyrelsen för åtgärd.

Beslutsunderlag

Bilaga 2022.614 Missiv Yttrande över remiss ang medborgarförslag om gratis eller subventionerade halkskydd för pensionärer.

Bilaga 2022.627 Remiss Medborgarförslag om gratis sko-broddar till personer över 65 år.

Bilaga 2022.621 Remissvar på medborgarförslag om gratis eller subventionerade halkskydd för pensionärer.

Bilaga 2022.616 KF 148 Beslut Medborgarförslag om gratis skobroddar till personer över 65 år.

Bilaga 2022.615 Protokollsutdrag VON 2020-01-22

Yrkanden

Ordförande Elisabet Pettersson (C) yrkar att Vård- och omsorgsnämnden beslutar att anta förslag till remissvar som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden beslutar, att anta förslag till remissvar som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Skickas till
Kommunstyrelsen.

VÅRD OCH OMSORG
Ingrid Strandman

REMISSVAR

Medborgarförslag om gratis eller subventionerade halkskydd för pensionärer

Fallolyckor vid halka är vanligt förekommande. Yngre personer klarar sig oftast ganska bra, medan äldre ofta drabbas betydligt värre. Det kan röra sig om allt från armfrakturer till brutna lårbenshalsar och skallskador.

Dessa fallolyckor vållar först och främst mänskligt lidande men också stora kostnader för samhället och belastar den hårt ansträngda sjukvården. Förutom kostnaden för sjukvården får samhället ofta andra ökade kostnader på grund av olyckorna.

Många äldre som råkar ut för detta blir aldrig fullt återställda. Personer som tidigare tagit bussen eller bilen för att uträtta ärenden kan komma att behöva färdtjänst, utökad hjälp av hemtjänst med mera.

Pensionärer har inte alltid en ekonomi som rymmer inköp av broddar och låter därför bli att köpa dem. Om de vore gratis skulle sannolikt fler skaffa dem.

En undersökning som genomförts i Göteborg visade att antalet halkolyckor minskade med en tredjedel efter införande av fria broddar för äldre.

En enkätundersökning som genomfördes 2017 visade att var fjärde kommun delar ut broddar och halkskydd till äldre. Det förekommer även att regionen finansierar broddar till äldre.

Ur ett mänskligt och ekonomiskt perspektiv anser VOO att detta är ett bra förslag som vi ställer oss bakom. Vi förordar främst gratis eller annars åtminstone subventionerade halkskydd för personer över 65 år (eller annan lämplig ålder).

Finansieringen bör hanteras av regionen. Det innebär att vi kan bespara mänskligt lidande och därmed lägre kostnader för vård och omsorg samt även för transporter.

Det finns legala hinder för ett genomförande bl a Lagen om offentlig upphandling (upphandling görs på flera år), Kommunallagen och Diskrimineringslagen.

Evidensbaserad forskning visar att de flesta fall sker i hemmet och rekommendationen är balansträning.

SALA KOMMUN
Vård och omsorg
Box 304
733 25 Sala

Besöksadress: Fredsgatan 23, Sala
Telefon: 0224-74 70 00
Fax: 0224-192 98
vardomsorg@sala.se
www.sala.se

Ingrid Strandman
Ingrid.Strandman@sala.se
Direkt: 0224-74 90 07

Vård och omsorg

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att anta förslag till remissvar som sitt eget och översända det till kommunstyrelsen.

Ingrid Strandman
Socialchef

Medborgarförslag

Datum: 2022-11-22

Förslagställare

Namn:

Gatuadress:

Postnummer, ort

Telefon:

Förslaget i korthet:

Gratis sko-bröddas till personer över 65 år.

Beskriv och motivera ditt förslag:

- x Lindras mänskligt lidande.
Förhindrar många onödiga halkolyckor.
Socialt: Gamla och handikappade vågar
ge sig ut trots snö och is.
- * Minskade sjukvårdskostnader,
positivt även för kommunens ekonomi.
- ☆ Goodwill för kommunen.
8-10 kommuner i Sverige har inför
den här positiva facititet.

Jag godkänner att Sala kommun lagrar och behandlar de personuppgifter jag lämnat enligt
Personuppgiftslagen (1998:204). Jag godkänner även att mitt ärende publiceras på kommunens hemsida

Underskrift

Sammanträdesdatum
2022-11-28

Dnr 2022/1063

§ 148 Medborgarförslag om gratis sko-broddar till personer över 65 år

INLEDNING

Henrik Jansson har den 22 november 2022 lämnat in ett medborgarförslag om gratis sko-broddar till personer över 65 år.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2022.5190, Medborgarförslag om om gratis sko-broddar till personer över 65 år, 2022-11-22.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar,

att överlämna Medborgarförslag om gratis sko-broddar till personer över 65 år till kommunstyrelsen för beredning.

Skickas till

Kommunstyrelsen

Exp. 2022-12-01

Justerandes sign				Utdragsbestyrkande	
------------------	---	---	---	--------------------	---

KS § 166 Svar på medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever

INLEDNING

Rubricerat medborgarförslag inkom den 26 september 2022.

Förslagsställaren föreslår att kommunen, med utgångspunkt i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) "Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016", utvecklar och implementerar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda. Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) kan kontaktas som stöd i arbetet."

Förslagsställaren hänvisar till en ändring i skollagen 2010 där det står att: "Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling".

Beslutsunderlag

KS 2022.3626, medborgarförslag

KS 2022.4365, protokollsutdrag KF § 118, 2022-09-26

KS 2022.5630, yttrande från Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden 2022-12-22

KS 2024.5359, ordförandesvar

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar, att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar, att bifalla medborgarförslaget.

Ingela Kilholm Lindström (MP), Hanna Westman (SBÄ) och Erik Hamrin (M) yrkar bifall till Anders Wigelsbos (C) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar, att bifalla medborgarförslaget.

Erik Hamrin (M) inkommer med protokollsanteckning.

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KOMMUNSTYRELSEN
Amanda Lindblad

Svar på medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever

Rubricerat medborgarförslag inkom den 26 september 2022.

Förslagsställaren föreslår att kommunen, med utgångspunkt i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) "Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016", utvecklar och implementerar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda. Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) kan kontaktas som stöd i arbetet."

Förslagsställaren hänvisar till en ändring i skollagen 2010 där det står att: "Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling".

Utbildnings- och arbetsmarknadskontoret har i ett utlåtande inför den politiska beredningen i ärendet betonat vikten av arbetet med särbegåvade elever. Medborgarförslaget har bidragit till att rektorsgruppen på ett tydligare sätt uppmärksammat behovet av att utveckla gemensamma rutiner för identifikation och undervisning av dessa elever. Dagens arbete fokuserar på att arbeta differentierat och utifrån varje elevs behov. Det innebär att samtliga elever ska också få det stöd och den ledning de behöver. Det betyder att ansvaret för särskilt begåvade elever är lika stort som det för de elever med större stödbehov, enligt principen om likvärdighet. Därför är det en del av det systematiska kvalitetsarbetet att även identifiera och möta särskilt begåvade elever. Att ta fram en handlingsplan kan vara en bra väg framåt när övriga kvalitetsarbetet utvecklas.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

Att bifalla medborgarförslaget

Amanda Lindblad (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Sammanträdesdatum
2022-12-13

Dnr 2022/138

§ 91 Medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever

INLEDNING

Lars Davidsson har inlämnat ett medborgarförslag om att kommunen, med utgångspunkt i SKR:s "Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016", utvecklar och implementerar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda. SPSM kan kontaktas som stöd i arbetet."

Förslagsställaren hänvisar till en ändring i skollagen 2010 där det står att: "Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling".

Utbildnings- och arbetsmarknadskontoret har i ett utlåtande inför den politiska beredningen i ärendet betonat vikten av arbetet med särbegåvade elever. Medborgarförslaget har bidragit till att rektorsgruppen på ett tydligare sätt uppmärksammat behovet av att utveckla gemensamma rutiner för identifikation och undervisning av dessa elever. Bra stödmaterial finns redan och det är därför tveksamt om handlingsplan leder till kvalitetsförbättring. Det är tillämpningen av konkreta insatser med stöd av det material och de styrdokument som redan finns, som behöver förbättras.

Utbildnings- och arbetsmarknadskontoret överlämnar sitt utlåtande som underlag för fortsatt politisk behandling.

Beslutsunderlag

Missiv per den 6 december 2022. Bilaga UAN 2022.1447.

Svar per den 6 december 2022. Bilaga UAN 2022.1448.

Medborgarförslag. Bilaga UAN 2022.1256.

Yrkanden

Bengt Larsson (C) yrkar att Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att anta förslag till yttrande och överlämna det till Kommunstyrelsen.

Mårten Hemström (L) ändringsyrkar att nämnden förutom att anta tjänsteskrivelsen, tillägger att nämnden i sitt eget yttrande i *Svar per den 6 december 2022. Bilaga UAN 2022.1448*: sida 2, stycke 3 ändrar enligt nedan:

"Det finns redan ett mycket bra stödmaterial som kan användas. Mer dokumentation och fler styrdokument ger inte alltid den styrande effekt som avses, men vi ställer oss positiva till en handlingsplan."

Hanna Westman (SBÄ) yrkar bifall till Mårten Hemströms (L) ändringsyrkande.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-12-13

Fortsättning § 91

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner det bifallet.

Ordförande ställer Mårten Hemströms (L) ändringsyrkande mot avslag och finner det bifallet.

BESLUT

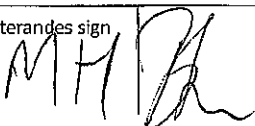
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar

att anta förslag till yttrande och överlämna det till Kommunstyrelsen.att nämnden i sitt eget yttrande i *Svar per den 6 december 2022. Bilaga UAN 2022.1448*: sida 2, stycke 3 ändrar enligt nedan:

"Det finns redan ett mycket bra stödmaterial som kan användas. Mer dokumentation och fler styrdokument ger inte alltid den styrande effekt som avses, men vi ställer oss positiva till en handlingsplan."

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Utbildning och Arbetsmarknad ENHET
Benny Wetterberg
Utvecklingschef

MISSIV

Missiv Medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Lars Davidsson har inlämnat ett medborgarförslag om att kommunen, med utgångspunkt i SKR:s ”Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016”, utvecklar och implementerar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda. SPSM kan kontaktas som stöd i arbetet.”

Förslagsställaren hänvisar till en ändring i skollagen 2010 där det står att: ”Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling”.

Utbildnings- och arbetsmarknadskontoret har i ett utlåtande inför den politiska beredningen i ärendet betonat vikten av arbetet med särbegåvade elever. Medborgarförslaget har bidragit till att rektorsgruppen på ett tydligare sätt uppmärksammat behovet av att utveckla gemensamma rutiner för identifikation och undervisning av dessa elever. Bra stödmaterial finns redan och det är därför tveksamt om handlingsplan leder till kvalitetsförbättring. Det är tillämpningen av konkreta insatser med stöd av det material och de styrdokument som redan finns, som behöver förbättras.

Utbildnings- och arbetsmarknadskontoret överlämnar sitt utlåtande som underlag för fortsatt politisk behandling.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att ---

Bilagor:

- 1 Medborgarförslag
- 2 Svar från Utbildnings- och arbetsmarknadskontoret
- 3

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Utbildning och Arbetsmarknad, ENHET
Benny Wetterberg
Utvecklingschef

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden
Adress
PostNr Ort

SKRIVELSE

Svar angående medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever

BAKGRUND

Kommunfullmäktige beslutande i september 2022 att överlämna ett medborgarförslag i ovan rubricerade ämne till Kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens kanslienhet har i sin tur den 12 oktober 2022 överlämnat ärendet för internremis till Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

ÄRENDET

Medborgarförslaget är inlämnat av Lars Davidsson som hänvisar till en ändring i skollagen 2010 där det står att: "Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling".

Förslagsställaren hänvisar till forskning som visar att berörda elever i stor omfattning upplever att skolan inte ger tillräckligt stöd och får förståelse från sin omgivning, i förhållande till dessa särskilda förutsättningar. Skolverket har i en rapport vidimerat detta.

Förslagsställaren skriver vidare: "För en del särskilt begåvade elever "krävs ofta en större organisatorisk flexibilitet än vad en lärare kan hantera inom klassen", enligt Skolverkets stödmaterial, så ansvaret kan inte lämpas över på den enskilda läraren. Det ska inte heller glömmas bort att särskilt begåvade bland nyanlända och socioekonomiskt utsatta elever är i extra stort behov av systematiserat arbete då de idag upptäcks ännu mer sällan än andra särskilt begåvade och därmed inte får den hjälp de behöver."

"Med utgångspunkt i en handlingsplan behöver inte minst kunskap spridas och attityder lyftas till ytan och arbetas med. Med bakgrund av vad jag skrivit ovan vill jag härmed inkomma med ett medborgarförslag att kommunen, med utgångspunkt i SKR: s "Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016", utvecklar och implementerar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfylla. SPSM kan kontaktas som stöd i arbetet.

Utbildnings- och arbetsmarknadskontorets utlåtande

Det Lars Davidsson tar upp i sitt förslag är ett mycket viktigt område, inte bara utifrån de enskilda särbegåvade elevernas perspektiv, utan även för skolan i sin helhet och samhället i övrigt.

Elever som blir understimulerade och inte får möjlighet att nyttja hela sin potential för inläring blir inte sällan utåtagerande, och kan också bli mycket passiva och utveckla psykisk ohälsa. Inte sällan leder det till, som förslagsställaren skriver, att eleven blir hemmasittare. Det är en stor påfrestning för den enskilda eleven, för dennes familj och andra närstående. Men situationen blir också mycket resurskrävande för skolan, som därmed får försämrade möjligheter att arbeta förebyggande och långsiktigt med dessa frågor.

Skolchefens bedömning, efter samråd med rektorerna är att skolan måste bli bättre på att utveckla identifikation och undervisning av dessa elever.

Det är däremot tveksamt om en handlingsplan gör situationen bättre. Det finns ett mycket bra stödmaterial som kan användas. Mer dokumentation och fler styrdokument ger inte alltid den styrande effekt som avses.

Däremot har Lars Davidssons initiativ i detta ärende satt frågan om särbegåvade elever i ett starkare fokus i rektorsgruppen. Det är snarare bristen på kunskap om vilka stöddokument om konkreta insatser, än avsaknad av fler handlingsplaner, som gör att dessa elever inte alltid får det stöd de enligt lagstiftningen har rätt till.

En svårighet som rektorsgruppen sett är att kunskapskrav och innehåll inte alltid främjar dessa elever, då deras inlärningsprofil inte sällan är ojämn med styrkor i det enskilda arbetet men med större utmaningar kring t ex de kommunikativa delarna. Det är inte heller helt lätt att låta eleven t ex få sin undervisning i ett visst ämne i en annan årskurs då undervisningen ofta bygger på trygghet och samspel i gruppen och att detta blir allt starkare innehåll i de högre åldrarna.

Det kan vara extra viktigt för dessa elever att få sin skolgång och undervisning på enheter med ett brett spektrum av kompetens och samverkande lärare inom olika ämnesområden och där de särbegåvade eleverna med större sannolikhet kan möta andra elever med liknande personlighet och förutsättningar.

Sala Kommun
Kommunfullmäktige
Box 304, 733 25 Sala

Medborgarförslag till kommunen

Kontaktperson och förslagsställare:
Lars Davidsson

Till Kommunfullmäktige

Medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av och stöd för särskilt begåvade elever

Skollagen ändrades 2010 och det står numera i klartext att ”Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling”. Samma år publicerade professor Roland S Persson en stor undersökning där 287 särskilt begåvade svenskar deltog, varav 92% upplevt att de inte fått stöd och förståelse från sin omgivning under sin skoltid.

Skolverket släppte 2015 ett omfattande stödmaterial om särskilt begåvade elever (ca 5% av populationen, dvs ca en i varje skolklass), men det råder tyvärr fortfarande stor okunskap om särskild begåvning i stora delar av skolvärlden, enligt återkommande vittnesmål i de föräldranätverk som finns.

Skolinspektionen larmade 2016 om att ”På en del skolor tycker runt två tredjedelar av eleverna att de får för lite utmaningar” (en tredjedel i genomsnitt över landet), baserat på en enkät med svar från 42 000 niondeklassare. Samma rapport visar att en tredjedel av pedagogerna i grundskolan tycker att det är viktigt att eleverna får vänta in varandra så att alla kan gå framåt tillsammans (även här två tredjedelar på vissa skolor, framgår av Skolverkets SIRIS-enkäter). Problemet är så allvarligt att bristande utmaningar listades överst på Skolinspektionens lista över utvecklingsbehov i deras efterföljande årsrapport och i rubriken till generaldirektörens krönika om årsrapporten.

Hårdast drabbade blir förstås de särskilt begåvade eleverna, som får ännu mindre andel utmaningar och dessutom är mer beroende av utmaningar för sitt välbefinnande. Att år efter år vänta in andra elever tar inte bara ifrån dem möjligheten att utveckla studieteknik och frustrationstolerans, för det som tänjer deras kapacitet, utan leder ofta till utåtagerande eller inåtvändhet. Det hör inte till ovanligheten att barnen blir hemmasittare och många presterar t.o.m. under snittet i skolan. Det framförs ibland argument på temat att särskilt begåvade barn måste hållas tillbaka av rättviseskäl och för att andra barn inte ska bli av med ett användbart draglok och kanske även en gratis hjälplärare i klassen, men de kan lika gärna bli ett stökigt störmoment om de inte ges samma rätt som andra elever att få den undervisning som de har behov av.

För en del särskilt begåvade elever ”krävs ofta en större organisatorisk flexibilitet än vad en lärare kan hantera inom klassen”, enligt Skolverkets stödmaterial, så ansvaret kan inte lämpas över på den enskilda läraren. Det ska inte heller glömmas bort att särskilt begåvade bland nyanlända och socioekonomiskt utsatta elever är i extra stort behov av systematiserat arbete då de idag upptäcks ännu mer sällan än andra särskilt begåvade och därmed inte får den hjälp de behöver.

Av föräldranätverken framgår att det i många fall inte ens räcker till med de spetsutbildningar som finns och dessutom behövs stora anpassningar redan i lägre årskurser. Det berättas även om hur tandlöst dagens sanktionssystem är i praktiken, så det går tyvärr inte att luta sig tillbaka och tro att allt redan är löst i och med det regelverk som är på plats, ansvar som är utdelat och information som finns tillgänglig för den aktive. Med utgångspunkt i en handlingsplan behöver inte minst kunskap spridas och attityder lyftas till ytan och arbetas med.

Med bakgrund av vad jag skrivit ovan vill jag härmed inkomma med ett medborgarförslag att kommunen, med utgångspunkt i SKRs ”Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016”, utvecklar och implementerar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda. SPSM kan kontaktas som stöd i arbetet.

Förslagställare

Sala 17/8-22 Lagerlöf

Ort, datum och underskrift

Länkar för mer information om särskild begåvning:

SKRs (f.d. SKLs) Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016

<https://www.lulea.se/download/18.264cc79b16756691303113bf/1544451592819/Handlingsplan%20s%C3%A4rskilt%20beg%C3%A5vade%20barn%20och%20elever%202016.pdf>

Skolverkets stödmaterial

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/sarskilt-begavade-elever>

Särbegåvningsportalen (länkar till svenska hemsidor om särskild begåvning)

<https://sARBEGAVNING.se>

Sammanträdesdatum
2022-09-26

Dnr 2022/811

§ 118 Medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever

INLEDNING

Lars Davidsson har den 17 augusti 2022 lämnat in ett medborgarförslag handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever.

Beslutsunderlag

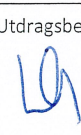
Bilaga KS 2022.3626, Medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever, 2022-08-17

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar,

att överlämna medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av stöd för särskilt begåvade elever till kommunstyrelsen för beredning.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign	MJS	SJ	Utdragsbestyrkande
			

KS § 162 Svar på motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för
husvagnsekipage i centrala Sala

INLEDNING

Johan Widén (M) och Erik Hamrin (M) inkom den 27 oktober 2023 med rubricerad motion.

Motionärerna föreslår att tillse att det innan den 30 april 2024 säkerställs att det tillskapas minst fem uppmärkta parkeringsplatser dedikerade för husvagnsekipage på kommunens parkeringar i centrum, samt att dessa marknadsförs via kommunens digitala kommunikationskanaler.

Motionen remitterades till Tekniska kontoret som inkommit med ett yttrande.

Beslutsunderlag

KS 2024.4880, motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala

KS 2024.5064, beslut KF § 116, 2023-10-30

KS 2023.5544, tjänsteyttrande över motion

KS 2024.5304, ordförandesvar

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att avslå motionen.

Glenn Andersson (S) yrkar bifall till Anders Wigelsbos (C) yrkande.

Erik Hamrin (M) yrkar
att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att bifalla motionen.

Tryggve Lindman (SD) och Hanna Westman (SBÄ) yrkar bifall till Erik Hamrins (M) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot Erik Hamrins (M) yrkande och finner sitt eget yrkande bifallet.

BESLUT

Kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att avslå motionen.

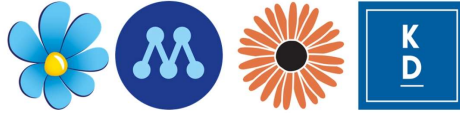
Reservationer

Erik Hamrin (M), Tryggve Lindman (SD), Cecilia Viman (SD) och Hanna Westman (SBÄ) inkommer med skriftlig reservation.

Skickas till

Kommunfullmäktige

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KOALITION SALA

Reservation KS 2024-10-16

Punkt 13: Svar på motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala

Vi reserverar oss härmed mot beslutet att avslå motionen om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala.

Enligt oss finns flera viktiga skäl att stödja detta förslag, vilka inte tillräckligt beaktats av styrets partier.

För det första får vi inte underskatta den ekonomiska potentialen hos husvagnsresenärer. Trots att gruppen är säsongsbetonad, har dessa resenärer möjlighet att bidra till det lokala näringslivet genom att handla, äta och utforska vad Sala har att erbjuda.

Bättre parkeringsmöjligheter kan öka Sala kommuns attraktivitet och stimulera den lokala ekonomin, vilket i sig skulle kunna överväga den förlorade parkeringsytan för vanliga bilar. Att inte tillgodose behoven hos denna potentiella målgrupp innebär att kommunen missar en möjlighet till ökad turism och handel.

Vidare bygger argumentet att husvagnsresenärer undviker stadskärnor på generaliseringar som inte alltid återspeglar verkligheten. Många resenärer, inklusive husvagnsägare, kan vara intresserade av att stanna till i Sala för att besöka dess centrum, handla lokalt eller ta del av sevärdheter. Genom att underlätta parkering för denna grupp kan vi locka fler spontana besökare och bidra till en mer levande stadsmiljö.

KOALITION SALA

Tekniska kontoret nämner även skyltning som ett hinder för att skapa dessa parkeringsplatser. Men detta problem är inte olösligt. Det finns utrymme att undersöka andra lösningar som skulle kunna

reglera parkeringsplatser för husvagnsekipage utan att försämra framkomligheten i stadens centrala delar. Flexibla och kreativa lösningar, som att anpassa parkeringsplatser utanför de mest trafikerade delarna av centrum eller införa särskilda parkeringsregler under högsäsong, bör undersökas innan förslaget avfärdas helt.

Det är även synd att man valt att inte inhämta näringslivskontorets syn på detta, det är ju ändå de som är navet i kommunens arbete med handelsfrämjande åtgärder.

Kommunstyrelsen borde ha tagit chansen att testa om detta förslag gynnar både husvagnsresenärer och lokala företag, istället för att inte våga pröva nåt nytt.

Detta hade kunnat bidra till ökad besöksnäring och ekonomisk tillväxt i Sala.

För Koalition Sala

Erik Hamrin (M), Oppositionsråd

Tryggve Lindman (SD), ledamot

Cecilia Viman (SD), ledamot

Hanna Westman (SBÄ), gruppledare

KOMMUNSTYRELSEN
Amanda Lindblad

Svar på motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala

Johan Widén (M) och Erik Hamrin (M) inkom den 27 oktober 2023 med rubricerad motion.

Motionärerna föreslår:

- att tillse att det innan 30/4 2024 säkerställs att det tillskapas minst fem uppmärkta parkeringsplatser dedikerade för husvagnsekipage på kommunens parkeringar i centrum,
- samt att dessa marknadsförs via kommunens digitala kommunikationskanaler.

Motionen remitterades till Tekniska kontoret för yttrande. Större delen av resande husvagnsekipage har sin rutt från A till B planerad i förväg. Väl vid målpunkt häktas husvagn av för att sedan ta sin personbil för diverse dagsutflykter.

Ett husvagnsekipage kan vara allt från 10–12 meter eller större. Det innebär att införandet av en plats för husvagnsekipage skulle motsvara platsen för ca tre personbilar per upplåten p-plats. För dem som önskar parkera i centrala Sala under genomresa finns alternativ redan idag.

Det finns idag enligt Trafikförordningen endas ett alternativ för att skylta upp dessa föreslagna parkeringsplatser. Det genom att skylta med tilläggstavla T8 (Personbil med tillkopplad släpkärra) som tillåter alla typer av fordonståg. Denna typ om redan idag är tillåtet på parkera på flertalet platser inom centrala Sala. All parkering som tillåts längs med gator tillåter tillkopplad husvagn/släpvagn. Även två stycken "efterföljande" p-rutor på någon av de större parkeringarna tillåter tillkopplad husvagn/släpvagn.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunstyrelsen hemställa att kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen

Kommunstyrelsen

Amanda Lindblad (S)
Kommunstyrelsens ordförande

TEKNISKA KONTORET, Projekt & Utveckling
Sebastian Hedman
Trafikingenjör

YTTRANDE

Yttrande på 2023/1169; Motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala

YTTRANDE

Moderaterna har 2023-10-27 inkommit med motion gällande förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala. Motiveringen lyder att Sala ska vara välkomnande för alla. Man menar att det idag är svårt att hitta parkeringsplatser som är stora nog för husvagnar av den storlek som är vanligt idag. Genom att dedikera parkeringsplatser för husvagnsekipage ska enligt Moderaterna göra en stor skillnad för näringslivet till en liten kostnad.

Tekniska kontorets gemensamma uppfattning är att större delen av resande husvagnsekipage har sin rutt från A till B planerad i förväg. Man undviker gärna städernas centralaste delar av förklarliga skäl då dessa ekipage begränsar framkomligheten avsevärt. Äter och tankar gör man på bättre lämpade platser utefter färdvägen. Väl vid målpunkt häktar man sedan av sin husvagn för att sedan ta sin personbil för diverse dagsutflykter.

Vi pratar om en förhållandevis liten och säsongsbetonad grupp trafikanter. Ett husvagnsekipage kan vara allt från 10-12 meter och uppåt, något som gör planering för detta mycket svårt, dessutom skulle dessa platser upplåtas på övriga bilburna besökarens bekostnad (ca 3 st personbilar per upplåten p-plats).

Det finns idag, enligt Trafikförordningen, bara ett alternativ för att skylta upp dessa föreslagna parkeringsplatser med. Det genom att skylta med tilläggstavla T8 (Personbil med tillkopplad släpkärra) som tillåter alla typer av fordonståg, något som redan tillåts parkera på flertalet platser inom centralaste Sala utan någon speciell upplåtelse.

Utifrån ovanstående, samt en potentiellt ökad risk för försämrad framkomlighet på det centrala lokalvägnätet, ser Tekniska kontoret inte rimligheten i att upplåta speciella parkeringsplatser för fordonståg (husvagnsekipage) och föreslår Kommunstyrelsen att **avslå** motionen.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte? – Inte tillämbart/nödvändigt.

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Motion: Förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala

Moderaterna vill att Sala ska vara en välkomnande kommun för alla turister, inklusive de som reser med husvagn. Det är därför dags att ta upp frågan om bättre parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrum. Även om husvagnsekipage enligt lag får parkera som vanliga bilar så är det svårt att hitta till platserna och även att hitta platser som är stora nog för husvagnar av den storlek som är vanligt idag.

Vi vill se till att Sala lockar besökare oavsett hur de tar sig hit. För den som åker bil eller husbil, eller varför inte tåg eller buss, är staden lätt att nå. Nu måste vi se till att husvagnsekipage får samma möjligheter. Inte bara för att det är rimligt, utan också för att det skulle gynna vårt lokala näringsliv. Om vi kan få fler besökare som reser med husvagn att stanna och handla så bör vi göra det vi kan för att underlätta detta.

Dagens parkeringsmöjligheter i centrala Sala kan förbättras när det kommer till husvagnar. Att på ett enkelt sätt kunna parkera i centrum under några timmar för att shoppa, äta eller turista är något vi tror gör skillnad har möjlighet att till en liten kostnad göra stor skillnad. Att skapa ett mindre antal dedikerade platser och se till med skyltning och digital kommunikation guida turister till dessa skulle göra stor skillnad för en liten kostnad.

Vi yrkar därför att kommunfullmäktige beslutar:

- att uppdra till kommunstyrelsen att tillse att det innan 30/4 2024 säkerställs att det tillskapas minst fem uppmärksatta parkeringsplatser dedikerade för husvagnsekipage på kommunens parkeringar i centrum, samt
- att dessa marknadsförs via kommunens digitala kommunikationskanaler.

För Moderaterna i Sala,

Johan Widén (M), ledamot kommunfullmäktige

Erik Hamrin (M), oppositionsråd

KF § 116 Motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för
husvagnsekipage i centrala Sala

INLEDNING

Johan Widén och Erik Hamrin (M) har den 27 oktober 2023 lämnat in motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.4774, Motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala, 2023-10-27.

Yrkanden

Ordförande Emil Andersson Bleckert (S) yrkar,
att kommunfullmäktige beslutar,
att överlämna Motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar,
att överlämna Motion om förbättrade parkeringsmöjligheter för husvagnsekipage i centrala Sala till kommunstyrelsen för beredning.

Skickas till
Kanslienheten

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KS § 163 Svar på motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

INLEDNING

Erik Hamrin (M), Magnus Edman (SD), Hanna Westman (SBÄ) och Magnus Holm, (KD) inkom den 29 maj 2023 med rubricerad motion.

Motionärerna yrkar att kommunfullmäktige beslutar:

- att uppdra till kommundirektören i enlighet med motionens text utreda och lämna förslag på hur detta program kan utformas och införas,
- att utredningen ska presenteras under kommunstyrelsens ledningsutskotts sammanträde i augusti 2023, samt,
- att programmet ska införas i samband med vårterminens start 2024.

Motionen remitterades till kommunjurist, säkerhetssamordnare, social- och arbetsmarknadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt skolnämnden som inkommit med yttranden.

Beslutsunderlag

KS 2023.2070, motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga
KS 2023.2275, beslut KS § 60, 2023-05-29
KS 2023.3520, tjänsteyttrande från Kultur- och fritidschef
KS 2023.3540, yttrande från Kultur- och Fritidsnämnden
KS 2023.4269, yttrande från Skolnämnden
KS 2023.4292, yttrande från Social- och arbetsmarknadsnämnden
KS 2024.5363, yttrande från kommunjurist och säkerhetssamordnare
KS 2024.5305, ordförandesvar

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar, att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar att anse motionen besvarad.

Erik Hamrin (M) yrkar att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen.

Tomas Bergling (M), Tryggve Lindman (SD), Cecilia Viman (SD) och Hanna Westman (SBÄ) yrkar bifall till Erik Hamrins (M) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot Erik Hamrins (M) yrkande och finner sitt eget yrkande bifallet.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KS § 163 fortsättning

Votering

Votering begärs och följande voteringsproposition godkänns. Den som stödjer Anders Wigelsbos (C) yrkande röstar JA, den som stödjer Erik Hamrins (M) yrkande röstar NEJ.

Vid voteringen avges 7 JA-röster [Daniel Hedlund (S), Glenn Andersson (S), Camilla Runerås (S), Anders Wigelsbo (C), Sture Johansson (C), Johanna Ritvadotter (V), Ingela Kilholm Lindström (MP) och 6 NEJ-röster Marcus Söderlund (SD), Tryggve Lindman (SD), Cecilia Viman (SD), Erik Hamrin (M), Tomas Bergling (M) och Hanna Westman (SBÅ)].

BESLUT

Kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar, att anse motionen besvarad.

Reservationer

Erik Hamrin (M), Tomas Bergling (M), Marcus Söderlund (SD), Tryggve Lindman (SD), Cecilia Viman (SD) och Hanna Westman (SBÅ) inkommer med skriftlig reservation.

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KOALITION SALA

Reservation KS 2024-10-16

Punkt 14: Svar på motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.

Vi reserverar oss mot beslutet att avslå motionen om ett specifikt handlingsprogram mot narkotikabruk bland unga, till förmån för bifall till motionen.

Det finns flera viktiga skäl till att bifalla motionen, särskilt då narkotikabruk är ett av de mest oroande problemområdena i kommunen, vilket även kommunens egna lägesbilder bekräftar.

Att hantera narkotikaproblematiken inom ramen för en bredare ANDTS-strategi riskerar att försvaga de riktade insatser som krävs för att effektivt bemöta problemet med ungdomars droganvändning.

Motionen tydliggör behovet av ett specifikt fokus på unga och narkotika, eftersom det är ett område där det krävs särskilda och kraftfulla åtgärder. Det bredare arbetet inom ANDTS är viktigt, men det fångar inte tillräckligt väl den specifika utmaningen med narkotikabruk bland unga.

Motionen sätter också tydliga tidsramar och eftersträvar konkreta åtgärder som kan sättas i verket snabbt, något som saknas i de nuvarande planerna.

Att enbart revidera en äldre strategi från 2019 är inte tillräckligt med tanke på den utveckling vi ser idag. Vi står inför en situation här och nu som kräver omedelbara och fokuserade insatser.

Att vilja göra mer inom ramen för det befintliga ANDTS-strategin är bra och det stödjer vi. Men även om ANDTS samlar beroendeproblematik under samma paraply så är det skillnad på de

KOALITION SALA

olika delarna som ingår. Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak och Spel är skilda saker. Sala kommun kan mycket väl börja med att ta fram en handlingsplan för just narkotikabruk mellan unga direkt, medan resten verkas fram.

Att styrets partier inte tar chansen att så snabbt som möjligt hantera detta är svårt att förstå.

För Koalition Sala

Erik Hamrin (M), Oppositionsråd

Tryggve Lindman (SD), ledamot

Cecilia Viman (SD), ledamot

Hanna Westman (SBÄ), gruppledare

Marcus Söderlund (SD) tjänstgörande ersättare

KOMMUNSTYRELSEN
Amanda Lindblad

Svar på motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

Erik Hamrin (M), Magnus Edman (SD), Hanna Westman (SBä) och Magnus Holm, (KD) inkom den 29 maj 2023 med rubricerad motion.

Motionärerna yrkar att kommunfullmäktige beslutar:

- att uppdra till kommundirektören i enlighet med motionens text utreda och lämna förslag på hur detta program kan utformas och införas,
- att utredningen ska presenteras under kommunstyrelsens ledningsutskotts sammanträde i augusti 2023, samt,
- att programmet ska införas i samband med vårterminens start 2024.

Motionen remitterades till kommunjurist, säkerhetssamordnare, social- och arbetsmarknadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt skolnämnden för yttranden. I samtliga yttranden framgår en betoning på vikten av att arbeta kommunövergripande med ANDTS (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak och Spel).

I den lägesbild som kommunstyrelsen fastställde den 5 juni 2024 framgår det att narkotika är ett av de områden där oron för en negativ utveckling är som störst. I lägesbilden anges att Sala kommun år 2024 bör prioritera fokusområden som inkluderar individers risk- och skyddsfaktorer för brott, narkotika, föräldrar och vårdnadshavare, förskola och skola samt situationell och social brottsprevention. I den åtgärdsplan som baseras på lägesbilden KS 2024/453 framgår det under *punkt 2.5* att förebyggande insatser mot kriminalitet och missbruk bland unga ska öka. Åtgärden för detta är att Sala kommun under 2024–2025 ska genomföra riktade insatser till vårdnadshavare och skolor för att sprida kunskap om gängkultur i allmänhet och kopplingen till droger i synnerhet. Dessa inleddes under våren 2024.

Motionen fokuserar på narkotikabruk bland barn och unga, men eftersom kommunen redan har etablerat ett ANDTS-arbete inom flera kontor, är en bredare kommunövergripande handlingsplan för ANDTS istället av stor vikt. Vård och omsorg antog 2019 en lokal strategi för arbetet kring frågor rörande ANDT. Den fastslagna strategin behöver revideras och utvecklas. En sådan plan skulle ge ett bredare och mer inkluderande perspektiv på missbruksproblematik, där sambanden mellan olika typer av missbruk tydligt framgår. Genom ett helhetsgrepp kan kommunen bättre förstå och motverka de underliggande orsakerna till missbruk. En

Kommunstyrelsen

kommungemensam handlingsplan för ANDTS skulle dessutom möjliggöra en mer effektiv användning av resurser, där en integrerad strategi säkerställer att insatserna kompletterar varandra och att resurserna fördelas optimalt.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunstyrelsen hemställa att kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad

Amanda Lindblad (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Stab för utveckling och förvaltning

Josefin Gardeblad
Kommunjurist

Roger Lander
Säkerhetssamordnare

MISSIV

Yttrande – Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Koalition Sala har föreslagit i en motion att kommunen ska ta fram ett kommunövergripande handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga som fokuserar på förebyggande åtgärder för att minska förekomsten av narkotikaproblem snarare än att endast behandla dem när de uppstår. Förslaget betonar även föräldraansvar, fortbildning för lärare och personal. För närvarande saknar Sala kommun en övergripande handlingsplan eller program mot narkotikabruk hos unga.

Motionen fokuserar på narkotikabruk bland barn och unga, men eftersom kommunen redan har etablerat ett ANDTS-arbete inom flera kontor, bör en bredare kommunövergripande handlingsplan för ANDTS (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak och Spel) istället övervägas enligt yttrande från säkerhetssamordnare och kommunjurist. En sådan plan skulle ge ett bredare och mer inkluderande perspektiv på missbruksproblematik, där sambanden mellan olika typer av missbruk tydligt framgår. Genom ett helhetsgrepp kan kommunen bättre förstå och motverka de underliggande orsakerna till missbruk. En kommungemensam handlingsplan för ANDTS skulle dessutom möjliggöra en mer effektiv användning av resurser, där en integrerad strategi säkerställer att insatserna kompletterar varandra och att resurserna fördelas optimalt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att till Kommunfullmäktige avge yttrande över Motion: Handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga KS 2023/497.

Bilagor:

1

Stab för utveckling och förvaltning

Josefin Gardeblad
Kommunjurist

Roger Lander
Säkerhetssamordnare

TJÄNSTESKRIVELSE

Yttrande – Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

BAKGRUND

Koalition Sala har lämnat in en motion där de föreslår att kommunen tar fram ett kommunövergripande handlingsprogram mot narkotikabruk bland unga. De föreslår ett handlingsprogram som fokuserar på förebyggande åtgärder för att minska narkotikaproblemens utbredning. Förslaget betonar bland annat vikten av föräldraansvar samt fortbildning för lärare samt övrig personal. För närvarande saknar Sala kommun ett sådant specifikt handlingsprogram.

Från och med den 1 juli 2023 har kommunerna ansvar för det lokala brottsförebyggande arbetet. Enligt 4 § Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ska kommunerna inom sitt geografiska område ta fram en lägesbild över brottsligheten. Denna lägesbild ska inkludera en kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser samt annan relevant information och en analys av dessa faktorer. I den lägesbild som kommunstyrelsen fastställde den 5 juni 2024 framgår det av kommunpolisens utlåtande att narkotika är ett av de områden där oron för en negativ utveckling är som störst. Narkotikahandeln är etablerad i Sala, precis som i andra jämförbara städer i Sverige. Tillgången på narkotika har över tid varit god, och de preparat som främst används idag är cannabis, läkemedel, amfetamin och kokain. Dessutom har förekomsten av 3CMC, även känt som Kristall, ökat de senaste åren. Narkotikabrotten, särskilt bland unga, har varit ett fokusområde för polisens operativa verksamhet under det senaste året. Målsättningen har varit att identifiera nya missbrukare, särskilt bland ungdomar, vilket har resulterat i en ökning av anmälda narkotikabrott. I lägesbilden anges att Sala kommun år 2024 bör prioritera fokusområden som inkluderar individers risk- och skyddsfaktorer för brott, narkotika, föräldrar och vårdnadshavare, förskola och skola samt situationell och social brottsprevention. I den åtgärdsplan som baseras på lägesbilden KS 2024/453 framgår det under *punkt 2.5* att förebyggande insatser mot kriminalitet och missbruk bland unga ska öka. Det framgår att det våld som präglar Sverige i samband med gängkriminalitet till stor del har sin grund i narkotikahandel. Enligt anmäld brottslighet är det inte främst försäljning till personer med tungt missbruk som genererar inkomster för de kriminella nätverken, utan till stor del försäljning till sällan- eller helganvändare av narkotika. Målet är att förebygga risken för att unga i Sala kommun dras in i gängrelaterad kriminalitet.

Stab för utveckling och förvaltning

Josefin Gardeblad
Kommunjurist

Roger Lander
Säkerhetssamordnare

Åtgärden för detta är att Sala kommun under 2024–2025 bör genomföra riktade insatser till vårdnadshavare och skolor för att sprida kunskap om gängkultur i allmänhet och kopplingen till droger i synnerhet.

YTTRANDE

Utifrån motionen om att upprätta ett kommunövergripande handlingsprogram mot narkotikabruk bland unga, samt den lägesbild och åtgärdsplan som Kommunstyrelsen beslutat om, bör en sådan plan tas fram. Motionen fokuserar på narkotikabruk bland barn och unga, men eftersom kommunen redan har etablerat ett ANDTS-arbete inom flera kontor, bör en bredare kommunövergripande handlingsplan för ANDTS (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak och Spel) istället övervägas. En ANDTS-handlingsplan skulle ge ett mer omfattande perspektiv på missbruksproblematik och bättre möjliggöra för kommunen att förstå och hantera de underliggande orsakerna till missbruk. Genom en integrerad strategi kan resurser användas mer effektivt, och en samordnad insats mellan olika förvaltningar som Bygg- och miljönämnden, Social- och arbetsmarknadsnämnden, Skolnämnden samt Kultur- och fritidsnämnden kan stärka det tvärssektoriella samarbetet. En sådan handlingsplan kan innefatta utbildning i skolor, kampanjer mot dopning inom idrotten, samt åtgärder för att minska tillgången till spel om pengar. En ANDTS-handlingsplan kan inkludera stödåtgärder för familjer och vårdnadshavare, vilket kan hjälpa dem att hantera situationer där deras barn eller anhöriga är i riskzonen eller redan har utvecklat missbruksproblem. Genom att anta ett helhetsperspektiv kan kommunen bättre förstå och adressera de underliggande orsakerna till missbruk och därigenom skapa mer effektiva förebyggande åtgärder.

Sammanfattningsvis skulle en ANDTS-handlingsplan inte bara adressera narkotikabruk bland unga, utan även skapa en mer robust och integrerad strategi för att förebygga och hantera olika typer av missbruk. Detta ökar effektiviteten och kan leda till bättre resultat än om varje fråga hanteras separat. En kommunövergripande handlingsplan för ANDTS skulle inte bara komplettera nuvarande insatser mot narkotikabruk hos unga, utan även stärka kommunens brottsförebyggande arbete och bidra till en tryggare och hälsosammare miljö för alla kommuninvånare.

Stab för utveckling och förvaltning

Josefin Gardeblad
Kommunjurist

Roger Lander
Säkerhetssamordnare

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☐	NEJ ☒

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☒
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒

Stab för utveckling och förvaltning

Josefin Gardeblad
Kommunjurist

Roger Lander
Säkerhetssamordnare

Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?

JA NEJ

Om **NEJ** – varför inte?

Stab för utveckling och förvaltning

Josefin Gardeblad
Kommunjurist

Roger Lander
Säkerhetssamordnare

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

From: Edvin Jernstedt
Sent: 2023-09-26 14:20:53
To: Ingrid Strandman; Marina Dickfors; Kommun Info
Subject: SAN Protokollsutdrag § 116 Yttrande Internremiss - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga
Attachments: Missiv - Yttrande Motion - Handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.docx, Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.pdf, SAN Protokollsutdrag § 116 Yttrande Internremiss - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.pdf

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

MISSIV

Yttrande motion: Handlingsprogram mot narkotika hos unga

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Den 13 juli inkommer begäran om yttrande gällande motion *Handlingsprogram mot narkotika hos unga*. Yttrande skickas registrator på Kanslienheten senast den 25 september.

Koalitionen Sala föreslår i motionen att kommunen utformar och inför ett omfattande handlingsprogram för att stävja det växande problemet med en ökad narkotikaanvändning bland unga i Sala.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att anta förslag till yttrande som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Tjänsteskrivelse

DNR.

TJÄNSTESKRIVELSE

Yttrande motion: Handlingsprogram mot narkotika hos unga

BAKGRUND

Koalition Sala har lämnat en motion *Handlingsprogram mot narkotika hos unga*.

Koalition Sala föreslår i motionen att kommunen utformar och inför ett omfattande handlingsprogram för att stävja det växande problemet med en ökad narkotikaanvändning bland unga i Sala. Handlingsprogrammet ska innehålla förebyggande åtgärder för att minska förekomsten av de problem som uppstår vid nyttjande av narkotika. Med motionen vill de att arbetet kring dessa frågor ramas in och förstärks genom att formuleras som ett kommunövergripande program direkt riktad mot minskad narkotikaanvändning bland unga.

YTTRANDE

Vård och omsorg antog 2019 en lokal strategi för arbetet kring frågor rörande ANDT (alkohol, narkotika, doping och tobak). Den fastslagna strategin behöver revideras och utvecklas. Ansvaret för att ta fram ett nytt Handlingsprogram och driva arbetet framåt samt följa upp arbetet behöver ske samordnat och kommunövergripande.

För att lyckas med uppdraget krävs en samsyn och ett gemensamt ansvar mellan olika verksamheter inom kommunen likväl som en samverkan med andra myndigheter och övriga civilsamhället. Handlingsprogrammet bör ha sin utgångspunkt från de nationella målen i regeringens ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel) strategi. Regeringens övergripande mål för ANDTS-politiken är "ett samhälle fritt från narkotika och doping, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk (prop 2010/11:47).

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

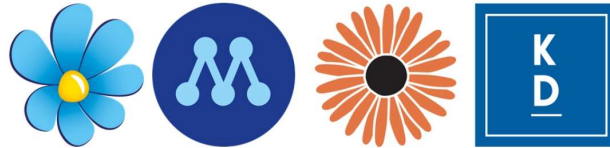
Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

KOALITION SALA

Motion:

Handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.

Med anledning av det växande problemet med ökande narkotikaanvändning bland unga i Sala vill Koalition Sala föreslå att kommunen omgående utformar och inför ett omfattande handlingsprogram för att stävja denna utveckling.

Tillgång och därmed tillgängligheten på narkotika är en av de mest påtagliga riskerna för unga vuxna idag. Förutom de problem som missbruk medför är narkotikan också en av den organiserade brottslighetens största inkomstkällor. Ett missbruk påverkar barnens psykiska och fysiska, men även deras skolresultat och sociala relationer. Missbruk har även ”ringar på vattnet”-effekter där de som har ett missbruk påverkar andra elever negativt genom stökighet och den risk som uppstår där barn vistas i miljöer där droger förekommer.

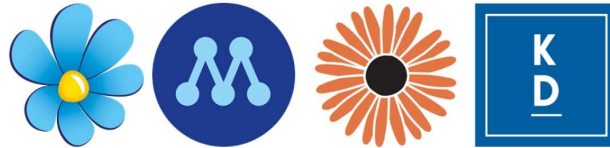
Vi anser att det finns ett brådskande behov av att adressera dessa problem på ett systematiskt sätt utöver det arbete som görs idag.

Det program vi nu vill se som tas fram ska innehålla förebyggande åtgärder för att minska förekomsten dessa problem snarare än att bara behandla dem när de uppstår. Det skulle kunna omfatta utbildningsinitiativ, kampanjer för att höja medvetenheten och att skapa en kultur av nolltolerans narkotikaanvändning.

Vi ska också försvåra innehav och förvaring av narkotika, exempelvis genom återkommande slumpvisa narkotikasökningar i våra offentliga lokaler, främst skolor och idrottshallar.

Programmet bör också innefatta utökat stöd och hjälp till de elever som redan drabbats av dessa problem. Det kan inkludera tillgång till rådgivare och andra stödtjänster, vilket kan hjälpa eleverna att övervinna de negativa effekterna av narkotikaanvändning. Även behandlingsinsatser via kommunens öppenvård bör lämpligen ingå, så även samverka med regionen som ansvarig för BUP.

En annan del i programmet ska vara föräldraansvarsaspekten. Föräldrarnas roll och engagemang är en nyckelfaktor i arbetet mot narkotika. Att informera och utbilda föräldrarna inom ramen för kommunens löpande kontakter med dem kan sannolikt stärka dem i det arbete som åligger dem som vårdnadshavare.

KOALITION SALA

Den sista komponenten i det program vi föreslår är fortutbildning för lärare och personal. De spelar en avgörande roll i att förhindra mobbing och narkotikaanvändning. Genom att utrusta dem med rätt verktyg och utbildning kan vi hjälpa dem att bli mer effektiva i att identifiera, förhindra och hantera dessa problem.

Koalition Sala vet att arbete redan görs i delar av dessa frågor. Det vi vill med denna motion är att se till att det arbetet ramas in och förstärks genom att formuleras som ett kommunövergripande program direkt riktad mot minskad narkotikaanvändning bland unga.

Det är allas vår skyldighet att se till att våra barn och unga ges säkra och sunda miljöer att vistas i. Genom att ställa oss gemensamt bakom denna motion kan vi tillsammans ta ett stort steg i rätt riktning för att uppnå detta mål.

Mot den bakgrunden yrkar vi därför att kommunstyrelsen beslutar;

- att uppdra till kommundirektören i enlighet med motionens text utreda och lämna förslag på hur detta program kan utformas och införas,
- att utredningen ska presenteras under kommunstyrelsens ledningsutskotts sammanträde i augusti 2023, samt,
- att programmet ska införas i samband med vårterminens start 2024.

För Koalition Sala,

Erik Hamrin (M), oppositionsråd

Magnus Edman (SD) gruppledare

Hanna Westman (SBä), partiledare

Magnus Holm, (KD), gruppledare

SAN § 116 Yttrande Internremiss - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

INLEDNING

Koalition Sala har lämnat en motion *Handlingsprogram mot narkotika hos unga*.

Koalition Sala föreslår i motionen att kommunen utformar och inför ett omfattande handlingsprogram för att stävja det växande problemet med en ökad narkotikaanvändning bland unga i Sala. Handlingsprogrammet ska innehålla förebyggande åtgärder för att minska förekomsten av de problem som uppstår vid nyttjande av narkotika. Med motionen vill de att arbetet kring dessa frågor ramas in och förstärks genom att formuleras som ett kommunövergripande program direkt riktad mot minskad narkotikaanvändning bland unga.

Beslutsunderlag

Bilaga SAN 2023.216 Missiv - Yttrande motion: Handlingsprogram mot narkotika hos unga

Bilaga SAN 2023.217 Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

Yrkanden

Ordförande Elisabet Pettersson (C) yrkar
att Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar

att anta förslag till yttrande som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,
att anta förslag till yttrande som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Skickas till
Kommunstyrelsen.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	---	---	--------------------

From: AnnaMaria.NygarViklund@sala.se
Sent: 2023-09-26 08:59:06
To: Kommun Info
Subject: Distribution av beslut
Attachments: SKN 92Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.docx,
Handlingsplan för en drogfri skola - juni 2023.docx, Bilaga 2 .docx, Missiv - Motion om handlingsprogram
mot narkotikabruk hos unga.docx, Bilaga 1.docx

Hej,

Distribuerar här Skolnämndens beslut angående "Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga", SKN § 92.

Vänligen,
Anna-Maria

SKN § 92 Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

INLEDNING

Skolnämnden har fått möjlighet att lämna ett yttrande på Motion om handlingsplan mot narkotikabruk hos unga.

Inför läsåret 2020/2021 upprättades *Handlingsplan för en drogfri skola*. Handlingsplanens målgrupp är grundskola åk 4 - 9, gymnasieskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola. I handlingsplanen beskrivs det förebyggande arbetet, det upptäckande arbetet och åtgärder. Materialet beskriver även disciplinära påföljder.

Handlingsplanen har olika delar, en formell *Handlingsplan för en drogfri skola*, bilaga 1 *Kortversion – sammanfattning*, översatt till fem språk och bilaga 2 *Information om Ungdomsteamet*.

Kortversion – sammanfattning av handlingsplan för en drogfri skola är översatt till följande fem språk: arabiska, engelska, kurmanji, tigrinja och somaliska.

Under våren 2023 uppdaterades materialet. Arbetet med att aktualisera handlingsplanen har gjorts av en arbetsgrupp bestående av representanter från skolan, socialtjänsten och polisen.

På aktuella skolor användes studiedagarna nu i augusti för att förankra materialet och skapa trygghet i personalgrupperna inför möten med elever och vårdnadshavare. Material som i första hand ska kommuniceras till elever och vårdnadshavare är bilaga 1.

Vuxnas lärande har en motsvarande handlingsplan, anpassad till vuxenstuderande.

Vi anser därmed att Skolkontorets *Handlingsplan för en drogfri skola* motsvarar det i motionen efterfrågade handlingsprogrammet.

Beslutsunderlag

Missiv - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga – SKN 2023.970.

Handlingsplan för en drogfri skola - juni 2023 – SKN 2023.971.

Bilaga 1 – SKN 2023.972.

Bilaga 2 – SKN 2023.973.

Yrkanden

Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar

att Skolnämnden beslutar

att ordförande lämnar sammanfattningen av ärendet som Skolnämndens yttrande på motionen.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

SKN § 92 forts.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Skolnämnden beslutar,

att ordförande lämnar sammanfattningen av ärendet som Skolnämndens yttrande på motionen.

Skickas till

Registrator på kanslienheten

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Handlingsplan för en drogfri skola

Till stöd för ledning och medarbetare inom
grundskola, gymnasieskola, anpassad grundskola
och anpassad gymnasieskola
i Sala kommun

Innehållsförteckning

Inledning och Sammanfattning	3
Förebygga	3
Upptäcka	4
Åtgärder	5
Elevskåp	7
Väskor	7
Narkotikahund	7
Skolresor och lägerskolor	7
Disciplinära åtgärder	8
Kontaktuppgifter till samarbetspartners	10
Flödesschema	11
Bilagor	12
Bilaga 1. Kortversion – sammanfattning av <i>Handlingsplan för en drogfri skola</i> till elever och vårdnadshavare	12
Bilaga 2. Ungdomsteamet - Barn och ungdomsenhetens öppenvårdsmottagning	12

Inledning och Sammanfattning

Sala kommun har ambitionen att vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare tillåts utvecklas och må bra. Bruk av alkohol eller droger är inte förenligt med god arbetsmiljö. Intag eller påverkan av alkohol eller droger får inte förekomma under arbetstid. Inga elever ska använda alkohol, narkotika, dopningspreparat och tobak, ANDT under skoltid. Ur ett skolperspektiv kan *attraktiv arbetsgivare* likställas med *attraktiv skolkommun*, *medarbetare* likställas med *elever* och *arbetstid* likställas med *skoltid*.

Skolan har ett viktigt uppdrag att verka för en drogfri skola. Alla i skolan har ansvar för att reagera och agera, samt att arbeta för målet att uppnå en drogfri skola. Detta gör skolans medarbetare genom att arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande. Syftet med handlingsplanen är att den ska utgöra ett stöd vid misstanke om droganvändning. Om vi arbetar förebyggande kommer det minska risken att barn och ungdomar hamnar i kriminalitet och annat riskfyllda situationer.

Genom undervisningen ska skolan förmedla kunskap om drogernas negativa inverkan, samt motverka droganvändning hos eleverna. Medarbetare i skolan bör ha relevant kunskap inom ämnet. Tillgängligheten och marknadsföringen av droger har idag ökat då våra elever ofta är i kontakt med sociala medier där bilder på exempelvis alkohol publiceras frekvent.

Definition droger

Inom begreppet droger ryms alkohol, narkotika, tobak, sniffrings- och dopningspreparat, och läkemedel som missbrukas, samt internetdroger – i fortsättningen förkortat ANDT.

Förebygga

I skolans hälsofrämjande och förebyggande insatser ingår arbetet mot droganvändning och missbruk som en viktig del. Arbetet ska inriktas mot att minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer på individ-, familje-, kamrat- och skolnivå. En lyckad skolgång samt en restriktiv syn på ANDT i samhället är viktiga skyddsfaktorer. Skolan ska markera att den är drogfri och tydlig information ska ges om riskerna med droger samt att alla arrangemang som sker i skolans regi ska vara drogfria, även utanför skolområdet. Skolan ska arbeta för stödjande och skyddande tobaksfri skoltid. Med skoltid avses den tid som elev är schemalagd av skolan, inklusive raster och aktiviteter utanför skolområde.

Skolans förebyggande insatser:

- Elevhälsoteam
- Samarbete mellan hem och skola
- Medvetenhet hos medarbetare att vara goda förebilder
- Återkommande hälsosamtal
- Omedelbara åtgärder för att hantera elever med hög frånvaro från skolan
- Information och fortbildning för medarbetare
- Arbeta aktivt med ANDT-coacher på skolan.
- Undervisning för att öka elevernas kunskap och medvetenhet kring droger

- Riktade insatser, till exempel aktuell information till vårdnadshavare
- Samverkan mellan skola och socialtjänst, kultur och fritid samt polis.

Upptäcka

Att upptäcka ett användande av ANDT i ett tidigt stadium ger goda förutsättningar att hindra en utveckling som kan leda till beroende. Extra uppmärksamhet krävs vid arbetsplatsförlagt lärande/praktik och på yrkesinriktiga program, detta av säkerhetsskäl.

Kännetecken på eventuell droganvändning/-påverkan

Exempel på sociala förändringar:

- Asocialt beteende och bristande gemenskapskänsla
- Försämrade skolprestationer
- Koncentrationssvårigheter
- Ojämn arbetsprestation
- Sena ankomster, hög frånvaro, oförklarad frånvaro under skoldagen
- Stölder, våld, olaga hot
- Större benägenhet för konflikt
- Ökat antal lögnar, svikna löften

Exempel på beteendeförändringar:

- Dålig personlig hygien
- Liberal attityd till droger (klädstil, musik, språk)
- Försämrade relationer till föräldrar, syskon
- Förändrat umgänge, upphör med gamla kontakter helt till förmån av nya
- Humörsvägningar, från nedstämdhet till skrattanfall och tvärtom
- Irrationellt irriterat, aggressivt och/eller våldsamt beteende
- Minskat intresse för skola och/eller tidigare fritidsaktivitet
- Nedsatt aptit, ökat intag av sötsaker och läsk
- Umgänge med kända missbrukare
- Sämre kognitiv förmåga, sämre minne.

Exempel på kroppsliga tecken:

- Förändrad ansiktsmimik
- Förändringar i kroppshållning och rörelsemönster
- Hudutslag
- Kraftig viktnedgång
- Oförklarlig trötthet, håglöshet, rastlöshet
- Vagt definierade åkommor
- Återkommande magont, huvudvärk

Åtgärder

Alla medarbetare i alla skolformer är skyldiga att uppmärksamma skolledning/elevhälsa att det finns misstanke om att en elev brukar ANDT.

När anmälan ska göras till socialtjänst, ska detta göras till Sala kommun eller till aktuell kommuns socialtjänst.

För att underlätta samarbetet inom kommunen används kommungemensam samtyckesblankett.

Anmälningsskyldighet

Alla som arbetar med barn och ungdomar som är under 18 år har anmälningsskyldighet enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen. Det innebär att medarbetare, vid oro eller misstanke om att ett barn far illa, ska göra en anmälan till socialtjänsten. Socialtjänstens uppgift är att utreda om barnet/ungdomen far illa eller riskerar att fara illa och om användande av ANDT föreligger. Även uppgifter som kan vara svåra att bedöma eller bestyrka ska anmälas. Socialtjänsten kan på begäran återkoppla till anmälaren om en utredning har inletts eller inte.

För elever över 18 år finns inte denna anmälningsskyldighet, och när det gäller uppgifter om enskilds hälsa eller sexualliv (till exempel missbruk) gäller en uttrycklig sekretess hos alla myndigheter enligt Offentlighets- och sekretesslagen (OSL) 21 kap. 1§.

En elev över 18 år kan dock efter en prövning enligt generalklausulen (OSL 10 kap. 27 §) anmälas till socialtjänsten eller andra myndigheter avseende uppgifter som finns hos skolans personal med undantag för elevhälsans medicinska del (skolsköterska och -läkare). Generalklausulen har uttryckligt angivna undantag och gäller därför inte för den sekretess som regleras i OSL 25 kap. 1-8 §§ (sekretess inom hälso- och sjukvården). Den icke-medicinska delen av elevhälsan har visserligen liknande sekretess som den medicinska delen, med så kallat omvänt skaderekvisit, men deras sekretess regleras i OSL 23 kap. 2§ och därför gäller generalklausulen för dem, liksom för övrig personal.

I korthet innebär det att alla medarbetare har anmälningsskyldighet vid misstanke om droganvändning kring alla elever och studerande.

Ungdomsteamet

Information ges från skola till elev/vårdnadshavare om möjlighet att kontakta Salas Ungdomsteam. De erbjuder kostnadsfritt råd/stöd och behandling rörande alkohol- och drogfrågor, både genom öppen ingång och bistånd. Skolan ansvarar att motivera vårdnadshavare/myndig elev till samarbete med Ungdomsteamet.

Tobak

Vid användning av tobak (inklusive snus, vattenpipa och e-cigaretter/vape) på skoltid ska medarbetare:

- tala om för eleven att det inte är tillåtet att röka eller snusa på skoltid
- få eleven att avbryta rökningen/snusningen vid givna tillfället
- meddela klassföreståndaren/mentorn som i sin tur har ansvar att vårdnadshavarna kontaktas

Medarbetare i elevhälsoteamet kallar eleven till motiverande samtal om tobaksavvänjning.

Tips kan ges om olika hjälpmedel.

Vid kännedom om att någon butik/restaurang säljer tobak till minderåriga, ska detta anmälas till Sala kommuns tillståndsenhet, Bygg och Miljöenheten och till polis.

Elever över 18 år får enligt lag köpa tobak, men tobak får inte nyttjas under skoltid.

Alkohol

Vid oro över eller misstanke om att elev nyttjar alkohol:

- för myndig elev görs orosanmälan till socialtjänsten
- för omyndig elev informeras klassföreståndaren/mentorn som i sin tur kontaktar elevhälsoteamet och vårdnadshavarna samt orosanmälan till socialtjänsten.

Medarbetare i elevhälsoteamet kallar eleven till samtal. Information ges till vårdnadshavarna och elev om möjligheten till råd och stöd via Sala kommuns Ungdomsteamet rörande alkoholfrågor.

Om en elev är påverkad av alkohol i skolan:

- ta hand om eleven och lämna aldrig utan vuxentillsyn
- tillkalla ambulans vid kraftig berusning eller om det är svårt att bedöma vad eleven är påverkad av
- beslagta flaskor/burkar, enligt 5 kap. 22 § skollagen
- kontakta skolledning, elevhälsoteamet och vårdnadshavarna till elev under 18 år, för myndig elev inhämtas samtycke till vidare kontakter
- gör orosanmälan till socialtjänsten samt kontakta Ungdomsteamet.

Vid misstanke om langning av alkoholdrycker, till eller från minderåriga, ska misstankarna delges skolans rektor, som i sin tur kontaktar elevhälsoteamet och vårdnadshavare. Misstankarna ska även anmälas till polisen.

Om misstanke gäller specifik elev som langar/köper alkohol, görs även en orosanmälan till socialtjänsten.

Vid kännedom av en butik/restaurang säljer alkohol, inklusive folköl klass 2, till barn/ungdom under 18 år ska detta anmälas till kommunens tillståndsenhet och till polisen.

Droger

Vid oro eller misstanke att en elev använder droger, ska medarbetare:

- delge misstankarna för skolans rektor, som i sin tur kontaktar elevhälsoteamet. Därefter kontaktas vårdnadshavarna (om ungdomen är under 18 år), för myndig elev behövs elevens samtycke till vidare kontakter med förälder. Orosanmälan görs till socialtjänsten. Skolan, tillsammans med vårdnadshavare, kontaktar ungdomsteamet efter samtycke från föräldrar.

Information ges till vårdnadshavarna och elev om möjligheten till råd och stöd via Sala Ungdomsteamet rörande drogfrågor.

Om en elev påträffas påverkad i skolan:

- ta hand om eleven och lämna aldrig utan vuxentillsyn
- tillkalla ambulans vid kraftig påverkan eller om det är svårt att bedöma vad eleven är påverkad av.
- kontakta skolledning, polis, elevhälsoteam och vårdnadshavarna (om ungdomen är under 18 år). För myndig elev behövs elevens samtycke till vidare kontakt med vårdnadshavare. Därefter tas en gemensam kontakt med ungdomsteamet.
- Orosanmälan görs till socialtjänsten.

Vid misstanke om langning av droger, till eller från minderåriga ska misstankarna delges till skolans rektor, som i sin tur kontaktar elevhälsoteamet och vårdnadshavare.

Misstankarna ska även anmälas till polisen.

Om misstanke finns att specifik elev langar/köper narkotika, görs även orosanmälan till socialtjänsten.

Elevskåp

Elevskåpen är skolans egendom och eleverna har tillgång till dessa under förutsättning att de följer de regler för användande av skåpen som skolan har beslutat om. Skolan har en allmän befogenhet att kontrollera att skåpen används på det sätt som är avsikten. Skolledningen kan öppna och visitera skåpen utan att det anses vara en husrannsakan, förutsatt att eleven är närvarande. Eleverna måste få information om de villkor som gäller för att de ska få använda skåpen, och om skolledningen öppnar ett skåp ska det ske i elevens närvaro.

För att skolan ska få klippa upp lås, måste låset vara skolans. (Skolan kan också i så fall ha en egen nyckel.) Om låset är elevens och skolan vill öppna skåpet med tvång, behöver polis tillkallas.

Väskor

En väska är elevens personliga egendom och får inte genomsökas. Uppkommer behov av det måste polis tillkallas. Detta gäller även om väskan är i elevskåpet.

Narkotikahund

Polishund kan komma att användas vid skanning/genomsök av skollokaler som syftar till att säkerställa att skolan är en säker arbetsmiljö fri från narkotiska preparat, dopingpreparat och liknande.

På rektors initiativ sker rutinemässiga genomsök samt genomsök när det finns konkreta misstankar om hantering av narkotika i skollokaler.

Skolresor och lägerskolor

Studiebesök, lägerskolor och skolresor är utflyttad skolverksamhet och omfattas av reglerna ovan. Tydliga regler om vad som gäller ska finnas upprättade. Eleven bör

skickas hem/hämtas på hemmets bekostnad om eleven är påverkad av droger.
Medföljande vuxna, vårdnadshavare och ledare ska följa skolans regler.

Disciplinära åtgärder

Disciplinära åtgärder kan vidtas om det behövs med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero. Om skäl för skriftlig varning föreligger ska den innehålla information om konsekvenser om eleven inte ändrar sitt beteende. Vid vägran av drogtest görs ändå en orosanmälan. Hur rektor/skolan kan agera när det finns en drogpåverkad elev som inte stör undervisningen, finns inget juridiskt svar på. Det hänger ihop med hela handlingsplanen. Det går t. ex. inte att besluta om en disciplinär åtgärd, såsom skriftlig varning eller avstängning, enbart vid droganvändning om eleven inte stör undervisningen. Skollagens femte kapitel är kopplat till elevens beteende som påverkar andra.

Skolans rektor kan ta hjälp av kommunjurist vid frågor om disciplinära åtgärder.

Regler kring avstängning av elev

Grundskola

(5 kap 14 - 16 §§ skollagen)

I vissa fall får rektor besluta om att stänga av elev.

I grundskolan får rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad.

Rektorn får även besluta att stänga av en elev helt eller delvis om:

1. andra åtgärder inte är tillräckligt ingripande eller inte är möjliga att genomföra eller det finns särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende, och
2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Innan rektorn beslutar om att stänga av en elev ska eleven och vårdnadshavarna få tillfälle att yttra sig. Beslutet om avstängning gäller omedelbart om rektorn inte beslutar något annat. Beslutet får bara gälla tills skolan skyndsamt hinner utreda vilka andra åtgärder som kan behöva vidtas. Avstängningen får aldrig vara längre än en vecka och eleven får inte stängas av mer än två gånger per kalenderhalvår. Eleven ska erbjudas kompensation för missad undervisning.

Rektor kan inte delegera beslutet om avstängning till någon annan och rektor ska informera huvudmannen om beslutet. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras. Den som beslutar om avstängning ska dokumentera det på därför avsedd blankett. Eleven och vårdnadshavarna kan överklaga beslutet om avstängning hos allmän förvaltningsdomstol.

Rektor bör tillse att det vid egen frånvaro alltid finns ställföreträdande rektor tillgänglig med kompetens att hantera akuta situationer.

Gymnasieskola

(5 kap 17 - 21 §§ skollagen)

I de frivilliga skolformerna kan elever stängas av under andra förutsättningar och under längre tid än i de obligatoriska skolformerna. Det finns sex situationer när skolan kan stänga av en elev och denna handlingsplan berör alla utom nummer 2:

1. eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad,
2. eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper,
3. eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande,
4. eleven utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling,
5. eleven kan antas ha begått en brottslig handling inom skolans område, eller
6. elevens uppförande på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero.

För att en elev ska kunna stängas av måste åtgärden vara proportionerlig, det vill säga stå i rimligt förhållande till överträdelsen. Skolan ska för punkt nummer 3 – 6 ha prövat alla andra möjligheter, som tillsägelser och varningar, utan att det har lett till ett förbättrat beteende. Vid punkt nummer 1 kan avstängning komma i fråga utan att andra åtgärder vidtagits först. Störningen ska vara allvarlig och inte gå att stoppa/inte kunnat stoppas på något annat sätt än med en avstängning.

Avstängning från utbildning med praktiska inslag

(5 kap. 19 - 20 §§ skollagen)

En elev kan stängas av helt eller delvis från utbildning med praktik eller där delar av utbildningen är förlagd till en arbetsplats utanför skolan. För att eleven ska kunna stängas av måste det vara uppenbart olämpligt att eleven deltar i den praktiska tjänstgöringen.

Rektor får stänga av för högst två veckor, huvudmannen för viss tid eller utan tidsbegränsning. Innan huvudmannen eller rektor fattar beslut ska eleven eller elevens vårdnadshavare få tillfälle att yttra sig i ärendet. Samråd med socialnämnden ska ske före beslutet om eleven är under 18 år. Den som beslutar om en avstängning ska dokumentera det. Eleven och vårdnadshavarna kan överklaga beslutet om avstängning hos allmän förvaltningsdomstol.

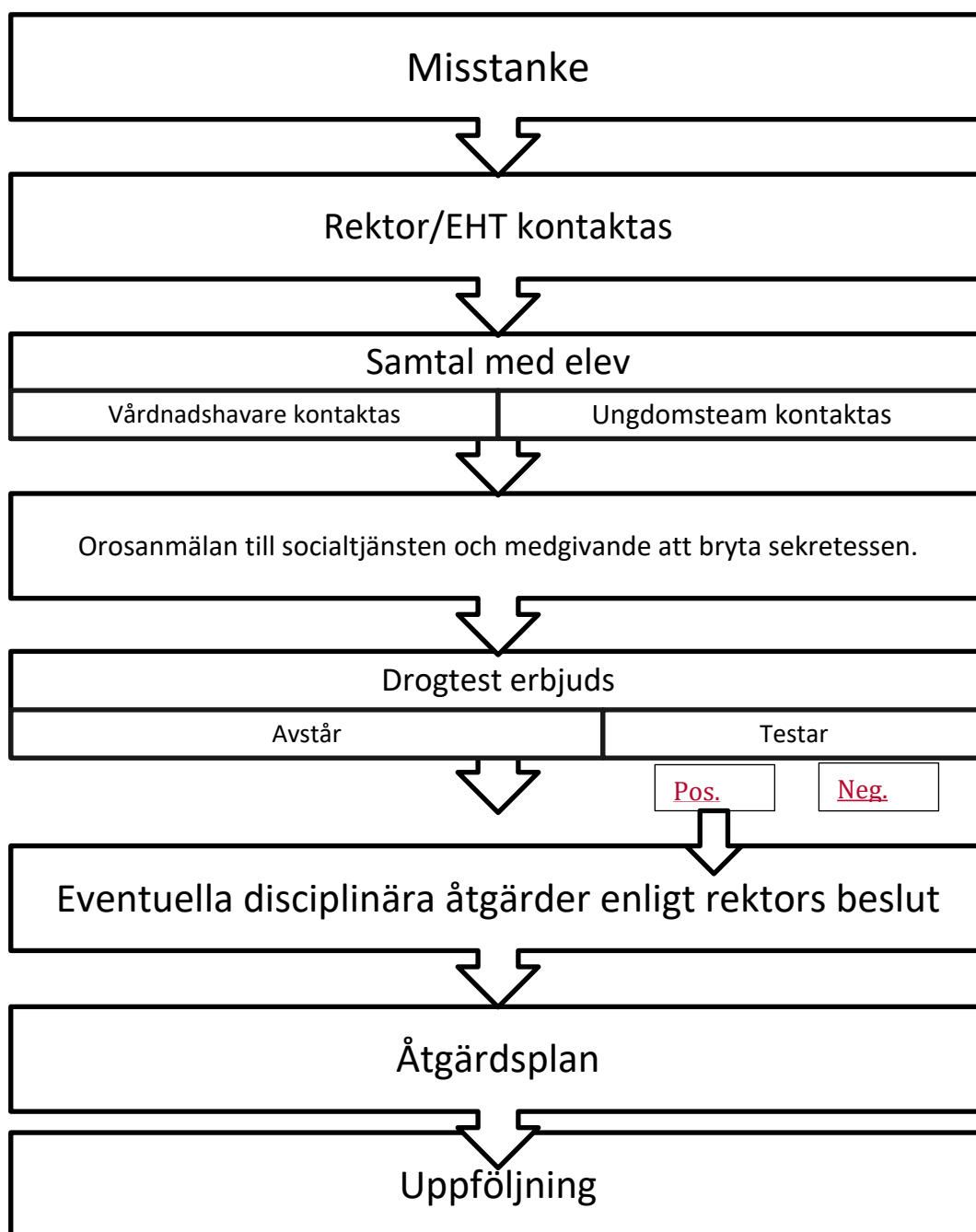
Kontaktuppgifter till samarbetspartners

Ungdomsteamet	0224 - 74 96 70
Ungdomslokalen	0224 - 74 78 52
Socialtjänstens myndighet för anmälan	0224 - 74 96 20
Fältgruppen	0224 - 74 78 58
Säkerhetssamordnare	0224 - 74 70 15
Polis, tipstelefon	114 14

Flödesschema

För att tydliggöra **Handlingsplan för en drogfri skola** kan texten omvandlas till ett flödesschema. Här kan eventuella glapp och osäkra lägen identifieras. En kritisk punkt är vilka alternativ som finns i samband med det inledande samtalet. En annan kritisk punkt är vad som händer i samband med en anmälan till socialtjänsten och hur skolan ska få information om resultatet av insatserna så att skolan inte hamnar i "osäkert läge".

Bilagor

Följande bilagor skrivs ut och i förekommande fall fylls i manuellt.

- Bilaga 1.   Kortversion – sammanfattning av *Handlingsplan för en drogfri skola* till elever och vårdnadshavare**
- Bilaga 2.   Ungdomsteamet - Barn och ungdomsenhetens öppenvårdsmottagning**

Arbetsgrupp för uppdatering av handlingsplan – juni 2023

Anna Johansson, rektor anpassad grund- och gymnasieskolan

Sara Sjölund, biträdande rektor Vallaskolan 7-9

Daniel Allard, biträdande rektor Kungsängsgymnasiet

Maria Rossbäck, teamledare Socialtjänsten

Agneta Bergman, enhetschef Socialtjänsten

Eva-Lotta Holmberg, enhetschef Socialtjänsten

BILAGA 2

Ungdomsteamet - Barn och ungdomsenhetens öppenvårdsomtagning

Inom socialtjänstens barn och ungdomsenhets öppenvård finns ungdomsteamet (tidigare benämnt förebyggande teamet).

Ungdomsteamet ger råd, stöd och behandling till ungdomar/familjer i frågor som rör alkohol/narkotika, andra droger samt kriminalitet/normbrytande beteenden. Målgruppen är 13-21 år men insats riktad mot yngre förekommer om behov finns.

Vid misstanke/oro kring en ungdom gällande alkohol/narkotika andra droger kan ungdomsteamet kontaktas för råd, stöd och vägledning.

Två vägar in till oss

Ansökan/uppdrag

Familjebehandling via ungdomsteamet är en frivillig insats inom socialtjänstens öppenvård. Socialtjänsten gör en bedömning om det finns behov för insats i form av familjebehandling. Bedömningen utgår alltid ifrån barnets behov. Socialtjänsten gör bedömning utifrån inkommen orosanmälan eller egen ansökan.

För att själv ansöka om familjebehandling hos ungdomsteamet ringer du **socialtjänsten myndighet mottagningen** 0224-74 96 20.

Öppen ingång

Till oss kan du också ringa för att få råd och stöd och vägledning. Tillsammans kan vi kartlägga och se över dina/era behov. Detta kräver inte ett beslut ifrån socialsekreterare utan är en frivillig insats.

Ungdomsteamet erbjuder möjlighet till fem träffar utan registrering eller journalföring. Träffarna kan ske i ungdomsteamets lokaler eller via Skype/Teams. Du kan även ringa och rådgöra anonymt. Du når oss på telefonnummer 0224-74 96 20. Om det framkommer att det finns ett större behov av insats som inte ryms inom ramen för öppen ingång är vi behjälpliga i kontakt med socialtjänsten för ansökan om stöd.

Ungdom folkbokförd i Sala kommun:

Vid oro /misstanke kring droganvändning hos ungdom. (Vid misstanke aktiv påverkan kontakta polis enligt rutin)

- Skolan pratar med elev
- Personal på skolan kontaktar rektor som i sin tur kontaktar elevhälsoteam

Skolkontoret

- Därefter kontaktar skolan vårdnadshavare (om ungdom är under 18 år) och be om samtycke av ungdom om ungdom är över 18 år.
- Då uppkommen oro finns – gör skolan en orosanmälan enligt rutin.
- Skolan vägleder vårdnadshavare att kontakta barn och ungdomsenhetens öppenvårdsmottagning - ungdomsteamet för att **skyndsamt** boka in ett första samtal där elev, vårdnadshavare, gärna skolpersonal (som då kan stå för sin oro), ungdomsteam och om möjligt socialtjänstens mottagning träffas i ungdomsteamets lokaler och pratar kring oron. I samband med mötet får alla komma till tals, ungdomsteamet kan ställa frågor utifrån sin kompetens för en mer helhetsbild/kartläggande samtal kring oron droganvändning. Ett övervakat urinprov för drogscreening kan då också erbjudas och genomföras i samband med besöket.
- Utifrån att en orosanmälan genomförts kan ungdomsteamet om socialtjänst inte närvarat vid mötet delge dem resultat av drogscreening om samtycke ges till detta av ungdom och vårdnadshavare.
- Efter det att ett första besök genomförts på öppenvårdsmottagningen behöver ungdomsteamet vid behov av fortsatt insats få uppdrag (beviljad insats) från socialtjänsten
- Ungdomsteamet nås på mottagningstelefon: 0224-74 96 70

Ungdom folkbokförd i annan kommun

Vid oro /misstanke kring droganvändning hos ungdom. (Vid aktiv påverkan kontakta polis enligt rutin)

- Skolan pratar med elev
- Personal på skolan kontaktar rektor som i sin tur kontaktar elevhälsoteam
- Därefter kontaktar skolan vårdnadshavare (om ungdom är under 18 år) och be om samtycke av ungdom om ungdom är över 18 år.
- Vid oro gör skolan en orosanmälan enligt rutin till hemmavarande kommun
- Vägleda vårdnadshavare att kontakta barn och ungdomsenhetens öppenvårdsmottagning - ungdomsteamet för att **skyndsamt** boka in ett första samtal där elev, vårdnadshavare, gärna skolpersonal (som då kan stå för sin oro), ungdomsteam och om möjligt socialtjänst träffas i ungdomsteamets lokaler och pratar kring oron. I samband med mötet får alla komma till tals, ungdomsteamet kan ställa frågor utifrån sin kompetens för en mer helhetsbild/kartläggande samtal kring oron gällande droganvändning. Ett övervakat urinprov för drogscreening kan då också erbjudas och genomföras i samband med besöket.

Skolkontoret

- Efter det att ett första besök genomförts på öppenvårdsmottagningen behöver ungdomsteamet vid behov av fortsatt insats få uppdrag (beviljad insats) från socialtjänsten ungdomen är folkbokförd i.
- Ungdomsteamet kan vara behjälpliga i kontakten med socialtjänst i hemmahörande kommun om samtycke ges.
- Ungdomsteamet nås via mottagningstelefon 0224-74 96 70

Viktigt

Viktigt att påtala att socialtjänstens myndighet vid orosanmälan ansvarar för utredning av inkommen oro.

Ungdomsteamet erbjuder 1 första samtal + drogscreening när orosanmälan gjorts. Sedan behöver socialtjänsten hantera orosanmälan.

Viktigt också att påtala att ett urinprov (drogscreening) bara säger något om här och nu. (inte hur det varit under dagarna innan eller hur det är dagarna efter urinprovet).

Olika droger sitter kvar i kroppen olika länge varav ett preparat kan ha gått ur kroppen vid provtagningstillfället. Därför är det extra viktigt att ett negativt urinprov inte får ta bort skyldighet att göra en orosanmälan, ej heller att i samband med ett urinprov som påvisat negativt resultat släppa oron.

Ofta finns det flera faktorer/beteendeförändringar hos och runt en ungdom som medför att oron tillkommit och det bör hanteras/bedömas oavsett om screeningresultat påvisar negativt screeningsresultat.

Ungdomsteamet ser en vinst av att få möjlighet att träffa ungdom/vårdnadshavare vid flera tillfällen (ev uppdrag från socialtjänst) för att genomföra en grundläggande kartläggning av oron samt erbjuda flera urinprov för drogscreening. Denna möjlighet kan bidra till att oron minskar allt att ungdomen fångas upp i tid och får det stöd och hjälp denne samt vårdnadshavare kan komma att behöva.

För mer information kring ungdomsteamets insatser, vänligen besök sala.se

Vid minsta fundering kan både öppenvård och socialtjänst kontaktas för råd & stöd.

Ungdomsteamet nås på mottagningstelefon: 0224-74 96 70

Socialtjänstens myndighet för anmälan nås på 0224-74 96 20

SKOLKONTORET
Henric Sjöblom
Biträdande skolchef och verksamhetschef

MISSIV

Missiv - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Skolnämnden har fått möjlighet att lämna ett yttrande på Motion om handlingsplan mot narkotikabruk hos unga.

Inför läsåret 2020/2021 upprättades *Handlingsplan för en drogfri skola*. Handlingsplanens målgrupp är grundskola åk 4 - 9, gymnasieskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola. I handlingsplanen beskrivs det förebyggande arbetet, det upptäckande arbetet och åtgärder. Materialet beskriver även disciplinära påföljder.

Handlingsplanen har olika delar, en formell *Handlingsplan för en drogfri skola*, bilaga 1 *Kortversion – sammanfattning*, översatt till fem språk och bilaga 2 *Information om Ungdomsteamet*.

Kortversion – sammanfattning av handlingsplan för en drogfri skola är översatt till följande fem språk: arabiska, engelska, kurmanji, tigrinja och somaliska.

Under våren 2023 uppdaterades materialet. Arbetet med att aktualisera handlingsplanen har gjorts av en arbetsgrupp bestående av representanter från skolan, socialtjänsten och polisen.

På aktuella skolor användes studiedagarna nu i augusti för att förankra materialet och skapa trygghet i personalgrupperna inför möten med elever och vårdnadshavare. Material som i första hand ska kommuniceras till elever och vårdnadshavare är bilaga 1.

Vuxnas lärande har en motsvarande handlingsplan, anpassad till vuxenstuderande.

Vi anser därmed att Skolkontorets *Handlingsplan för en drogfri skola* motsvarar det i motionen efterfrågade handlingsprogrammet.

Skolkontoret

FÖRSLAG TILL BESLUT

att ordförande lämnar sammanfattningen av ärendet som Skolnämndens yttrande på motionen.

Bilagor:

- 1 Handlingsplan för en drogfri skola – juni 2023
- 2 Bilaga 1
- 3 Bilaga 2

Skolkontoret

CHECKLISTA

**Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet
och de Horisontella principerna**

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

**Horisontella principerna
(tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)**

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Skolkontoret

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

SKOLKONTORET

BILAGA 1

Kortversion – sammanfattning av handlingsplan för en drogfri skola

Definition

Inom begreppet droger ryms alkohol, narkotika, tobak, snifnings- och dopningspreparat och läkemedel som missbrukas, internetdroger samt andra sinnesförändrande substanser.

Skolans förebyggande insatser

- Elevhälsoteam
- Samarbete mellan hem och skola
- Medvetenhet hos medarbetare att vara goda förebilder
- Återkommande hälsosamtal
- Omedelbara åtgärder för att hantera elever med hög frånvaro från skolan
- Information och fortbildning för medarbetare
- Undervisning för att öka elevernas kunskap och medvetenhet kring droger
- Riktade insatser, till exempel aktuell information till vårdnadshavare
- Samverkan mellan skola och socialtjänst, kultur och fritid samt polis

Kännetecken på eventuell droganvändning/-påverkan

- Asocialt beteende och bristande gemenskapskänsla
- Försämrade skolprestation
- Koncentrationssvårigheter
- Ojämn arbetsprestation
- Sena ankomster, hög frånvaro, oförklarad frånvaro under skoldagen
- Stölder, våld, olaga hot
- Större benägenhet för konflikt
- Ökat antal lögnar, svikna löften

Anmälningsskyldighet

Alla som arbetar med barn och ungdomar som är under 18 år har anmälningsskyldighet enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Om en elev är påverkad av alkohol i skolan:

- Ta hand om eleven och lämna aldrig utan vuxentillsyn
- Tillkalla ambulans vid kraftig berusning eller om det är svårt att bedöma vad eleven är påverkad av
- Beslagta flaskor/burkar, enligt 5 kap. 22 § skollagen
- Kontakta skolledning, elevhälsoteam och vårdnadshavare till elev under 18 år, för myndig elev inhämtas samtycke till vidare kontakter
- Gör orosanmälan till socialtjänsten och kontakta ungdomsteamet
- Vid misstanke om langning av alkoholdrycker, till eller från minderåriga, ska misstankarna delges skolans rektor, som i sin tur kontaktar elevhälsoteamet. Misstankarna ska även anmälas till polisen.

Skolkontoret

Om en elev påträffas påverkad av misstänkt narkotika i skolan:

- Ta hand om eleven och lämna aldrig utan vuxentillsyn
- Tillkalla ambulans vid kraftig påverkan eller om det är svårt att bedöma vad eleven är påverkad av
- Kontakta skolledning, polis och elevhälsoteam. Därefter görs en gemensam kontakt med vårdnadshavarna (om ungdomen är under 18 år), för myndig elev behövs elevens samtycke till vidare kontakt. Därefter tas en gemensam kontakt med ungdomsteamet
- Orosanmälan görs till socialtjänsten

Elefskåp

Elefskåpen är skolans egendom och eleverna har tillgång till dessa under förutsättning att de följer de regler för användande av skåpen som skolan har beslutat om. Skolan har en allmän befogenhet att kontrollera att skåpen används på det sätt som är avsikten.

Väskor

En väska är elevens personliga egendom och får inte genomsökas. Uppkommer behov av det måste polis tillkallas.

Narkotikahund

Polishund kan komma att användas vid skanning/genomsök av skollokaler som syftar till att säkerställa att skolan är en säker arbetsmiljö fri från narkotiska preparat, dopningspreparat och liknande.

Kontaktuppgifter till samarbetspartners

Ungdomsteam	0224 - 74 96 70
Ungdomslokalen	0224 - 74 78 52
Socialtjänstens myndighet för anmälan	0224 - 74 96 20
Fältgruppen	0224 - 74 78 58
Säkerhetssamordnare	0224 - 74 70 15
Polis, tipstelefon	114 14

From: Nina.Nilsson@sala.se
Sent: 2023-08-29 10:18:29
To: Kommun Info
Subject: Distribution av beslut
Attachments: KFN 88 Internremiss - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.docx, Yttrande - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.docx, Internremiss - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.pdf

Hej

Här kommer protokollsutdrag från senaste sammanträdet med Kultur- och fritidsnämnden i Sala kommun.

Med vänlig hälsning

Nina Nilsson
Sekreterare Kultur- och fritidsnämnden
0224-74 78 05

KFN § 88 Internremiss - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

INLEDNING

Koalition Sala föreslår att kommunen omgående utformar och inför ett omfattande handlingsprogram för att stävja det växande problemet med ökande narkotikaanvändning bland unga i Sala.

Enligt motionen är tillgång och därmed tillgängligheten på narkotika en av de mest påtagliga riskerna för unga vuxna idag. Förutom de problem som missbruk medför är narkotikan också en av den organiserade brottslighetens största inkomstkällor.

Koalition Sala vill nu se ett program tas fram och som ska innehålla förebyggande åtgärder för att minska förekomsten av dessa problem snarare än att bara behandla dem när de uppstår. Det skulle kunna omfatta utbildningsinitiativ, kampanjer för att höja medvetenheten och att skapa en kultur av nolltolerans gällande narkotikaanvändning.

Ett kommunövergripande drogpolitiskt program utgör grunden för samlade förebyggande insatser inom alkohol- och drogområdet och ska vara vägledande för kommunens arbete inom detta område. Ett handlingsprogram som syftar att bidra till minskat missbruk bland barn, unga och unga vuxna genom att utgöra underlag för att stödja ett kunskapsbaserat utvecklingsarbete som bygger på bättre samverkan och samordning mellan olika aktörerna samt tydliggöra ansvarsfördelningen, behovet av åtgärder är angeläget.

Kultur- och fritidsnämnden ser ett kommunövergripande drogpolitiskt program som förutsättning för ett framgångsrikt arbete med att minska missbruk bland barn, unga och unga vuxna

Beslutsunderlag

KFN 2023.570 - Internremiss - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

KFN 2023.579 - Yttrande - Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

Kultur- och fritidschef Roger Nilsson föredrar ärendet.

Yrkanden

Gert Wibe (V) yrkar

att kultur- och fritidsnämnden beslutar

att kultur- och fritidsnämnden ställer sig positiva till motionen, då kultur- och fritidsnämnden ser ett kommunövergripande drogpolitiskt program som förutsättning för ett framgångsrikt arbete med att minska missbruk bland barn, unga och unga vuxna.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KFN § 88 forts.

BESLUT

Kultur och fritidsnämnden beslutar,
att kultur- och fritidsnämnden ställer sig positiva till motionen, då kultur- och fritidsnämnden ser ett kommunövergripande drogpolitiskt program som förutsättning för ett framgångsrikt arbete med att minska missbruk bland barn, unga och unga vuxna.

Skickas till
Huvudregistrator Kanslienheten

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

YTTRANDE**Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga**

Koalition Sala föreslår att kommunen omgående utformar och inför ett omfattande handlingsprogram för att stävja det växande problemet med ökande narkotikaanvändning bland unga i Sala.

Enligt motionen är tillgång och därmed tillgängligheten på narkotika en av de mest påtagliga riskerna för unga vuxna idag. Förutom de problem som missbruk medför är narkotikan också en av den organiserade brottslighetens största inkomstkällor.

Koalition Sala vill nu se ett program tas fram och som ska innehålla förebyggande åtgärder för att minska förekomsten av dessa problem snarare än att bara behandla dem när de uppstår. Det skulle kunna omfatta utbildningsinitiativ, kampanjer för att höja medvetenheten och att skapa en kultur av nolltolerans gällande narkotikaanvändning.

Koalition Sala anser att det finns ett brådskande behov av att adressera dessa problem på ett systematiskt sätt utöver det arbete som görs idag.

I motionen yrkar Koalition Sala därför att kommunstyrelsen beslutar;

- att uppdra till kommundirektören i enlighet med motionens text utreda och lämna förslag på hur detta program kan utformas och införas,
- att utredningen ska presenteras under kommunstyrelsens ledningsutskotts sammanträde i augusti 2023, samt,
- att programmet ska införas i samband med vårterminens start 2024.

YTTRANDE

Ett kommunövergripande drogpolitiskt program utgör grunden för samlade förebyggande insatser inom alkohol- och drogområdet och ska vara vägledande för kommunens arbete inom detta område. Ett handlingsprogram som syftar att bidra till minskat missbruk bland barn, unga och unga vuxna genom att utgöra underlag för att stödja ett kunskapsbaserat utvecklingsarbete som bygger på bättre samverkan och samordning mellan olika aktörerna samt tydliggöra ansvarsfördelningen, behovet av åtgärder är angeläget.

Kultur- och fritidsnämnden ser ett kommunövergripande drogpolitiskt program som förutsättning för ett framgångsrikt arbete med att minska missbruk bland barn, unga och unga vuxna.

Kultur & Fritid

Roger Nilsson
Kultur- och fritidschef

KONTOR, ENHET

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ

Om **NEJ** – varför inte?

Svar: Beslutet inkludera ALLA!!

KONTOR, ENHET

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

From: Lina.Gummeson@sala.se
Sent: 2023-07-13 13:13:17
To: Nina Nilsson
Subject: Internremiss - [2023/497] Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga [ref=51073]
Attachments: Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.pdf

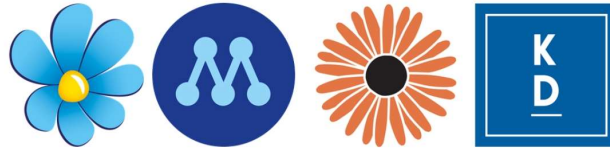
INTERNREMISS
Social- och arbetsmarknadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Skolnämnden

Ovanstående ärende bifogas till er för yttrande.
Skicka ditt yttrande till registrator på kanslienheten, kommun.info@sala.se, senast **2023-09-25**

Ärendet kommer därefter behandlas i kommunstyrelsen.
Meddela om ni inte har möjlighet att svara inom utsatt tid.

Med vänlig hälsning
Lina Gummeson
Kommunsekreterare
Kanslienheten

0224-74 70 62, lina.gummeson@sala.se
Besöksadress: Stora Torget 1
SALA KOMMUN
www.sala.se

KOALITION SALA

Motion:

Handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.

Med anledning av det växande problemet med ökande narkotikaanvändning bland unga i Sala vill Koalition Sala föreslå att kommunen omgående utformar och inför ett omfattande handlingsprogram för att stävja denna utveckling.

Tillgång och därmed tillgängligheten på narkotika är en av de mest påtagliga riskerna för unga vuxna idag. Förutom de problem som missbruk medför är narkotikan också en av den organiserade brottslighetens största inkomstkällor. Ett missbruk påverkar barnens psykiska och fysiska, men även deras skolresultat och sociala relationer. Missbruk har även ”ringar på vattnet”-effekter där de som har ett missbruk påverkar andra elever negativt genom stökighet och den risk som uppstår där barn vistas i miljöer där droger förekommer.

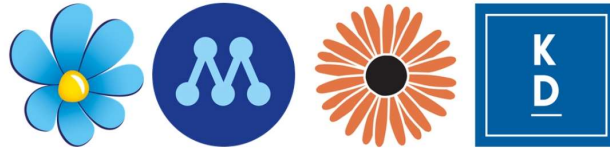
Vi anser att det finns ett brådskande behov av att adressera dessa problem på ett systematiskt sätt utöver det arbete som görs idag.

Det program vi nu vill se som tas fram ska innehålla förebyggande åtgärder för att minska förekomsten dessa problem snarare än att bara behandla dem när de uppstår. Det skulle kunna omfatta utbildningsinitiativ, kampanjer för att höja medvetenheten och att skapa en kultur av nolltolerans narkotikaanvändning.

Vi ska också försvåra innehav och förvaring av narkotika, exempelvis genom återkommande slumpvisa narkotikasökningar i våra offentliga lokaler, främst skolor och idrottshallar.

Programmet bör också innefatta utökat stöd och hjälp till de elever som redan drabbats av dessa problem. Det kan inkludera tillgång till rådgivare och andra stödtjänster, vilket kan hjälpa eleverna att övervinna de negativa effekterna av narkotikaanvändning. Även behandlingsinsatser via kommunens öppenvård bör lämpligen ingå, så även samverka med regionen som ansvarig för BUP.

En annan del i programmet ska vara föräldraansvarsaspekten. Föräldrarnas roll och engagemang är en nyckelfaktor i arbetet mot narkotika. Att informera och utbilda föräldrarna inom ramen för kommunens löpande kontakter med dem kan sannolikt stärka dem i det arbete som åligger dem som vårdnadshavare.

KOALITION SALA

Den sista komponenten i det program vi föreslår är fortutbildning för lärare och personal. De spelar en avgörande roll i att förhindra mobbing och narkotikaanvändning. Genom att utrusta dem med rätt verktyg och utbildning kan vi hjälpa dem att bli mer effektiva i att identifiera, förhindra och hantera dessa problem.

Koalition Sala vet att arbete redan görs i delar av dessa frågor. Det vi vill med denna motion är att se till att det arbetet ramas in och förstärks genom att formuleras som ett kommunövergripande program direkt riktad mot minskad narkotikaanvändning bland unga.

Det är allas vår skyldighet att se till att våra barn och unga ges säkra och sunda miljöer att vistas i. Genom att ställa oss gemensamt bakom denna motion kan vi tillsammans ta ett stort steg i rätt riktning för att uppnå detta mål.

Mot den bakgrunden yrkar vi därför att kommunstyrelsen beslutar;

- att uppdra till kommundirektören i enlighet med motionens text utreda och lämna förslag på hur detta program kan utformas och införas,
- att utredningen ska presenteras under kommunstyrelsens ledningsutskotts sammanträde i augusti 2023, samt,
- att programmet ska införas i samband med vårterminens start 2024.

För Koalition Sala,

Erik Hamrin (M), oppositionsråd

Magnus Edman (SD) gruppledare

Hanna Westman (SBä), partiledare

Magnus Holm, (KD), gruppledare

YTTRANDE**Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga**

Koalition Sala föreslår att kommunen omgående utformar och inför ett omfattande handlingsprogram för att stävja det växande problemet med ökande narkotikaanvändning bland unga i Sala.

Enligt motionen är tillgång och därmed tillgängligheten på narkotika en av de mest påtagliga riskerna för unga vuxna idag. Förutom de problem som missbruk medför är narkotikan också en av den organiserade brottslighetens största inkomstkällor.

Koalition Sala vill nu se ett program tas fram och som ska innehålla förebyggande åtgärder för att minska förekomsten av dessa problem snarare än att bara behandla dem när de uppstår. Det skulle kunna omfatta utbildningsinitiativ, kampanjer för att höja medvetenheten och att skapa en kultur av nolltolerans gällande narkotikaanvändning.

Koalition Sala anser att det finns ett brådskande behov av att adressera dessa problem på ett systematiskt sätt utöver det arbete som görs idag.

I motionen yrkar Koalition Sala därför att kommunstyrelsen beslutar;

- att uppdra till kommundirektören i enlighet med motionens text utreda och lämna förslag på hur detta program kan utformas och införas,
- att utredningen ska presenteras under kommunstyrelsens ledningsutskotts sammanträde i augusti 2023, samt,
- att programmet ska införas i samband med vårterminens start 2024.

YTTRANDE

Ett kommunövergripande drogpolitiskt program utgör grunden för samlade förebyggande insatser inom alkohol- och drogområdet och ska vara vägledande för kommunens arbete inom detta område. Ett handlingsprogram som syftar att bidra till minskat missbruk bland barn, unga och unga vuxna genom att utgöra underlag för att stödja ett kunskapsbaserat utvecklingsarbete som bygger på bättre samverkan och samordning mellan olika aktörerna samt tydliggöra ansvarsfördelningen, behovet av åtgärder är angeläget.

Kultur- och fritidsnämnden ser ett kommunövergripande drogpolitiskt program som förutsättning för ett framgångsrikt arbete med att minska missbruk bland barn, unga och unga vuxna.

Kultur & Fritid

Roger Nilsson
Kultur- och fritidschef

KONTOR, ENHET

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbydsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbydsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ

Om **NEJ** – varför inte?

Svar: Beslutet inkludera ALLA!!

KONTOR, ENHET

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

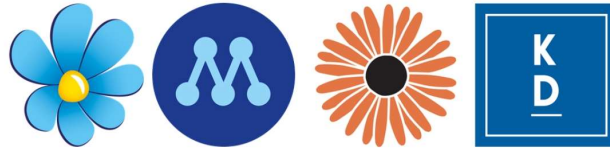
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

KOALITION SALA

Motion:

Handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.

Med anledning av det växande problemet med ökande narkotikaanvändning bland unga i Sala vill Koalition Sala föreslå att kommunen omgående utformar och inför ett omfattande handlingsprogram för att stävja denna utveckling.

Tillgång och därmed tillgängligheten på narkotika är en av de mest påtagliga riskerna för unga vuxna idag. Förutom de problem som missbruk medför är narkotikan också en av den organiserade brottslighetens största inkomstkällor. Ett missbruk påverkar barnens psykiska och fysiska, men även deras skolresultat och sociala relationer. Missbruk har även ”ringar på vattnet”-effekter där de som har ett missbruk påverkar andra elever negativt genom stökighet och den risk som uppstår där barn vistas i miljöer där droger förekommer.

Vi anser att det finns ett brådskande behov av att adressera dessa problem på ett systematiskt sätt utöver det arbete som görs idag.

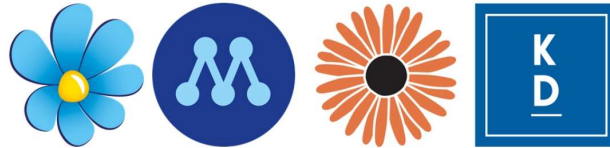
Det program vi nu vill se som tas fram ska innehålla förebyggande åtgärder för att minska förekomsten dessa problem snarare än att bara behandla dem när de uppstår. Det skulle kunna omfatta utbildningsinitiativ, kampanjer för att höja medvetenheten och att skapa en kultur av nolltolerans narkotikaanvändning.

Vi ska också försvåra innehav och förvaring av narkotika, exempelvis genom återkommande slumpvisa narkotikasökningar i våra offentliga lokaler, främst skolor och idrottshallar.

Programmet bör också innefatta utökat stöd och hjälp till de elever som redan drabbats av dessa problem. Det kan inkludera tillgång till rådgivare och andra stödtjänster, vilket kan hjälpa eleverna att övervinna de negativa effekterna av narkotikaanvändning. Även behandlingsinsatser via kommunens öppenvård bör lämpligen ingå, så även samverka med regionen som ansvarig för BUP.

En annan del i programmet ska vara föräldraansvarsaspekten. Föräldrarnas roll och engagemang är en nyckelfaktor i arbetet mot narkotika. Att informera och utbilda föräldrarna inom ramen för kommunens löpande kontakter med dem kan sannolikt stärka dem i det arbete som åligger dem som vårdnadshavare.

KOALITION SALA

Den sista komponenten i det program vi föreslår är fortutbildning för lärare och personal. De spelar en avgörande roll i att förhindra mobbing och narkotikaanvändning. Genom att utrusta dem med rätt verktyg och utbildning kan vi hjälpa dem att bli mer effektiva i att identifiera, förhindra och hantera dessa problem.

Koalition Sala vet att arbete redan görs i delar av dessa frågor. Det vi vill med denna motion är att se till att det arbetet ramas in och förstärks genom att formuleras som ett kommunövergripande program direkt riktad mot minskad narkotikaanvändning bland unga.

Det är allas vår skyldighet att se till att våra barn och unga ges säkra och sunda miljöer att vistas i. Genom att ställa oss gemensamt bakom denna motion kan vi tillsammans ta ett stort steg i rätt riktning för att uppnå detta mål.

Mot den bakgrunden yrkar vi därför att kommunstyrelsen beslutar;

- att uppdra till kommundirektören i enlighet med motionens text utreda och lämna förslag på hur detta program kan utformas och införas,
- att utredningen ska presenteras under kommunstyrelsens ledningsutskotts sammanträde i augusti 2023, samt,
- att programmet ska införas i samband med vårterminens start 2024.

För Koalition Sala,

Erik Hamrin (M), oppositionsråd

Magnus Edman (SD) gruppledare

Hanna Westman (SBä), partiledare

Magnus Holm, (KD), gruppledare

KF § 60   Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga

INLEDNING

Erik Hamrin (M), Magnus Edman (SD), Hanna Westman (SBä) och Magnus Holm (KD) har den 19 maj 2023 lämnat in en motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2070, Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga, 2023-05-19

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar,
att överlämna Motion om handlingsprogram mot narkotikabruk hos unga till kommunstyrelsen för beredning.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

2024-09-18

Interpellation: Om Särskilda Undervisningsgrupper till Skolnämndens Ordförande

Den 20 augusti får vi läsa i Sala Allehanda att "Särskilda undervisningsgrupper för de yngsta är borta". Det förvånade oss mycket. Det är en fråga som skolnämnden inte ens haft uppe på bordet för beslut eller fått information om annat än en snabb redovisning av en utredning i november 2023 som inte direkt föreslog dessa drastiska åtgärder som nu görs. Därför har oppositionen inte ens fått ta ställning och inte heller haft en chans att reservera sig. Det är, mildt uttryckt, ett anmärkningsvärt agerande av ett pressat styre.

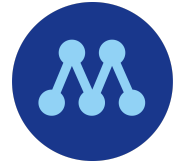
Skolnämndens ordförande Anders Wigelsbo (C), hänvisar till att beslutet baseras på forskning. Vi har sedan dess fått bekräftat från en "riktig" forskare ett hejdundrande "svar på tal", att så inte är fallet.

Det finns ingen forskning som entydigt säger att särskilda undervisningsgrupper är dåligt.

Självklart är det alltid bäst för eleverna om de kan vara inkluderade i vanliga skolor, det har skolnämndens ordförande helt rätt i men han säger härmed också emot sig själv eftersom styret med C, S, V och MP senast i december 2023 lade fram ett uppdrag om att utreda införande av Resursskola i kommunal regi. Om man är för en resursskola så kan man inte gärna vara emot undervisning i särskilda grupper när behov finns. Dessa grupper har ju som mål att eleverna som regel ska återgå till ordinarie undervisning förutom i de fall där det bedöms vara uppenbart olämpligt.

Enligt Skolverket ska undervisningen till största del ges i ordinarie grupp med stödinsatser. Om det särskilda stödet inte räcker till ska ett åtgärdsprogram utformas och beskriva vilket stöd eleven är i behov av. En åtgärd kan vara att undervisningen ska ges i en särskild undervisningsgrupp. Studier visar dessutom att ju tidigare man kan erbjuda särskilt stöd i en mindre grupp, desto lättare blir det för eleven att återgå till ordinarie klass. Därför torde det inte vara önskvärt att ta bort detta för de yngsta.

Under det senaste årets uppsägningar av lärare har vi hört alarmerande utsagor om hur kvarvarande personal går på knä, hur det inte hinns med, hur klasserna blir större. Det måste vi ta på stort allvar. Dessa redan utarbetade lärare står nu inför ännu en tung börda att bära, när de förväntas tillgodose alla barns behov. I de klasser där barn som tidigare haft svårt att vara i en stor klass nu ska återintegreras, riskerar både dessa barn och deras klasskamrater

2024-09-18

att drabbas negativt. Ingen i klassen kommer att må bättre under dessa förhållanden." De barnen kommer inte må bättre. Deras klasskamrater kommer inte att må bättre.

Skolverket och forskarna säger dock att det många gånger är just en fråga om ekonomi, huruvida särskilda undervisningsgrupper kan erbjudas. När skolnämndens ordförande säger att det inte har med ekonomi att göra så förefaller det inte att vara sanning. Om styret inte kört skolans ekonomi i botten med sina felprioriteringar så är vi övertygade om att denna åtgärd inte genomförts. Dessutom med hänvisning till skolnämndens sammanträde den 17/9 gavs en presentation som i sig var något lugnande men ger också många obesvarade frågor. Där framgick att planen är att formen särskilda undervisningsgrupper nu ska läggas direkt på skolenheterna under varje rektor. Detta kan i sig vara positivt men det krävs ju snarare också mer resurser i form av pengar och tillgång till specialpedagoger mm på varje enhet. Det ter sig naturligt att detta kanske funkar på större skolor men de mindre skolorna kommer garanterat få svårt att svara upp till detta.

Lagen är tydlig, alla elever har rätt att få det stöd de behöver. Styret i Sala visar dock tydligt att man hellre väljer att prioritera nya skrytbyggda hyrskolor i varje hörn av kommunen som äter upp pengarna istället för att låta dem gå till personal och elever som behöver stöd för att klara sin skolgång. Det är en kolossal felprioritering.

Med anledning av detta så vill jag fråga Skolnämndens Ordförande Anders Wigelsbo följande:

- Är det så att borttagandet av särskilda undervisningsgrupper är en fråga om besparing och i s f hur kan man säkerställa att man uppfyller målet om tidiga insatser i skola och förskola enligt de målen som nämnden satt upp?
- Har de medel som använts för särskilda undervisningsgrupper på Lilla Nova och Klöverns förts över till andra verksamheter, t ex respektive skolenhet?
- Vilken forskning har ni använt för att komma fram till att detta är en kvalitetshöjande åtgärd och innefattar den någon forskning som är kritisk till ert förslag?
- Varför lägger styret ett uppdrag i december 2023 om att utreda att införa Resursskola (med förevändningen att det behövs för att säkerställa att barn får rätt till det stöd de behöver) för att senare ta bort det stöd de redan har med särskilda undervisningsgrupper?
- När kommer i så fall en ny resursskola finnas på plats enligt styrets plan?
- Hur tänker skolnämndens ordförande säkerställa att alla elever som tidigare haft behov av undervisning i mindre grupp får rätt stöd när de återansluts till en normalstor grupp?

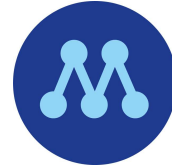

2024-09-18

- När elever från de grupper som försvinner återansluts, minskar den tid läraren har för de elever som inte har behov av stöd. Hur bedömer ordförande att detta kommer att påverka dessa barns möjligheter att lyckas i skolan?
- Hur tänker skolnämndens ordförande säkerställa att de lärare som nu kommer få ett utökat ansvar får den kompetensutveckling och de förutsättningar som behövs för att klara av att hantera detta utan att det påverkar undervisningen?

För Moderaterna i Sala

/Viveca Molin(M), Ledamot Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige 2024-10-28

Interpellation till KSO Amanda Lindblad (S): När kommer ”Nytt läge 2026” bli en plusaffär för Sala kommun?

Den huvudsakliga motiveringen till att säga upp Sala kommuns mångåriga samarbete med Heby kommun inom Bygg- och Miljöfrågor var att syftet med samarbetet – att skapa ekonomiska fördelar – inte längre uppfylls.

Detta är dock en bedömning som inte backas upp av någon konkret analys, åtminstone inte som har redovisats offentligt. Att beslutet dessutom togs utan att ta hänsyn till den specialistkompetens som finns inom båda kommunerna är särskilt oroväckande. Även jag och mitt eget parti bör reflektera över detta.

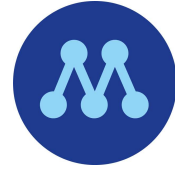
Men även om det är så att en analys eller beräkning ännu inte har presenterats så behöver inte det betyda att en sån analys inte finns eller att den inte legat till grund för ordförande Amanda Lindblads (S) beslut att föreslå att avtalet skulle sägas upp.

Eftersom beslutet ledde till en intensiv debatt så hoppas jag att man från styrets sida, sedan dess, försäkrat sig om hur de ekonomiska konsekvenserna ser ut. Såväl de positiva som negativa aspekterna skulle behöva belysas.

Det finns fortsatt risker och, vad vi erfar, en del oklarheter kring vilken part som ska bära vilka av de kostnader som beslutet gett upphov till.

Sammantaget vore det önskvärt om den information som legat till grund för beslutet kan delges alla, i den mån det nu finns information.

Det är avgörande att vi som kommun ser till att alla viktiga beslut baseras på fakta och analys, särskilt när det gäller frågor som direkt påverkar våra invånare och vår förvaltning.

Jag vill därför fråga kommunstyrelsens ordförande följande:

- 1. Har styret idag någon uppfattning om hur mycket beslutet att avbryta bygg- och miljösamarbetet med Heby kommun kommer att kosta att genomföra?**
- 2. När planeras beslutet att avsluta samarbetet med Heby nå break-even, alltså när kommer vi på grund av de ekonomiska fördelarna med beslutet att börja tjäna pengar?**
- 3. Vilka analyser har kommunstyrelsens ordförande låtit utföra för att säkerställa att Sala kommun inte förlorar på beslutet, både ur ett ekonomiskt och ur kompetensförsörjningsperspektiv?**

För Moderaterna i Sala

Erik Hamrin (M), oppositionsråd

Sala 2024-10-14

Interpellation till Amanda Lindblad (S), KSO, gällande handlingsplan för att tillgodose särskilt begåvade elevers behov, till kommunfullmäktige 2024-10-28

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har, efter ett medborgarförslag och utlåtande från Utbildnings- och arbetsmarknadskontoret om detta förslag, betonat vikten av arbetet med särbegåvade elever. Kontoret förmedlade att medborgarförslaget hade bidragit till att rektorsgruppen på ett tydligare sätt uppmärksammat behovet av att utveckla gemensamma rutiner för identifikation och undervisning av dessa elever. Stödmaterial finns redan, enligt uttalandet, men nämnden ansåg ändå att en handlingsplan ska tas fram. Allt ovanstående är enligt Missiv per den 6 december 2022. Bilaga UAN 2022.1447. Svar per den 6 december 2022. Bilaga UAN 2022.1448. Medborgarförslag. Bilaga UAN 2022.1256.

För att se till att dessa elever får sin lagstadgade rätt till en för dem anpassad nivå på undervisningen, är det bra om ovannämnda snart två år gamla beslut i UAN tas upp av kommunstyrelsen.

Mina frågor till Amanda Lindblad (S) är följande:

1. Är det fortfarande aktuellt att följa beslutet i UAN enligt ovan, att ta fram en handlingsplan för att säkerställa att särbegåvade elever ska få sina behov av adekvat undervisning tillgodosedd?
2. Om det fortfarande är aktuellt: Hur långt har arbetet kommit med att ta fram en sådan handlingsplan?

För Liberalerna i Sala
Mona Johansson (L)

Sala 2024-10-14

Interpellation till Anders Wigelsbo (C), ordförande i Skolnämnden, gällande handlingsplan för att tillgodose särskilt begåvade elevers behov, till kommunfullmäktige 2024-10-28

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har, efter ett medborgarförslag och utlåtande från Utbildnings- och arbetsmarknadskontoret om detta förslag, betonat vikten av arbetet med särbegåvade elever. Kontoret förmedlade att medborgarförslaget hade bidragit till att rektorsgruppen på ett tydligare sätt uppmärksammat behovet av att utveckla gemensamma rutiner för identifikation och undervisning av dessa elever. Stödmaterial finns redan, enligt uttalandet, men nämnden ansåg ändå att en handlingsplan ska tas fram. Allt ovanstående är enligt Missiv per den 6 december 2022. Bilaga UAN 2022.1447. Svar per den 6 december 2022. Bilaga UAN 2022.1448. Medborgarförslag. Bilaga UAN 2022.1256.

För att se till att dessa elever får sin lagstadgade rätt till en för dem anpassad nivå på undervisningen, är det bra om ovannämnda snart två år gamla beslut i UAN tas upp av kommunstyrelsen.

Mina frågor till Anders Wigelsbo (C) är följande:

1. Är det fortfarande aktuellt att följa beslutet i UAN enligt ovan, att ta fram en handlingsplan för att säkerställa att särbegåvade elever ska få sina behov av adekvat undervisning tillgodosedd?
2. Om det fortfarande är aktuellt: Hur långt har arbetet kommit med att ta fram en sådan handlingsplan?

För Liberalerna i Sala
Mona Johansson (L)